

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΑΔΕΑνεξάρτητη Αρχή
Δημοσίων Εσόδων

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΝΟΜΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΝ

ΑΔΑ:
Αθήνα, 28.12.2023

Ε.2088

ΠΡΟΣ: ΑΠΟΛΕΚΤΕΣ Π.Δ.

Θέμα: Κοινοποίηση α) Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Κύρωση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, (Α' 206)) με πλαγιότιτλους και β) επικαιροποιημένου παραρτήματος με τις συναφείς αποφάσεις και εγκυκλίους που έχουν εκδοθεί ανά άρθρο αυτού

Σας κοινοποιούμε τον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ΚΦΔ), όπως ισχύει μετά την κύρωσή του με τον ν. 4987/2022 (Α' 206), **ενημερωμένο έως και τον ν. 5073/2023 (Α' 204/11.12.2023)**, καθώς και τις κατ' άρθρον συναφείς κανονιστικές αποφάσεις και ερμηνευτικές εγκυκλίους ή οδηγίες **που εκδόθηκαν έως 27.12.2023** και παρατίθενται ως παράρτημα αυτού.

Ο ΚΦΔ (ν. 4987/2022) περιλαμβάνει 71 άρθρα κατανεμημένα σε δεκατρία (13) Τμήματα, (ορισμένα από τα οποία υποδιαιρούνται σε Κεφάλαια), καθώς και Παράρτημα.

Για την ευχερέστερη ανάγνωση η παρούσα εγκύκλιος φέρει θεματικούς πλαγιότιτλους.

Ν. 4987/2022 (Α' 206)
Κύρωση Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας
(ενημερωμένος έως τον ν. 5073/2023)

ΤΜΗΜΑ Ι
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1
Γενικά

Ο Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας (εφεξής «ο Κώδικας») καθορίζει τη διαδικασία προσδιορισμού (βεβαίωσης) και είσπραξης των εσόδων του Δημοσίου που ορίζονται στο άρθρο 2, καθώς και τις κυρώσεις για τη μη συμμόρφωση με τη νομοθεσία, η οποία ρυθμίζει τα έσοδα αυτά.

Άρθρο 2
Πεδίο εφαρμογής

Οι διατάξεις του Κώδικα ισχύουν για τα εξής δημόσια έσοδα:

- α) Φόρο Εισοδήματος,
- β) Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.),
- γ) Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.),
- δ) Φόρο Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών και Κερδών από Τυχερά Παίγνια,
- ε) Φόρους, τέλη, εισφορές ή χρηματικές κυρώσεις που αναφέρονται στο Παράρτημα του Κώδικα και κάθε άλλο φόρο, τέλος, εισφορά ή χρηματική κύρωση για τον προσδιορισμό (βεβαίωση) ή είσπραξη των οποίων, κατά την 1η.1.2014, εφαρμόζονται ανάλογα οι αντίστοιχες διατάξεις των φορολογιών των περ. α' και β',
- στ) Χρηματικές κυρώσεις και τόκους, οι οποίοι προβλέπονται από τον Κώδικα.

Άρθρο 3
Ορισμοί

Για τους σκοπούς του Κώδικα ισχύουν οι ορισμοί της κείμενης νομοθεσίας, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στον Κώδικα. Οι παρακάτω ορισμοί ισχύουν για τους σκοπούς του Κώδικα:

- α) ως «φορολογούμενος» νοείται:
  - αα) κάθε πρόσωπο που υποχρεούται να καταβάλλει φόρο, τέλος, εισφορά ή χρηματική κύρωση που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα ή έχει οποιαδήποτε άλλη φορολογική υποχρέωση ή
  - αβ) κάθε πρόσωπο που υποχρεούται να παρακρατεί φόρους και να τους αποδίδει στην Φορολογική Διοίκηση,
- β) ως «πρόσωπο» νοείται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, καθώς και κάθε είδους νομική οντότητα,
- γ) ως «νομικό πρόσωπο» νοείται κάθε επιχείρηση ή εταιρεία με νομική

προσωπικότητα ή και κάθε ένωση επιχειρήσεων ή εταιρειών με νομική προσωπικότητα,

δ) ως «νομική οντότητα» νοείται κάθε μάρφωμα εταιρικής ή μη οργάνωσης και κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα που δεν είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο, όπως ιδίως συνεταιρισμός, οργανισμός, υπεράκτια ή εξωχώρια εταιρεία, κάθε μορφής εταιρεία ιδιωτικών επενδύσεων, κάθε μορφής καταπίστευμα ή εμπίστευμα ή οποιοδήποτε μάρφωμα παρόμοιας φύσης, κάθε μορφής ίδρυμα, σωματείο ή οποιοδήποτε μάρφωμα παρόμοιας φύσης, κάθε μορφή προσωπικής επιχείρησης ή οποιαδήποτε οντότητα προσωπικού χαρακτήρα, κάθε μορφής κοινή επιχείρηση, κάθε μορφής εταιρεία διαχείρισης κεφαλαίου ή περιουσίας ή διαθήκης ή κληρονομιάς ή κληροδοσίας ή δωρεάς, κάθε φύσης κοινοπραξία, κάθε μορφής εταιρεία αστικού δικαίου, συμμετοχικές ή αφανείς εταιρείες, κοινωνίες αστικού δικαίου,

ε) ως «νόμιμη προθεσμία καταβολής» νοείται το χρονικό διάστημα μέσα στο οποίο καταβάλλονται οι φόροι και τα πρόστιμα, όπως προβλέπεται στον νόμο που επιβάλλει την αντίστοιχη φορολογία και στον Κώδικα, ενώ ως «ληξιπρόθεσμα» νοούνται οι φόροι και τα πρόστιμα μετά την παρέλευση του ανωτέρου χρονικού διαστήματος,

στ) ως «Φορολογική Διοίκηση» νοείται η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ),

ζ) ως «Διοικητής» νοείται ο Διοικητής της ΑΑΔΕ,

η) ως «Υπουργός» νοείται ο Υπουργός Οικονομικών,

θ) ως «φορολογικός κάτοικος» νοείται οποιοδήποτε πρόσωπο θεωρείται φορολογικός κάτοικος, σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε.).

ι)¹ ως «ψηφιοποιημένη ιδιόχειρη υπογραφή» νοείται η ιδιόχειρη υπογραφή που τίθεται με φυσική παρουσία του υπογράφοντος σε επιφάνεια καταγραφής (tablet) με χρήση γραφίδας, η οποία έχει την ίδια νομική και αποδεικτική ισχύ με την ιδιόχειρη υπογραφή φυσικού προσώπου επί χάρτου.

Άρθρο 4

Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων, ανάθεση καθηκόντων και εξουσιοδότηση υπογραφής

Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων-
ανάθεση καθηκόντων

1. Ο Διοικητής δύναται, με απόφαση του, να μεταβιβάζει αρμοδιότητες και να αναθέτει τα καθήκοντά του ή της Φορολογικής Διοίκησης, σύμφωνα με τον Κώδικα και την κείμενη νομοθεσία, σε όργανα της Φορολογικής Διοίκησης.

Εξουσιοδότηση υπογραφής

Επίσης, δύναται, με απόφασή του, να εξουσιοδοτεί ιεραρχικά υφιστάμενά του όργανα να υπογράφουν, με εντολή του, πράξεις ή άλλα έγγραφα της αρμοδιότητάς του. Η άσκηση της αρμοδιότητας που μεταβιβάστηκε και η εξουσιοδότηση υπογραφής μπορεί, σύμφωνα με την απόφαση του Διοικητή, να αφορά περισσότερα όργανα της Φορολογικής Διοίκησης.

¹ Με την παρ. 1 του άρθρου 53 του ν. 5045/2023 (Α' 136) προστέθηκε περίπτωση ι).

Περαιτέρω εξουσιοδότηση υπογραφής	Επιτρέπεται η περαιτέρω εξουσιοδότηση υπογραφής από τα όργανα στα οποία μεταβιβάστηκαν οι αρμοδιότητες ή τα οποία εξουσιοδοτήθηκαν να υπογράφουν από τον Διοικητή, σε ιεραρχικά υφιστάμενα όργανα αυτών, στις περιπτώσεις που αυτό προβλέπεται από τις αποφάσεις που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση των εδαφίων πρώτου και δεύτερου.
Τροποποίηση αποφάσεων	2. Οι αποφάσεις για μεταβίβαση αρμοδιότητας, ανάθεση καθήκοντος ή εξουσιοδότηση υπογραφής μπορεί να τροποποιούνται εν όλω ή εν μέρει από το όργανο που τις εξέδωσε.

Άρθρο 5 Κοινοποίηση πράξεων και λοιπών εγγράφων

Τρόποι κοινοποίησης	1. Η κοινοποίηση πράξεων και λοιπών εγγράφων που εκδίδει σύμφωνα με τον Κώδικα η Φορολογική Διοίκηση προς φορολογούμενο ή άλλο πρόσωπο γίνεται εγγράφως ή ηλεκτρονικώς.
Κοινοποίηση σε φυσικό πρόσωπο	2. Εάν η πράξη ή το έγγραφο αφορά φυσικό πρόσωπο, η κοινοποίηση συντελείται εφόσον: α) κοινοποιηθεί ηλεκτρονικά σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις του ν. 4727/2020 (Α'184) ή στον λογαριασμό του εν λόγω προσώπου ή του νόμιμου αντιπροσώπου του ή του φορολογικού εκπροσώπου του στο πληροφοριακό σύστημα της Φορολογικής Διοίκησης, την οποία ακολουθεί ηλεκτρονική ειδοποίηση στη δηλωθείσα διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του, ή β) αποσταλεί συστημένη επιστολή στην τελευταία δηλωθείσα ταχυδρομική διεύθυνση κατοικίας ή επαγγελματικής εγκατάστασης του εν λόγω προσώπου, ή γ) επιδοθεί στο εν λόγω πρόσωπο, κατά τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (Κ.Δ.Δ.), μόνο εφόσον δεν είναι δυνατή η επίδοση με άλλον τρόπο. Η κοινοποίηση, σύμφωνα με τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, κατά το πρώτο εδάφιο, θεωρείται νόμιμη, εφόσον γίνει στην τελευταία δηλωθείσα στη Φορολογική Διοίκηση διεύθυνση κατοικίας ή επαγγελματικής εγκατάστασης του εν λόγω προσώπου.
Κοινοποίηση σε νομικό πρόσωπο/νομική οντότητα	3. Εάν η πράξη ή το έγγραφο αφορά νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, η κοινοποίηση συντελείται εφόσον: α) κοινοποιηθεί ηλεκτρονικά, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις του ν. 4727/2020 ή στον λογαριασμό του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας ή του νόμιμου εκπροσώπου ή του φορολογικού εκπροσώπου τους στο πληροφοριακό σύστημα της Φορολογικής Διοίκησης, την οποία ακολουθεί ηλεκτρονική ειδοποίηση στη δηλωθείσα διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του, ή β) παραδοθεί στην έδρα ή εγκατάσταση του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας στην Ελλάδα, με υπογεγραμμένη απόδειξη παραλαβής από υπάλληλο ή νόμιμο εκπρόσωπο του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας, ή γ) αποσταλεί με συστημένη επιστολή στην τελευταία δηλωθείσα ταχυδρομική διεύθυνση της έδρας ή της εγκατάστασης του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας, ή

δ) επιδοθεί κατά τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, μόνο εφόσον δεν είναι δυνατή η επίδοση με άλλον τρόπο. Η κοινοποίηση, σύμφωνα με τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, κατά το πρώτο εδάφιο, θεωρείται νόμιμη, εφόσον γίνει στην τελευταία δηλωθείσα στη Φορολογική Διοίκηση διεύθυνση της έδρας ή της εγκατάστασης του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας ή της κατοικίας του τελευταίου δηλωθέντα στη Φορολογική Διοίκηση νόμιμου ή φορολογικού εκπροσώπου. Η νομιμότητα της κοινοποίησης δεν θίγεται στην περίπτωση παραίτησης των προσώπων του δεύτερου εδαφίου, εφόσον κατά τον χρόνο της κοινοποίησης, δεν είχε γνωστοποιηθεί στη Φορολογική Διοίκηση ο διορισμός νέου νόμιμου ή φορολογικού εκπροσώπου.

Κοινοποίηση πράξεων/εγγράφων στο πλαίσιο ειδικών καθεστώτων

3Α.² Πράξεις ή έγγραφα που εκδίδονται στο πλαίσιο των ειδικών καθεστώτων των άρθρων 47β, 47γ και 47δ του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ν. 2859/2000, Α' 248) ή στο πλαίσιο των ειδικών καθεστώτων άλλων κρατών μελών, κοινοποιούνται ηλεκτρονικά, είτε με ανάρτησή τους στον λογαριασμό του υποκείμενου στον φόρο ή του μεσάζοντα, στο πληροφοριακό σύστημα της Φορολογικής Διοίκησης, την οποία συνοδεύει ηλεκτρονική ειδοποίηση στη δηλωθείσα διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του, είτε με μόνη την αποστολή αυτών στη δηλωθείσα διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, αν το πρόσωπο στο οποίο αφορά η κοινοποίηση δεν διαθέτει λογαριασμό με λειτουργικότητα ανάρτησης στο πληροφοριακό σύστημα της Φορολογικής Διοίκησης.

Κοινοποίηση με απλή επιστολή

4. Με απόφαση του Διοικητή, έγγραφα που έχουν πληροφοριακό χαρακτήρα ή πράξεις προσδιορισμού φόρου του άρθρου 32, μπορούν να κοινοποιούνται με απλή επιστολή.

Τεκμήριο νόμιμης κοινοποίησης (συστημένη επιστολή)

5. Πράξη ή έγγραφο που αποστέλλεται με συστημένη επιστολή, θεωρείται ότι έχει νομίμως κοινοποιηθεί μετά την παρέλευση δεκαπέντε (15) ημερών από την ημέρα αποστολής, εάν η ταχυδρομική διεύθυνση του παραλήπτη κατά τα ανωτέρω βρίσκεται στην Ελλάδα. Σε περίπτωση που η ταχυδρομική διεύθυνση είναι εκτός Ελλάδας, η πράξη ή το έγγραφο θεωρείται ότι έχει κοινοποιηθεί νομίμως μετά την παρέλευση τριάντα (30) ημερών από την ημέρα αποστολής της συστημένης επιστολής. Σε περίπτωση που η επιστολή δεν παραδοθεί και δεν κοινοποιηθεί στον φορολογούμενο ή στον εκπρόσωπό του για οποιονδήποτε λόγο, η Φορολογική Διοίκηση ζητά από την ταχυδρομική υπηρεσία την επιστροφή αυτής με συνοδευτικό κείμενο, στο οποίο περιλαμβάνονται οι ακόλουθες πληροφορίες:

α) η ημερομηνία, κατά την οποία η συστημένη επιστολή προσκομίστηκε και παρουσιάστηκε στην ως άνω διεύθυνση και

β) ο λόγος για τη μη κοινοποίηση ή τη μη βεβαίωση της κοινοποίησης. Η Φορολογική Διοίκηση μεριμνά, προκειμένου αντίγραφο της συστημένης επιστολής να βρίσκεται στη διάθεση της αρμόδιας υπηρεσίας της Φορολογικής Διοίκησης και να μπορεί αυτή να παραδοθεί στον φορολογούμενο ή εκπρόσωπό του οποιαδήποτε στιγμή και χωρίς δαπάνη.

² Με το άρθρο 37 του ν. 5073/2023 (Α' 204) προστέθηκε παράγραφος 3Α.

Τεκμήριο νόμιμης
κοινοποίησης (ηλεκτρονική
κοινοποίηση)

6.³ Στις περιπτώσεις της ηλεκτρονικής κοινοποίησης στον λογαριασμό φυσικού, νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. α) των παρ. 2, 3 και 3Α, η πράξη ή το έγγραφο θεωρείται ότι έχει νομίμως κοινοποιηθεί μετά την παρέλευση δέκα (10) ημερών από την ανάρτησή της στον λογαριασμό του προσώπου το οποίο αφορά η επίδοση και την ηλεκτρονική ειδοποίησή του στη δηλωθείσα διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του, εφόσον δεν προκύπτει προγενέστερος χρόνος παραλαβής της ή μετά την παρέλευση δέκα (10) ημερών από την αποστολή της στη δηλωθείσα διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σε περίπτωση που το πρόσωπο που αφορά η κοινοποίηση δεν διαθέτει λογαριασμό με λειτουργικότητα ανάρτησης στο πληροφοριακό σύστημα της Φορολογικής Διοίκησης. Το πρώτο εδάφιο ως προς την εφαρμογή της παρ. 3Α ισχύει εφόσον δεν προβλέπεται διαφορετικά από τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 282/2011 του Συμβουλίου της 15ης Μαρτίου 2011 για τη θέσπιση μέτρων εφαρμογής της Οδηγίας 2006/112/ΕΚ σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας (L 77/1). Στην περίπτωση μερικού επιτόπιου ελέγχου πρόληψης, η κοινοποίηση των εγγράφων βεβαιώνεται με την ψηφιοποιημένη ιδιόχειρη υπογραφή επί αυτών από το πρόσωπο στο οποίο αφορά η κοινοποίηση, ή σε περίπτωση απουσίας του, από τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παρ. 4 του άρθρου 24. Αν τα πρόσωπα του προηγούμενου εδαφίου λείπουν ή αρνούνται να υπογράψουν, η κοινοποίηση συντελείται με την ανάρτηση των εγγράφων στον λογαριασμό του προσώπου στο οποίο αφορά η κοινοποίηση και την ηλεκτρονική ειδοποίησή του στη δηλωθείσα διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται όλες οι αναγκαίες προϋποθέσεις για την εφαρμογή της ηλεκτρονικής κοινοποίησης και ιδίως τα σχετικά με την επικαιροποίηση των στοιχείων ηλεκτρονικής επικοινωνίας των φορολογουμένων, το σημείο ανάρτησης στον λογαριασμό της κοινοποιούμενης πράξης ή άλλου εγγράφου, ο

³ Η παρ. 6 τίθεται, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή της με το άρθρο 37 του ν. 5073/2023. Η αρχική της διατύπωση είχε ως εξής: «Στις περιπτώσεις της ηλεκτρονικής κοινοποίησης στον λογαριασμό φυσικού, νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. α' των παρ. 2 και 3, η πράξη ή το έγγραφο θεωρείται ότι έχει νομίμως κοινοποιηθεί μετά την παρέλευση δέκα (10) ημερών από την ανάρτησή της στον λογαριασμό του προσώπου το οποίο αφορά η επίδοση και την ηλεκτρονική ειδοποίησή του στη δηλωθείσα διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του, εφόσον δεν προκύπτει προγενέστερος χρόνος παραλαβής της. [Με την παρ. 2 του άρθρου 53 του ν. 5045/2023 προστέθηκαν εδάφια ως εξής: «Στην περίπτωση μερικού επιτόπιου ελέγχου πρόληψης, η κοινοποίηση των εγγράφων βεβαιώνεται με την ψηφιοποιημένη ιδιόχειρη υπογραφή επί αυτών από το πρόσωπο στο οποίο αφορά η κοινοποίηση, ή σε περίπτωση απουσίας του, από τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παρ. 4 του άρθρου 24 του Κώδικα. Αν τα πρόσωπα του προηγούμενου εδαφίου λείπουν ή αρνούνται να υπογράψουν, η κοινοποίηση συντελείται με την ανάρτηση των εγγράφων στον λογαριασμό του προσώπου στο οποίο αφορά η κοινοποίηση και την ηλεκτρονική ειδοποίησή του στη δηλωθείσα διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του.»] Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται όλες οι αναγκαίες προϋποθέσεις για την εφαρμογή της ηλεκτρονικής κοινοποίησης και ιδίως τα σχετικά με την επικαιροποίηση των στοιχείων ηλεκτρονικής επικοινωνίας των φορολογουμένων, το σημείο ανάρτησης στον λογαριασμό της κοινοποιούμενης πράξης ή του εγγράφου, ο τρόπος πιστοποίησης των ηλεκτρονικών ιχνών παραλαβής, η δημιουργία πιστοποιητικού παραλαβής και τα στοιχεία της ηλεκτρονικής ειδοποίησης.»

τρόπος πιστοποίησης των ηλεκτρονικών ιχνών παραλαβής, η δημιουργία πιστοποιητικού παραλαβής και τα στοιχεία της ηλεκτρονικής ειδοποίησης.

Επίδοση

7. Εάν κανένας από τους τρόπους κοινοποίησης που ορίζονται στις παρ. 2 και 3 δεν μπορεί να λάβει χώρα, τότε κοινοποίηση πράξης ή εγγράφου που αφορά τη φορολογία ακινήτων είναι δυνατόν να συντελεστεί με επίδοση στον ίδιο ή σε οποιοδήποτε ενήλικο φυσικό πρόσωπο που έχει έννομη σχέση με τον κύριο ή επικαρπωτή του ακινήτου και είναι παρόν στο ακίνητο ή με θυροκόλληση της πράξης ή του εγγράφου στο ακίνητο.

Άρθρο 6 Έγγραφα

Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Ο Διοικητής, με απόφασή του, καθορίζει τον τύπο και το περιεχόμενο των εντύπων, υπεύθυνων δηλώσεων, δηλώσεων, πινάκων και άλλων εγγράφων που υποβάλλει ο φορολογούμενος.

Διάθεση εγγράφων

2. Η Φορολογική Διοίκηση θέτει τα έγγραφα που προβλέπονται στην παρ. 1 στη διάθεση του κοινού, δωρεάν, ηλεκτρονικά, ταχυδρομικά ή στις κατά τόπους υπηρεσίες της.

Έννοια εγγράφων

3.⁴ Ως έγγραφα νοούνται και τα έγγραφα της Φορολογικής Διοίκησης που παράγονται μέσω ηλεκτρονικής εφαρμογής ή μέσω ειδικού πληροφοριακού συστήματος που συνθέτει αυτοματοποιημένα τα σχετικά δεδομένα. Τα έγγραφα αυτά δύναται να υπογράφονται από τον φορολογούμενο ή άλλο πρόσωπο με χρήση ψηφιοποιημένης ιδιόχειρης υπογραφής. Σε περίπτωση εκτύπωσης εγγράφων με ψηφιοποιημένη ιδιόχειρη υπογραφή ισχύουν τα προβλεπόμενα στο άρθρο 11 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45).

Άρθρο 7 Προθεσμίες

Εκπνοή/παράταση προθεσμιών

1. Εάν η εκπνοή προθεσμίας για την άσκηση δικαιώματος ή εκπλήρωση υποχρέωσης, όπως ορίζεται από τη φορολογική νομοθεσία, συμπίπτει με επίσημη αργία, Σάββατο ή Κυριακή, η προθεσμία παρατείνεται μέχρι την αμέσως επόμενη ημέρα κατά την οποία η Φορολογική Διοίκηση λειτουργεί για το κοινό. Το πρώτο εδάφιο δεν εφαρμόζεται για τις δηλώσεις Φ.Π.Α. που υποβάλλονται σύμφωνα με τα άρθρα 47β, 47γ και 47δ του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.).

Ημερομηνία υποβολής εγγράφων

2. Δήλωση, προσφυγή ή άλλο έγγραφο που υποβάλλεται στη Φορολογική Διοίκηση λογίζεται ότι υποβλήθηκε στην ημερομηνία που κατατίθεται και πρωτοκολλάται από τη Φορολογική Διοίκηση ή, εφόσον αποσταλεί ταχυδρομικώς, την ημερομηνία σήμανσης με ταχυδρομική σφραγίδα ή, στην περίπτωση ηλεκτρονικής υποβολής, την ημερομηνία παραλαβής από το πληροφοριακό σύστημα της Φορολογικής Διοίκησης.

⁴ Με την παρ. 2 του άρθρου 53 του ν. 5045/2023 προστέθηκε παράγραφος 3.

Άρθρο 8 Φορολογικός εκπρόσωπος

Φορολογικός εκπρόσωπος	1. Φορολογούμενος που δεν διαθέτει ταχυδρομική διεύθυνση στην Ελλάδα, υποχρεούται να ορίσει εκπρόσωπο με φορολογική κατοικία στην Ελλάδα, για σκοπούς συμμόρφωσης με τις τυπικές υποχρεώσεις, σύμφωνα με τον Κώδικα. Ο Διοικητής, με απόφασή του, καθορίζει τις αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή του πρώτου εδαφίου.
Εκπροσώπηση για σκοπούς ΦΠΑ	2. Εξαιρετικά, για την εκπροσώπηση, για σκοπούς του Φ.Π.Α., φορολογούμενου, ο οποίος δεν έχει ταχυδρομική διεύθυνση στην Ελλάδα, ισχύουν οι ειδικές διατάξεις του Κώδικα Φ.Π.Α..

Άρθρο 9 Ερμηνευτικές εγκύκλιοι και οδηγίες

Ερμηνευτικές εγκύκλιοι/οδηγίες-έναρξη ισχύος	1. Ο Διοικητής δύναται να εκδίδει ερμηνευτικές εγκυκλίους, καθώς και οδηγίες για την εφαρμογή της φορολογικής νομοθεσίας. Οι ερμηνευτικές εγκύκλιοι δημοσιεύονται στον ιστότοπο της ΑΑΔΕ και ισχύουν από τη δημοσίευσή τους..
Δεσμευτικότητα για τη Φορολογική Διοίκηση	2. Οι ερμηνευτικές εγκύκλιοι είναι δεσμευτικές για τη Φορολογική Διοίκηση, έως ότου ανακληθούν ρητά ή έως ότου τροποποιηθεί η νομοθεσία την οποία ερμηνεύουν. Η τυχόν μεταβολή της ερμηνευτικής θέσης της Φορολογικής Διοίκησης δεν ισχύει αναδρομικά σε περίπτωση που συνεπάγεται τη χειροτέρευση της θέσης των φορολογουμένων.
Δεσμευτικότητα για τους φορολογούμενους	3. Οι ερμηνευτικές εγκύκλιοι δεν είναι δεσμευτικές για τους φορολογούμενους.
Δεσμευτικότητα απαντήσεων	4. Απαντήσεις που παρέχονται ή απόψεις που διατυπώνονται από υπάλληλο της Φορολογικής Διοίκησης, σχετικά με την ερμηνεία της φορολογικής νομοθεσίας, δεν δεσμεύουν τη Φορολογική Διοίκηση, εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες αυτό προβλέπεται στον Κώδικα.
Προστασία φορολογούμενου	5. Σε περίπτωση που ο φορολογούμενος ακολούθησε τις εγκυκλίους της Φορολογικής Διοίκησης αναφορικά με τη φορολογική του υποχρέωση, η δήλωσή του δεν θεωρείται ανακριβής ή δεν θεωρείται ότι παρέλειψε να υποβάλει δήλωση, κατά περίπτωση.

ΤΜΗΜΑ ΙΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ

Άρθρο 10 Εγγραφή στο φορολογικό μητρώο

Δήλωση εγγραφής στο φορολογικό μητρώο Στοιχεία εγγραφής	1. α) Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που πρόκειται να καταστεί υπόχρεο σε καταβολή ή παρακράτηση φόρου, σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία, ή σε υποβολή οποιασδήποτε δήλωσης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα, υποβάλλει δήλωση εγγραφής στο φορολογικό μητρώο. Με την εγγραφή η Φορολογική Διοίκηση αποδίδει μοναδικό Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.)
--	--

σε κάθε φορολογούμενο κατά τα οριζόμενα στο επόμενο άρθρο. Στη δήλωση εγγραφής περιλαμβάνονται τα προσωπικά στοιχεία του φορολογούμενου, σε περίπτωση φυσικού προσώπου, καθώς και η επωνυμία, ο διακριτικός τίτλος και η έδρα, σε περίπτωση νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας.

Χρόνος υποβολής δήλωσης

Προκειμένου για νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες, η δήλωση εγγραφής υποβάλλεται μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τη νόμιμη σύστασή τους.

Δήλωση έναρξης στο φορολογικό μητρώο

β) Κάθε πρόσωπο, φυσικό ή νομικό, ή νομική οντότητα, που πρόκειται να ασκήσει δραστηριότητες επιχειρηματικού περιεχομένου υποβάλλει δήλωση έναρξης στο φορολογικό μητρώο. Η δήλωση έναρξης υποβάλλεται πριν την πραγματοποίηση της πρώτης συναλλαγής στο πλαίσιο άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Χρόνος υποβολής της δήλωσης

Εάν δεν έχει προηγηθεί δήλωση εγγραφής, αυτή γίνεται ταυτόχρονα με τη δήλωση έναρξης. Προκειμένου για νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες που πρόκειται να ασκήσουν δραστηριότητες επιχειρηματικού περιεχομένου, ως χρόνος έναρξης θεωρείται ο χρόνος της νόμιμης σύστασής τους. Η δήλωση έναρξης υποβάλλεται μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τη νόμιμη σύσταση.

Στοιχεία δήλωσης

Στη δήλωση έναρξης περιλαμβάνονται ο τόπος άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας, σε περίπτωση φυσικού προσώπου, τυχόν υποκαταστήματα, το αντικείμενο των εργασιών, το τηρούμενο λογιστικό σύστημα, καθώς και το καθεστώς Φ.Π.Α., στο οποίο υπάγεται ο φορολογούμενος.

Εξουσιοδοτική διάταξη

γ) Με απόφαση του Διοικητή ορίζονται ο τρόπος, ο χρόνος, η διαδικασία υποβολής της δήλωσης εγγραφής και έναρξης στο φορολογικό μητρώο, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή των περ. α' και β'. Με όμοια απόφαση μπορεί να ορίζονται άλλες κατηγορίες προσώπων, για τις οποίες απαιτείται εγγραφή στο φορολογικό μητρώο, καθώς και επιπλέον στοιχεία τα οποία πρέπει να δηλώνονται από τον φορολογούμενο με τη δήλωση εγγραφής και έναρξης, πέραν των αναφερόμενων στις περ. α' και β'.

Απόδοση ΑΦΜ με την εγγραφή Παροχή εγγύησης

δ) Η Φορολογική Διοίκηση απαιτεί εγγύηση από οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που πρόκειται να ασκήσει δραστηριότητα επιχειρηματικού περιεχομένου, εάν:

δα) το ίδιο το φυσικό πρόσωπο, οποτεδήποτε κατά το τρέχον και τα προηγούμενα πέντε (5), πριν από την υποβολή της δήλωσης έναρξης, φορολογικά έτη, πτώχευσε ή κατέστη εν γένει αφερέγγυο ή υπήρξε διευθυντής, πρόεδρος, διαχειριστής, διευθύνων σύμβουλος ή πρόσωπο εντεταλμένο στη διοίκηση νομικού προσώπου ή οντότητας ή ήταν συνδεδεμένο πρόσωπο κατά το άρθρο 2 του Κ.Φ.Ε. με άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, που πτώχευσε ή κατέστησαν αφερέγγυα κατά τον ίδιο ως άνω χρόνο, είτε

δβ) μέτοχος με ποσοστό συμμετοχής τουλάχιστον τριάντα τρία τοις εκατό (33%) ή εταίρος ή μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας υπήρξε οποτεδήποτε κατά το τρέχον και τα προηγούμενα πέντε (5), πριν από την υποβολή της δήλωσης έναρξης, φορολογικά έτη, διευθυντής, πρόεδρος, διαχειριστής, διευθύνων σύμβουλος ή πρόσωπο εντεταλμένο στη διοίκηση νομικού προσώπου, ή οντότητας, ή ήταν συνδεδεμένο πρόσωπο κατά το άρθρο 2

του Κ.Φ.Ε. με άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, που πτώχευσαν ή κατέστησαν εν γένει αφερέγγυα, κατά τον ίδιο ως άνω χρόνο και η πτώχευση ή άλλη αφερεγγυότητα είχε ως αποτέλεσμα να οφείλεται στη Φορολογική Διοίκηση, κατά τον χρόνο υποβολής της δήλωσης έναρξης, συνολική βασική ληξιπρόθεσμη φορολογική οφειλή από φόρο εισοδήματος, Φ.Π.Α., παρακρατούμενους φόρους από μισθωτή εργασία και συντάξεις και πρόστιμα, τουλάχιστον εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ. Εξαιρούνται ληξιπρόθεσμες φορολογικές οφειλές, οι οποίες κατά την υποβολή της δήλωσης τελούν σε αναστολή που έχει χορηγηθεί με προσωρινή διαταγή, δικαστική απόφαση, πράξη διοικητικού οργάνου ή εκ του νόμου, καθώς και οφειλές οι οποίες έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση ή διευκόλυνση τμηματικής καταβολής, η οποία τηρείται και έχουν καταβληθεί τουλάχιστον τρεις (3) δόσεις αυτής. Ως αφερέγγυο, για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, πρόσωπο, πλέον αυτού που πτώχευσε, νοείται και κάθε πρόσωπο που έχει υπαχθεί σε διαδικασία ειδικής εκκαθάρισης εν λειτουργία, σε διαδικασία εξυγίανσης, σε ειδική διαχείριση του άρθρου 68 του ν. 4307/2014 (Α' 246), καθώς και κάθε πρόσωπο που έχει υπαχθεί στη ρύθμιση του ν. 3869/2010 (Α'130). Εξαιρούνται νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, δημόσιες επιχειρήσεις ή επιχειρήσεις νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, αμιγείς ή μεικτές επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. και των συνδέσμων δήμων, δημόσιοι οργανισμοί, καθώς και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, που ανήκουν στο κράτος ή επιχορηγούνται τακτικά από κρατικούς πόρους κατά πενήντα τοις εκατό (50%) τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους ή τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος.

Διαδικασία-συνέπειες εγγύησης

ε) Η εγγύηση, σύμφωνα με την περ. δ', απαιτείται μόνο μετά από απόφαση της Φορολογικής Διοίκησης, από την οποία προκύπτει ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις της ανωτέρω περίπτωσης και με την οποία προσδιορίζεται το ύψος της εγγύησης. Η Φορολογική Διοίκηση οφείλει να κοινοποιεί στο φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή στη νομική οντότητα που υποβάλλει τη δήλωση την απαίτηση για παροχή εγγύησης. Στην περίπτωση αυτή η έναρξη στο φορολογικό μητρώο ολοκληρώνεται μόνο μετά την παροχή της αιτηθείσας εγγύησης. Εάν με την υποβολή της δήλωσης έναρξης υποβάλλεται ταυτόχρονα και δήλωση εγγραφής, η εγγραφή του φορολογούμενου στο φορολογικό μητρώο ολοκληρώνεται μόνο μετά την παροχή της αιτηθείσας εγγύησης.

Ύψος εγγύησης

Το ύψος της εγγύησης προσδιορίζεται λαμβάνοντας υπόψη ενδεικτικά το ύψος των ληξιπρόθεσμων οφειλών της περ. δ', καθώς και τη νομική μορφή του υποβάλλοντος τη δήλωση προσώπου.

Εξουσιοδοτική διάταξη

Με απόφαση του Διοικητή ορίζονται το είδος, η διάρκεια, το ύψος και η διαδικασία κατάθεσης της εγγύησης, οι περιπτώσεις κατάπτωσης της και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των περ. δ' και ε'.

Δήλωση ενδοκοινοτικών συναλλαγών

2. α) Ο φορολογούμενος, που είναι υποκείμενος στον Φ.Π.Α., υποχρεούται να δηλώνει την πραγματοποίηση ενδοκοινοτικών αποκτήσεων αγαθών και την πραγματοποίηση απαλλασσόμενων, σύμφωνα με το άρθρο 28 του Κώδικα Φ.Π.Α., ενδοκοινοτικών παραδόσεων αγαθών.

β) Ο φορολογούμενος, που είναι υποκείμενος στον Φ.Π.Α., υποχρεούται να δηλώνει την έναρξη ή την παύση παροχής υπηρεσιών προς υποκείμενο στον φόρο εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος, για τις οποίες ο τόπος δεν είναι το εσωτερικό της χώρας, σύμφωνα με την περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 14 του Κώδικα Φ.Π.Α..

γ) Ο φορολογούμενος, που είναι υποκείμενος στον Φ.Π.Α., ή το μη υποκείμενο στον Φ.Π.Α. νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που διαθέτει Α.Φ.Μ./Φ.Π.Α. στο εσωτερικό της χώρας, υποχρεούται να δηλώνει την έναρξη ή παύση λήψης υπηρεσιών από υποκείμενο στον φόρο εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος, για τις οποίες ο τόπος φορολόγησης είναι το εσωτερικό της χώρας, σύμφωνα με την περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 14 του Κώδικα Φ.Π.Α., και ο φορολογούμενος είναι υπόχρεος στην καταβολή του φόρου.

δ) Η δήλωση για την πραγματοποίηση ενδοκοινοτικών συναλλαγών υποβάλλεται πριν την πραγματοποίηση της πρώτης συναλλαγής.

Υποβολή δήλωσης μεταβολών-
χρόνος υποβολής

3. α) Ο φορολογούμενος, φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, υποχρεούται να ενημερώνει τη Φορολογική Διοίκηση για μεταβολές στα στοιχεία εγγραφής ή έναρξης του με την υποβολή δήλωσης μεταβολών στο φορολογικό μητρώο. Η δήλωση αυτή υποβάλλεται μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την πραγματοποίηση της μεταβολής.

Μεταβολή καθεστώτος ΦΠΑ

Ειδικά ο φορολογούμενος που είναι υποκείμενος στον Φ.Π.Α., για τη μεταβολή καθεστώτος Φ.Π.Α. στο οποίο υπάγεται, υποβάλλει δήλωση μετάταξης μέσα στην ίδια ανωτέρω προθεσμία, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά από τον Κώδικα Φ.Π.Α..

Μεταβολές στα στοιχεία
φυσικών προσώπων που δεν
υπόκεινται σε προθεσμία

Η υποχρέωση ενημέρωσης για μεταβολές στα στοιχεία φορολογούμενου φυσικού προσώπου, που δεν αφορούν την επιχειρηματική δραστηριότητά του, δεν υπόκειται σε προθεσμία.

Ενημέρωση Φορολογικής
Διοίκησης για τις μεταβολές

Ο φορολογούμενος δεν μπορεί να επικαλείται έναντι της Φορολογικής Διοίκησης τις μεταβολές των στοιχείων του μέχρι τον χρόνο ενημέρωσής της.

Δήλωση μεταβολών για
ενδοκοινοτικές συναλλαγές

β) Ο φορολογούμενος που είναι υποκείμενος στον Φ.Π.Α. και πρόκειται να πραγματοποιήσει ενδοκοινοτικές συναλλαγές, υποβάλλει δήλωση μεταβολών στο φορολογικό μητρώο για τη διενέργεια ενδοκοινοτικών συναλλαγών.

Δήλωση διακοπής εργασιών

4. Ο φορολογούμενος που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα υποχρεούται να ενημερώνει τη Φορολογική Διοίκηση για την οριστική παύση των εργασιών του με την υποβολή στο φορολογικό μητρώο δήλωσης διακοπής εργασιών.

Χρόνος υποβολής

Η δήλωση αυτή υποβάλλεται για τα φυσικά πρόσωπα μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την οριστική παύση των εργασιών τους και για τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τη λύση τους ή από τη λήξη των εργασιών της εκκαθάρισης ή από την ανακοίνωση διαγραφής τους από το Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.), κατά περίπτωση. Σε περίπτωση κληρονομικής διαδοχής επιχείρησης ως συνόλου, η δήλωση διακοπής εργασιών υποβάλλεται από τους κληρονόμους μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την ενεργό ανάμιξή τους στην κληρονομούμενη επιχείρηση και όχι πέραν των τριάντα (30) ημερών από τη λήξη της προθεσμίας αποποίησης, που

προβλέπεται από το άρθρο 1847 του Αστικού Κώδικα (Α.Κ.), σε κάθε άλλη περίπτωση.

Παράλειψη δηλωτικών υποχρεώσεων

5. Σε περίπτωση που ο φορολογούμενος παραλείψει τις δηλωτικές του υποχρεώσεις, δεν απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής και παρακράτησης των φόρων και από τις λοιπές φορολογικές υποχρεώσεις.

Εξουσιοδοτική διάταξη

6. Με απόφαση του Διοικητή:

α) καθορίζονται ο τρόπος, ο χρόνος ενημέρωσης και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή των παρ. 2, 3 και 4 και

β) δύναται να χορηγείται διαφορετική προθεσμία για την υποβολή των δηλώσεων του παρόντος άρθρου ή να παρατείνεται η προθεσμία υποβολής αυτών, σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας που επηρεάζουν τη Φορολογική Διοίκηση ή σε περιπτώσεις φυσικών καταστροφών ή άλλων αντίστοιχων εξαιρετικών και δυσμενών συμβάντων που επηρεάζουν φορολογούμενους. Η απόφαση παράτασης υπογράφεται το αργότερο μέχρι τη λήξη της προβλεπόμενης προθεσμίας και ισχύει από τον χρόνο υπογραφής της.

Άρθρο 11

Αριθμός φορολογικού μητρώου

Απόδοση Α.Φ.Μ.

1. Η Φορολογική Διοίκηση αποδίδει μοναδικό Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.) σε κάθε φορολογούμενο. Το πρώτο εδάφιο δεν εφαρμόζεται για υποκείμενους στον φόρο και μεσάζοντες που εγγράφονται στα ειδικά καθεστάτα των άρθρων 47β και 47δ του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ν. 2859/2000, Α' 248).⁵

Χρήση Α.Φ.Μ. φορολογούμενου

2. Ο Α.Φ.Μ., ο οποίος δύναται να επεκτείνεται κατά ένα πρόθεμα, χρησιμοποιείται σε όλες τις φορολογίες, στις οποίες εφαρμόζεται ο Κώδικας, και σε όσες άλλες περιπτώσεις προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία.

«Οίκοθεν» απόδοση Α.Φ.Μ.

3. Η Φορολογική Διοίκηση δύναται και χωρίς την υποβολή δήλωσης εγγραφής να αποδίδει Α.Φ.Μ. σε φορολογούμενο ή σε πρόσωπο που δεν τυγχάνει φορολογούμενος, εφόσον έχει στη διάθεσή της, σε περίπτωση φυσικού προσώπου, τα προσωπικά στοιχεία του και σε περίπτωση νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας, την επωνυμία και την έδρα:

α) προκειμένου να βεβαιώσει ή και να εισπράξει απαιτήσεις κατά αυτού, β) προκειμένου να πραγματοποιήσει επιστροφές αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών σε μη εγκαταστημένους υποκείμενους στον φόρο, στο πλαίσιο της διαχείρισης των συστημάτων Μ.Ο.Σ.Σ. και Ο.Σ.Σ./Ι.Ο.Σ.Σ.,

γ) εφόσον τούτο απαιτείται από άλλες διατάξεις νόμου. Ειδικότερα, η Φορολογική Διοίκηση αποδίδει Α.Φ.Μ. σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, προκειμένου να πραγματοποιηθεί οποιαδήποτε οικονομική συναλλαγή με τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης και τα πιστωτικά ιδρύματα και τα ιδρύματα πληρωμών της ημεδαπής.

Εξουσιοδοτική διάταξη

⁵ Με το άρθρο 38 του ν. 5073/2023 προστέθηκε δεύτερο εδάφιο.

Με απόφαση του Διοικητή μπορεί να καθορίζονται και άλλες περιπτώσεις απόδοσης Α.Φ.Μ. σε πρόσωπα που δεν τυγχάνουν φορολογούμενοι, εξαιρέσεις σε περιπτώσεις συναλλαγών με πιστωτικά ιδρύματα και ιδρύματα πληρωμών, καθώς και με φορείς της Γενικής Κυβέρνησης.

Αναστολή
χρήσης/απενεργοποίηση
Α.Φ.Μ.

4.α) Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να αναστέλλει τη χρήση Α.Φ.Μ. ή να προβαίνει σε απενεργοποίησή του, εάν υφίστανται αντικειμενικά στοιχεία, τα οποία υποδηλώνουν ότι ο φορολογούμενος έχει παύσει να ασκεί οικονομική δραστηριότητα, ή ότι διαπράττει φοροδιαφυγή, ή ότι παραβιάζει ή παραποιεί ή επεμβαίνει κατά οποιονδήποτε τρόπο στη λειτουργία των φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών, ή ότι έχει δηλώσει ψευδή ή ανακριβή στοιχεία για την απόκτησή του, ή έχει εγγραφεί στο φορολογικό μητρώο περισσότερες φορές. Ο φορολογούμενος έχει σε κάθε περίπτωση το δικαίωμα να αποδείξει ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του πρώτου εδαφίου.

Κατάθεση εγγύησης

β) Για τα φυσικά πρόσωπα που προβαίνουν σε νέα έναρξη εργασιών και κατά την άσκηση προηγούμενης δραστηριότητας επιχειρηματικού περιεχομένου, ο Α.Φ.Μ. τους είχε ανασταλεί ή πληρούνται οι προϋποθέσεις αναστολής του, σε εφαρμογή των οριζόμενων στην περ. α, απαιτείται η κατάθεση εγγύησης. Το ύψος της εγγύησης προσδιορίζεται λαμβάνοντας υπόψη το ύψος της φοροδιαφυγής, τον λόγο της αναστολής και την τυχόν υποτροπή, με ελάχιστο ποσό εγγύησης τις δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ. Η εν λόγω εγγύηση καταπίπτει αυτοδικαίως, σε περίπτωση νέας αναστολής χρήσης του Α.Φ.Μ.. Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και στην περίπτωση που νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα υποβάλλει δήλωση έναρξης και μέτοχος με ποσοστό συμμετοχής τουλάχιστον τριάντα τρία τοις εκατό (33%) ή εταίρος ή μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας, που υποβάλλει τη δήλωση:

βα) υπήρξε οποτεδήποτε κατά το τρέχον και τα προηγούμενα πέντε (5), πριν από την υποβολή της δήλωσης, φορολογικά έτη, διευθυντής, πρόεδρος, διαχειριστής, διευθύνων σύμβουλος ή πρόσωπο εντεταλμένο στη διοίκηση νομικού προσώπου ή οντότητας ή ήταν συνδεδεμένο πρόσωπο κατά το άρθρο 2 του Κ.Φ.Ε. με άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, του οποίου ο Α.Φ.Μ. είχε ανασταλεί, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. α', ή

ββ) άσκησε οποτεδήποτε κατά το τρέχον και τα προηγούμενα πέντε (5), πριν από την υποβολή της δήλωσης, φορολογικά έτη, ως φυσικό πρόσωπο, δραστηριότητα επιχειρηματικού περιεχομένου και ο Α.Φ.Μ. του είχε ανασταλεί, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. α', ή

βγ) άσκησε οποτεδήποτε κατά το τρέχον και τα προηγούμενα πέντε (5) φορολογικά έτη πριν την υποβολή της δήλωσης, ως νομικό πρόσωπο, δραστηριότητα επιχειρηματικού περιεχομένου και ο Α.Φ.Μ. του είχε ανασταλεί, σύμφωνα με την περ. α'.

Διατήρηση του Α.Φ.Μ.
φορολογούμενου φυσικού
προσώπου με την οριστική
παύση των εργασιών του

5. Ο Α.Φ.Μ. φυσικού προσώπου που ασκεί δραστηριότητα επιχειρηματικού περιεχομένου δεν καταργείται με την οριστική παύση των εργασιών του.

Αλλαγή νομικής μορφής-λύση
νομικού προσώπου-θάνατος
φυσικού προσώπου

6. Ο Α.Φ.Μ. των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων δεν καταργείται με την αλλαγή της νομικής μορφής τους. Ο Α.Φ.Μ. φορολογούμενου φυσικού προσώπου που απεβίωσε, νομικού προσώπου

ή νομικής οντότητας που λύθηκε ή ολοκλήρωσε τις εργασίες της εκκαθάρισης ή διαγράφηκε από το Γ.Ε.ΜΗ., κατά περίπτωση, χρησιμοποιείται για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων των προσώπων αυτών στη Φορολογική Διοίκηση, κατά την κείμενη νομοθεσία, καθώς και για την επιβολή και βεβαίωση οποιουδήποτε φόρου, τέλους, εισφοράς ή κυρώσεων και για την είσπραξη αυτών.

Ίδρυση επιχείρησης

7. Ο Α.Φ.Μ. της υπό ίδρυση επιχείρησης παραμένει ο ίδιος για την επιχείρηση και μετά το πέρας των εργασιών της ίδρυσης.

Υποκείμενοι στον ΦΠΑ μη εγκατεστημένοι στο εσωτερικό

8. Στους υποκείμενους στον Φ.Π.Α., που είναι εγκατεστημένοι σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο Α.Φ.Μ. χορηγείται με την υποβολή δήλωσης εγγραφής και έναρξης. Ο αριθμός αυτός δεν μεταβάλλεται σε περίπτωση ορισμού, αλλαγής ή παύσης φορολογικού αντιπροσώπου.

Χρήση Α.Φ.Μ. από τη Φορολογική Διοίκηση

9. Η Φορολογική Διοίκηση χρησιμοποιεί τον Α.Φ.Μ. σε κάθε μορφή επικοινωνίας με τον φορολογούμενο, σχετικά με τις φορολογικές υποχρεώσεις του.

Εξουσιοδοτική διάταξη

10. Ο Διοικητής, με απόφαση του, ορίζει:

- α) το περιεχόμενο και τον τρόπο χορήγησης του Α.Φ.Μ.,
- β) τις περιπτώσεις αναφοράς του Α.Φ.Μ. στις δηλώσεις ή τα άλλα έγγραφα που προβλέπονται κατά την εφαρμογή του Κώδικα,
- γ) τις περιπτώσεις γνωστοποίησης του Α.Φ.Μ. για σκοπούς πληροφόρησης κατά την εκπλήρωση φορολογικών υποχρεώσεων,
- δ) περιπτώσεις αναστολής ή απενεργοποίησης Α.Φ.Μ., τις συνέπειες της αναστολής και της απενεργοποίησης,
- ε) το είδος, το ύψος, τη διάρκεια και τη διαδικασία κατάθεσης της εγγύησης της περ. β' της παρ. 4, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της περίπτωσης αυτής,
- στ) τη διαδικασία και όλες τις αναγκαίες λεπτομέρειες για την εκκαθάριση του φορολογικού μητρώου και
- ζ) κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

ΤΜΗΜΑ ΙΙΙ ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΝΗΜΕΡΟΤΗΤΑΣ

Άρθρο 12

Αποδεικτικό ενημερότητας και βεβαίωση οφειλής

Αίτηση αποδεικτικού ενημερότητας -χρόνος ισχύος

1. Ο φορολογούμενος δύναται να ζητήσει αποδεικτικό ενημερότητας ισχύος μέχρι και δύο (2) μηνών για την πραγματοποίηση πράξεων και συναλλαγών που ρητά ορίζονται.

Χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας προϋποθέσεις

2. Η Φορολογική Διοίκηση χορηγεί αποδεικτικό ενημερότητας, μόνο εφόσον ο φορολογούμενος δεν έχει οφειλές στη Φορολογική Διοίκηση από οποιαδήποτε αιτία και έχει υποβάλει τις απαιτούμενες φορολογικές δηλώσεις των τελευταίων πέντε (5) ετών.

Άρνηση χορήγησης αποδεικτικού ενημερότητας

3. Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να μη χορηγεί αποδεικτικό ενημερότητας, εάν ο φορολογούμενος έχει ληξιπρόθεσμες οφειλές σε άλλη αρχή του δημόσιου τομέα. Με απόφαση του Διοικητή ορίζεται η διαδικασία που ακολουθούν οι ανωτέρω αρχές για να ενημερώνουν τη Φορολογική Διοίκηση, σχετικά με φορολογούμενους που έχουν

Εξουσιοδοτική διάταξη

Αποδεικτικό ενημερότητας
περιορισμένης ισχύος-όρος
παρακράτησης

ληξιπρόθεσμες οφειλές προς αυτές, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας.

4.⁶ Κατά παρέκκλιση των οριζόμενων στις παρ. 2 και 3, σε περίπτωση που ο φορολογούμενος έχει ενταχθεί σε πρόγραμμα ρύθμισης οφειλών ή έχει οφειλές μη ληξιπρόθεσμες ή σε αναστολή, δύναται να εκδοθεί αποδεικτικό ενημερότητας περιορισμένης ισχύος, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τον έναν (1) μήνα. Η Φορολογική Διοίκηση και μετά τη συμμόρφωση του οφειλέτη σε πρόγραμμα ρύθμισης ορίζει υποχρεωτικά όρο παρακράτησης στις περιπτώσεις που το αποδεικτικό ενημερότητας εκδίδεται για είσπραξη χρημάτων ή μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματου δικαιώματος επ' αυτού από επαχθή αιτία. Το παρακρατούμενο ποσό λαμβάνεται υπόψη για την κάλυψη δόσης ή δόσεων, σύμφωνα με το πρόγραμμα ρύθμισης οφειλών. Ειδικά για μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματου δικαιώματος επ' αυτού από επαχθή αιτία, το αποδεικτικό ενημερότητας εκδίδεται με ποσό παρακράτησης ποσοστού εβδομήντα τοις εκατό (70%) επί του τιμήματος, εφόσον το τίμημα δεν υπολείπεται της αντικειμενικής αξίας, και έως το ύψος των ληξιπρόθεσμων ρυθμισμένων οφειλών στη Φορολογική Διοίκηση. Εάν υφίστανται ληξιπρόθεσμες οφειλές σε αναστολή άνω των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ, ορίζεται ποσοστό παρακράτησης πενήντα τοις εκατό (50%) επί του τιμήματος, εφόσον αυτό δεν υπολείπεται της αντικειμενικής αξίας, και έως το ύψος των συνολικών οφειλών σε αναστολή. Εάν το τίμημα υπολείπεται της αντικειμενικής αξίας και το ποσό της παρακράτησης, υπολογιζόμενο επί του τιμήματος, είναι μικρότερο των οφειλών, εκδίδεται αποδεικτικό ενημερότητας με υπολογισμό του ποσού της παρακράτησης επί της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου και υπό την προϋπόθεση ότι το ποσό της παρακράτησης που προκύπτει από τον υπολογισμό αυτό δεν υπερβαίνει το τίμημα.

Εξουσιοδοτική διάταξη

5.⁷ Οι πράξεις και συναλλαγές για τις οποίες προσκομίζεται αποδεικτικό ενημερότητας, οι προϋποθέσεις χορήγησής του, οι τυχόν εξαιρέσεις από την υποχρέωση προσκόμισής του, οι οφειλές που λαμβάνονται υπόψη για τη χορήγησή του, οι φορολογικές δηλώσεις που απαιτείται να έχουν υποβληθεί για την έκδοση του αποδεικτικού, ο τύπος του, το περιεχόμενο, η διάρκεια ισχύος, τα ποσοστά παρακράτησης όταν το αποδεικτικό ενημερότητας εκδίδεται για είσπραξη χρημάτων, ειδικότερα θέματα για την εφαρμογή των ποσοστών παρακράτησης της παρ. 4, τα τυχόν άλλα πρόσωπα τα οποία δύνανται να ζητούν και να λαμβάνουν το αποδεικτικό, τα όργανα έκδοσής του και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια εφαρμογής ορίζονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή. Με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. δύνανται να

⁶ Με την παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 5036/2023 (Α' 77) προστέθηκαν εδάφια τέταρτο, πέμπτο και έκτο.

⁷ Η παρ. 5 τίθεται, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή της με την παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 5036/2023. Η αρχική της διατύπωση είχε ως εξής: «2. Οι πράξεις και συναλλαγές για τις οποίες προσκομίζεται αποδεικτικό ενημερότητας, οι προϋποθέσεις χορήγησής του, οι τυχόν εξαιρέσεις από την υποχρέωση προσκόμισής του, οι οφειλές που λαμβάνονται υπόψη για τη χορήγησή του, οι φορολογικές δηλώσεις που απαιτείται να έχουν υποβληθεί για την έκδοση του αποδεικτικού, ο τύπος του, το περιεχόμενο, η διάρκεια ισχύος, τα ποσοστά παρακράτησης τα τυχόν άλλα πρόσωπα τα οποία δύνανται να ζητούν και να λαμβάνουν το αποδεικτικό, τα όργανα έκδοσής του και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια εφαρμογής ορίζονται με απόφαση του Διοικητή.»

τροποποιούνται τα ποσοστά παρακράτησης της παρ. 4 και να ορίζονται ποσοστά παρακράτησης όταν υφίστανται μη ληξιπρόθεσμες οφειλές που βεβαιώνονται από φόρο κληρονομιών, γονικών παροχών και δωρεών και από φορολογικό και τελωνειακό έλεγχο και το αποδεικτικό ενημερότητας εκδίδεται για μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματου δικαιώματος επ' αυτού από επαχθή αιτία.

Βεβαίωση οφειλής

6. Αν ζητείται αποδεικτικό ενημερότητας για είσπραξη χρημάτων ή μεταβίβαση ακινήτου και δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις των παρ. 2, 3 και 4 για τη χορήγησή του, ούτε συντρέχουν οι προϋποθέσεις συμψηφισμού, εκδίδεται από την αρμόδια για την επιδίωξη της είσπραξης της οφειλής υπηρεσία, βεβαίωση οφειλής προς το Δημόσιο, η οποία κατατίθεται αντί του αποδεικτικού ενημερότητας στην υπηρεσία ή τον οργανισμό πληρωμής ή κατατίθεται για τη μεταβίβαση ακινήτου. Με βάση τη βεβαίωση αυτή αποδίδεται στην υπηρεσία που εξέδωσε τη βεβαίωση το προς είσπραξη ποσό ή το προϊόν του τιμήματος και μέχρι του ύψους της οφειλής.

Εξουσιοδοτική διάταξη

7. Οι προϋποθέσεις χορήγησης βεβαίωσης οφειλής, οι οφειλές που λαμβάνονται υπόψη για τη χορήγησή της, τα όργανα έκδοσης, ο τύπος, το περιεχόμενο, η διάρκεια ισχύος και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια εφαρμογής ορίζονται με απόφαση του Διοικητή.

Εξαιρετικές περιπτώσεις άρνησης χορήγησης αποδεικτικού ενημερότητας

8. Σε ειδικές περιπτώσεις διασφάλισης σοβαρών συμφερόντων του Δημοσίου ή σε περιπτώσεις οικονομικού εγκλήματος και μεγάλης έκτασης φοροδιαφυγής, μπορεί με γραπτή συναίνεση του Διοικητή να μην χορηγηθεί αποδεικτικό ενημερότητας, ακόμη και αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις χορήγησής του. Με απόφαση του Διοικητή ορίζονται περιπτώσεις διασφάλισης δημοσίου συμφέροντος και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας.

Χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας στο πλαίσιο εργολαβικής σύμβασης

9. Σε περίπτωση προσυμφώνου μεταβίβασης ποσοστών εξ αδιαιρέτου οικοπέδου, στο πλαίσιο εργολαβικής σύμβασης με την οποία αναλαμβάνεται η ανέγερση πολυκατοικίας με αντιπαροχή, απαλλάσσεται ο οικοπεδούχος από την υποχρέωση προσκόμισης αποδεικτικού ενημερότητας κατά τη μεταβίβαση ποσοστών επί του οικοπέδου σε τρίτο, εφόσον κατά τη μεταβιβαστική δικαιοπραξία συμβάλλεται και ο εργολάβος. Στην περίπτωση αυτή, το αποδεικτικό ενημερότητας προσκομίζεται από τον εργολάβο. Με απόφαση του Διοικητή ορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας.

ΤΜΗΜΑ ΙV ΤΗΡΗΣΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΕΙΩΝ (ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ)

Άρθρο 13 Λογιστικά αρχεία (βιβλία και στοιχεία)

Λογιστικά αρχεία

1. Κάθε πρόσωπο με εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα υποχρεούται να τηρεί αξιόπιστο λογιστικό σύστημα και κατάλληλα λογιστικά αρχεία (βιβλία και στοιχεία), για τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και άλλων πληροφοριών, σύμφωνα

με τα λογιστικά πρότυπα που προβλέπονται στην ελληνική νομοθεσία και για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της φορολογικής νομοθεσίας. Για την εφαρμογή του Κώδικα, το λογιστικό σύστημα και τα λογιστικά αρχεία εξετάζονται ως ενιαίο σύνολο και όχι αποσπασματικά τα επιμέρους συστατικά τους, σε ό,τι αφορά την αξιοπιστία και την καταλληλότητά τους.

Διαφύλαξη

2. Τα λογιστικά αρχεία, οι φορολογικοί ηλεκτρονικοί μηχανισμοί, οι φορολογικές μνήμες και αρχεία που δημιουργούν οι φορολογικοί ηλεκτρονικοί μηχανισμοί πρέπει να διαφυλάσσονται κατ' ελάχιστον:

α) για διάστημα πέντε (5) ετών από τη λήξη του αντίστοιχου φορολογικού έτους, μέσα στο οποίο υπάρχει η υποχρέωση υποβολής δήλωσης ή

β) εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρ. 2 του άρθρου 36, έως ότου παραγραφεί το δικαίωμα έκδοσης από τη Φορολογική Διοίκηση πράξης προσδιορισμού του φόρου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο αυτή ή

γ) έως ότου τελεσιδικήσει η υπόθεση την οποία αφορά η απαίτηση της Φορολογικής Διοίκησης, σε συνέχεια διενέργειας φορολογικού ελέγχου, ή έως ότου αποσβεστεί ολοσχερώς η απαίτηση λόγω εξόφλησης.

Εξουσιοδοτική διάταξη

3. Με απόφαση του Διοικητή ορίζονται οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 14

Πληροφορίες από τον φορολογούμενο

Προθεσμία παροχής πληροφοριών

1. Πληροφορίες, τις οποίες ζητά εγγράφως η Φορολογική Διοίκηση από τον φορολογούμενο, πρέπει να παρέχονται μέσα σε πέντε (5) εργάσιμες ημέρες από την κοινοποίηση του σχετικού αιτήματος, εκτός εάν ο φορολογούμενος προσκομίσει επαρκείς αποδείξεις για πιθανές δυσχέρειες κατά την προετοιμασία και υποβολή των πληροφοριών που του ζητήθηκαν, εφόσον οι δυσχέρειες αυτές οφείλονται σε πράξεις ή παραλείψεις της Δημόσιας Διοίκησης ή σε λόγους ανωτέρας βίας.

Αντίγραφα βιβλίων και στοιχείων

2. Κατόπιν έγγραφου αιτήματος (πρόσκλησης) της Φορολογικής Διοίκησης, αντίγραφα μέρους των λογιστικών αρχείων (βιβλίων και στοιχείων) ή οποιουδήποτε συναφούς εγγράφου, πρέπει να παρέχονται στη Φορολογική Διοίκηση μέσα σε πέντε (5) εργάσιμες ημέρες από την κοινοποίηση του σχετικού αιτήματος, εκτός εάν ο φορολογούμενος προσκομίσει επαρκείς αποδείξεις για πιθανές δυσχέρειες κατά την προετοιμασία και παράδοση των πληροφοριών που του ζητήθηκαν, εφόσον οι δυσχέρειες αυτές οφείλονται σε πράξεις ή παραλείψεις της Δημόσιας Διοίκησης ή σε λόγους ανωτέρας βίας. Όταν τα βιβλία τηρούνται ή τα στοιχεία εκδίδονται μηχανογραφικά παρέχονται αντίγραφα των ηλεκτρονικών αρχείων. Η Φορολογική Διοίκηση υποχρεούται να παραδίδει στον φορολογούμενο αποδεικτικό παράδοσης, στο οποίο γίνεται μνεία όλων των παραδοθέντων εγγράφων ή αρχείων.

Υποβολή καταστάσεων φορολογικών στοιχείων προμηθευτών-πελατών

3. Κάθε φυσικό πρόσωπο με εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα, κάθε νομικό πρόσωπο και νομική οντότητα, καθώς και οι αγρότες που υπάγονται στο ειδικό καθεστώς αγροτών του Κώδικα

Φ.Π.Α. υποβάλλουν καταστάσεις παραστατικών πωλήσεων (φορολογικών στοιχείων), προμηθευτών και πελατών για τα εκδοθέντα και ληφθέντα παραστατικά πωλήσεων (φορολογικά στοιχεία) αποκλειστικά με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας στον διαδικτυακό τόπο της ΑΑΔΕ, ανεξάρτητα από τον τρόπο έκδοσης αυτών (μηχανογραφικά ή χειρόγραφα). Οι καταστάσεις του πρώτου εδαφίου αφορούν παραστατικά πωλήσεων (φορολογικά στοιχεία) που σχετίζονται αποκλειστικά με την επαγγελματική εξυπηρέτηση, καθώς και την εκπλήρωση του σκοπού των προσώπων του πρώτου εδαφίου. Για τις λιανικές συναλλαγές υποβάλλονται συγκεντρωτικά δεδομένα.

Εξουσιοδοτική διάταξη

4. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται ο χρόνος υποβολής των καταστάσεων, ο τρόπος, η διαδικασία, η έκταση εφαρμογής, το ύψος της αξίας των στοιχείων, ο τρόπος επιβεβαίωσης και κάθε άλλο θέμα σχετικά με την εφαρμογή της παρ. 3.

Αυτόματη παροχή πληροφοριών για επιχειρηματική δραστηριότητα

5. Ο Διοικητής, με απόφασή του μπορεί να ορίζει κατηγορίες φορολογουμένων, οι οποίοι υποχρεούνται να παρέχουν αυτομάτως πληροφορίες για την επιχειρηματική τους δραστηριότητα, τον τρόπο, το χρόνο και τη διαδικασία υποβολής των πληροφοριών αυτών, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή της παρούσας.

Άρθρο 15 **Πληροφορίες από τρίτους**

Πληροφορίες από φορείς της Γενικής Κυβέρνησης

1. Κατόπιν έγγραφου ή ηλεκτρονικού αιτήματος του Διοικητή, οι κρατικές υπηρεσίες και κάθε φορέας της Γενικής Κυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένων των δικαστικών και εισαγγελικών αρχών και όλων των δημόσιων οργανισμών, φορέων και εταιρειών, όπου συμμετέχει ή έχει την εποπτεία το κράτος, καθώς και των ανεξάρτητων αρχών, υποχρεούνται να παρέχουν στη Φορολογική Διοίκηση κάθε διαθέσιμη πληροφορία και να επιδεικνύουν, χωρίς τη μεταφορά τους εκτός των εγκαταστάσεων, όλα τα πρωτότυπα έγγραφα, μητρώα και στοιχεία που έχουν στην κατοχή τους.

Πληροφορίες επί ποινικών

2. Κατά παρέκκλιση της παρ. 1, η Φορολογική Διοίκηση δεν μπορεί να λαμβάνει γνώση πληροφοριών ή εγγράφων που αφορούν σε ποινικές υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιον των αρμόδιων εισαγγελικών αρχών ή των ποινικών δικαστηρίων, χωρίς την προηγούμενη έγγραφη άδεια του αρμόδιου Εισαγγελέα. Πληροφορίες οι οποίες προέρχονται από την Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες χορηγούνται στη Φορολογική Διοίκηση, σύμφωνα με τα άρθρα 34 και 52 του ν. 4557/2018 (Α' 139), με την επιφύλαξη του πρώτου εδαφίου.

Πληροφορίες από τρίτους

3. Ο Διοικητής δικαιούται να ζητά πληροφορίες ή έγγραφα από λοιπά τρίτα πρόσωπα, όπως ιδίως από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, τους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων, τα επιμελητήρια, τους συμβολαιογράφους, τους υποθηκοφύλακες, τους προϊσταμένους των κτηματολογικών γραφείων, τους οικονομικούς ή κοινωνικούς ή επαγγελματικούς φορείς ή οργανώσεις, για τον προσδιορισμό της φορολογικής υποχρέωσης, που προκύπτει με βάση τις διασταυρώσεις των στοιχείων και για την είσπραξη της φορολογικής οφειλής με τους

ειδικότερους όρους που προβλέπονται στην παρ. 1. Για την εφαρμογή του πρώτου εδαφίου, η Φορολογική Διοίκηση δύναται να αποστέλλει ερώτημα, έγγραφο ή ηλεκτρονικό, το οποίο πρέπει να απαντάται από το τρίτο πρόσωπο μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την παραλαβή του. Σε εξαιρετικά σύνθετες υποθέσεις, η προθεσμία μπορεί να παραταθεί για είκοσι (20) επιπλέον ημέρες.

Πληροφορίες από διαχειριστή ψηφιακής πλατφόρμας που δραστηριοποιείται σε οικονομία διαμοιρασμού

3α. Η Φορολογική Διοίκηση, ανεξαρτήτως των στοιχείων που υποβάλλονται στο πλαίσιο της υποχρεωτικής αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών του άρθρου 9ΑΓ του ν. 4170/2013 (Α' 163), δύναται να ζητά, εγγράφως ή ηλεκτρονικά, από κάθε διαχειριστή ψηφιακής πλατφόρμας, η οποία δραστηριοποιείται στην οικονομία του διαμοιρασμού ή μέσω της οποίας διατίθενται αγαθά ή υπηρεσίες στην Ελλάδα ή από φορολογικούς κατοίκους Ελλάδας ή από μόνιμη εγκατάσταση αλλοδαπών επιχειρήσεων στην Ελλάδα, ανεξάρτητα από το εάν αυτή έχει μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα κατά το άρθρο 6 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013, Α' 167) ή τις Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας που έχει συνάψει η Ελλάδα, οποιαδήποτε πληροφορία ή στοιχείο σχετικά με πρόσωπα που χρησιμοποιούν την πλατφόρμα ως πωλητές, για τα οποία προκύπτουν φορολογικές υποχρεώσεις στην ημεδαπή.⁸ Οι κατά τα ως άνω αιτούμενες πληροφορίες ή στοιχεία παρέχονται ή διαβιβάζονται από τον διαχειριστή ψηφιακής πλατφόρμας στην ΑΑΔΕ μέχρι την τελευταία ημέρα του επόμενου μήνα, από τον μήνα παραλαβής του αιτήματος. Η προθεσμία του δεύτερου εδαφίου δύναται να παρατείνεται κατά έναν (1) μήνα, ανάλογα με τον όγκο των αιτούμενων πληροφοριών ή στοιχείων, κατόπιν υποβολής αιτήματος από τον διαχειριστή της ψηφιακής πλατφόρμας. Οι πάροχοι υπηρεσιών διαδικτύου (ISPs) και κάθε άλλο πρόσωπο, φυσικό ή νομικό, ή νομική οντότητα ή αρχή διαβιβάζουν στη Φορολογική Διοίκηση, κατόπιν σχετικού αιτήματός της με το οποίο ορίζονται ο χρόνος και ο τρόπος διαβίβασης, κάθε στοιχείο που έχουν στην κατοχή τους και αφορά στα πρόσωπα, τα οποία έχουν την ιδιοκτησία, τη χρήση ή την ευθύνη λειτουργίας ή διαχείρισης των ιστότοπων/ονομάτων χώρου των ανωτέρω ψηφιακών πλατφορμών.

Για τις ανάγκες της παρούσας, νοούνται:

Ως «ψηφιακή πλατφόρμα», κάθε λογισμικό, συμπεριλαμβανομένου ενός δικτυακού τύπου ή ενός μέρους του και εφαρμογών, συμπεριλαμβανομένων των εφαρμογών για κινητά, όπου δύο (2) ή περισσότεροι χρήστες ή ομάδες χρηστών επικοινωνούν μέσω διαδικτύου με τη μεσολάβηση του διαχειριστή της πλατφόρμας, προκειμένου να διευκολυνθεί μια συναλλαγή μεταξύ τους, επιτρέποντας στους πωλητές

⁸ Το εδάφιο τίθεται, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 21 του ν. 5047/2023 (Α' 147). Η αρχική του διατύπωση είχε ως εξής: «Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να ζητά, με έγγραφο ή ηλεκτρονικό αίτημα, από κάθε διαχειριστή ψηφιακής πλατφόρμας, ο οποίος δραστηριοποιείται στην οικονομία του διαμοιρασμού, ανεξάρτητα από το εάν αυτή έχει μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 6 του Κ.Φ.Ε. ή στις Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας (Σ.Α.Δ.Φ.) που έχει συνάψει η Ελλάδα, οποιαδήποτε πληροφορία ή στοιχείο, σχετικά με πρόσωπα που χρησιμοποιούν την πλατφόρμα ως πωλητές, για τα οποία προκύπτουν φορολογικές υποχρεώσεις στην ημεδαπή.»

να συνδέονται με άλλα πρόσωπα για την παροχή σε αυτούς σχετικών υπηρεσιών και αγαθών, έναντι αντιτίμου.

Ως «διαχειριστής ψηφιακής πλατφόρμας», κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατέχει ή καθιστά διαθέσιμη την πλατφόρμα ή μέρος αυτής στους χρήστες ή νόμιμο εκπρόσωπό της στην Ελλάδα.

Ως «πωλητής», το φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή κάθε είδους νομική οντότητα, που χρησιμοποιεί την πλατφόρμα για την παροχή των σχετικών υπηρεσιών και αγαθών και τη σύνδεσή του με αντισυμβαλλόμενα πρόσωπα μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας.

Με κοινή απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης και του Διοικητή δύναται να καθορίζονται κάθε αναγκαίο θέμα και διαδικασία, καθώς και οι ειδικότερες λεπτομέρειες διαδικαστικού περιεχομένου για την εφαρμογή της παρούσας.⁹

3β.¹⁰ Ο Διοικητής δύναται να ζητά, με έγγραφο ή ηλεκτρονικό αίτημα, από κάθε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών οποιοδήποτε στοιχείο και πληροφορία σχετικά με τις ακόλουθες συναλλαγές, για τις οποίες προκύπτουν φορολογικές υποχρεώσεις στην Ελλάδα και, συγκεκριμένα:

(α) συναλλαγές που εκτελούνται μέσω τερματικών, ημεδαπής ή αλλοδαπής, «Ηλεκτρονικής Μεταφοράς Κεφαλαίων στο Σημείο Πώλησης (Electronic Funds Transfer at the Point of Sale, EFT/POS)» αποδοχής καρτών πληρωμών,

(β) συναλλαγές μέσω λογαριασμών και κάθε είδους χρεωστικών ή πιστωτικών καρτών.

Οι πληροφορίες ή τα στοιχεία, που ζητούνται, παρέχονται ή διαβιβάζονται από τον Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών στη Φορολογική Διοίκηση μέχρι την τελευταία ημέρα του επόμενου μήνα από τον μήνα παραλαβής του αιτήματος. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η προθεσμία του δευτέρου εδαφίου δύναται να παρατείνεται κατά έναν (1) μήνα, ανάλογα με τον όγκο των πληροφοριών ή στοιχείων, που ζητούνται, κατόπιν υποβολής αιτήματος από τον Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών.

Για τις ανάγκες της παρούσας, ως «Πάροχος Υπηρεσιών Πληρωμών», νοείται κάθε φορέας αποδοχής και εκκαθάρισης συναλλαγών με τη χρήση καρτών πληρωμών (card acquirer), που εξυπηρετεί επιχειρήσεις στην ελληνική Επικράτεια, ανεξάρτητα αν η καταστατική του έδρα ή ο τόπος πραγματικής διοίκησης ή η μόνιμη εγκατάστασή του βρίσκεται στην Ελλάδα, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 6 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013, Α' 167) ή τις Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας.

Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή, κατόπιν γνώμης του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδας, δύναται να

Πληροφορίες από Πάροχο
Υπηρεσιών Πληρωμών

⁹ Τα τελευταία δύο εδάφια τίθενται, όπως ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με το άρθρο 21 του ν. 5047/2023. Η αρχική τους διατύπωση είχε ως εξής: «Ως «πωλητής», το φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή κάθε είδους νομική οντότητα, που χρησιμοποιεί την πλατφόρμα για την παροχή των σχετικών υπηρεσιών και τη σύνδεσή του με αντισυμβαλλόμενα πρόσωπα μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης και του Διοικητή δύναται να καθορίζονται κάθε αναγκαίο θέμα και διαδικασία καθώς και οι ειδικότερες λεπτομέρειες διαδικαστικού περιεχομένου για την εφαρμογή της παρούσας.»

¹⁰ Με το άρθρο 39 του ν. 5036/2023 προστέθηκε παράγραφος 3β.

Εξουσιοδοτική για
αυτόματη παροχή
πληροφοριών

καθορίζεται κάθε αναγκαίο θέμα και διαδικασία, καθώς και οι ειδικότερες λεπτομέρειες για την εφαρμογή της παρούσας περίπτωσης.

4. Ο Διοικητής δύναται να εκδίδει απόφαση, με την οποία ορίζονται ορισμένες κατηγορίες προσώπων που υποχρεούνται να παρέχουν αυτομάτως πληροφορίες σχετικά με τις οικονομικές συναλλαγές τους με φορολογούμενους, οι όροι και οι προϋποθέσεις για την παροχή αυτών των πληροφοριών, καθώς και οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή της παρούσας.

Επαγγελματικό απόρρητο

5. Τρίτα πρόσωπα που δεσμεύονται από επαγγελματικό απόρρητο υποχρεούνται στη χορήγηση των πληροφοριών της παρ. 3, εφόσον αυτές αφορούν οικονομικές συναλλαγές τους με τον φορολογούμενο. Για τις λοιπές πληροφορίες που προστατεύονται από επαγγελματικό απόρρητο απαιτείται έγγραφη άδεια από τον αρμόδιο Εισαγγελέα. Για τη χορήγηση της άδειας αυτής, ο Διοικητής υποβάλλει στον αρμόδιο Εισαγγελέα αίτημα, στο οποίο περιλαμβάνονται: α) το ονοματεπώνυμο, η διεύθυνση και η δραστηριότητα του φορολογούμενου, β) το ονοματεπώνυμο, η διεύθυνση και η δραστηριότητα του προσώπου που δεσμεύεται από επαγγελματικό απόρρητο, γ) οι σημαντικές ενδείξεις φοροδιαφυγής που έχει στη διάθεσή της η Φορολογική Διοίκηση εναντίον του φορολογούμενου, δ) οι λόγοι για τους οποίους η Φορολογική Διοίκηση επιθυμεί να αποκτήσει πληροφορίες από το πρόσωπο που δεσμεύεται από επαγγελματικό απόρρητο. Αντίγραφο της άδειας επισυνάπτεται στο αίτημα πληροφοριών. Σε περίπτωση χορήγησης της άδειας, ο τρίτος δεν ευθύνεται ποινικά ή αστικά για παραβίαση του επαγγελματικού απορρήτου.

Παροχή πληροφοριών στο
ΚΕΑΟ

6. Οι παρ. 1 έως και 5 εφαρμόζονται ανάλογα και για τις πληροφορίες που ζητούνται από τις υπηρεσίες του Κέντρου Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών (Κ.Ε.Α.Ο.) στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, για τον έλεγχο της εισπραξιμότητας των οφειλών και τον εντοπισμό πηγών αποπληρωμής των απαιτήσεων των ασφαλιστικών οργανισμών.

Άρθρο 15Α

Υποχρεωτική ηλεκτρονική διαβίβαση πληροφοριών

Υποχρεωτική ηλεκτρονική
διαβίβαση πληροφοριών

1. Οι οντότητες του άρθρου 1 του ν. 4308/2014 (Α' 251) υποχρεούνται να διαβιβάζουν ηλεκτρονικά στην ΑΑΔΕ δεδομένα των εκδιδόμενων λογιστικών αρχείων – στοιχείων ανεξαρτήτως της μεθόδου έκδοσης αυτών, των τηρούμενων λογιστικών αρχείων-βιβλίων, των φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών, των φορολογικών μνημών και των αρχείων που δημιουργούν οι φορολογικοί ηλεκτρονικοί μηχανισμοί.

2.¹¹ Η αξία των φορολογητέων πράξεων και των εσόδων που λαμβάνεται υπόψη από τη Φορολογική Διοίκηση για τον προσδιορισμό του Φόρου

¹¹ Η παρ. 2 τίθεται, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή της με το άρθρο 4 του ν. 5073/2023. Η αρχική της διατύπωση είχε ως εξής: «Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή καθορίζονται ο χρόνος διαβίβασης, η έκταση εφαρμογής, οι εξαιρέσεις, οι ειδικότερες υποχρεώσεις των οντοτήτων της παρ. 1, καθώς και κάθε άλλο θέμα, διαδικασίες και λεπτομέρειες για την εφαρμογή των υποχρεώσεων των οντοτήτων της παρ. 1».

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

Προστιθέμενης Αξίας και του φόρου εισοδήματος για κάθε οντότητα δεν δύναται να υπολείπεται αυτών που προκύπτουν από τα παραστατικά που έχουν διαβιβασθεί ηλεκτρονικά στην ΑΑΔΕ σύμφωνα με την παρ. 1. Εκπτώσεις φόρων και δαπάνες προς έκπτωση δεν λαμβάνονται υπόψη, αν τα παραστατικά στα οποία στηρίζονται δεν έχουν διαβιβασθεί ηλεκτρονικά στην ΑΑΔΕ, σύμφωνα με την παρ. 1. .

3.¹² Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών μετά από εισήγηση του Διοικητή ορίζονται:

α) Ο χρόνος διαβίβασης, η έκταση εφαρμογής, οι ειδικότερες υποχρεώσεις των οντοτήτων της παρ. 1 και οι εξαιρέσεις από την εφαρμογή της διάταξης για κλάδους δραστηριοτήτων, για όσο χρόνο οι αντίστοιχες επιχειρήσεις δεν διαθέτουν μηχανοργάνωση που επιτρέπει την ηλεκτρονική τήρηση και διαβίβαση δεδομένων και

β) η έναρξη εφαρμογής της παρ. 2, οι εξαιρέσεις από την εφαρμογή της παρ. 2 και τα όρια ανεκτών αποκλίσεων από τον περιορισμό της παρ. 2 ως προς την αξία των φορολογητέων πράξεων και εσόδων που λαμβάνονται υπόψη από τη Φορολογική Διοίκηση, που δεν μπορούν να υπερβαίνουν το τριάντα τοις εκατό (30%) της αξίας των παραστατικών που έχουν διαβιβασθεί ηλεκτρονικά στην ΑΑΔΕ, σύμφωνα με την παρ. 1.

4.¹³ Με απόφαση του Διοικητή ορίζονται οι διαδικασίες και οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή των υποχρεώσεων των οντοτήτων της παρ. 1.

Άρθρο 15B¹⁴

Υποχρεωτική διασύνδεση των τερματικών Ηλεκτρονικής Μεταφοράς Κεφαλαίων στο Σημείο Πώλησης ημεδαπής και αλλοδαπής με τη Φορολογική Διοίκηση

Υποχρεωτική διασύνδεση
EFT/POS με Φορολογική
Διοίκηση

1. Οντότητες του άρθρου 1 του ν. 4308/2014 (Α' 251) που χρησιμοποιούν τερματικά «Ηλεκτρονικής Μεταφοράς Κεφαλαίων στο Σημείο Πώλησης (Electronic Funds Transfer at the point of sale, EFT/POS)», ημεδαπών ή αλλοδαπών παρόχων, υποχρεούνται να διασυνδέονται και να παρέχουν στη Φορολογική Διοίκηση πληροφορίες για τις συναλλαγές που εκτελούνται μέσω αυτών είτε μέσω διασύνδεσης των τερματικών με Φορολογικούς Ηλεκτρονικούς Μηχανισμούς (Φ.Η.Μ.) είτε απευθείας με τα πληροφοριακά συστήματα Φορολογικής Διοίκησης. Για την εκπλήρωση της υποχρέωσης του πρώτου εδαφίου, οι οντότητες υποχρεούνται να χρησιμοποιούν τερματικά Ηλεκτρονικής Μεταφοράς Κεφαλαίων στο Σημείο Πώλησης («Electronic Funds Transfer at the point of sale, EFT/POS») που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 15Γ.¹⁵

2. Με απόφαση του Διοικητή της καθορίζονται ο τρόπος, ο χρόνος, η έκταση εφαρμογής, η διαδικασία, οι υπόχρεοι, οι όροι και οι προϋποθέσεις διασύνδεσης των τερματικών Ηλεκτρονικής Μεταφοράς

¹² Με το άρθρο 4 του ν. 5073/2023 προστέθηκε παράγραφος 3.

¹³ Με το άρθρο 4 του ν. 5073/2023 προστέθηκε παράγραφος 4.

¹⁴ Με το άρθρο 41 του ν. 5036/2023 προστέθηκε άρθρο 15B.

¹⁵ Με το άρθρο 26 του ν. 5047/2023 προστέθηκε δεύτερο εδάφιο.

Κεφαλαίων στο Σημείο Πώλησης (EFT/POS) ημεδαπής και αλλοδαπής με τη Φορολογική Διοίκηση, καθώς και κάθε άλλο ειδικότερο θέμα για την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 15Γ¹⁶

Υποχρεώσεις οντοτήτων που δραστηριοποιούνται στον τομέα υπηρεσιών πληρωμών μέσω κάρτας

Υποχρεώσεις οντοτήτων του δραστηριοποιούνται στον τομέα υπηρεσιών πληρωμών μέσω κάρτας

1. Οντότητες που δραστηριοποιούνται στην ελληνική επικράτεια στον τομέα των υπηρεσιών πληρωμών μέσω κάρτας, ανεξαρτήτως της καταστατικής έδρας τους ή του τόπου πραγματικής διοίκησής τους ή της ύπαρξης μόνιμης εγκατάστασής τους στην Ελλάδα, και παρέχουν υπηρεσίες αποδοχής καρτών πληρωμών («merchant acquiring»), παροχής τερματικών «POS», παρόχων εμπορικού δικτύου συναλλαγών μέσω ηλεκτρονικών και άλλων μηχανημάτων («POS Network Service Providers»), εκκαθάρισης συναλλαγών, καθώς και κάθε άλλη συναφή υπηρεσία, συμμορφώνονται προς τις απαιτήσεις λειτουργίας και διασύνδεσης με την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) των τερματικών Ηλεκτρονικής Μεταφοράς Κεφαλαίων στο Σημείο Πώλησης «Electronic Funds Transfer at the point of sale» («τερματικά EFT/POS»), σύμφωνα με το άρθρο 15B, περί υποχρεωτικής διασύνδεσης των τερματικών ηλεκτρονικής μεταφοράς κεφαλαίων στο σημείο πώλησης ημεδαπής και αλλοδαπής με τη φορολογική διοίκηση.

Εξουσιοδοτική διάταξη

2. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών δύναται να ορίζονται οι οντότητες της παρ. 1 που υποβάλλουν στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) δήλωση συμμόρφωσης προς τις απαιτήσεις λειτουργίας και διασύνδεσης με την Α.Α.Δ.Ε. των τερματικών «EFT/POS». Η δήλωση συμμόρφωσης δημοσιοποιείται στον ιστότοπο της Α.Α.Δ.Ε. και αποτελεί προϋπόθεση για την έναρξη ή τη συνέχιση, κατά περίπτωση, της νόμιμης λειτουργίας στην ελληνική επικράτεια των σχετικών τερματικών «EFT/POS».

3. Η παράλειψη υποβολής της δήλωσης συμμόρφωσης της παρ. 2 εντός σαράντα πέντε (45) ημερών από την παρέλευση της προθεσμίας υποβολής της συνεπάγεται την παύση της νόμιμης λειτουργίας στην ελληνική επικράτεια των τερματικών «EFT/POS», που σχετίζονται με τις υπόχρεες στη δήλωση συμμόρφωσης οντότητες. Οι οντότητες του άρθρου 1 του ν. 4308/2014 (Α' 251) που χρησιμοποιούν τερματικά «EFT/POS» για τα οποία δεν έχουν υποβληθεί οι σχετικές δηλώσεις συμμόρφωσης, τα αντικαθιστούν με νομίμως λειτουργούντα τερματικά «EFT/POS» εντός της προθεσμίας που ορίζεται με την απόφαση της παρ. 4.

4. Με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. καθορίζονται ο τύπος, το περιεχόμενο, η διαδικασία και ο χρόνος υποβολής της δήλωσης συμμόρφωσης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

¹⁶ Με το άρθρο 27 του ν. 5047/2023 προστέθηκε άρθρο 15Γ.

Άρθρο 15Δ¹⁷**Υποχρεώσεις παρόχων υπηρεσιών πληρωμών αναφορικά με την αντιμετώπιση της απάτης στον τομέα του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας**

Υποχρεώσεις παρόχων υπηρεσιών πληρωμών αναφορικά με την αντιμετώπιση της απάτης στον τομέα του ΦΠΑ

1. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) «πάροχος υπηρεσιών πληρωμών» οποιαδήποτε από τις κάτωθι κατηγορίες παρόχων υπηρεσιών πληρωμών των περ. α) έως δ) της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4537/2018 (Α' 84), ήτοι:

αα) πιστωτικά ιδρύματα του στοιχείου 1 της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013 «σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012» (L 176), περιλαμβανομένων των υποκαταστημάτων τους του στοιχείου. 17 της παρ. 1 του άρθρου 4 του εν λόγω Κανονισμού, όταν τα υποκαταστήματα αυτά βρίσκονται στην Ελλάδα, είτε η έδρα τους βρίσκεται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είτε σε τρίτη χώρα σύμφωνα με το άρθρο 36 του ν. 4261/2014 (Α' 107), καθώς και το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων,

αβ) ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος της περ. 3 του άρθρου 10 του ν. 4021/2011 (Α' 218), περιλαμβανομένων των υποκαταστημάτων ιδρυμάτων ηλεκτρονικού χρήματος με καταστατική έδρα εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με το άρθρο 18 του εν λόγω νόμου, τα οποία λειτουργούν στην Ελλάδα, στο βαθμό που οι υπηρεσίες πληρωμών τις οποίες προσφέρουν, συνδέονται με την έκδοση ηλεκτρονικού χρήματος,

αγ) γραφεία ταχυδρομικών επιταγών τα οποία εξουσιοδοτούνται να παρέχουν υπηρεσίες πληρωμών,

αδ) ιδρύματα πληρωμών της περ. 4 του άρθρου 4 του ν. 4537/2018,

αε) τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία τυγχάνουν εξαιρέσης από ορισμένες υποχρεώσεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/2366 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Νοεμβρίου 2015 «σχετικά με υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά, την τροποποίηση των Οδηγιών 2002/65/ΕΚ, 2009/110/ΕΚ και 2013/36/ΕΕ και του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 και την κατάργηση της Οδηγίας 2007/64/ΕΚ» (L 337), σύμφωνα με το άρθρο 32 αυτής,

β) «υπηρεσία πληρωμής»: οποιαδήποτε από τις επιχειρηματικές δραστηριότητες των περ. γ) έως στ) της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 4537/2018,

γ) «πληρωμή»: με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων του άρθρου 3 του ν. 4537/2018, «πράξη πληρωμής» της περ. 5 ή «υπηρεσία εμβασμάτων» της περ. 22 του άρθρου 4 του εν λόγω νόμου,

δ) «πληρωτής»: «πληρωτής» της περ. 8 του άρθρου 4 του ν. 4537/2018,

ε) «δικαιούχος»: «δικαιούχος» της περ. 9 του άρθρου 4 του ν. 4537/2018,

¹⁷ Με το άρθρο 5 του ν. 5073/2023 προστέθηκε άρθρο 15Δ.

στ) «κράτος μέλος προέλευσης»: «κράτος μέλος προέλευσης» της περ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4537/2018,

ζ) «κράτος μέλος υποδοχής»: «κράτος μέλος υποδοχής» της περ. 2 του άρθρου 4 του ν. 4537/2018,

η) «λογαριασμός πληρωμών»: «λογαριασμός πληρωμών» της περ. 12 του άρθρου 4 του ν. 4537/2018,

θ) «Διεθνής Αριθμός Τραπεζικού Λογαριασμού (IBAN: International Bank Account Number)»: «IBAN» όπως ορίζεται στο σημείο 15 του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 260/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαρτίου 2012 «σχετικά με την καθιέρωση τεχνικών απαιτήσεων και επιχειρηματικών κανόνων για τις μεταφορές πίστωσης και τις άμεσες χρεώσεις σε ευρώ και με την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 924/2009» (L 94),

ι) «Κωδικός Αναγνώρισης Τράπεζας (BIC - Bank Identifier Code)»: «BIC» όπως ορίζεται στο σημείο 16 του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 260/2012.

2.α. Οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών τηρούν λεπτομερή αρχεία δικαιούχων και πληρωμών σε σχέση με τις υπηρεσίες που παρέχουν για κάθε ημερολογιακό τρίμηνο, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα στις αρμόδιες αρχές της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) να διενεργούν ελέγχους των παραδόσεων αγαθών και των παροχών υπηρεσιών οι οποίες, σύμφωνα με τα άρθρα 13 έως 15 του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α., ν. 2859/2000, Α' 248), θεωρούνται ότι λαμβάνουν χώρα σε οποιοδήποτε κράτος μέλος.

β. Η υποχρέωση της περ. α ισχύει, εφόσον σωρευτικά:

βα. Οι υπηρεσίες πληρωμών που παρέχονται αφορούν τις διασυνοριακές πληρωμές. Μια πληρωμή θεωρείται διασυνοριακή όταν ο πληρωτής βρίσκεται σε ένα κράτος μέλος και ο δικαιούχος βρίσκεται σε άλλο κράτος μέλος, σε τρίτο έδαφος ή σε τρίτη χώρα.

ββ. Κατά τη διάρκεια ενός ημερολογιακού τριμήνου, ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών παρέχει υπηρεσίες πληρωμών που αντιστοιχούν σε περισσότερες από είκοσι πέντε (25) διασυνοριακές πληρωμές στον ίδιο δικαιούχο.

Ο ανωτέρω αριθμός πληρωμών υπολογίζεται σε σχέση με τις υπηρεσίες πληρωμών που παρέχονται από τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών, ανά κράτος μέλος και ανά κωδικό αναγνώρισης της περ. β' της παρ. 3.

Εάν ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών έχει πληροφορίες ότι ο δικαιούχος κατέχει περισσότερους του ενός κωδικούς αναγνώρισης, ο υπολογισμός γίνεται αθροιστικά ανά δικαιούχο.

γ. Τα αρχεία για τα οποία συντρέχουν οι προϋποθέσεις της περ. β' υποβάλλονται μέχρι το τέλος του μήνα που έπεται του ημερολογιακού τριμήνου στο οποίο αφορούν οι πληροφορίες.

δ. Όταν ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών του δικαιούχου βρίσκεται σε κράτος μέλος, έχει την υποχρέωση τήρησης και υποβολής αρχείων της περ. α'.

Όταν ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών του δικαιούχου δεν βρίσκεται σε κράτος μέλος, την υποχρέωση τήρησης και υποβολής αρχείων της περ. α' έχει ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών του πληρωτή. Στην περίπτωση αυτή για τον υπολογισμό του ορίου των είκοσι πέντε (25) διασυνοριακών πληρωμών της υποπερ. ββ' της περ. β' της παρ. 2, ο

πάροχος υπηρεσιών πληρωμών του πληρωτή, λαμβάνει υπόψη όλες τις πληρωμές που έχουν πραγματοποιηθεί στον ίδιο δικαιούχο, τόσο σε κράτη-μέλη, όσο και σε τρίτες χώρες ή τρίτα εδάφη. Ωστόσο, η υποχρέωσή του ως προς την υποβολή αρχείων, αφορά μόνο στις περιπτώσεις πληρωμών, στις οποίες ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμής του δικαιούχου βρίσκεται σε τρίτες χώρες ή τρίτα εδάφη.

Ο τύπος του παρόχου υπηρεσιών πληρωμών καταδεικνύεται από τον «BIC» του εν λόγω παρόχου υπηρεσιών πληρωμών ή οποιονδήποτε άλλον κωδικό αναγνώρισης της επιχείρησης, ο οποίος ταυτοποιεί με σαφήνεια τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών και την τοποθεσία του.

ε. Όταν εφαρμόζεται η υποχρέωση της περ. α' για τους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών, τα αρχεία:

εα) τηρούνται από τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών σε ηλεκτρονική μορφή για περίοδο τριών (3) ημερολογιακών ετών, από τη λήξη του ημερολογιακού έτους της ημερομηνίας πληρωμής,

εβ) καθίστανται διαθέσιμα, σύμφωνα με το άρθρο 24β του Κανονισμού (ΕΕ) 904/2010 του Συμβουλίου της 7ης Οκτωβρίου 2010 «για τη διοικητική συνεργασία και την καταπολέμηση της απάτης στον τομέα του φόρου προστιθέμενης αξίας» (L 268) στο κράτος μέλος προέλευσης του παρόχου υπηρεσιών πληρωμών ή στα κράτη μέλη υποδοχής, όταν ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών παρέχει υπηρεσίες πληρωμών σε κράτη μέλη διαφορετικά από το κράτος μέλος προέλευσης.

3. α. Για την εφαρμογή της υποπερ. βα) της περ. β' της παρ. 2 και με την επιφύλαξη των άρθρων 13 έως 15 του Κώδικα Φ.Π.Α., η τοποθεσία του πληρωτή θεωρείται ότι είναι στο κράτος μέλος που αντιστοιχεί:

αα) στον «IBAN» του λογαριασμού πληρωμών του πληρωτή ή σε οποιονδήποτε άλλο κωδικό αναγνώρισης που ταυτοποιεί με σαφήνεια και εντοπίζει τον πληρωτή ή, ελλείψει τέτοιων κωδικών αναγνώρισης,

αβ) στον «BIC» ή σε οποιονδήποτε άλλο κωδικό αναγνώρισης επιχείρησης που ταυτοποιεί με σαφήνεια και εντοπίζει τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών που ενεργεί για λογαριασμό του πληρωτή.

β. Για την εφαρμογή της υποπερ. βα) της περ. β' της παρ. 2, η τοποθεσία του δικαιούχου θεωρείται ότι είναι στο κράτος μέλος, το τρίτο έδαφος ή την τρίτη χώρα που αντιστοιχεί:

βα) στον «IBAN» του λογαριασμού πληρωμών του δικαιούχου ή οποιονδήποτε άλλο κωδικό αναγνώρισης που ταυτοποιεί με σαφήνεια και εντοπίζει τον δικαιούχο ή, ελλείψει τέτοιων κωδικών αναγνώρισης,

ββ) στον «BIC» ή οποιονδήποτε άλλο κωδικό αναγνώρισης επιχείρησης που ταυτοποιεί με σαφήνεια και εντοπίζει τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών που ενεργεί για λογαριασμό του δικαιούχου.

4. α. Τα αρχεία που τηρούνται από τους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών, δυνάμει της παρ.2, περιέχουν:

αα) τον «BIC» ή οποιονδήποτε άλλο κωδικό αναγνώρισης της επιχείρησης που ταυτοποιεί με σαφήνεια τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών,

αβ) το όνομα ή την εταιρική επωνυμία του δικαιούχου, όπως εμφανίζεται στα αρχεία του παρόχου υπηρεσιών πληρωμών,

αγ) εφόσον υπάρχει, οποιονδήποτε αριθμό φορολογικού μητρώου Φ.Π.Α. ή άλλον εθνικό αριθμό φορολογικού μητρώου του δικαιούχου,

- αδ) τον «IBAN» ή, εάν αυτός δεν είναι διαθέσιμος, οποιονδήποτε άλλον κωδικό αναγνώρισης που ταυτοποιεί με σαφήνεια και εντοπίζει τον δικαιούχο,
- αε) τον «BIC» ή οποιονδήποτε άλλο κωδικό αναγνώρισης της επιχείρησης που ταυτοποιεί με σαφήνεια και εντοπίζει τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών, που ενεργεί για λογαριασμό του δικαιούχου, αν ο δικαιούχος λαμβάνει χρηματικά ποσά, χωρίς να διαθέτει λογαριασμό πληρωμών,
- αστ) εφόσον υπάρχει, τη διεύθυνση του δικαιούχου, όπως εμφανίζεται στα αρχεία του παρόχου υπηρεσιών πληρωμών,
- αζ) τις λεπτομέρειες σχετικά με οποιαδήποτε πληρωμή των περ. α' και β' της παρ. 2,
- αη) τις λεπτομέρειες σχετικά με οποιοσδήποτε επιστροφές πληρωμών που προσδιορίζονται ως σχετιζόμενες με διασυννοριακές πληρωμές της υποπερ. αζ).
- β. Οι πληροφορίες των υποπερ. αζ) και αη) της περ. α' περιέχουν:
- βα) την ημερομηνία και την ώρα της πληρωμής ή της επιστροφής της πληρωμής,
- ββ) το ποσό και το νόμισμα της πληρωμής ή της επιστροφής της πληρωμής,
- βγ) το κράτος μέλος προέλευσης της πληρωμής που λήφθηκε από τον δικαιούχο ή για λογαριασμό του, το κράτος μέλος προορισμού της επιστροφής, κατά περίπτωση, καθώς και τις πληροφορίες που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της προέλευσης ή του προορισμού της πληρωμής ή της επιστροφής της πληρωμής, σύμφωνα με την παρ. 3,
- βδ) τυχόν αναφορά η οποία ταυτοποιεί με σαφήνεια την πληρωμή,
- βε) κατά περίπτωση, την πληροφορία ότι η έναρξη της πληρωμής γίνεται στις φυσικές εγκαταστάσεις του εμπόρου.
5. Με απόφαση του Διοικητή της ΑΑΔΕ καθορίζονται ο χρόνος, ο τρόπος και η διαδικασία υποβολής των αρχείων που τηρούνται από τους παρόχους, καθώς και κάθε άλλο ειδικότερο θέμα για την εφαρμογή του παρόντος.

Εξουσιοδοτική διάταξη

Άρθρο 16

Στοιχεία και πληροφορίες σε ξένη γλώσσα

Επίσημη μετάφραση

1. Ο Διοικητής δύναται να ζητά από τον φορολογούμενο να υποβάλει, σε επίσημη μετάφραση στην ελληνική γλώσσα, λογιστικά αρχεία (βιβλία και στοιχεία) και κάθε άλλο έγγραφο που θεωρεί απαραίτητο για τον προσδιορισμό της φορολογικής υποχρέωσης του φορολογούμενου. Ο Διοικητής θέτει εύλογη προθεσμία για τη συμμόρφωση του φορολογούμενου.

Εξουσιοδοτική διάταξη

2. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά έγγραφα, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την πίστωση του φόρου αλλοδαπής σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε.

Άρθρο 17**Διαφύλαξη πληροφοριών – απόρρητο**

Διαφύλαξη φορολογικού
απορρήτου-περιπτώσεις άρσης
αυτού

1. Πρόσωπα που είναι ή έχουν διατελέσει υπάλληλοι της Φορολογικής Διοίκησης και του Υπουργείου Οικονομικών ή συνδέονται ή συνδέονταν με οποιαδήποτε σχέση εργασίας ή έργου με αυτά, καθώς και οποιοδήποτε πρόσωπο, στο οποίο έχουν ή είχαν ανατεθεί αρμοδιότητες ή καθήκοντα της Φορολογικής Διοίκησης οφείλουν να τηρούν ως απόρρητα όλα τα στοιχεία και πληροφορίες φορολογουμένων, τα οποία περιήλθαν σε γνώση τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, και δύναται να τα αποκαλύπτουν μόνο στα ακόλουθα πρόσωπα:

α) άλλους υπαλλήλους της Φορολογικής Διοίκησης, μέλη του κύριου προσωπικού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και δικηγόρους του Δημοσίου στο πλαίσιο εκτέλεσης των καθηκόντων τους,

β) διωκτικές αρχές στο πλαίσιο διερεύνησης ή δίωξης αδικημάτων,

γ) δικαστικές αρχές στο πλαίσιο εκδίκασης οποιασδήποτε ποινικής ή φορολογικής υπόθεσης ή αστικής υπόθεσης με διάδικο το Δημόσιο ή άλλο Φορέα της Γενικής Κυβέρνησης,

δ) φορολογικές αρχές της αλλοδαπής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διεθνείς συμβάσεις, τον ν. 4170/2013 (Α' 163), σχετικά με τη διοικητική συνεργασία στον τομέα της φορολογίας, τα άρθρα 295 έως και 319 του ν. 4072/2012 (Α' 86) σχετικά με την αμοιβαία συνδρομή για την είσπραξη απαιτήσεων σχετικών με φόρους, δασμούς και άλλα μέτρα, καθώς και τη νομοθεσία για τη δικαστική συνδρομή,

ε) υπηρεσίες των φορέων Γενικής Κυβέρνησης, εφόσον κρίνεται αναγκαίο από τη Φορολογική Διοίκηση, προκειμένου να προσδιοριστούν οι υποχρεώσεις, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, των φορολογουμένων προς αυτούς τους φορείς, ή και να εντοπιστούν πηγές αποπληρωμής των απαιτήσεών τους

στ) εξουσιοδοτημένους υπαλλήλους δημοσίων υπηρεσιών, Ν.Π.Δ.Δ. και δημοσίων οργανισμών με αρμοδιότητα διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου χρηματοδοτήσεων και ενισχύσεων ή επιδοτήσεων από εθνικούς ή ενωσιακούς πόρους,

ζ) διαζευγμένους ή συζύγους σε διάσταση και σε ανιόντες και κατιόντες, για τον καθορισμό διατροφής κατόπιν εισαγγελικής παραγγελίας, για τα στοιχεία που αναγράφονται ρητά σε αυτήν,

η) στην Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της, που ορίζονται στον ν. 4557/2018 (Α' 139)

θ) τρίτους, κατόπιν αιτιολογημένης εισαγγελικής παραγγελίας, ότι δεν συντρέχει περίπτωση φορολογικού απορρήτου,

ι) φορολογούμενους που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα, κατόπιν αιτήσεώς τους, και μόνο καθ' ο μέρος αυτό είναι απολύτως αναγκαίο, προκειμένου να διακριβωθεί η φορολογική ή η επαγγελματική υπόσταση άλλου φορολογούμενου που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα.

ια) εξουσιοδοτημένο προσωπικό της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης Κοινωνικής Ασφάλισης Α.Ε. (ΗΔΙΚΑ ΑΕ) του ν. 3607/2007 (Α' 245) για σκοπούς υλοποίησης προγραμμάτων κοινωνικού χαρακτήρα της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της

Φτώχειας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ή άλλων προβλέψεων παροχών κοινωνικού χαρακτήρα, καθώς και σχετικών προβλέψεων παροχών υγείας σε ομάδες πληθυσμού από το Υπουργείο Υγείας και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της.

ιβ) την Εθνική Αρχή Διαφάνειας (Ε.Α.Δ.) στο πλαίσιο ελέγχων, επιθεωρήσεων και ερευνών, που διενεργούνται από αυτή, και σε εξουσιοδοτημένους προς τούτο υπαλλήλους της Ε.Α.Δ. στο πλαίσιο άσκησης των καθηκόντων τους, σύμφωνα με τον ν. 4622/2019 (Α' 133), ιγ) πρόσωπα και όργανα της παρ. 1 του άρθρου 3 και του άρθρου 3Α του ν. 3213/2003 (Α' 309), στο πλαίσιο ελέγχου των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης των υπόχρεων του άρθρου 1 του ίδιου νόμου. Τα στοιχεία χορηγούνται αποκλειστικά για τα ελεγχόμενα πρόσωπα αρμοδιότητάς τους και αφορούν μόνον τα ελεγχόμενα έτη.

ιδ) εξουσιοδοτημένο προσωπικό της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών της Γενικής Διεύθυνσης Στρατηγικού Σχεδιασμού, Προγραμματισμού και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων για την άσκηση του έργου του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων σε θέματα που αφορούν όλες τις βαθμίδες της τυπικής και της μη τυπικής εκπαίδευσης και τους εποπτευόμενους φορείς του, καθώς και σε εξουσιοδοτημένο προσωπικό των Ειδικών Λογαριασμών Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της χώρας, για τα θέματα του Ε.Λ.Κ.Ε.

ιε) διατραπεζικές εταιρείες που διαχειρίζονται αρχεία δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς χάριν των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων, για τον σκοπό ενημέρωσης των αρχείων δεδομένων που τηρούν. Για την ενημέρωση των αρχείων δεδομένων της παρούσας περίπτωσης χορηγούνται αποκλειστικά τα ακόλουθα στοιχεία και πληροφορίες φορολογουμένων:

ια) ως προς τα φυσικά πρόσωπα, ο Α.Φ.Μ., η Δ.Ο.Υ. στην οποία υποβάλλεται η δήλωση φορολογίας εισοδήματος το όνομα, το επώνυμο, το όνομα και επώνυμο πατέρα, το όνομα και επώνυμο μητέρας και ο ταχυδρομικός κώδικας,

ιβ) ως προς τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες ο Α.Φ.Μ., η Δ.Ο.Υ. στην οποία υποβάλλεται η δήλωση φορολογίας εισοδήματος η επωνυμία, ο διακριτικός τίτλος και η έδρα.

ιστ) νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, δημόσιες επιχειρήσεις ή επιχειρήσεις νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, αμιγείς ή μικτές επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. και των συνδέσμων δήμων, δημόσιους οργανισμούς, καθώς και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, στα οποία το κράτος είναι μέτοχος ή τα οποία επιχορηγούνται τακτικά από κρατικούς πόρους ή τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος στοιχεία και πληροφορίες μητρώου φορολογουμένων, κατόπιν υποβολής πλήρως αιτιολογημένου αιτήματος, εφόσον κρίνεται αναγκαίο από τη Φορολογική Διοίκηση για την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος. Ως στοιχεία και πληροφορίες μητρώου για την εφαρμογή της παρούσας νοούνται τα στοιχεία και οι πληροφορίες που τηρούνται στο Υποσύστημα Μητρώου Φορολογουμένων της Φορολογικής Διοίκησης.

ιζ) εξουσιοδοτημένο προσωπικό της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Καινοτομίας του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, σχετικά με στοιχεία μητρώου και οικονομικά στοιχεία των επιχειρήσεων που υποβάλλουν αίτηση για εγγραφή ή είναι εγγεγραμμένες στο Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων, καθώς και στους ελεγκτές της Διυπηρεσιακής Μονάδας Ελέγχου Αγοράς για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους.

Εξουσιοδοτική διάταξη

1α. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή, δύναται να ορίζεται αποζημίωση για το διοικητικό κόστος που η Φορολογική Διοίκηση αναλαμβάνει κατά τη χορήγηση των στοιχείων στα πρόσωπα των περ. ιε' και ιστ' της παρ. 1.

Με την ίδια απόφαση προσδιορίζονται το ύψος και ο τρόπος καταβολής της αποζημίωσης, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα.

Αποκάλυψη συγκεκριμένων στοιχείων μητρώου σε φορείς του Δημοσίου

1β. Από τον περιορισμό της παρ. 1, αναφορικά με τα στοιχεία τα οποία τα πρόσωπα της παρ. 1 οφείλουν να τηρούν ως απόρρητα, για τις περιπτώσεις που αυτά αποκαλύπτονται σε υπηρεσίες των Φορέων Γενικής Κυβέρνησης, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, δημόσιες επιχειρήσεις ή επιχειρήσεις νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, αμιγείς ή μικτές επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. και των συνδέσμων δήμων, δημόσιους οργανισμούς, καθώς και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, στα οποία το κράτος είναι μέτοχος ή τα οποία επιχορηγούνται τακτικά από κρατικούς πόρους ή τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, εξαιρούνται τα ακόλουθα στοιχεία και πληροφορίες μητρώου φορολογουμένων:

α) για τα φυσικά πρόσωπα: Α.Φ.Μ., Δ.Ο.Υ., όνομα, επώνυμο, όνομα και επώνυμο πατέρα, όνομα και επώνυμο μητέρας, ημερομηνία γέννησης, τόπος γέννησης, πλήρη στοιχεία διεύθυνσης κατοικίας και πλήρη στοιχεία επικοινωνίας (σταθερό και κινητό τηλέφωνο, διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου) και

β) για τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες: Α.Φ.Μ., Δ.Ο.Υ., επωνυμία, διακριτικός τίτλος, πλήρη στοιχεία διεύθυνσης της έδρας και πλήρη στοιχεία επικοινωνίας (σταθερό και κινητό τηλέφωνο, διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου).

Ρύθμιση ΕΛ.ΣΤΑΤ.

2. Τα πρόσωπα της παρ. 1 χορηγούν σε εξουσιοδοτημένο προσωπικό της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.) ή σε εξουσιοδοτημένα πρόσωπα από την ΕΛ.ΣΤΑΤ., προσωποποιημένα στοιχεία ανά Α.Φ.Μ., καθώς και συγκεντρωτικά στοιχεία, τα οποία τηρούνται στη Φορολογική Διοίκηση, με την υποχρέωση χρήσης αυτών, αποκλειστικά για τον σκοπό για τον οποίο ζητούνται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ΕΛ.ΣΤΑΤ. και σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 8 του ν. 3832/2010 (Α' 38).

Χορήγηση στοιχείων σε Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

2α. Τα πρόσωπα της παρ. 1 χορηγούν σε εξουσιοδοτημένο προσωπικό, του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης ή σε εξουσιοδοτημένα πρόσωπα από το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, προσωποποιημένα στοιχεία ανά Α.Φ.Μ., καθώς και συγκεντρωτικά στοιχεία, τα οποία τηρούνται στη Φορολογική Διοίκηση, με την υποχρέωση χρήσης αυτών, αποκλειστικά για τον σκοπό για τον οποίο ζητούνται, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης και, ειδικότερα, με σκοπό τη διαλειτουργικότητα μεταξύ των πληροφοριακών συστημάτων και εφαρμογών των φορέων του

δημόσιου τομέα , κατά την έννοια της περ. 57 του άρθρου 2 του ν. 4727/2020 (Α' 184).. Η διαλειτουργικότητα του πρώτου εδαφίου διενεργείται μετά από τη ρητή και ειδική έγγραφη ή ηλεκτρονική συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων για τη διαβίβαση των δεδομένων μεταξύ των ως άνω φορέων, τους οποίους αφορά η εκάστοτε διαλειτουργικότητα. Σε περίπτωση που η διαλειτουργικότητα του πρώτου εδαφίου διενεργείται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία χωρίς ρητή έγγραφη ή ηλεκτρονική συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων, για τη διαβίβαση των δεδομένων μεταξύ των ως άνω φορέων απαιτείται αίτηση των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης προς την ΑΑΔΕ. Η ΑΑΔΕ υποχρεούται να απαντήσει μέσα σε έναν (1) μήνα από την παραλαβή της παραπάνω αίτησης και διαβιβάζει τα δεδομένα, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος.

Υποχρέωση τήρησης
απορρήτου από τρίτους

3. Τα πρόσωπα, τα οποία λαμβάνουν γνώση απόρρητων στοιχείων ή πληροφοριών, σύμφωνα με το παρόν, οφείλουν να τηρούν το απόρρητο. Η χρήση των πληροφοριών και στοιχείων γίνεται αποκλειστικά και μόνο για την επίτευξη του σκοπού, για τον οποίο χορηγήθηκαν.

Υποχρεώσεις τρίτων

4. Με εξαίρεση τις περιπτώσεις άρσης του απορρήτου, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, κάθε πρόσωπο στο οποίο περιέρχονται πληροφορίες ή στοιχεία, τα οποία προστατεύονται από το φορολογικό απόρρητο οφείλει να μην τα αποκαλύπτει και να επιστρέφει στη Φορολογική Διοίκηση τυχόν έγγραφα που περιήλθαν στην κατοχή του και περιλαμβάνουν τέτοιες πληροφορίες ή στοιχεία.

Παροχή στοιχείων σε τρίτους

5. Στοιχεία ή πληροφορίες σχετικά με φορολογούμενο είναι δυνατόν να αποκαλύπτονται σε τρίτο, κατόπιν αιτήσεως, με τη ρητή, ειδική, έγγραφη ή ηλεκτρονική συγκατάθεση του φορολογούμενου, η οποία δύναται να ανακληθεί.

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

6. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή προσδιορίζονται η εφαρμογή του πλαισίου και των πολιτικών ασφαλείας του Υπουργείου Οικονομικών για την τήρηση του φορολογικού απορρήτου: α) από τα πρόσωπα του πρώτου εδαφίου και της περ. α' της παρ. 1, και β) από τα πρόσωπα όλων των περιπτώσεων, πλην της περ. α' της παρ. 1, καθώς και το σύστημα καταχώρισης και παρακολούθησης χορήγησης απόρρητων στοιχείων ή πληροφοριών σε πρόσωπα εντός και εκτός της Φορολογικής Διοίκησης και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

7. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, του Διοικητή και των αρμόδιων υπουργών για τα θέματα έρευνας, τεχνολογίας και καινοτομίας και για τα θέματα ελέγχου της αγοράς καθορίζονται ο ειδικότερος τρόπος, το είδος και το πλήθος των στοιχείων μητρώου και οικονομικών στοιχείων που διαβιβάζονται στη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας, στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και στη Διυπηρεσιακή Μονάδα Ελέγχου Αγοράς δυνάμει της περ. ιζ' της παρ. 1.

Άρθρο 17Α

Κυρώσεις για παραβίαση του φορολογικού απορρήτου

Πειθαρχικές κυρώσεις

1. Η παραβίαση του απορρήτου των στοιχείων και πληροφοριών που τηρούνται στη Φορολογική Διοίκηση από τα πρόσωπα του άρθρου 17

Επιβολή προστίμων-ύψος	<p>που υπάγονται στο άρθρο 2 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26) συνιστά σε κάθε περίπτωση τα πειθαρχικά παραπτώματα της παράβασης καθήκοντος και της παραβίασης της υποχρέωσης εχεμύθειας, τα οποία μπορεί να επισύρουν την ποινή της οριστικής παύσης κατά τις περ. γ' και η' της παρ. 1 του άρθρου 107 και την περ. η' της παρ. 1 του άρθρου 109 του Κώδικα αυτού.</p>
Πρόστιμα για τρίτους	<p>2. Με απόφαση του Διοικητή επιβάλλεται στα πρόσωπα των παρ. 1 και 2 του άρθρου 17 που παραβιάζουν το απόρρητο και αποκαλύπτουν σε τρίτους στοιχεία και πληροφορίες που τηρούνται στη Φορολογική Διοίκηση και περιήλθαν σε γνώση τους, πρόστιμο ύψους από χίλια (1.000) έως εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ, ανάλογα με τη βαρύτητα της παραβίασης και τις συντρέχουσες περιστάσεις.</p> <p>Το ανωτέρω πρόστιμο διαγράφεται, εάν το πρόσωπο, σε βάρος του οποίου επιβλήθηκε, αθωώθηκε με αμετάκλητη απόφαση ποινικού δικαστηρίου ή απαλλάχθηκε με αμετάκλητο βούλευμα, λόγω της ανυπαρξίας των πραγματικών περιστατικών, που στοιχειοθετούν την αντικειμενική υπόσταση του συγκεκριμένου παραπτώματος.</p>
Προηγούμενη ακρόαση	<p>3. Η μη τήρηση του απορρήτου από το προσωπικό ή τους διοικούντες τις αναδόχους εταιρείες, οι οποίες διαχειρίζονται έργα του Υπουργείου Οικονομικών, τιμωρείται με πρόστιμο ποσού διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ, ανά παράβαση, το οποίο επιβάλλεται στην εταιρεία με απόφαση του Διοικητή.</p>
Υποτροπή	<p>4. Για την επιβολή των κυρώσεων των παρ. 1 έως και 3 απαιτείται προηγούμενη ακρόαση του προσώπου, στο οποίο επιβάλλεται.</p>
Εξουσιοδοτική διάταξη	<p>5. Σε περίπτωση επανάληψης της παραβίασης από το ίδιο πρόσωπο, επιβάλλεται πρόστιμο διπλάσιο του αρχικώς επιβληθέντος.</p>
	<p>6. Με απόφαση του Διοικητή ορίζονται η ειδικότερη διαδικασία επιβολής των κυρώσεων και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.</p>

ΤΜΗΜΑ V ΥΠΟΒΟΛΗ ΔΗΛΩΣΕΩΝ

Άρθρο 18 Υποβολή φορολογικής δήλωσης

Υποβολή δήλωσης	<p>1. α) Ο υπόχρεος σε υποβολή φορολογικών δηλώσεων υποβάλλει τις φορολογικές δηλώσεις στη Φορολογική Διοίκηση κατά τον χρόνο που προβλέπεται από την οικεία φορολογική νομοθεσία.</p>
Εκπρόθεσμη δήλωση	<p>β) Εκπρόθεσμη φορολογική δήλωση υποβάλλεται οποτεδήποτε μέχρι την κοινοποίηση του προσωρινού διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου από τη Φορολογική Διοίκηση ή μέχρι την παραγραφή του δικαιώματος της Φορολογικής Διοίκησης για έκδοση πράξης προσδιορισμού του φόρου.</p>
Πρόστιμα εκπρόθεσμης δήλωσης	<p>γ) Εκπρόθεσμη φορολογική δήλωση που υποβάλλεται μέχρι την κοινοποίηση εντολής ελέγχου ή της πρόσκλησης παροχής πληροφοριών του άρθρου 14, έχει όλες τις συνέπειες της εκπρόθεσμης δήλωσης.</p>
Πρόστιμα υποβολής δήλωσης σε περίπτωση ελέγχου	

	δ) Εάν η εκπρόθεσμη φορολογική δήλωση υποβληθεί μετά την κοινοποίηση εντολής ελέγχου ή της πρόσκλησης παροχής πληροφοριών του άρθρου 14 και μέχρι την κοινοποίηση του προσωρινού διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου, εφόσον προκύπτει ποσό φόρου προς καταβολή, επιβάλλεται επί του ποσού αυτού, αντί του προστίμου του άρθρου 54, πρόστιμο που ισούται με το ποσό του προστίμου της παρ. 2 του άρθρου 58, της παρ. 2 του άρθρου 58Α, ή της παρ. 1 του άρθρου 59, κατά περίπτωση. Δεν είναι δυνατή η υποβολή δήλωσης σύμφωνα με την παρούσα περίπτωση με επιφύλαξη.
Περιορισμός προστίμων	ε) Εξαιρουμένων των δηλώσεων παρακρατούμενων φόρων από μισθωτή εργασία και συντάξεις, εφόσον η προκύπτουσα οφειλή εξοφληθεί μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τον προσδιορισμό του φόρου, το επιβληθέν σύμφωνα με την περ. δ' πρόστιμο περιορίζεται στο εξήντα τοις εκατό (60%) του αρχικώς προσδιορισθέντος.
Συνέπειες υποβολής δήλωσης σε περίπτωση ελέγχου	στ) Φόροι, πρόστιμα, τέλη, εισφορές και λοιπά ποσά που έχουν προσδιορισθεί κατά τις περ. δ' και ε' δεν διαγράφονται ούτε συμψηφίζονται ή επιστρέφονται.
Εξουσιοδοτική διάταξη	Με απόφαση του Διοικητή δύναται να καθορίζεται κάθε αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή της παρούσας.
Εξουσιοδοτική διάταξη	2. Με αποφάσεις του Διοικητή ορίζονται: α) η μορφή των φορολογικών δηλώσεων, β) οι πληροφορίες και τα στοιχεία που πρέπει να αναγράφονται στη φορολογική δήλωση και τα τυχόν συνοδευτικά έγγραφα αυτής, γ) ο τρόπος υποβολής, δ) ο τρόπος με τον οποίο αυτή υπογράφεται, ε) ο τύπος και το περιεχόμενο (πληροφορίες και στοιχεία) του εκκαθαριστικού ΕΝ.Φ.Ι.Α., η διαδικασία και τα δικαιολογητικά χορήγησης των απαλλαγών, η διαδικασία σύνθεσης και διόρθωσης της δήλωσης του ΕΝ.Φ.Ι.Α., καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.
Υπογραφή δήλωσης	3. Ο φορολογούμενος ή, σε περίπτωση δικαιοπρακτικά ανίκανου, ο νόμιμος εκπρόσωπός του, και, σε περίπτωση νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας ο νόμιμος εκπρόσωπος ή ο φορολογικός εκπρόσωπός τους, βεβαιώνει την ακρίβεια και πληρότητα της φορολογικής δήλωσης με την υπογραφή του.
Συνυπογραφή δήλωσης	4. Εάν μία φορολογική δήλωση ή μέρος αυτής συντάχθηκε από τρίτο πρόσωπο έναντι αμοιβής, η φορολογική δήλωση συνυπογράφεται και από το πρόσωπο αυτό.

Άρθρο 19

Υποβολή τροποποιητικής φορολογικής δήλωσης

Τροποποιητική δήλωση	1. Αν ο φορολογούμενος διαπιστώσει, ότι η φορολογική δήλωση που υπέβαλε στη Φορολογική Διοίκηση περιέχει λάθος ή παράλειψη, υποχρεούται να υποβάλει τροποποιητική φορολογική δήλωση.
Εμπρόθεσμη τροποποιητική δήλωση	2. Αν ο φορολογούμενος υποβάλει τροποποιητική φορολογική δήλωση μέσα στην προθεσμία υποβολής της αρχικής φορολογικής δήλωσης, τότε και η τροποποιητική φορολογική δήλωση επέχει θέση αρχικής δήλωσης και θεωρείται ότι και οι δύο, αρχική και τροποποιητική, έχουν υποβληθεί εμπρόθεσμα.

Εκπρόθεσμη τροποποιητική δήλωση	3.α. Τροποποιητική φορολογική δήλωση υποβάλλεται οποτεδήποτε μέχρι την κοινοποίηση προσωρινού προσδιορισμού του φόρου από τη Φορολογική Διοίκηση ή μέχρι την παραγραφή του δικαιώματος της Φορολογικής Διοίκησης για έκδοση πράξης προσδιορισμού του φόρου.
Πρόστιμα εκπρόθεσμης τροποποιητικής δήλωσης	β. Τροποποιητική φορολογική δήλωση που υποβάλλεται μέχρι την κοινοποίηση εντολής ελέγχου ή της πρόσκλησης παροχής πληροφοριών του άρθρου 14, έχει όλες τις συνέπειες της εκπρόθεσμης δήλωσης.
Πρόστιμα τροποποιητικής δήλωσης σε περίπτωση ελέγχου	γ. Εάν η τροποποιητική φορολογική δήλωση υποβληθεί μετά την κοινοποίηση εντολής ελέγχου ή της πρόσκλησης παροχής πληροφοριών του άρθρου 14 και μέχρι την κοινοποίηση προσωρινού προσδιορισμού του φόρου, εφόσον προκύπτει ποσό φόρου προς καταβολή, επιβάλλεται επί του ποσού αυτού, αντί του προστίμου του άρθρου 54, πρόστιμο που ισούται με το ποσό του προστίμου της παρ. 1 του άρθρου 58, της παρ. 2 του άρθρου 58Α ή της παρ. 2 του άρθρου 59, κατά περίπτωση. Για τον υπολογισμό του ανωτέρω προστίμου, λαμβάνεται ως βάση υπολογισμού το ποσό της διαφοράς μεταξύ του φόρου που προκύπτει με βάση την υποβαλλόμενη τροποποιητική φορολογική δήλωση και εκείνου που προκύπτει με βάση την αρχικώς υποβληθείσα δήλωση, και τις τυχόν τροποποιητικές δηλώσεις που έχουν εν τω μεταξύ υποβληθεί. Δεν είναι δυνατή η υποβολή δήλωσης σύμφωνα με την παρούσα περίπτωση με επιφύλαξη.
Περιορισμός προστίμων	δ. Εξαιρουμένων των δηλώσεων παρακρατούμενων φόρων από μισθωτή εργασία και συντάξεις, εφόσον η προκύπτουσα οφειλή εξοφληθεί μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τον προσδιορισμό του φόρου, το επιβληθέν σύμφωνα με την περ. γ' πρόστιμο περιορίζεται στο εξήντα τοις εκατό (60%) του αρχικώς προσδιορισθέντος.
Συνέπειες υποβολής τροποποιητικής δήλωσης σε περίπτωση ελέγχου	ε. Φόροι, πρόστιμα, τέλη, εισφορές και λοιπά ποσά που προσδιορίζονται κατά τις περ. γ' και δ' δεν διαγράφονται ούτε συμψηφίζονται ή επιστρέφονται.
Εξουσιοδοτική διάταξη	Με απόφαση του Διοικητή δύναται να καθορίζεται κάθε αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή της παρούσας.
	4. Για την εφαρμογή της παρ. 1Α του άρθρου 50 του Κ.Φ.Ε. η τροποποιητική φορολογική δήλωση και η συνοδευτική έκθεση ελέγχου υποβάλλονται εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών (3) μηνών από την κοινοποίηση της πράξης διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου στον πρώτο υπαγόμενο στον φόρο, κατά παρέκκλιση των παρ. 1 έως και 3 του παρόντος.
	Αν η πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου εκδίδεται εντός του πέμπτου έτους της προθεσμίας παραγραφής του σχετικού δικαιώματος της Φορολογικής Διοίκησης βάσει του άρθρου 36, η προθεσμία έκδοσης προσδιορισμού φόρου ως προς τον δεύτερο υπαγόμενο στον φόρο κατόπιν υποβολής της τροποποιητικής δήλωσης του πρώτου εδαφίου, παρατείνεται έως και έναν (1) μήνα από τη λήξη της προθεσμίας για την υποβολή της τροποποιητικής δήλωσης και της συνοδευτικής έκθεσης ελέγχου κατά παρέκκλιση του άρθρου 36. Η αξίωση για επιστροφή φόρου, που προκύπτει, προς τον δεύτερο υπαγόμενο στον φόρο δεν παραγράφεται, κατά παρέκκλιση του άρθρου 42, πριν από την παρέλευση πέντε (5) ετών από την ημερομηνία υποβολής της τροποποιητικής δήλωσης της παρούσας. Προϋπόθεση για την επιστροφή ή τον συμψηφισμό φόρου στον δεύτερο υπαγόμενο στον φόρο είναι η

εξόφληση από τον πρώτο υπαγόμενο στον φόρο, του φόρου που προέκυψε από τη διόρθωση των κερδών των μεταξύ τους ενδοομιλικών συναλλαγών.

Αν μετά από αμφισβήτηση της πράξης διορθωτικού προσδιορισμού από τον πρώτο υπαγόμενο στον φόρο εκδοθεί απόφαση του άρθρου 63 ή του άρθρου 63B ή πρακτικό της Επιτροπής Εξώδικης Επίλυσης Φορολογικών Διαφορών του άρθρου 16 του ν. 4714/2020 (Α' 148) ή δικαστική απόφαση, διενεργείται, με πρωτοβουλία της Φορολογικής Διοίκησης, η ανάλογη κάθε φορά διόρθωση και στα κέρδη του δεύτερου υπαγόμενου στον φόρο συνδεδεμένου προσώπου, η προθεσμία για την έκδοση της σχετικής πράξης προσδιορισμού φόρου παρατείνεται για τρεις (3) μήνες από την κοινοποίηση της σχετικής, σύμφωνα με τα παραπάνω, απόφασης και για τα δύο υπαγόμενα στον φόρο πρόσωπα και αναζητούνται αμελλητί τυχόν επιστροφές φόρου κατά τα οριζόμενα στα εδάφια πρώτο έως και τέταρτο. Με απόφαση του Διοικητή δύναται να ορίζεται κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας.

Άρθρο 20

Δήλωση με επιφύλαξη

Υποβολή δήλωσης με επιφύλαξη-συνέπειες

1. Όταν ο φορολογούμενος αμφιβάλλει σχετικά με την υποχρέωση υποβολής φορολογικής δήλωσης, έχει δικαίωμα να υποβάλει φορολογική δήλωση με επιφύλαξη, η οποία πρέπει να είναι ειδική και αιτιολογημένη. Κάθε γενική ή αόριστη επιφύλαξη θεωρείται άκυρη και δεν επιφέρει κανένα αποτέλεσμα. Ο Διοικητής δύναται να δεχθεί την επιφύλαξη και να διαγράψει το ποσό της φορολογητέας ύλης για την οποία διατυπώθηκε η επιφύλαξη μέσα σε ενενήντα (90) ημέρες από την υποβολή της δήλωσης. Σε περίπτωση απόρριψης της επιφύλαξης ή παρέλευσης άπρακτης της προθεσμίας απάντησης, ο φορολογούμενος μπορεί να προσφύγει στην Ειδική Διοικητική Διαδικασία, σύμφωνα με το άρθρο 63.

Λόγοι επιφύλαξης-συνέπειες

2. Ομοίως μπορεί να διατυπωθεί επιφύλαξη σε ό,τι αφορά τον χαρακτηρισμό της φορολογητέας ύλης και την υπαγωγή της σε άλλη φορολογία, σε άλλη κατηγορία, σε μειωμένο φορολογικό συντελεστή ή σε σχέση με τυχόν εφαρμοστέες εκπτώσεις και απαλλαγές. Ειδικά προκειμένου για την υπαγωγή σε άλλη φορολογία ή κατηγορία, αν γίνει δεκτή η επιφύλαξη, η δήλωση θεωρείται ότι υποβλήθηκε εμπρόθεσμα για τη φορολογία ή κατηγορία αυτή. Η επιφύλαξη δεν συνεπάγεται την αναστολή της είσπραξης του φόρου. Σε περίπτωση αποδοχής της επιφύλαξης από τον Διοικητή, ο φόρος που τυχόν καταβλήθηκε αχρεωστήτως, επιστρέφεται σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 42.

Εξουσιοδοτική διάταξη

3. Με απόφαση του Διοικητή ορίζονται οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή του παρόντος.

ΤΜΗΜΑ VI
ΕΝΔΟΟΜΙΛΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

Άρθρο 21

Φάκελος Τεκμηρίωσης

Υπόχρεοι τήρησης φακέλου τεκμηρίωσης

1. Για τις μεταξύ τους συναλλαγές που εμπίπτουν στο άρθρο 50 του Κ. Φ. Ε., καθώς και τη μεταξύ τους μεταφορά λειτουργιών του άρθρου 51 του Κ. Φ. Ε., τα συνδεδεμένα πρόσωπα κατά την έννοια της περ. ζ του άρθρου 2 του Κ. Φ. Ε., υποχρεούνται να τηρούν Φάκελο Τεκμηρίωσης. Φάκελο Τεκμηρίωσης υποχρεούνται να τηρούν και οι μόνιμες εγκαταστάσεις αλλοδαπών επιχειρήσεων στην Ελλάδα, για τις παραπάνω συναλλαγές τους με το κεντρικό ή με τα συνδεδεμένα πρόσωπα του κεντρικού τους στην αλλοδαπή, καθώς και τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες για τις παραπάνω συναλλαγές τους με μόνιμες εγκαταστάσεις που διατηρούν στην αλλοδαπή.

Απαλλαγή από την υποχρέωση τήρησης

2. Οι υπόχρεοι της παρ. 1 απαλλάσσονται από την υποχρέωση τήρησης Φακέλου Τεκμηρίωσης, εφόσον:

α) οι παραπάνω συναλλαγές ή μεταφορά λειτουργιών ανέρχονται μέχρι του ποσού των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ ανά φορολογικό έτος και αθροιστικώς, όταν ο κύκλος εργασιών του υπόχρεου δεν υπερβαίνει τα πέντε εκατομμύρια (5.000.000) ευρώ ανά φορολογικό έτος, ή

β) οι παραπάνω συναλλαγές ή μεταφορά λειτουργιών ανέρχονται μέχρι του ποσού των διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ ανά φορολογικό έτος και αθροιστικώς, όταν ο κύκλος εργασιών του υπόχρεου υπερβαίνει τα πέντε εκατομμύρια (5.000.000) ευρώ ανά φορολογικό έτος.

Συνοπτικός πίνακας πληροφοριών

3. Ο Φάκελος Τεκμηρίωσης, που αποτελείται κατά περίπτωση από τον Βασικό Φάκελο Τεκμηρίωσης και τον Ελληνικό Φάκελο Τεκμηρίωσης, καταρτίζεται έως τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της ετήσιας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος και συνοδεύεται από Συνοπτικό Πίνακα Πληροφοριών, ο οποίος υποβάλλεται ηλεκτρονικά στη Φορολογική Διοίκηση μέσα στην ίδια προθεσμία. Τα υπόχρεα πρόσωπα της παρ. 1 υποβάλλουν Συνοπτικό Πίνακα Πληροφοριών για κάθε φορολογικό έτος, εφόσον δεν εμπίπτουν στις εξαιρέσεις των περ. α' και β' της παρ. 2.

Τόπος τήρησης φακέλου-διάθεση στη Φορολογική Διοίκηση

4. Ο Φάκελος Τεκμηρίωσης τηρείται στην έδρα του υπόχρεου καθ' όλο το χρονικό διάστημα, για το οποίο υφίσταται υποχρέωση διαφύλαξης των λογιστικών αρχείων (βιβλίων και στοιχείων) του αντίστοιχου φορολογικού έτους. Ο Φάκελος Τεκμηρίωσης τίθεται στη διάθεση της Φορολογικής Διοίκησης οποτεδήποτε ζητηθεί από αυτή μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την παραλαβή του σχετικού αιτήματος από τον υπόχρεο.

Επικαιροποίηση φακέλου

5. Ο Φάκελος Τεκμηρίωσης της παρ. 3 περιλαμβάνει ειδικό κεφάλαιο, όπου περιγράφονται γεγονότα που έχουν αντίκτυπο στις πληροφορίες και τα στοιχεία που παρέχονται στους Φακέλους και που οφείλονται σε οποιαδήποτε μεταβολή των συνθηκών της αγοράς. Ο υποκείμενος στον φόρο οφείλει να ενημερώνει τον φάκελο έως το τέλος του φορολογικού έτους μέσα στο οποίο η παραπάνω μεταβολή λαμβάνει χώρα. Με την επιφύλαξη των ανωτέρω οι Φάκελοι Τεκμηρίωσης Ενδοομιλικών Συναλλαγών της παρ. 3 μπορούν να χρησιμοποιηθούν για το επόμενο φορολογικό έτος, εφόσον επικαιροποιηθούν, ενσωματώνοντας όλες τις

αναγκαίες αλλαγές. Η επικαιροποίηση του φακέλου γίνεται μέσα σε τέσσερις (4) μήνες από το τέλος του φορολογικού έτους, κατά τη διάρκεια του οποίου προέκυψε η ανάγκη επικαιροποίησης. Με απόφαση του Διοικητή, είναι δυνατός ο καθορισμός των επικαιροποιήσεων που κρίνονται απαραίτητες, όσον αφορά το περιεχόμενο των Φακέλων Τεκμηρίωσης είτε σε ετήσια, είτε σε μόνιμη βάση.

Εξουσιοδοτική διάταξη

6. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται και εξειδικεύονται το ακριβές περιεχόμενο και τα στοιχεία που περιέχονται στον Φάκελο Τεκμηρίωσης, τον Βασικό Φάκελο Τεκμηρίωσης, τον Ελληνικό Φάκελο Τεκμηρίωσης και τον Συνοπτικό Πίνακα Πληροφοριών, οι περιπτώσεις κατά τις οποίες οι παραπάνω φάκελοι θεωρούνται μη πλήρεις ή μη επαρκείς, οι αποδεκτές μέθοδοι καθορισμού των τιμών των συναλλαγών και, οι μέθοδοι καθορισμού του αποδεκτού εύρους των τιμών ή του περιθωρίου κέρδους. Με όμοια απόφαση μπορεί να προβλέπεται η μέθοδος υπολογισμού του κύκλου εργασιών και των αντίστοιχων λογιστικών προτύπων, όπως επίσης απλουστευμένη διαδικασία για πολύ μικρές και μικρές οντότητες, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 2 του ν. 4308/2014 (Α' 251), καθώς και απαλλαγές από την υποχρέωση τεκμηρίωσης για πολύ μικρές οντότητες.

Άρθρο 22

Προέγκριση μεθοδολογίας ενδοομιλικής τιμολόγησης

Αίτηση προέγκρισης μεθοδολογίας ενδοομιλικής τιμολόγησης

1. Συνδεδεμένα πρόσωπα κατά την έννοια της περ. ζ' του άρθρου 2 του Κ. Φ. Ε., μόνιμες εγκαταστάσεις αλλοδαπής επιχείρησης στην Ελλάδα, για τις συναλλαγές τους με το κεντρικό, καθώς και με τα συνδεδεμένα πρόσωπα του κεντρικού τους στην αλλοδαπή, καθώς και μόνιμες εγκαταστάσεις που διατηρεί στην αλλοδαπή ελληνική επιχείρηση δύνανται να υποβάλουν στον Διοικητή αίτηση προέγκρισης της μεθοδολογίας για την τιμολόγηση συγκεκριμένων μελλοντικών διασυνοριακών συναλλαγών τους με συνδεδεμένα πρόσωπα.

Κριτήρια

2. Αντικείμενο της προέγκρισης της παρ. 1 αποτελεί το ενδεδειγμένο σύνολο κριτηρίων, που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό των τιμών ενδοομιλικών συναλλαγών, κατά τη διάρκεια μιας συγκεκριμένης χρονικής περιόδου. Τα κριτήρια αυτά περιλαμβάνουν, κυρίως, τη χρησιμοποιούμενη μέθοδο τεκμηρίωσης, τα στοιχεία σύγκρισης ή αναφοράς και τις σχετικές προσαρμογές, καθώς και τις κρίσιμες παραδοχές για τις μελλοντικές συνθήκες. Αντικείμενο της προέγκρισης μπορεί επίσης να αποτελέσει και κάθε άλλο εξειδικευμένο ζήτημα που αφορά την τιμολόγηση των συναλλαγών με συνδεδεμένα πρόσωπα.

Προθεσμία έκδοσης διάρκεια ισχύος της απόφασης προέγκρισης

3.α) Ο Διοικητής εξετάζει την αίτηση και την αποδέχεται ή την απορρίπτει. Η σχετική απόφαση εκδίδεται μέσα σε δεκαοκτώ (18) μήνες από την υποβολή της αίτησης προέγκρισης μεθοδολογίας ενδοομιλικής τιμολόγησης, σε περίπτωση αίτησης για μονομερή προέγκριση, και κοινοποιείται στους αιτούντες. Η μονομερής προέγκριση μεθοδολογίας ενδοομιλικής τιμολόγησης δεν εφαρμόζεται για προγενέστερα φορολογικά έτη. Η διάρκεια ισχύος της απόφασης προέγκρισης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τέσσερα (4) έτη. Με απόφαση του Διοικητή μπορεί να ορίζεται μεγαλύτερος χρόνος για την έκδοση

της απόφασης του πρώτου εδαφίου που δεν μπορεί, πάντως, να υπερβαίνει τους τριάντα έξι (36) μήνες από την υποβολή της αίτησης.

β) Σε περίπτωση αίτησης για διμερή ή πολυμερή προέγκριση, μπορεί να περιέχεται και αίτημα εφαρμογής της απόφασης σε προγενέστερα φορολογικά έτη από το έτος υποβολής της αίτησης προέγκρισης, ως ρήτρα αναδρομικής ισχύος, εφόσον υπάρχει ταύτιση των πραγματικών περιστατικών των ετών για τα οποία ζητείται η αναδρομική ισχύς με τα πραγματικά περιστατικά της υπό εξέταση αίτησης, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις, οι οποίες πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά κατά την υποβολή του αιτήματος:

βα) να μην έχει παραγραφεί το δικαίωμα της Φορολογικής Διοίκησης να εκδώσει πράξη προσδιορισμού φόρου για τα εν λόγω φορολογικά έτη, και

ββ) να μην έχει κοινοποιηθεί στον φορολογούμενο εντολή φορολογικού ελέγχου για τα εν λόγω φορολογικά έτη.

Φορολογικός έλεγχος

4. Οι τιμές των ενδοομιλικών συναλλαγών της επιχείρησης, τις οποίες αφορά η απόφαση προέγκρισης, θεωρούνται ότι δεν διαφέρουν από αυτές που θα είχαν συμφωνηθεί μεταξύ ανεξάρτητων προσώπων, εφόσον τηρούνται τα οριζόμενα στην απόφαση αυτή. Ο φορολογικός έλεγχος των συναλλαγών, οι οποίες αποτελούν αντικείμενο της προέγκρισης, περιορίζεται στην επαλήθευση, ότι τηρήθηκαν τα οριζόμενα στην απόφαση προέγκρισης και ότι εξακολουθούν να ισχύουν οι παραδοχές, οι περιστάσεις και οι όροι στις οποίες αυτή βασίστηκε. Σε περίπτωση που στην απόφαση προέγκρισης περιλαμβάνεται ρήτρα αναδρομικής ισχύος ο φορολογικός έλεγχος των συναλλαγών των ετών τα οποία καταλαμβάνονται από την εν λόγω ρήτρα, περιορίζεται στην επαλήθευση ότι τηρήθηκαν τα οριζόμενα στην απόφαση προέγκρισης και ότι υπάρχει ταύτιση των πραγματικών περιστατικών των ετών που καταλαμβάνει με τα πραγματικά περιστατικά των συναλλαγών για τα οποία ζητήθηκε η προέγκριση. Πέραν των υποχρεώσεων τήρησης και διαφύλαξης στοιχείων που επιβάλλονται από άλλες διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας, η επιχείρηση υποχρεούται να διαφυλάσσει τα στοιχεία τεκμηρίωσης που αφορούν την απόφαση προέγκρισης για το χρονικό διάστημα για το οποίο υφίσταται υποχρέωση διαφύλαξης λογιστικών αρχείων (βιβλίων και στοιχείων) κάθε φορολογικού έτους το οποίο αφορά η απόφαση προέγκρισης.

Αναθεώρηση απόφασης προέγκρισης

5. Η απόφαση προέγκρισης αναθεωρείται οποτεδήποτε κατά τη διάρκεια ισχύος της, είτε κατόπιν αίτησης από το ενδιαφερόμενο πρόσωπο, είτε αυτεπάγγελα από τον Διοικητή, στις εξής περιπτώσεις:

α) εφόσον οι κρίσιμες παραδοχές στις οποίες βασίστηκε η απόφαση προέγκρισης αποδειχθούν εσφαλμένες,

β) εφόσον επήλθε ουσιώδης μεταβολή των κρίσιμων παραδοχών ή συνθηκών που καθιστά αδύνατη την τήρηση των οριζόμενων στην απόφαση προέγκρισης,

γ) σε περίπτωση εφαρμογής της διαδικασίας αμοιβαίου διακανονισμού της εκάστοτε εφαρμοστέας διμερούς σύμβασης για την αποφυγή της διπλής φορολογίας ή της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την εξάλειψη της διπλής φορολογίας, σε περίπτωση διόρθωσης των κερδών συνδεδεμένων επιχειρήσεων για τις ίδιες συναλλαγές του ίδιου φορολογουμένου.

Ο Διοικητής εκδίδει απόφαση για την αναθεώρηση της αρχικής απόφασης προέγκρισης, η οποία κοινοποιείται στους αιτούντες και έχει τα αποτελέσματα που ορίζονται στην παρ. 4, αρχής γενομένης από την έκδοσή της.

Ανάκληση απόφασης προέγκρισης

6. Η απόφαση προέγκρισης δύναται να ανακληθεί από τον Διοικητή κατά τη διάρκεια ισχύος της στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) εφόσον διαπιστωθεί, ότι τα στοιχεία ή κρίσιμες παραδοχές στα οποία βασίστηκε η απόφαση προέγκρισης ήταν ανακριβείς, λόγω εσφαλμένης ερμηνείας ή πλημμελειών που αποδίδονται στον φορολογούμενο,
- β) εφόσον διαπιστωθεί, ότι οι αιτούντες δεν τήρησαν ουσιώδη όρο ή υποχρέωση που ορίζονται στην απόφαση προέγκρισης.

Σε περίπτωση ανάκλησης, η απόφαση προέγκρισης θεωρείται ως μηδέποτε εκδοθείσα.

Ακύρωση απόφασης προέγκρισης

7. Η απόφαση προέγκρισης δύναται να ακυρωθεί από τον Διοικητή οποτεδήποτε, κατά τη διάρκεια ισχύος της, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) εφόσον διαπιστωθεί ότι επήλθε ουσιώδης μεταβολή των κρίσιμων παραδοχών ή συνθηκών στις οποίες βασίστηκε η απόφαση προέγκρισης,
- β) εφόσον διαπιστωθεί ότι η επιχείρηση δεν τήρησε ουσιώδεις όρους ή υποχρεώσεις που ορίζονται από την απόφαση προέγκρισης,
- γ) εφόσον επέλθει ουσιώδης μεταβολή των εφαρμοστέων φορολογικών διατάξεων οι οποίες επηρεάζουν ουσιωδώς την απόφαση προέγκρισης.

Δεν επιτρέπεται η ακύρωση της απόφασης προέγκρισης, εφόσον είναι δυνατή η αναθεώρησή της σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 5.

Σε περίπτωση ακύρωσης, η ισχύς της απόφασης προέγκρισης παύει από το χρονικό σημείο που ορίζεται με την απόφαση ακύρωσης.

Εξουσιοδοτική διάταξη

8. Με απόφαση του Διοικητή ορίζονται τα ειδικότερα θέματα, τα οποία είναι αναγκαία για την εφαρμογή των παρ. 1 έως και 7 και, συγκεκριμένα, η διαδικασία για την προέγκριση μεθοδολογίας ενδοομιλικής τιμολόγησης, την αναθεώρηση, την ανάκληση και την ακύρωσή της, το ειδικότερο περιεχόμενο της αίτησης προέγκρισης, οι όροι και προϋποθέσεις αναδρομικής ισχύος της απόφασης προέγκρισης, τα σχετικά παράβολα, η διαδικασία συνεννόησης με τις αρμόδιες αρχές αλλοδαπών εμπλεκόμενων κρατών, ο τύπος και το περιεχόμενο των αποφάσεων της Φορολογικής Διοίκησης, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Προθεσμία υποβολής τροποποιητικών δηλώσεων

9. Αν από απόφαση προέγκρισης μεθοδολογίας ενδοομιλικής τιμολόγησης προκύπτει υποχρέωση υποβολής τροποποιητικών φορολογικών δηλώσεων για παρελθόντα φορολογικά έτη που καλύπτει η απόφαση προέγκρισης, θεωρείται ότι αυτές υποβάλλονται εμπρόθεσμα μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης προέγκρισης στον φορολογούμενο.

ΤΜΗΜΑ VII
ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ

Άρθρο 23¹⁸

Εξουσίες της Φορολογικής Διοίκησης

Εξουσίες φορολογικού ελέγχου	1. Η Φορολογική Διοίκηση έχει την εξουσία να επαληθεύει, να ελέγχει και να διασταυρώνει την εκπλήρωση των φορολογικών υποχρεώσεων εκ μέρους του φορολογούμενου, την ακρίβεια των φορολογικών δηλώσεων που υποβάλλονται σε αυτήν και να επιβεβαιώνει τον υπολογισμό και την καταβολή του οφειλόμενου φόρου, διενεργώντας έλεγχο σε έγγραφα, λογιστικά αρχεία (βιβλία και στοιχεία) και στοιχεία γνωστοποιήσεων και παρόμοιες πληροφορίες, θέτοντας ερωτήσεις στον φορολογούμενο και σε τρίτα πρόσωπα, ερευνώντας εγκαταστάσεις και μέσα μεταφοράς που χρησιμοποιούνται για τη διενέργεια επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, σύμφωνα με τις διαδικασίες και χρησιμοποιώντας μεθόδους που προβλέπονται στον Κώδικα.
Είδη ελέγχου	2. Ο έλεγχος που διενεργείται από τη Φορολογική Διοίκηση, σύμφωνα με την παρ. 1, είναι δυνατόν να έχει τη μορφή φορολογικού ελέγχου από τα γραφεία της Φορολογικής Διοίκησης ή επιτόπιου φορολογικού ελέγχου:
Έλεγχος από το γραφείο	α) Η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να διενεργεί φορολογικό έλεγχο από τα γραφεία της με βάση τις δηλώσεις και τα λοιπά έγγραφα που υποβάλλει ο φορολογούμενος, τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, καθώς και τα έγγραφα και τις πληροφορίες που έχει στην κατοχή της ή με βάση τα λογιστικά αρχεία που προσκομίζονται από τον φορολογούμενο, κατόπιν σχετικής έγγραφης πρόσκλησης της Φορολογικής Διοίκησης, σύμφωνα με το άρθρο 14. β) Η απόφαση (εντολή) της Φορολογικής Διοίκησης για τη διενέργεια φορολογικού ελέγχου που εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 25, πρέπει, στην περίπτωση πλήρους επιτόπιου ελέγχου, να κοινοποιείται στον φορολογούμενο με προηγούμενη έγγραφη ειδοποίηση. Κάθε άλλος επιτόπιος φορολογικός έλεγχος είναι δυνατόν να διενεργείται χωρίς προηγούμενη ειδοποίηση. Με πράξη του Διοικητή είναι δυνατόν να διενεργείται πλήρης επιτόπιος φορολογικός έλεγχος χωρίς προηγούμενη ειδοποίηση, σε περιπτώσεις όπου υπάρχουν ενδείξεις ότι έχει διαπραχθεί φοροδιαφυγή. Ο Διοικητής δύναται, με απόφασή του, να ορίζει λεπτομέρειες για την εφαρμογή της παρούσας περίπτωσης.
Εξουσιοδοτική διάταξη	3. Ο Διοικητής μπορεί, με απόφασή του, να ορίζει ειδικό τρόπο διενέργειας των ελέγχων, ενδεδειγμένες ελεγκτικές επαληθεύσεις, για ορισμένες ή και για όλες τις κατηγορίες των υπόχρεων, ανάλογα και με το αντικείμενο δραστηριότητας και το ύψος των οικονομικών δεδομένων, διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται κατά τον έλεγχο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο παρόν, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.
Καταγραφή ελεγκτικών ενεργειών με χρήση συστημάτων λήψης ή καταγραφής ήχου και εικόνας	4. Οι ελεγκτικές ενέργειες των οργάνων της Φορολογικής Διοίκησης εκτός των εγκαταστάσεων της υπηρεσίας τους, περιλαμβανομένων και

¹⁸ Με το άρθρο 25 του ν. 5073/2023 προστέθηκαν παράγραφοι 4 και 5.

των επιτόπιων ελέγχων, καθώς και οι συναλλαγές τους με φορολογούμενους εντός αυτών ή μέσω συστήματος τηλεπικοινωνίας, καταγράφονται με τη χρήση συστημάτων λήψης ή καταγραφής ήχου και εικόνας, για τη διασφάλιση της διαφάνειας της ελεγκτικής διαδικασίας, της αξιοπιστίας του αποδεικτικού υλικού και την αποφυγή της διαφθοράς. Υπεύθυνος επεξεργασίας δεδομένων ορίζεται η Α.Α.Δ.Ε., η οποία φυλάσσει το καταγραφέν οπτικοακουστικό υλικό για χρονική διάρκεια αντίστοιχη με αυτή του άρθρου 13. Το υλικό αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τη Φορολογική Διοίκηση και από τους φορολογούμενους, οι οποίοι αποκτούν πρόσβαση σε αυτό με αίτησή τους.

Εξουσιοδοτική διάταξη

5. Με απόφαση του Διοικητή που εκδίδεται μετά από μελέτη εκτίμησης αντικτύπου και μετά από γνώμη της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, ορίζονται:

- α) οι όροι και προϋποθέσεις λειτουργίας των συστημάτων λήψης ή καταγραφής ήχου και εικόνας των ελέγχων και των συναλλαγών μεταξύ των ελεγκτικών οργάνων και των φορολογουμένων,
- β) ο τρόπος εξασφάλισης των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων, και
- γ) κάθε άλλο τεχνικό ή λεπτομερειακό θέμα για την εφαρμογή της παρ. 4.
- δ) οι ελεγκτικές υπηρεσίες της Α.Α.Δ.Ε., συμπεριλαμβανομένων των τελωνειακών και χημικών υπηρεσιών της, καθώς και οι περιπτώσεις, στις οποίες εφαρμόζεται η παρ. 4,
- ε) οι υπάλληλοι της Α.Α.Δ.Ε. που προσδιορίζονται με βάση τις ειδικότερες αρμοδιότητές τους ή τη θέση τους στον Οργανισμό της Α.Α.Δ.Ε., που παρίστανται κατά την καταγραφή και δεν έχουν δυνατότητα επέμβασης ή διαγραφής στο καταγραφέν υλικό, και οι υπάλληλοι που έχουν πρόσβαση στο οπτικοακουστικό υλικό, οι οποίοι πρέπει να είναι διαφορετικοί από τους υπαλλήλους που διενεργούν την καταγραφή,
- στ) η διαδικασία και οι προϋποθέσεις, υπό τις οποίες αποκτούν την πρόσβαση,
- ζ) τα εν γένει οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας των δεδομένων, και
- η) η διαδικασία καταστροφής του υλικού.

Άρθρο 24

Πρόσβαση στα λογιστικά αρχεία (βιβλία και στοιχεία)

Πρόσβαση στα βιβλία και στοιχεία

1. Η Φορολογική Διοίκηση έχει δικαίωμα να λαμβάνει αντίγραφα των λογιστικών αρχείων (βιβλίων και στοιχείων), καθώς και των λοιπών εγγράφων, για τα οποία ο φορολογούμενος δηλώνει ότι αντιπροσωπεύουν ακριβή αντίγραφα. Σε περίπτωση που ο φορολογούμενος αρνείται να προβεί στην ανωτέρω δήλωση, ο οριζόμενος από τη Φορολογική Διοίκηση υπάλληλος για τη διενέργεια του ελέγχου προβαίνει σε σχετική επισημείωση επί των εγγράφων. Ο οριζόμενος υπάλληλος δύναται ταυτόχρονα να απαιτεί από τον φορολογούμενο ή τον φορολογικό εκπρόσωπό του να παρίσταται στον

τόπο όπου διενεργείται ο φορολογικός έλεγχος και να απαντά σε ερωτήματα που του τίθενται, ώστε να διευκολύνεται η διενέργεια του φορολογικού ελέγχου.

Πρόσβαση σε περίπτωση ηλεκτρονικής τήρησης

2. Εάν τα βιβλία και τα στοιχεία τηρούνται σε ηλεκτρονική μορφή, η Φορολογική Διοίκηση έχει δικαίωμα πρόσβασης σε οποιαδήποτε σχετιζόμενα αρχεία. Ειδικότερα, ο φορολογούμενος υποχρεούται να παράσχει κάθε απαραίτητη πληροφορία για την απρόσκοπτη πρόσβαση στον οριζόμενο υπάλληλο της φορολογικής διοίκησης, ανεξάρτητα από τον τόπο της αποθήκευσης και τη μορφή των δεδομένων αυτών. Την ίδια υποχρέωση έχουν και όσοι τρίτοι παρέχουν ψηφιακές υπηρεσίες προς τον φορολογούμενο, οι οποίες σχετίζονται με την αποθήκευση και επεξεργασία ψηφιακών δεδομένων, εφόσον αυτό ζητηθεί από τη Φορολογική Διοίκηση. Η Φορολογική Διοίκηση δικαιούται να λαμβάνει τα ηλεκτρονικά αρχεία σε αναγνώσιμη ηλεκτρονική ή έντυπη μορφή.

Κατάσχεση βιβλίων και στοιχείων

3. Ο υπάλληλος που έχει ορίσει η Φορολογική Διοίκηση δύναται να κατάσχει βιβλία και στοιχεία που τηρούνται ή διαφυλάσσονται, σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία και οποιαδήποτε άλλα ανεπίσημα βιβλία, έγγραφα, αρχεία ή στοιχεία, εφόσον το θεωρήσει αναγκαίο, προκειμένου να διασφαλισθεί η αποδεικτική αξία αυτών.

Έκθεση κατάσχεσης βιβλίων και στοιχείων

4. Για την εφαρμογή της παρ. 3 συντάσσεται έκθεση κατάσχεσης, η οποία υπογράφεται από το όργανο της Φορολογικής Διοίκησης που ενεργεί την κατάσχεση και τον ίδιο τον φορολογούμενο ή τον παρόντα κατά τη διενέργεια της κατάσχεσης υπάλληλο ή εκπρόσωπό του ή λογιστή του, ή, στην περίπτωση των νομικών προσώπων και οντοτήτων, εκτός των ανωτέρω προσώπων, από οποιονδήποτε εταίρο ή οποιοδήποτε μέλος της διοίκησής τους ή φορολογικό εκπρόσωπό τους. Αντίγραφο της έκθεσης κατάσχεσης παραδίδεται στον φορολογούμενο ή στα λοιπά πρόσωπα του πρώτου εδαφίου. Σε περίπτωση άρνησης των παραπάνω προσώπων να υπογράψουν, η έκθεση θυροκολλάται. Ο φορολογούμενος δικαιούται να λάβει αντίγραφα ή φωτοτυπίες των κατασχεθέντων με δαπάνες του. Για την κατάσχεση βιβλίων, εγγράφων και λοιπών στοιχείων τρίτου φορολογούμενου δεν απαιτείται επίδοση της έκθεσης κατάσχεσης σε αυτόν.

Άρθρο 25

Είσοδος σε εγκαταστάσεις

Εντολή επιτόπιου ελέγχου

1. Ο οριζόμενος ή οι οριζόμενοι από τη Φορολογική Διοίκηση, για τη διενέργεια του φορολογικού ελέγχου, υπάλληλος ή υπάλληλοι φέρουν έγγραφη εντολή διενέργειας επιτόπιου φορολογικού ελέγχου, η οποία έχει εκδοθεί από τον Διοικητή ή από εξουσιοδοτημένα από αυτόν όργανα της Φορολογικής Διοίκησης και η οποία περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής:

- α) τον αριθμό και την ημερομηνία της εντολής,
- β) το ονοματεπώνυμο του υπαλλήλου ή των υπαλλήλων, στους οποίους έχει ανατεθεί ο φορολογικός έλεγχος,
- γ) το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία, τη διεύθυνση και τον Α.Φ.Μ. του φορολογούμενου, αν αυτός έχει αποδοθεί στον φορολογούμενο,

δ) τη φορολογική περίοδο ή υπόθεση και το είδος φορολογίας που αφορά ο φορολογικός έλεγχος,

ε) τη διάρκεια του φορολογικού ελέγχου, και

στ) τον χαρακτηρισμό «πλήρης» ή «μερικός» έλεγχος, κατά περίπτωση.

Η εντολή διενέργειας φορολογικού ελέγχου δεν δημοσιεύεται.

**Υποχρεώσεις υπάλληλων
Φορολογικής Διοίκησης**

2. Ο οριζόμενος ή οι οριζόμενοι από τη Φορολογική Διοίκηση, για τη διενέργεια του φορολογικού ελέγχου, υπάλληλος ή υπάλληλοι πρέπει να επιδεικνύουν το δελτίο ταυτότητάς τους και την εντολή φορολογικού ελέγχου πριν την έναρξη του φορολογικού ελέγχου.

**Είσοδος σε εγκαταστάσεις και
κατοικία φορολογούμενου**

3. Ο επιτόπιος φορολογικός έλεγχος διενεργείται στις εγκαταστάσεις του φορολογούμενου, κατά το επίσημο ωράριο εργασίας της Φορολογικής Διοίκησης, και μπορεί να παρατείνεται μέχρι την ολοκλήρωσή του. Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να διενεργεί επιτόπιο φορολογικό έλεγχο και εκτός του επίσημου ωραρίου εργασίας, εφόσον απαιτείται από το είδος των δραστηριοτήτων του φορολογούμενου. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να γίνεται ειδική μνεία στην εντολή φορολογικού ελέγχου. Η είσοδος στην κατοικία του φορολογούμενου επιτρέπεται μόνο με εντολή του αρμόδιου Εισαγγελέα και ο έλεγχος πραγματοποιείται μόνο με την παρουσία δικαστικού λειτουργού.

Διάρκεια επιτόπιου ελέγχου

4. Η διάρκεια του επιτόπιου φορολογικού ελέγχου που προβλέπεται στην παρ. 1 δύναται να παραταθεί άπαξ κατά έξι (6) μήνες. Περαιτέρω παράταση μέχρι έξι (6) ακόμη μήνες είναι δυνατή σε εξαιρετικές περιπτώσεις.

Επανελέγχος

5. Η Φορολογική Διοίκηση έχει δικαίωμα επανελέγχου φορολογικής περιόδου ή υπόθεσης, για την οποία έχει ήδη διενεργηθεί πλήρης έλεγχος, μόνον εάν προκύψουν νέα στοιχεία, από τα οποία προκύπτει ότι η φορολογική οφειλή υπερβαίνει αυτή που είχε προσδιορισθεί κατόπιν του αρχικού ελέγχου.

Νέο στοιχείο

Ως «νέο στοιχείο» νοείται κάθε στοιχείο, το οποίο δεν θα μπορούσε να είναι γνωστό στη Φορολογική Διοίκηση κατά τον αρχικό φορολογικό έλεγχο.

**Διεξαγωγή ελέγχου-Υποχρέωση
συνεργασίας**

6. Ο φορολογούμενος υποχρεούται να συνεργάζεται πλήρως και να διευκολύνει το έργο του οριζόμενου ή των οριζόμενων για τη διενέργεια του φορολογικού ελέγχου υπαλλήλου ή υπαλλήλων της Φορολογικής Διοίκησης. Οι οριζόμενοι υπάλληλοι δεν δύνανται να μετακινούν βιβλία και στοιχεία ή έγγραφα που έχουν τεθεί στη διάθεσή τους σε άλλο τόπο, εκτός εάν ο φορολογούμενος αδυνατεί να παράσχει αμέσως αληθή και ακριβή αντίγραφα, όπως προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 24. Σε αυτή την περίπτωση, τα έγγραφα και στοιχεία είναι δυνατόν να απομακρυνθούν από τις εγκαταστάσεις έναντι απόδειξης παραλαβής και επιστρέφονται στον φορολογούμενο μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την παραλαβή. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται ανάλογα τα αναφερόμενα στην παρ. 4 του άρθρου 24.

Μερικός επιτόπιος έλεγχος

7. Ειδικά προκειμένου για τον μερικό επιτόπιο έλεγχο σε φορολογούμενους ορισμένης περιοχής ή και δραστηριότητας ή που διακινούν αγαθά, η εντολή διενέργειας του ελέγχου, που εκδίδεται σύμφωνα με την παρ. 1, μπορεί να περιλαμβάνει, αντί των στοιχείων των περ. γ' και δ', την περιοχή του ελέγχου ή και το είδος των δραστηριοτήτων των φορολογούμενων. Ο χρόνος διενέργειας του

ελέγχου, στην περίπτωση αυτή, μπορεί να είναι και εκτός του επισήμου ωραρίου της Φορολογικής Διοίκησης.

Συνδρομή άλλων οργάνων

8. Ο οριζόμενος υπάλληλος της Φορολογικής Διοίκησης μπορεί, οποτεδήποτε, εφόσον το κρίνει απαραίτητο, να ζητήσει τη συνδρομή των οργάνων της Ελληνικής Αστυνομίας για τη διενέργεια του φορολογικού ελέγχου και τα όργανα της Ελληνικής Αστυνομίας υποχρεούνται να παρέχουν αυτή τη συνδρομή, κατά τον χρόνο και στον τόπο που ζητείται.

Άρθρο 26

Επιλογή υποθέσεων προς έλεγχο

Επιλογή υποθέσεων για έλεγχο κατά προτεραιότητα

1. Οι υποθέσεις που ελέγχονται κατά προτεραιότητα επιλέγονται με απόφαση του Διοικητή με βάση κριτήρια ανάλυσης κινδύνου, στοιχεία από εσωτερικές και εξωτερικές πηγές πληροφόρησης ή, εξαιρετικά, με βάση άλλα κριτήρια, τα οποία καθορίζονται από τον Διοικητή και δεν δημοσιοποιούνται.

Εξουσιοδοτική διάταξη

2. α) Με απόφαση του Διοικητή, η οποία εκδίδεται έως το τέλος κάθε έτους και δύναται να τροποποιηθεί οποτεδήποτε, καθορίζεται ο αριθμός των μερικών ή και πλήρων ελέγχων που θα διενεργούνται μέσα στο επόμενο έτος κατά προτεραιότητα, με βάση κριτήρια ανάλυσης κινδύνου, στοιχεία από εσωτερικές και εξωτερικές πηγές πληροφόρησης ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, με βάση άλλα κριτήρια, σύμφωνα με την παρ. 1, λαμβανομένων υπόψη του αριθμού των ελεγκτών κατά τον χρόνο έκδοσης της απόφασης και του αριθμού των διενεργηθέντων ελέγχων κατά τους προηγούμενους δώδεκα (12) μήνες από τον μήνα έκδοσης της απόφασης. Στην απόφαση ορίζεται, επίσης, το ποσοστό των πλήρων και μερικών ελέγχων για φορολογικά έτη, χρήσεις, υποθέσεις, περιόδους ή υποχρεώσεις που αφορούν στην τελευταία πενταετία, συμπεριλαμβανομένου και του έτους έκδοσης της απόφασης, το οποίο δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσοστού εβδομήντα τοις εκατό (70%) του συνόλου πλήρων και μερικών ελέγχων, αντίστοιχα, των κατά προτεραιότητα ελεγχόμενων υποθέσεων, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα.

Ελεγχόμενα φορολογικά έτη/χρήσεις από 1.1.2018

β) Ποσοστό τουλάχιστον εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) των ελέγχων που ορίζονται στο δεύτερο εδάφιο της περ. α' αφορά καταρχήν σε ελέγχους των τελευταίων τριών (3) ετών για τα οποία έχει λήξει η προθεσμία υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Οι έλεγχοι του πρώτου εδαφίου μπορούν να επεκτείνονται στα δύο προηγούμενα, πέραν της τελευταίας τριετίας, φορολογικά έτη ή χρήσεις, με βάση κριτήρια κατά τα οριζόμενα στο παρόν άρθρο.

Άρθρο 27

Μέθοδοι έμμεσου προσδιορισμού της φορολογητέας ύλης

Μέθοδοι έμμεσου προσδιορισμού της φορολογητέας ύλης

1. Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να προβαίνει σε εκτιμώμενο, διορθωτικό ή προληπτικό προσδιορισμό της φορολογητέας ύλης και με την εφαρμογή μιας ή περισσοτέρων από τις κατωτέρω τεχνικές ελέγχου:

- α) της αρχής των αναλογιών,
  - β) της ανάλυσης ρευστότητας του φορολογούμενου,
  - γ) της καθαρής θέσης του φορολογούμενου,
  - δ) της σχέσης της τιμής πώλησης προς τον συνολικό όγκο κύκλου εργασιών και
  - ε) του ύψους των τραπεζικών καταθέσεων και των δαπανών σε μετρητά.
- Με τις ως άνω τεχνικές μπορούν να προσδιορίζονται τα φορολογητέα εισοδήματα των φορολογουμένων, τα ακαθάριστα έσοδα, οι εκροές και τα φορολογητέα κέρδη των υπόχρεων βάσει των γενικά παραδεκτών αρχών και τεχνικών της ελεγκτικής.

Εξουσιοδοτική διάταξη

2. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται το ειδικότερο περιεχόμενο των τεχνικών ελέγχου της παρ. 1, ο τρόπος εφαρμογής τους και κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 28

Αποτελέσματα φορολογικού ελέγχου

Σημείωμα διαπιστώσεων-προσωρινός διορθωτικός προσδιορισμός

1. Η Φορολογική Διοίκηση κοινοποιεί εγγράφως στον φορολογούμενο σημείωμα διαπιστώσεων με τα αποτελέσματα του φορολογικού ελέγχου και τον προσωρινό διορθωτικό προσδιορισμό φόρου, ο οποίος πρέπει να είναι πλήρως αιτιολογημένος. Ο φορολογούμενος δύναται να ζητά να λαμβάνει αντίγραφα των εγγράφων, στα οποία βασίζεται ο διορθωτικός προσδιορισμός φόρου. Ο φορολογούμενος έχει τη δυνατότητα να διατυπώσει εγγράφως τις απόψεις του, σχετικά με τον προσωρινό διορθωτικό προσδιορισμό φόρου, μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την κοινοποίηση της έγγραφης γνωστοποίησης.

Οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού

2. Η Φορολογική Διοίκηση εκδίδει την οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου, μέσα σε ένα (1) μήνα από την ημερομηνία παραλαβής των απόψεων του φορολογούμενου ή, σε περίπτωση που ο φορολογούμενος δεν υποβάλει τις απόψεις του, από την εκπνοή της προθεσμίας που ορίζεται στην παρ. 1. Η οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου εκδίδεται με βάση έκθεση ελέγχου, την οποία συντάσσει η Φορολογική Διοίκηση. Η έκθεση ελέγχου περιλαμβάνει εμπειριστατωμένα και αιτιολογημένα τα γεγονότα, τα στοιχεία και τις διατάξεις τις οποίες έλαβε υπόψη της η Φορολογική Διοίκηση για τον προσδιορισμό του φόρου. Η οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου μαζί με την έκθεση ελέγχου κοινοποιούνται στον φορολογούμενο.

Εξουσιοδοτική διάταξη

3. Οι διαδικασίες εφαρμογής του παρόντος άρθρου καθορίζονται με απόφαση του Διοικητή.

Άρθρο 28Α

Έλεγχος υποθέσεων που διαβιβάζονται από τη Διεύθυνση Ερευνών Οικονομικού Εγκλήματος

Υποθέσεις Διεύθυνσης Ερευνών Οικονομικού Εγκλήματος

1. Για τις υποθέσεις που διαβιβάζονται στη Φορολογική Διοίκηση από τη Διεύθυνση Ερευνών Οικονομικού Εγκλήματος (εφεξής «Υπηρεσία»), διενεργείται έλεγχος κατ' απόλυτη προτεραιότητα, κατά παρέκκλιση δε

του άρθρου 28, η Φορολογική Διοίκηση προβαίνει σε προσωρινό και οριστικό προσδιορισμό φόρου ως ακολούθως: Μέσα σε έναν (1) μήνα από τη διαβίβαση της πορισματικής έκθεσης της Υπηρεσίας, των σχετικών εγγράφων και των προσκομισθέντων από τον ελεγχόμενο στοιχείων, η Φορολογική Διοίκηση κοινοποιεί εγγράφως στον φορολογούμενο αντίγραφο αυτής, σημείωμα διαπιστώσεων με τα αποτελέσματα της έρευνας και τον προσωρινό διορθωτικό προσδιορισμό φόρου, βάσει της πορισματικής έκθεσης της Υπηρεσίας.

Προσωρινός διορθωτικός προσδιορισμός

2. Ο φορολογούμενος δύναται να λαμβάνει αντίγραφα των εγγράφων, στα οποία βασίζεται ο προσωρινός διορθωτικός προσδιορισμός φόρου και να διατυπώσει εγγράφως τις απόψεις του σχετικά με αυτόν μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την κοινοποίηση της έγγραφης γνωστοποίησης.

Προθεσμία έκδοσης οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού

3. Η Φορολογική Διοίκηση εκδίδει την οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου μέσα σε τρεις (3) μήνες από την ημερομηνία παραλαβής των απόψεων του φορολογούμενου ή, σε περίπτωση που ο φορολογούμενος δεν υποβάλει τις απόψεις του, μετά την εκπνοή της προθεσμίας που ορίζεται στην παρ. 2. Το εν λόγω διάστημα δύναται να παρατείνεται αιτιολογημένα για έναν (1) επιπλέον μήνα ανάλογα με την πολυπλοκότητα της υπόθεσης, κατόπιν έγγραφης ενημέρωσης προς την Υπηρεσία.

Νέα στοιχεία

4. Σε περίπτωση που, μέσα στην προθεσμία των είκοσι (20) ημερών της παρ. 2, ο φορολογούμενος προσκομίσει νέα στοιχεία στην αρμόδια ελεγκτική υπηρεσία της Φορολογικής Διοίκησης, η τελευταία δύναται να τα διαβιβάζει στην Υπηρεσία προς αξιολόγηση. Η Υπηρεσία υποχρεούται να αποστείλει στην αρμόδια ελεγκτική υπηρεσία της Φορολογικής Διοίκησης εγγράφως τις απόψεις της επί των νέων αυτών στοιχείων μέσα σε έναν (1) μήνα από την ημερομηνία λήψης του φακέλου. Εφόσον ο φορολογούμενος προσκομίσει εμπρόθεσμα νέα στοιχεία στην αρμόδια ελεγκτική υπηρεσία της Φορολογικής Διοίκησης, ο χρόνος που απαιτείται για την ολοκλήρωση της διαδικασίας που προβλέπεται στα εδάφια πρώτο και δεύτερο δεν προσμετράται στην αναφερόμενη στην παρ. 3 προθεσμία των τριών (3) μηνών για την έκδοση της οριστικής πράξης προσδιορισμού φόρου, η οποία σε καμία περίπτωση δεν υπερβαίνει συνολικά τους τέσσερις (4) ή, κατόπιν αιτιολογημένης παράτασης, τους πέντε (5) μήνες από τη λήψη των νέων αυτών στοιχείων από τη Φορολογική Διοίκηση.

Οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού

5. Η οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου εκδίδεται με βάση έκθεση ελέγχου, την οποία συντάσσει η Φορολογική Διοίκηση και περιλαμβάνει εμπειριστατωμένα και αιτιολογημένα τα γεγονότα, τα στοιχεία και τις διατάξεις που έλαβε υπόψη της για τον προσδιορισμό του φόρου. Η οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου μαζί με την έκθεση ελέγχου κοινοποιούνται στον φορολογούμενο.

Εξουσιοδοτική διάταξη

6. Οι διαδικασίες εφαρμογής του παρόντος άρθρου καθορίζονται με απόφαση του Διοικητή.

Άρθρο 29

Αμοιβαία διοικητική συνδρομή

1. Ως προς την αμοιβαία διοικητική συνδρομή, συμπεριλαμβανομένων των ταυτόχρονων φορολογικών ελέγχων, εφαρμόζονται τα Κεφάλαια Α΄

έως και Η΄ του ν. 4170/2013 (Α΄ 163), ο ν. 4153/2013 (Α΄ 116) για την κύρωση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης και του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Ο.Ο.Σ.Α.), σχετικά με την αμοιβαία διοικητική συνδρομή σε φορολογικά θέματα, οι διεθνείς συμβάσεις, όπως κυρώνονται και ισχύουν με τις διατάξεις εφαρμογής τους και τα σχετικά σχόλια του Ο.Ο.Σ.Α., καθώς και η νομοθεσία σχετικά με την αμοιβαία διοικητική συνδρομή. Για τον έλεγχο της τήρησης των υποχρεώσεων που αφορούν τη συμμόρφωση με τους κανόνες υποβολής στοιχείων και δέουσας επιμέλειας από τα Δηλώντα Ελληνικά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα και τους Δηλώντες Φορείς Εκμετάλλευσης Πλατφόρμας¹⁹ εφαρμόζεται από τη Φορολογική Διοίκηση ο Κώδικας.

2.²⁰ Για τους σκοπούς της εφαρμογής και επιβολής του ν. 4170/2013 (Α΄ 163) και της διασφάλισης της λειτουργίας της διοικητικής συνεργασίας που θεσπίζει, η φορολογική διοίκηση έχει πρόσβαση στους μηχανισμούς, τις διαδικασίες, τα έγγραφα και τις πληροφορίες του άρθρου 13, της παρ. 4 του άρθρου 14 και των άρθρων 20, 21, 21Α και 30 του ν. 4557/2018 (Α΄ 139). 3. Με κοινή απόφαση του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού, του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή μπορεί να ορίζονται τα ειδικότερα θέματα της πρόσβασης της Φορολογικής Διοίκησης και εν γένει των φορολογικών αρχών στους μηχανισμούς, τις διαδικασίες, τα έγγραφα και τις πληροφορίες της παρ. 2.

4. Με απόφαση του Διοικητή μπορεί να ορίζονται ειδικότερα θέματα των φορολογικών ελέγχων βάσει του πλαισίου της αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

ΤΜΗΜΑ VIII ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΦΟΡΟΥ

Άρθρο 30 Προσδιορισμός φόρου

Πράξη προσδιορισμού φόρου

1. Πράξη προσδιορισμού φόρου είναι η πράξη, με την οποία καθορίζεται το ποσό της φορολογικής οφειλής ή απαίτησης του φορολογούμενου για μια (1) ή περισσότερες φορολογικές περιόδους ή για ένα (1) ή περισσότερα φορολογικά έτη ή διαχειριστικές περιόδους ή για μια (1) ή περισσότερες φορολογικές υποθέσεις. Με την πράξη προσδιορισμού φόρου συνιστάται και βεβαιώνεται η φορολογική οφειλή ή απαίτηση του φορολογούμενου. Η πράξη αυτή καταχωρίζεται ως εισπρακτέο ή

¹⁹ Με το άρθρο 22 του ν. 5047/2023 προστέθηκε η φράση «και τους Δηλώντες Φορείς Εκμετάλλευσης Πλατφόρμας»

²⁰ Η παρ. 2 τίθεται, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή της με το άρθρο 18 του ν. 5047/2023. Η αρχική της διατύπωση είχε ως εξής: «Για τους σκοπούς της εφαρμογής και επιβολής του ν. 4170/2013 και διασφάλισης της λειτουργίας της διοικητικής συνεργασίας που θεσπίζει, θεσπίζεται η πρόσβαση της Φορολογικής Διοίκησης και εν γένει των φορολογικών αρχών, δυνάμει του ίδιου νόμου, στους μηχανισμούς, τις διαδικασίες, τα έγγραφα και τις πληροφορίες που προβλέπονται στο άρθρο 13, την παρ. 4 του άρθρου 14 και τα άρθρα 20, 21 και 30 του ν. 4557/2018 (Α΄ 139).»

επιστρεπτέο ποσό στα βιβλία της Φορολογικής Διοίκησης. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται τα βιβλία στα οποία γίνεται η καταχώριση, το περιεχόμενο, η διαδικασία και οι εξαιρέσεις από αυτή, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

Είδη πράξεων προσδιορισμού φόρου

2. Η Φορολογική Διοίκηση είναι αρμόδια να εκδίδει τις ακόλουθες πράξεις προσδιορισμού φόρου:

- α) πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου,
- β) πράξη εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου,
- γ) πράξη διορθωτικού προσδιορισμού φόρου και
- δ) πράξη προληπτικού προσδιορισμού φόρου.

Άρθρο 31

Άμεσος προσδιορισμός φόρου

Άμεσος προσδιορισμός

1. Άμεσος προσδιορισμός φόρου είναι ο προσδιορισμός φόρου που προκύπτει χωρίς περαιτέρω ενέργεια, ταυτόχρονα με την υποβολή της φορολογικής δήλωσης.

Άμεσος προσδιορισμός ΦΠΑ σε ειδικά καθεστάτα

1Α.²¹ Άμεσος είναι και ο προσδιορισμός που γίνεται ταυτόχρονα με την ενημέρωση της Φορολογικής Διοίκησης για τις πληροφορίες της δήλωσης Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) που υποβάλλεται σε άλλο κράτος μέλος, στο πλαίσιο ειδικών καθεστώτων αντίστοιχων των άρθρων 47β, 47γ και 47δ του Κώδικα Φ.Π.Α. (ν. 2859/2000, Α' 248), κατ' εφαρμογή του πρώτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 47δ του Κανονισμού (ΕΕ) 904/2010 του Συμβουλίου, της 7ης Οκτωβρίου 2010, για τη διοικητική συνεργασία και την καταπολέμηση της απάτης στον τομέα του φόρου προστιθέμενης αξίας (L 268).

Τροποποίηση φορολογικής δήλωσης

2. Ο φορολογούμενος δύναται να τροποποιεί τη φορολογική δήλωσή του, σύμφωνα με το άρθρο 19, καταβάλλοντας την επιπλέον διαφορά φόρου ή δικαιούμενος επιστροφή του υπερβάλλοντος φόρου, σύμφωνα με το άρθρο 42. Ο άμεσος προσδιορισμός φόρου που προκύπτει από την τροποποιητική δήλωση υποκαθιστά τον αρχικό άμεσο προσδιορισμό φόρου.

Άρθρο 32

Διοικητικός προσδιορισμός φόρου

Πράξη διοικητικού προσδιορισμού

1. Στις περιπτώσεις που κατά τη φορολογική νομοθεσία η φορολογική δήλωση δεν συνιστά άμεσο προσδιορισμό φόρου, η Φορολογική Διοίκηση εκδίδει πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου.

Στοιχεία για προσδιορισμό του φόρου

2. Η πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου εκδίδεται με βάση στοιχεία που έχουν τυχόν παρασχεθεί από τον φορολογούμενο σε φορολογική δήλωση ή κάθε άλλο στοιχείο που έχει στη διάθεσή της η Φορολογική Διοίκηση.

Χρήση άλλων στοιχείων

3. Εάν η Φορολογική Διοίκηση προσδιορίσει τον φόρο ολικά ή μερικά με βάση στοιχεία διαφορετικά από αυτά που περιέχονται σε φορολογική

²¹ Με το άρθρο 39 του ν. 5073/2023 προστέθηκε παράγραφος 1Α.

δήλωση του φορολογούμενου, οφείλει να αναφέρει ειδικά τα στοιχεία αυτά στα οποία βασίστηκε ο προσδιορισμός του φόρου.

Άρθρο 33 **Εκτιμώμενος προσδιορισμός φόρου**

Σε περίπτωση που ο φορολογούμενος, παρά την υποχρέωσή του να υποβάλει φορολογική δήλωση, σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία, δεν την υποβάλει, η Φορολογική Διοίκηση δύναται να εκδώσει πράξη εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου, ορίζοντας τη φορολογητέα ύλη, με βάση κάθε στοιχείο και πληροφορία που έχει στη διάθεσή της και αφορούν ιδίως το επίπεδο διαβίωσης του φορολογούμενου, την άσκηση της επαγγελματικής ή επιχειρηματικής δραστηριότητάς του ή ομοειδείς επιχειρηματικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες. Ο Διοικητής δύναται να εκδίδει απόφαση σχετικά με τον τρόπο προσδιορισμού της κατ' εκτίμηση φορολογητέας ύλης και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου. Εάν, μετά την έκδοση της πράξης αυτής, ο φορολογούμενος υποβάλει φορολογική δήλωση, η πράξη αυτή παύει να ισχύει αυτοδικαίως.

Άρθρο 34 **Διορθωτικός προσδιορισμός φόρου**

1. Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να προβεί, μετά από έλεγχο, σε έκδοση πράξης διόρθωσης οποιουδήποτε προηγούμενου άμεσου, διοικητικού, εκτιμώμενου ή προληπτικού προσδιορισμού φόρου, εφόσον από τον έλεγχο διαπιστωθεί αιτιολογημένα ότι ο προηγούμενος προσδιορισμός φόρου ήταν ανακριβής ή εσφαλμένος. Ο διορθωτικός προσδιορισμός φόρου που εκδίδεται κατόπιν πλήρους φορολογικού ελέγχου, υπόκειται σε μεταγενέστερη διόρθωση, μόνο εάν προκύψουν νέα στοιχεία, όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 5 του άρθρου 25.
2. Ο φορολογούμενος δύναται να ζητά την έκδοση πράξης διόρθωσης διοικητικού προσδιορισμού φόρου, σε περίπτωση υποβολής τροποποιητικής δήλωσης σχετικά με την οποία έχει εκδοθεί πράξη διοικητικού προσδιορισμού του φόρου. Η Φορολογική Διοίκηση εκδίδει πράξη διορθωτικού προσδιορισμού φόρου μόνο εφόσον κάνει αποδεκτή την τροποποιητική δήλωση.
3. Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να προβεί σε έκδοση πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου και στην περίπτωση κατά την οποία δεν υποβλήθηκε δήλωση από τον φορολογούμενο και δεν έχει εκδοθεί πράξη εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου.

Άρθρο 35 **Προληπτικός προσδιορισμός φόρου**

1. Η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να εκδίδει πράξη προληπτικού προσδιορισμού φόρου μετά την έναρξη της φορολογικής περιόδου, αλλά

πριν την ημερομηνία υποβολής της αντίστοιχης φορολογικής δήλωσης, προκειμένου να διασφαλίσει την άμεση είσπραξη του φόρου, εφόσον υπάρχουν συγκεκριμένες ενδείξεις ότι ο φορολογούμενος σκοπεύει να εγκαταλείψει τη χώρα, θέτοντας σε κίνδυνο την είσπραξη του φόρου, ιδίως μέσω της μεταβίβασης περιουσιακών στοιχείων σε άλλο πρόσωπο. Στην περίπτωση αυτή, κατά παρέκκλιση του άρθρου 63, ο φορολογούμενος δύναται να προσφύγει κατά της πράξης προληπτικού προσδιορισμού φόρου απευθείας ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού δικαστηρίου αμφισβητώντας τη συνδρομή των περιστάσεων που δικαιολογούν την έκδοση της πράξης προληπτικού προσδιορισμού φόρου.

Καταβολή οφειλής-παροχή εγγύησης

2. Ο φορολογούμενος είτε καταβάλλει εφάπαξ τη φορολογική οφειλή που ορίζεται από τον προληπτικό προσδιορισμό φόρου, είτε εξασφαλίζει την καταβολή αυτής, παρέχοντας εγγύηση ή αποδεχόμενος την εγγραφή βάρους επί της περιουσίας του υπέρ της Φορολογικής Διοίκησης για το συνολικό ποσό της φορολογικής οφειλής. Η εγγύηση και η εγγραφή βάρους διατηρούνται μέχρι την πλήρη εξόφληση της φορολογικής οφειλής.

Έκδοση διορθωτικού προσδιορισμού

3. Ο προληπτικός προσδιορισμός φόρου ακολουθείται από διορθωτικό προσδιορισμό φόρου μέσα σε ένα (1) έτος από την ημερομηνία έκδοσης της πράξης προληπτικού προσδιορισμού φόρου.

Άρθρο 36 Παραγραφή

Προθεσμία παραγραφής

1. Η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να προβεί σε έκδοση πράξης διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εντός πέντε (5) ετών από τη λήξη του έτους, εντός του οποίου λήγει η προθεσμία υποβολής δήλωσης. Στις περιπτώσεις που για κάποια φορολογία προβλέπεται η υποβολή περισσότερων δηλώσεων, η έκδοση της πράξης του πρώτου εδαφίου μπορεί να γίνει εντός πέντε (5) ετών από τη λήξη του έτους, εντός του οποίου λήγει η προθεσμία υποβολής της τελευταίας δήλωσης.

Παράταση προθεσμίας παραγραφής

2. Η περίοδος που αναφέρεται στην παρ. 1 παρατείνεται στις εξής περιπτώσεις:

α) εάν, εντός του πέμπτου έτους της προθεσμίας παραγραφής, υποβάλλεται αρχική ή τροποποιητική δήλωση ή περιέρχονται σε γνώση της Φορολογικής Διοίκησης νέα στοιχεία κατά την έννοια της παρ. 5 του άρθρου 25 σε υπόθεση που έχει διενεργηθεί πλήρης έλεγχος ή σε κάθε άλλη περίπτωση περιέρχονται σε γνώση της Φορολογικής Διοίκησης πληροφορίες από οποιαδήποτε πηγή εκτός Φορολογικής Διοίκησης, από τις οποίες προκύπτει φορολογική οφειλή και μόνο για το ζήτημα στο οποίο αφορούν, για περίοδο ενός (1) έτους από τη λήξη της πενταετίας, β) εάν ζητηθούν πληροφορίες από χώρα της αλλοδαπής, για όσο χρονικό διάστημα απαιτηθεί για τη διαβίβαση των εν λόγω πληροφοριών προσαυξημένο κατά ένα (1) έτος από την παραλαβή τους από τη Φορολογική Διοίκηση,

γ) εάν ασκηθεί ενδικοφανής προσφυγή, ένδικο βοήθημα ή μέσο, για περίοδο ενός (1) έτους μετά την έκδοση απόφασης επί της ενδικοφανούς προσφυγής ή την έκδοση αμετάκλητης δικαστικής απόφασης, και μόνο για το ζήτημα, το οποίο αφορά,

δ) για όσο διάστημα διαρκεί η προθεσμία υποβολής αιτήματος Διαδικασίας Αμοιβαίου Διακανονισμού (Δ.Α.Δ.) του άρθρου 63Α, όπως αυτή ορίζεται στις ειδικότερες διατάξεις που προβλέπουν τη δυνατότητα υποβολής αιτήματος Δ.Α.Δ., και μόνο για την υποβολή και αποδοχή του σχετικού αιτήματος, καθώς επίσης και, εφόσον υποβληθεί τέτοιο αίτημα, για όσο χρόνο διαρκεί η Δ.Α.Δ. και μόνο για το ζήτημα το οποίο αφορά ή σχετίζεται με αυτή. Σε περίπτωση έκδοσης απόφασης Αμοιβαίου Διακανονισμού, παρατείνεται για ένα (1) έτος μετά την έκδοση της απόφασης η περίοδος παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου να προβεί σε έκδοση πράξης διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου με έρεισμα την απόφαση αυτή και με σκοπό τη συμμόρφωση με αυτήν.

ε) εάν υποβληθεί αίτηση για ακύρωση ή τροποποίηση σύμφωνα με το άρθρο 63Β ή ακυρωθεί ή τροποποιηθεί άμεσος προσδιορισμός φόρου, πράξη προσδιορισμού φόρου ή πράξη επιβολής προστίμου χωρίς αίτηση του φορολογούμενου, σύμφωνα με το άρθρο 63Β, για περίοδο ενός (1) έτους μετά την έκδοση της πράξης ακύρωσης ή τροποποίησης του άρθρου 63Β, και μόνο για το ζήτημα, το οποίο αφορά.

10ετής παραγραφή

3.α. Εξαιρετικά, πράξη διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου μπορεί να εκδοθεί εντός δέκα (10) ετών από τη λήξη του έτους εντός του οποίου λήγει η προθεσμία για την υποβολή της δήλωσης ή της τελευταίας δήλωσης σε περίπτωση που προβλέπεται η υποβολή περισσότερων δηλώσεων:

(αα) σε περίπτωση που ο φορολογούμενος δεν έχει υποβάλει δήλωση εντός της περιόδου που αναφέρεται στην παρ. 1,

(αβ) σε περίπτωση που μετά την πενταετία περιέλθουν σε γνώση οποιασδήποτε Υπηρεσίας της Φορολογικής Διοίκησης νέα στοιχεία ή πληροφορίες που δεν θα μπορούσαν να είναι σε γνώση αυτής εντός της πενταετίας και προκύπτει ότι η φορολογική οφειλή υπερβαίνει αυτήν που είχε προσδιορισθεί βάσει προηγούμενου άμεσου, διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου και μόνο για το ζήτημα το οποίο αφορούν.

β. Σε περίπτωση που μετά από την περαίωση ανέλεγκτων χρήσεων βάσει ειδικών διατάξεων νόμου ή μετά από την έκδοση της αρχικής πράξης προσδιορισμού φόρου και εντός πενταετίας, από τη λήξη του έτους εντός του οποίου λήγει η προθεσμία υποβολής αρχικής δήλωσης, περιέλθουν σε γνώση της Φορολογικής Διοίκησης νέα στοιχεία, κατά την έννοια της παρ. 5 του άρθρου 25, οι σχετικές πράξεις προσδιορισμού φόρου και επιβολής προστίμου, βάσει περαίωσης ή βάσει ελέγχου που έχει διενεργηθεί πριν από την 1η.1.2014 ή βάσει πλήρους ελέγχου που έχει διενεργηθεί από την 1η.1.2014 και μετά, πρέπει να εκδοθούν κατά περίπτωση εντός της πενταετούς προθεσμίας παραγραφής, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 36 ή την παρ. 1 του άρθρου 84 του ν. 2238/1994 (Α' 151) ή την παρ. 1 του άρθρου 57 του ν. 2859/2000 (Α' 248). Εφόσον περιέλθουν σε γνώση της Φορολογικής Διοίκησης συμπληρωματικά στοιχεία κατά το τελευταίο έτος της

αρχικής (πενταετούς) παραγραφής, το δικαίωμα της Φορολογικής Διοίκησης να εκδώσει πράξη προσδιορισμού φόρου παρατείνεται κατά ένα (1) έτος.

Μεταφορά φορολογητέας ύλης

4. Εάν ο διορθωτικός προσδιορισμός φόρου συνεπάγεται τροποποίηση πράξης προσδιορισμού φόρου για φορολογικό έτος για το οποίο το δικαίωμα ελέγχου έχει παραγραφεί, η αντίστοιχη προσαρμογή φόρου διενεργείται στο παλαιότερο φορολογικό έτος για το οποίο το δικαίωμα ελέγχου δεν έχει ακόμη παραγραφεί και στο οποίο αφορά ο διορθωτικός προσδιορισμός φόρου.

Άρθρο 37

Έκδοση και κοινοποίηση πράξης προσδιορισμού φόρου

Υπογραφή-περιεχόμενο πράξης προσδιορισμού

Η κατά τα άρθρα 32, 33, 34 και 35 πράξη προσδιορισμού φόρου υπογράφεται από τον Διοικητή ή άλλον ειδικά οριζόμενο υπάλληλο της Φορολογικής Διοίκησης. Η πράξη προσδιορισμού φόρου περιέχει τις εξής πληροφορίες:

- α) το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία του φορολογούμενου,
- β) τον Α.Φ.Μ. του φορολογούμενου, εφόσον έχει αποδοθεί στον φορολογούμενο,
- γ) την ημερομηνία έκδοσης της πράξης,
- δ) το είδος της πράξης προσδιορισμού του φόρου και το αντικείμενο στο οποίο αφορά η πράξη,
- ε) το ποσό της φορολογικής οφειλής,
- στ) την ημερομηνία μέχρι την οποία πρέπει να εξοφληθεί ο φόρος,
- ζ) τους λόγους για τους οποίους η Φορολογική Διοίκηση προέβη στον προσδιορισμό φόρου και τον τρόπο με τον οποίο υπολογίστηκε το ποσό του φόρου,
- η) τον χρόνο, τον τόπο και τον τρόπο αμφισβήτησης του προσδιορισμού φόρου,
- θ) τυχόν αλληλεγγύως υπεύθυνα πρόσωπα.
- ι) λοιπές πληροφορίες.

Κοινοποίηση

Η πράξη προσδιορισμού φόρου κοινοποιείται στο πρόσωπο το οποίο αφορά ο προσδιορισμός φόρου. Με την πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου κοινοποιείται ταυτόχρονα και η οικεία έκθεση ελέγχου, εκτός από την περίπτωση του δεύτερου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 34.

Εξουσιοδοτική διάταξη

Ο τύπος των πράξεων προσδιορισμού του φόρου και της έκθεσης ελέγχου καθορίζεται με απόφαση του Διοικητή .

Άρθρο 38

Γενικός κανόνας απαγόρευσης καταχρήσεων

Γενικός κανόνας απαγόρευσης καταχρήσεων

1. Κατά τον προσδιορισμό του φόρου, η Φορολογική Διοίκηση δεν λαμβάνει υπόψη τυχόν διευθέτηση ή σειρά διευθετήσεων οι οποίες, έχοντας συσταθεί με κύριο σκοπό ή με έναν από τους κύριους σκοπούς την απόκτηση φορολογικού πλεονεκτήματος που ματαιώνει το αντικείμενο ή τον σκοπό των εφαρμοστέων φορολογικών διατάξεων,

Διευθέτηση	δεν είναι γνήσιες, συνεκτιμώμενων όλων των σχετικών στοιχείων και περιστάσεων.
Μη γνήσια διευθέτηση	<p>2. Για τους σκοπούς της παρ. 1, ως «διευθέτηση» νοείται κάθε συναλλαγή, δράση, πράξη, συμφωνία, επιχορήγηση, συνεννόηση, υπόσχεση, δέσμευση ή γεγονός. Μια διευθέτηση μπορεί να περιλαμβάνει περισσότερα από ένα στάδια ή μέρη.</p> <p>3. Για τους σκοπούς της παρ. 1, η διευθέτηση ή σειρά διευθετήσεων είναι μη γνήσια στον βαθμό που δεν τίθεται σε εφαρμογή για βάσιμους εμπορικούς λόγους που απηχούν την οικονομική πραγματικότητα.</p> <p>Για τον καθορισμό του γνήσιου ή μη χαρακτήρα μιας διευθέτησης ή σειράς διευθετήσεων, η Φορολογική Διοίκηση εξετάζει αν αυτές αφορούν μία ή περισσότερες από τις εξής, ενδεικτικώς απαριθμούμενες καταστάσεις:</p> <p>α) ο νομικός χαρακτηρισμός των μεμονωμένων σταδίων από τα οποία αποτελείται μια διευθέτηση είναι ασυμβίβαστος με τη νομική υπόσταση της διευθέτησης στο σύνολό της</p> <p>β) η διευθέτηση ή σειρά διευθετήσεων εφαρμόζεται κατά τρόπο που δεν συνάδει με μια συνήθη επιχειρηματική συμπεριφορά</p> <p>γ) η διευθέτηση ή σειρά διευθετήσεων περιλαμβάνει στοιχεία που έχουν ως αποτέλεσμα την αλληλοαντιστάθμιση ή την αλληλοακύρωσή τους</p> <p>δ) η σύναψη συναλλαγών είναι κυκλικού χαρακτήρα</p> <p>ε) η διευθέτηση ή σειρά διευθετήσεων οδηγεί σε σημαντικό φορολογικό πλεονέκτημα αλλά αυτό δεν αντανακλάται στους επιχειρηματικούς κινδύνους, τους οποίους αναλαμβάνει ο φορολογούμενος, ή στις ταμειακές ροές του</p> <p>στ) το αναμενόμενο περιθώριο κέρδους πριν από τον φόρο είναι σημαντικό σε σύγκριση με το ύψος του αναμενόμενου φορολογικού πλεονεκτήματος.</p>
Υπολογισμός φορολογικής υποχρέωσης και κυρώσεων	4. Όταν, κατ' εφαρμογή της παρ. 1, διευθετήσεις ή σειρά διευθετήσεων κρίνονται μη γνήσιες, τότε η φορολογική υποχρέωση, συμπεριλαμβανομένων σχετικών κυρώσεων, υπολογίζεται βάσει των διατάξεων που θα τύγχαναν εφαρμογής εν απουσία της εν λόγω διευθέτησης.
Εξουσιοδοτική διάταξη	5. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται η διαδικασία εφαρμογής του παρόντος άρθρου και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Άρθρο 39 **Δικαιολόγηση προσάξησης περιουσίας**

Σε περίπτωση διαπίστωσης προσάξησης περιουσίας κατά την παρ. 4 του άρθρου 21 του Κ.Φ.Ε., η προσάξηση αυτή δεν υπόκειται σε φορολογία, εφόσον ο φορολογούμενος αποδείξει την πραγματική πηγή αυτής, καθώς επίσης και ότι αυτή είτε έχει υπαχθεί σε νόμιμη φορολογία είτε απαλλάσσεται από τον φόρο σύμφωνα με ειδικές διατάξεις.

**ΤΜΗΜΑ ΙΧ
ΕΙΣΠΡΑΞΗ**

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ**

**Άρθρο 40
Αρμόδια όργανα**

Αρμοδιότητα εισπραξης
εσόδων

1. Η εισπραξη των φόρων και των λοιπών εσόδων του Δημοσίου που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα, συμπεριλαμβανομένης της αναγκαστικής εκτέλεσης και της λήψης διασφαλιστικών μέτρων, ανήκει στην αρμοδιότητα του Διοικητή.

Ανάθεση εισπραξης

2. Οι διαδικασίες εισπραξης για λογαριασμό του Δημοσίου των φόρων και των λοιπών εσόδων μπορούν να ανατεθούν, με απόφαση του Διοικητή, σε ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα πρόσωπα:

α) πιστωτικά ιδρύματα, περιλαμβανομένων των υποκαταστημάτων τους, όταν τα υποκαταστήματα αυτά βρίσκονται στην Ελλάδα είτε η έδρα τους βρίσκεται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης είτε σε τρίτη χώρα, καθώς και στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων,

β) ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος, όπως ορίζονται στην περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4537/2018 (Α' 84),

γ) γραφεία ταχυδρομικών επιταγών τα οποία εξουσιοδοτούνται, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, να παρέχουν υπηρεσίες πληρωμών, δ) ιδρύματα πληρωμών, κατά τον ορισμό υπ' αρ. 4 του άρθρου 4 του ν. 4537/2018,

ε) την Τράπεζα της Ελλάδος, εφόσον δεν ενεργεί με την ιδιότητα της νομισματικής αρχής,

στ) οποιαδήποτε δημόσια υπηρεσία.

Με όμοια απόφαση καθορίζονται ο τρόπος και η διαδικασία εισπραξης και απόδοσης των εισπραττόμενων ποσών από τους προαναφερόμενους φορείς εισπραξης, οι αμοιβές των φορέων εισπραξης, καθώς και ο έλεγχος για την εισπραξη από αυτούς.

Ενέργειες εισπραξης

3. Ο Διοικητής ή τα νομίμως εξουσιοδοτημένα όργανα της Φορολογικής Διοίκησης έχουν το δικαίωμα να προβαίνουν σε κάθε δικαστική ή οποιαδήποτε άλλη νόμιμη ενέργεια που αποσκοπεί, άμεσα ή έμμεσα, στην εισπραξη φόρων και λοιπών εσόδων, περιλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, της κατάθεσης αίτησης πτώχευσης του οφειλέτη του Δημοσίου και της άσκησης αγωγής διάρρηξης. Κατά την εφαρμογή του παρόντος άρθρου ισχύει αναλόγως η παρ. 3 του άρθρου 25.

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΕΙΣΠΡΑΞΗ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ**

**Άρθρο 41
Καταβολή φόρου**

Χρόνος καταβολής

1. Ο φόρος καταβάλλεται κατά τον χρόνο που προβλέπεται από τον νόμο που επιβάλλει την αντίστοιχη φορολογία, στην οποία εφαρμόζεται ο Κώδικας.

Τρόπος καταβολής

Προθεσμία καταβολής	2. Ο φόρος καταβάλλεται με τον τρόπο που καθορίζεται με απόφαση του Διοικητή.
Ειδικές προθεσμίες καταβολής	3. Σε περίπτωση διορθωτικού ή εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου, ο οφειλόμενος φόρος καταβάλλεται μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την κοινοποίηση της πράξης προσδιορισμού του φόρου στον φορολογούμενο. Σε περίπτωση προληπτικού προσδιορισμού του φόρου, ο οφειλόμενος φόρος καταβάλλεται μέσα σε τρεις (3) ημέρες από την κοινοποίηση της αντίστοιχης πράξης προσδιορισμού του φόρου. 4. Σε περίπτωση έκδοσης οριστικής απόφασης διοικητικού δικαστηρίου, ο οφειλόμενος φόρος καταβάλλεται σε δύο (2) ισόποσες μηνιαίες δόσεις. Η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες ημέρα του επόμενου μήνα από την κοινοποίηση στον φορολογούμενο της πράξης εκκαθάρισης του φόρου που προκύπτει με βάση το διατακτικό της απόφασης και η δεύτερη δόση μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μήνα που ακολουθεί. Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και για την καταβολή του φόρου βάσει απόφασης Αμοιβαίου Διακανονισμού.

Άρθρο 42 **Επιστροφή φόρου**

Επιστροφή φόρου- Συμψηφισμός	1. Εάν ο φορολογούμενος δικαιούται επιστροφή φόρου, η Φορολογική Διοίκηση, αφού συμψηφίσει τους οφειλόμενους από τον φορολογούμενο φόρους με το ποσό προς επιστροφή, προβαίνει στην επιστροφή της τυχόν προκύπτουσας διαφοράς.
Προθεσμία επιστροφής	2. Το επιστρεπτέο ποσό καταβάλλεται στον φορολογούμενο μέσα σε ενενήντα (90) ημέρες από την υποβολή έγγραφου αιτήματος του φορολογούμενου, εκτός εάν προβλέπεται μικρότερο χρονικό διάστημα από άλλη διάταξη της φορολογικής νομοθεσίας. Ειδικά για αιτήματα επιστροφής Φ.Π.Α. από υποκειμένους μη εγκατεστημένους στο εσωτερικό της χώρας, η Φορολογική Διοίκηση αποφαινεται μέσα σε τέσσερις (4) μήνες από τη λήψη του σχετικού αιτήματος, εκτός εάν απαιτείται η προσκόμιση συμπληρωματικών στοιχείων, οπότε η ως άνω προθεσμία παρατείνεται μέχρι οκτώ (8) μήνες.
Συμψηφισμός με μελλοντικές οφειλές	3. Με έγγραφη δήλωση που περιλαμβάνεται στην αίτηση επιστροφής του φορολογούμενου, το επιστρεπτέο ποσό παρακρατείται με σκοπό τον συμψηφισμό του με μελλοντικές οφειλές του φορολογούμενου.
Παραγραφή αξίωσης επιστροφής φόρου	4. Η αξίωση για επιστροφή φόρου, ο οποίος καταβλήθηκε αχρεωστήτως, παραγράφεται κατά τον χρόνο που παραγράφεται το δικαίωμα της Φορολογικής Διοίκησης για έκδοση πράξης προσδιορισμού φόρου, σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 36 αναφορικά με την αντίστοιχη φορολογική υποχρέωση από την οποία πηγάζει η αξίωση προς επιστροφή. Η παραγραφή της αξίωσης για επιστροφή φόρου που προκύπτει ότι καταβλήθηκε αχρεωστήτως ως αποτέλεσμα έκδοσης πράξης για την ακύρωση ή την τροποποίηση άμεσου προσδιορισμού ή πράξης προσδιορισμού του φόρου ή πράξης επιβολής προστίμου, σύμφωνα με το άρθρο 63B, παρατείνεται κατά ένα (1) έτος από την ημερομηνία έκδοσης της πράξης ακύρωσης ή τροποποίησης, εφόσον η πράξη ακύρωσης ή τροποποίησης εκδίδεται εντός του τελευταίου έτους

της προθεσμίας παραγραφής ή μετά από τη συμπλήρωση του χρόνου παραγραφής κατά τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 36.

Εξουσιοδοτική διάταξη

5. Με απόφαση του Διοικητή μπορούν να ορίζονται οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 43

[Έχει καταργηθεί με την παρ. 4 του άρθρου 67 του ν. 4646/2019 (Α' 201)]

Άρθρο 44 Σειρά εξόφλησης

Σειρά εξόφλησης φορολογικής οφειλής

1. Οι καταβολές χρηματικών ποσών έναντι συγκεκριμένου φόρου εξοφλούν την υποχρέωση του φορολογούμενου με την ακόλουθη σειρά:

- α) έξοδα είσπραξης,
- β) τόκος επί του φόρου,
- γ) πρόστιμα που σχετίζονται με τον φόρο,
- δ) το αρχικό ποσό του φόρου.

Σειρά εξόφλησης οφειλής από ΦΠΑ άρ. 47α ΚΦΠΑ

1Α.²² Οι καταβολές χρηματικών ποσών έναντι οφειλής από Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) που προκύπτει από δήλωση Φ.Π.Α. του άρθρου 47α του Κώδικα Φ.Π.Α. (ν. 2859/2000, Α' 248) ή αντίστοιχη δήλωση Φ.Π.Α. που υποβάλλεται σε άλλο κράτος μέλος, εξοφλούν την υποχρέωση του φορολογούμενου με την ακόλουθη σειρά:

- α) το αρχικό ποσό του φόρου,
- β) τόκος επί του φόρου,
- γ) έξοδα είσπραξης,
- δ) πρόστιμα που σχετίζονται με τον φόρο.

Αν οι ως άνω οφειλές από Φ.Π.Α. καταβάλλονται εντός του πλαισίου οποιασδήποτε ρύθμισης, οι καταβολές χρηματικών ποσών εξοφλούν την υποχρέωση του φορολογούμενου με τη σειρά της παρ. 1.

Σειρά πίστωσης περισσότερων οφειλών

2. Η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να κατανέμει κάθε καταβολή σε οποιονδήποτε οφειλόμενο φόρο:

- α) εάν ο φορολογούμενος δεν υποδείξει κατά τον χρόνο της καταβολής σε ποιο συγκεκριμένο φόρο ή φορολογική περίοδο αφορά η πληρωμή, ή
- β) εάν η είσπραξη πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 48.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗ

Άρθρο 45 Απαρίθμηση εκτελεστών τίτλων

Εκτελεστοί τίτλοι

1. Η είσπραξη των φόρων και των λοιπών εσόδων του Δημοσίου, που

²² Με το άρθρο 40 του ν. 5073/2023 προστέθηκε παρ. 1Α.

εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα, πραγματοποιείται δυνάμει εκτελεστού τίτλου.

2. Εκτελεστοί τίτλοι από τον νόμο είναι:

- α)²³ στην περίπτωση άμεσου προσδιορισμού φόρου, ο προσδιορισμός του φόρου, όπως προκύπτει ταυτόχρονα με την υποβολή της δήλωσης ή με την ενημέρωση της Φορολογικής Διοίκησης σύμφωνα με την παρ. 1Α του άρθρου 31, εφόσον έχει προηγηθεί η υπενθύμιση του άρθρου 63α του Εκτελεστικού Κανονισμού 282/2011 του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2011, για τη θέσπιση μέτρων εφαρμογής της Οδηγίας 2006/112/ΕΚ σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας (L 77),
- β) στην περίπτωση διοικητικού προσδιορισμού φόρου, η πράξη προσδιορισμού του φόρου,
- γ) στην περίπτωση εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου, η πράξη εκτιμώμενου προσδιορισμού του φόρου,
- δ) στην περίπτωση διορθωτικού προσδιορισμού φόρου, η πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου,
- ε) στην περίπτωση προληπτικού προσδιορισμού φόρου, η πράξη προληπτικού προσδιορισμού του φόρου,
- στ) σε περίπτωση έκδοσης οριστικής δικαστικής απόφασης, η απόφαση αυτή,
- ζ) σε περίπτωση επιβολής προστίμων, οι αντίστοιχες πράξεις,
- η) σε περίπτωση ενδικοφανούς προσφυγής, η απόφαση της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών,
- θ) σε περίπτωση Διαδικασίας Αμοιβαίου Διακανονισμού, η απόφαση Αμοιβαίου Διακανονισμού,
- ι) στην περίπτωση του άρθρου 63Β, η πράξη ακύρωσης ή τροποποίησης που εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο αυτό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΜΕΤΡΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΤΩΝ ΟΦΕΙΛΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ

Άρθρο 46 Λήψη διασφαλιστικών μέτρων

Συντηρητική κατάσχεση και
λοιπά ασφαλιστικά μέτρα κατά
ΚΠΟΛΛ

1. Η Φορολογική Διοίκηση, προκειμένου να διασφαλίζει την είσπραξη φόρων, μπορεί σε επείγουσες περιπτώσεις ή για να αποτραπεί επικείμενος κίνδυνος για την είσπραξη των φόρων, να προβαίνει με βάση τον εκτελεστό τίτλο του άρθρου 45 πριν τη λήξη της προθεσμίας καταβολής της οφειλής και χωρίς δικαστική απόφαση στην επιβολή συντηρητικής κατάσχεσης κινητών, ακινήτων, εμπράγματων δικαιωμάτων σε αυτά, απαιτήσεων και γενικά όλων των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη του Δημοσίου είτε βρίσκονται στα χέρια του είτε στα χέρια τρίτου. Η συντηρητική κατάσχεση τρέπεται αυτοδίκαια σε αναγκαστική με την πάροδο της νόμιμης προθεσμίας καταβολής της οφειλής και έχει τις συνέπειες της αναγκαστικής κατάσχεσης από τον

²³ Η περ. α) τίθεται, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή της με το άρθρο 41 του ν. 5073/2023. Η αρχική της διατύπωση είχε ως εξής: «στην περίπτωση άμεσου προσδιορισμού φόρου, ο προσδιορισμός του φόρου, όπως προκύπτει ταυτόχρονα με την υποβολή της δήλωσης».

	<p>χρόνο της εγγραφής της. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλογικά τα άρθρα 707 έως και 723 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (Κ.Πολ.Δ.), εξαιρουμένων της παρ. 5 του άρθρου 715 και του άρθρου 722 του ανωτέρω Κώδικα.</p>
<p>Χρόνος λήψης των μέτρων</p>	<p>2. Η Φορολογική Διοίκηση μπορεί, με τις προϋποθέσεις της παρ. 1, να προβαίνει στη λήψη των προβλεπόμενων στον Κ.Πολ.Δ. ασφαλιστικών μέτρων με βάση τον εκτελεστό τίτλο, αλλά και πριν από την απόκτηση εκτελεστού τίτλου, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 691Α του Κ.Πολ.Δ..</p> <p>3. Τα μέτρα της παρ. 3 διατάσσονται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Πρωτοδικείου της έδρας του οργάνου της Φορολογικής Διοίκησης χωρίς να απαιτείται προηγούμενη κλήτευση του φορολογούμενου.</p>
<p>Εγγραφή υποθήκης</p>	<p>4. Με τις ίδιες προϋποθέσεις μπορεί να εγγραφεί υποθήκη για κάθε φόρο και λοιπά έσοδα του Δημοσίου που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα.</p>
<p>Προληπτικά ή διασφαλιστικά του Δημοσίου συμφέροντος μέτρα</p>	<p>5. Εφόσον η Φορολογική Διοίκηση διαπιστώνει μη απόδοση, ανακριβή απόδοση, συμψηφισμό, έκπτωση ή διακράτηση Φ.Π.Α., Φόρου Κύκλου Εργασιών (Φ.Κ.Ε.), φόρου ασφαλιστρών, παρακρατούμενων, επιρριπτόμενων φόρων, τελών και εισφορών με σκοπό τη μη πληρωμή συνολικά στο Δημόσιο ποσού πάνω από εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ, καθώς και είσπραξη επιστροφής των παραπάνω φόρων κατόπιν παραπλάνησης της Φορολογικής Διοίκησης με την παράσταση ψευδών γεγονότων ως αληθινών ή με την αθέμιτη παρασιώπηση ή απόκρυψη αληθινών γεγονότων, μπορεί, βάσει ειδικής έκθεσης ελέγχου, να επιβάλλει σε βάρος του υπόχρεου παραβάτη προληπτικά ή διασφαλιστικά του δημοσίου συμφέροντος μέτρα άμεσου και επείγοντος χαρακτήρα. Ειδικότερα η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να μην παραλαμβάνει και να μη χορηγεί έγγραφα που απαιτούνται για τη μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων. Στην περίπτωση αυτή δεσμεύεται το πενήντα τοις εκατό (50%) των καταθέσεων των πάσης φύσεως λογαριασμών και παρακαταθηκών και του περιεχομένου των θυρίδων του υπόχρεου παραβάτη και κατ' ανώτατο μέχρι του διπλάσιου του ποσού για το οποίο διαπιστώνεται ο σκοπός μη πληρωμής ή η είσπραξη επιστροφής, κατά τα ανωτέρω. Το μη χρηματικό περιεχόμενο θυρίδων και οι μη χρηματικές παρακαταθήκες δεσμεύονται στο σύνολό τους.</p>
<p>Πρόσωπα σε βάρος των οποίων επιβάλλονται</p>	<p>6. Τα μέτρα της παρ. 5 επιβάλλονται σωρευτικά σε βάρος των ομόρρυθμων εταίρων προσωπικών εταιρειών, καθώς και σε βάρος των προσώπων των παρ. 1 και 2 του άρθρου 50.</p>
<p>Εξουσιοδοτική διάταξη</p>	<p>Με απόφαση του Διοικητή εξειδικεύονται τα πρόσωπα της παρ. 5, καθορίζονται οι περιπτώσεις κατά τις οποίες τα μέτρα αίρονται εν όλω ή εν μέρει και οι περιπτώσεις μη εφαρμογής τους και προσδιορίζονται ο χρόνος διατήρησης αυτών, καθώς και κάθε άλλο ειδικότερο θέμα. Η προθεσμία και η άσκηση προσφυγής δεν αναστέλλουν την εφαρμογή των μέτρων.</p>
<p>Αναγκαστική εκτέλεση επί δεσμευθέντων περιουσιακών στοιχείων</p>	<p>7. Τα μέτρα της παρ. 5 δεν εμποδίζουν τη δυνατότητα της Φορολογικής Διοίκησης να ικανοποιεί τις απαιτήσεις της, από τα δεσμευθέντα περιουσιακά στοιχεία, με αναγκαστική εκτέλεση σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.</p>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
ΜΕΤΡΑ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ

Άρθρο 47

Ατομική ειδοποίηση καταβολής οφειλής/υπερμερίας

Ατομική ειδοποίηση
καταβολής
οφειλής/υπερμερίας

1. Σε περίπτωση μη καταβολής των ποσών που αναφέρονται στην πράξη προσδιορισμού του φόρου ή στην πράξη επιβολής προστίμων ή στην πράξη εκκαθάρισης του φόρου μετά την έκδοση οριστικής δικαστικής απόφασης ή σε οποιονδήποτε άλλο εκτελεστό τίτλο του άρθρου 45 μέχρι την προβλεπόμενη σε αυτά ημερομηνία πληρωμής, η Φορολογική Διοίκηση κοινοποιεί στον φορολογούμενο ατομική ειδοποίηση καταβολής των οφειλών του που δεν έχουν καταβληθεί μέσα στις νόμιμες προθεσμίες πριν τη διενέργεια οποιασδήποτε πράξης εκτέλεσης σύμφωνα με όσα ορίζονται στα επόμενα άρθρα του Κώδικα.

Χρόνος λήψης μέτρων
αναγκαστικής εκτέλεσης.
Εξαιρέσεις.

2. Σε περίπτωση μη καταβολής των ποσών που αναφέρονται στην ατομική ειδοποίηση μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την κοινοποίηση της ατομικής ειδοποίησης καταβολής οφειλής, η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να προβεί στη λήψη μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Κώδικα. Δεν απαιτείται η κοινοποίηση της ειδοποίησης για την επιβολή κατάσχεσης στις περιπτώσεις κατάσχεσης χρηματικών ποσών ή απαιτήσεων στα χέρια του φορολογούμενου ή τρίτου.

Περιεχόμενο ατομικής
ειδοποίησης καταβολής
οφειλής/υπερμερίας

3. Στην ατομική ειδοποίηση αναφέρονται:

- α) το ονοματεπώνυμο ή επωνυμία και τα στοιχεία του φορολογούμενου,
- β) ο Α.Φ.Μ. του φορολογούμενου, εφόσον έχει αποδοθεί,
- γ) η ημερομηνία έκδοσης της ατομικής ειδοποίησης καθώς και παραπομπές στους αντίστοιχους εκτελεστούς τίτλους, συμπεριλαμβανομένων σχετικών προθεσμιών, ημερομηνιών καταβολής και αριθμού δόσεων,
- δ) το είδος και το ποσό των οφειλόμενων φόρων, των τόκων, των προστίμων και η φορολογική περίοδος ή περίοδοι ή οι φορολογικές υποθέσεις που αφορούν αυτά, με εξαίρεση αυτά για τα οποία ισχύει νόμιμη ή διοικητική ή δικαστική αναστολή πληρωμής,
- ε) η εντολή καταβολής των ποσών αυτών,
- στ) ο τρόπος πληρωμής των ανωτέρω,
- ζ) ο όρος ότι οι τόκοι συνεχίζουν να υπολογίζονται μέχρι την τελική εξόφληση της οφειλής,
- η) ο όρος ότι εφόσον ο φορολογούμενος δεν προβεί σε εξόφληση μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την κοινοποίηση της ατομικής ειδοποίησης, η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να προβεί σε διαδικασία αναγκαστικής είσπραξης των ποσών που αναφέρονται σε αυτή, εκτός εάν ο φορολογούμενος υπαχθεί σε πρόγραμμα ρύθμισης οφειλών μέσα στις τριάντα (30) αυτές ημέρες.

Κοινοποίηση

4. Η ατομική ειδοποίηση, η οποία δεν εξομοιώνεται με επιταγή προς πληρωμή, κοινοποιείται στον φορολογούμενο σύμφωνα με το άρθρο 5.

Εξουσιοδοτική διάταξη

5. Με απόφαση του Διοικητή ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα, καθώς και οι λεπτομέρειες εφαρμογής του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 48 Αναγκαστική εκτέλεση

Εφαρμογή ΚΕΔΕ για την εκτέλεση με εξαίρεση τα θέματα που ρυθμίζονται άλλως από Κ.Φ.Δ

1. Εξαιρουμένων των θεμάτων που ρυθμίζονται διαφορετικά από τον Κώδικα, η αναγκαστική είσπραξη των φόρων και των λοιπών εσόδων του Δημοσίου που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του διενεργείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.).

Συμψηφισμός

2. Η Φορολογική Διοίκηση συμψηφίζει απαιτήσεις από φόρους και λοιπά έσοδα του Δημοσίου που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα και σε όλη την εν γένει φορολογική και τελωνειακή νομοθεσία, σύμφωνα με το άρθρο 75 του Κ.Ε.Δ.Ε.. Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να συμψηφίζει κάθε άλλη απαίτηση σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο πρώτο εδάφιο.

Εξαιρέσεις από τη διενέργεια αναγκαστικής εκτέλεσης

3. Αναγκαστική εκτέλεση δεν διενεργείται για οφειλές η πληρωμή των οποίων τελεί σε νόμιμη ή δικαστική ή διοικητική αναστολή του άρθρου 63 και για όσο χρόνο αυτή διαρκεί. Αναγκαστική εκτέλεση δεν διενεργείται επίσης για οφειλές που έχουν υπαχθεί σε πρόγραμμα ρύθμισης οφειλών, εφόσον ο φορολογούμενος συμμορφώνεται με το πρόγραμμα.

Επιλογή υποθέσεων προς είσπραξη κατά προτεραιότητα

4. Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να επιλέγει κατά προτεραιότητα τις προς επιδίωξη της είσπραξης της οφειλής υποθέσεις με βάση κριτήρια ανάλυσης κινδύνου ή εξαιρετικά και με βάση άλλα κριτήρια, τα οποία καθορίζονται από τον Διοικητή και δεν δημοσιοποιούνται. Ο Υπουργός Οικονομικών δύναται να ζητά, εκ των υστέρων, στοιχεία από τον Διοικητή σχετικά με τα κριτήρια του πρώτου εδαφίου.

5. α) Η Φορολογική Διοίκηση προβαίνει σε περιοδική διαγραφή των βεβαιωμένων ανείσπρακτων οφειλών στις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.) υπέρ του Δημοσίου, νομικών προσώπων ή τρίτων, εφόσον το εισπρακτέο υπόλοιπο ανά βασική οφειλή δεν υπερβαίνει το ποσό του ενός (1) ευρώ.

β) Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται οι αναγκαίες διαδικαστικές λεπτομέρειες για την εφαρμογή της παρ. 1, όπως ο τρόπος, η διαδικασία, τα αρμόδια όργανα, η περιοδικότητα διενέργειας της διαγραφής, καθώς και οι οφειλές που εξαιρούνται από την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

6. α) Διαγράφονται υπόλοιπα βεβαιωμένων βασικών οφειλών στη Φορολογική Διοίκηση μέχρι του ποσού των δέκα (10) ευρώ, συνολικά ανά οφειλέτη, φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, εφόσον οι οφειλές έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμες μέχρι τις 26.11.2019 και δεν υφίστανται άλλες οφειλές του ίδιου προσώπου κατά τον χρόνο της διαγραφής.

β) Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών δύνανται να ενεργοποιούνται οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου περιοδικά και να επαναπροσδιορίζεται το χρονικό διάστημα της διαγραφής, για λόγους εκκαθάρισης του χαρτοφυλακίου ληξιπρόθεσμων οφειλών.

Άρθρο 49**Λήψη μέτρων σε περίπτωση υπόνοιας καταδολίευσης**

Εξαιρέσεις ως προς τον χρόνο λήψης των αναγκαστικών μέτρων

1. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις που υπάρχουν πληροφορίες ή υπόνοιες ότι ο φορολογούμενος θα προβεί σε μεταβίβαση περιουσιακών του στοιχείων ή προβαίνει σε προπαρασκευαστικές ενέργειες, για να εγκαταλείψει τη χώρα, ή σε οποιαδήποτε άλλη ενέργεια που θέτει σε κίνδυνο την είσπραξη του φόρου, η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να λαμβάνει, με βάση τον εκτελεστό τίτλο, μέτρα αναγκαστικής εκτέλεσης ακόμη και πριν τη νόμιμη ημερομηνία καταβολής της οφειλής ή την κοινοποίηση της ατομικής ειδοποίησης ή την παρέλευση της τριακονθήμερης προθεσμίας που προβλέπεται στο άρθρο 47 για την καταβολή της οφειλής.

Εγγραφή υποθήκης

2. Με τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στην παρ. 1 μπορεί επίσης να εγγράφεται υποθήκη.

Αγωγή διάρρηξης και δικαστική μεσεγγύηση

3. Σε περίπτωση που ο φορολογούμενος μεταβιβάσει περιουσιακά στοιχεία του, η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να προβαίνει στην άσκηση αγωγής διάρρηξης για τη διασφάλιση των συμφερόντων του Δημοσίου, σύμφωνα με τα άρθρα 939 επ. του Α.Κ.. Στην περίπτωση αυτή η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να ζητήσει ως ασφαλιστικό μέτρο τη δικαστική μεσεγγύηση σύμφωνα με τα άρθρα 725 επ. του Κ.Πολ.Δ..

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΑ ΕΥΘΥΝΗ

Άρθρο 50**Αλληλέγγυα ευθύνη**

Αλληλέγγυα ευθύνη

1. Τα πρόσωπα που είναι εκτελεστικοί πρόεδροι, διευθυντές, γενικοί διευθυντές, διαχειριστές, διευθύνοντες σύμβουλοι, εντεταλμένοι στη διοίκηση και εκκαθαριστές των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων, καθώς και τα πρόσωπα που ασκούν εν τοις πράγμασι τη διαχείριση ή διοίκηση νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας, ευθύνονται προσωπικά και αλληλέγγυα για την πληρωμή του φόρου εισοδήματος, παρακρατούμενου φόρου, κάθε επιρριπτόμενου φόρου, Φ.Π.Α. και του ΕΝ.Φ.Ι.Α., που οφείλονται από αυτά τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες, ανεξάρτητα από τον χρόνο βεβαίωσής τους, ως και για τους τόκους, πρόστιμα, προσαυξήσεις και οποιεσδήποτε διοικητικές χρηματικές κυρώσεις επιβάλλονται επ' αυτών, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι κατωτέρω προϋποθέσεις:

α) τα ανωτέρω πρόσωπα είχαν μια από τις ανωτέρω ιδιότητες είτε κατά τη διάρκεια λειτουργίας του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας είτε κατά τον χρόνο λύσης, διάλυσης ή συγχώνευσής τους είτε κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισής τους,

β) οι οφειλές κατέστησαν ληξιπρόθεσμες κατά τη διάρκεια της θητείας τους υπό κάποια εκ των ανωτέρω ιδιοτήτων με την επιφύλαξη των επόμενων εδαφίων.

Αν οι οφειλές διαπιστώνονται μετά από έλεγχο, ως αλληλεγγύως υπεύθυνα πρόσωπα κατά την έννοια της παρούσας παραγράφου νοούνται μόνο τα πρόσωπα στα οποία συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις των

περ. α' και γ' κατά το φορολογικό έτος ή την περίοδο στην οποία ανάγονται οι οφειλές αυτές. Σε περίπτωση που οι φορολογικές οφειλές της παρούσας παραγράφου έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση, η αλληλέγγυα ευθύνη βαραίνει και τα πρόσωπα στα οποία συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις των περ. α' και γ' κατά τον χρόνο που κάθε δόση της ρύθμισης κατέστη ληξιπρόθεσμη ή η ρύθμιση απωλέσθηκε. Για τα ποσά των τόκων, των προσαυξήσεων, των προστίμων και των λοιπών χρηματικών κυρώσεων, η αλληλέγγυα ευθύνη βαραίνει τα πρόσωπα που είναι αλληλεγγύως υπεύθυνα για την κύρια οφειλή επί της οποίας υπολογίζονται και επιβάλλονται τα ποσά αυτά,

γ) οι εν λόγω οφειλές δεν καταβλήθηκαν ή δεν αποδόθηκαν στο Δημόσιο από υπαιτιότητα των ανωτέρω προσώπων. Το βάρος απόδειξης για τη μη ύπαρξη υπαιτιότητας φέρουν τα πρόσωπα της παρούσας παραγράφου. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή δύνανται να ορίζονται ενδεικτικά περιπτώσεις έλλειψης υπαιτιότητας.

Ευθύνη για ΦΠΑ,
παρακρατούμενους και
επιρριπτόμενους φόρους

2. Στα νομικά πρόσωπα που συγχωνεύονται, ευθύνεται αλληλεγγύως με τα πρόσωπα της παρ. 1 για την πληρωμή των οφειλόμενων φόρου εισοδήματος, παρακρατούμενου φόρου, κάθε επιρριπτόμενου φόρου, Φ.Π.Α. και του ΕΝ.Φ.Ι.Α. και των επ' αυτών τόκων, προστίμων, προσαυξήσεων και οποιωνδήποτε χρηματικών κυρώσεων του διαλυόμενου νομικού προσώπου και εκείνο που το απορρόφησε ή το νέο νομικό πρόσωπο που συστήθηκε, ανεξάρτητα από τον χρόνο βεβαίωσής τους.

Ευθύνη από ΕΝ.Φ.Ι.Α.

3. Οι τελευταίοι κύριοι ή ψιλοί κύριοι ή επικαρπωτές ή επιφανειούχοι των ακινήτων ευθύνονται σε ολόκληρο μαζί με τους υπόχρεους για την πληρωμή του ΕΝ.Φ.Ι.Α. που βαρύνει το δικαίωμα που απέκτησαν, εκτός εάν αυτό αποκτήθηκε από επαχθή αιτία²⁴. Τα πρόσωπα αυτά έχουν δικαίωμα να προσφύγουν στη διαδικασία του άρθρου 63 εντός εξήντα (60) ημερών²⁵ από την κοινοποίηση με συστημένη επιστολή της οικείας πράξης της Φορολογικής Διοίκησης.

Προστασία αλληλεγγύως
ευθυνόμενων

4. Πρόσωπα ευθυνόμενα για την καταβολή φόρου εκ μέρους του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας σύμφωνα με το παρόν άρθρο δύνανται να ασκήσουν έναντι της Φορολογικής Διοίκησης, παράλληλα με το νομικό πρόσωπο ή τη νομική οντότητα, οποιοδήποτε δικαίωμα θα είχε στη διάθεσή του το νομικό πρόσωπο ή η νομική οντότητα.

Εξαιρέσεις

5. Από τις ανωτέρω διατάξεις εξαιρούνται οι αρχηγοί των διπλωματικών αποστολών και των προξενικών αρχών για τα χρέη του διαπιστευόντος ή αποστέλλοντος κράτους αντίστοιχα.

²⁴ Με το άρθρο 15 του ν. 5036/2023 προστέθηκε η φράση «εκτός αν αυτό αποκτήθηκε από επαχθή αιτία».

²⁵ Με το άρθρο 15 του ν. 5036/2023 η φράση «μέσα σε εξήντα (60) ημέρες» αντικαταστάθηκε από τη φράση «εντός εξήντα (60) ημερών».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄
ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΦΟΡΩΝ

Άρθρο 51
Παραγραφή είσπραξης φόρων

Παραγραφή δικαιώματος είσπραξης φόρων και λοιπών εσόδων κατά Κ.Φ.Δ -διακοπή και αναστολή παραγραφής

1. Το δικαίωμα του Δημοσίου για την είσπραξη των φόρων και λοιπών εσόδων του που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα παραγράφεται μετά την πάροδο πέντε (5) ετών από τη λήξη του έτους εντός του οποίου αποκτήθηκε νόμιμος τίτλος εκτέλεσης (εκτελεστός τίτλος). Η κοινοποίηση στον φορολογούμενο ατομικής ειδοποίησης και οποιασδήποτε πράξης αναγκαστικής εκτέλεσης διακόπτει την παραγραφή. Επιπροσθέτως, την παραγραφή διακόπτουν η αναγγελία προς επαλήθευση στην πτώχευση, προς κατάταξη στον υπάλληλο πλειστηριασμού, καθώς και στον εκκαθαριστή κληρονομιάς ή διαλυθέντος νομικού προσώπου ή στον ειδικό εκκαθαριστή επιχείρησης, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, καθώς και η εγγραφή προσημείωσης ή υποθήκης επί οποιουδήποτε περιουσιακού στοιχείου του φορολογούμενου. Επί αλληλεγγύως ευθυνόμενων, η διακοπή της παραγραφής ως προς έναν από αυτούς ενεργεί και κατά των λοιπών. Η παραγραφή του παρόντος άρθρου αναστέλλεται:

α) για όσο χρονικό διάστημα είχε χορηγηθεί ρύθμιση τμηματικής καταβολής ή η Φορολογική Διοίκηση δεν μπορούσε να εισπράξει το χρέος λόγω αναστολής εκτελέσεως από οποιαδήποτε αιτία. Στην περίπτωση αυτή η παραγραφή δεν συμπληρώνεται πριν περάσει ένα έτος από τη λήξη της αναστολής,

β) κατά τη διάρκεια ανηλικότητας του φορολογούμενου,

γ) κατά τη διάρκεια της δικαστικής αμφισβήτησης του εκτελεστού τίτλου της απαίτησης ή της νομιμότητας της είσπραξης ή του κύρους πράξης της εκτέλεσης και μέχρι τη συμπλήρωση ενός έτους από την επίδοση στη Φορολογική Διοίκηση με δικαστικό επιμελητή αμετάκλητης δικαστικής απόφασης.

Πειθαρχική ευθύνη αρμοδίου οργάνου

Η μη εκκίνηση της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης για την είσπραξη των φόρων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα μέσα σε πέντε (5) έτη από τη λήξη του έτους, εντός του οποίου ο φορολογούμενος κατέστη υπερήμερος, συνεπάγεται την πειθαρχική ευθύνη του αρμοδίου οργάνου της Φορολογικής Διοίκησης, εκτός εάν αιτιολογημένα κρίνεται από τον Διοικητή ότι η μη εκκίνηση της διαδικασίας αυτής είναι δικαιολογημένη.

Μη εφαρμογή άλλων διατάξεων περί παραγραφής.

2. Με την επιφύλαξη της παρ. 1, κανένας νόμος περί παραγραφής δεν αποκλείει το δικαίωμα αναγκαστικής εκτέλεσης για την είσπραξη από το Δημόσιο των μη καταβληθέντων φόρων ή άλλων εσόδων του Δημοσίου που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα.

Άρθρο 52**Αμοιβαία συνδρομή στην είσπραξη απαιτήσεων από φόρους στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης**

Για την αμοιβαία συνδρομή στην είσπραξη απαιτήσεων εφαρμόζονται τα άρθρα 295 έως και 319 του ν. 4072/2012 (Α' 86).

**ΤΜΗΜΑ Χ
ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΙΜΑ****Άρθρο 53****Τόκοι εκπρόθεσμης καταβολής**

Τόκοι εκπρόθεσμης καταβολής που καταβάλλει ο φορολογούμενος

1. Αν οποιοδήποτε ποσό φόρου δεν καταβληθεί μέσα στη νόμιμη προθεσμία καταβολής, ο φορολογούμενος υποχρεούται να καταβάλει τόκους επί του εν λόγω ποσού φόρου για τη χρονική περίοδο από την επόμενη μέρα της λήξης της νόμιμης προθεσμίας. Σε περίπτωση εκπρόθεσμης, αρχικής ή τροποποιητικής, δήλωσης καθώς και σε περίπτωση εκτιμώμενου, διορθωτικού ή προληπτικού προσδιορισμού του φόρου, ως αφετηρία υπολογισμού των τόκων λαμβάνεται η λήξη της προθεσμίας κατά την οποία θα έπρεπε να είχε αρχικά καταβληθεί, βάσει του νόμου, ο φόρος που προκύπτει από την εκπρόθεσμη, αρχική ή τροποποιητική, δήλωση ή από την πράξη προσδιορισμού.

1Α.²⁶ α) Αν προκύπτει φόρος με την υποβολή της ενιαίας δήλωσης Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) του άρθρου 47α του Κώδικα Φ.Π.Α. (ν. 2859/2000, Α' 248) ή αντίστοιχης δήλωσης που υποβάλλεται σε άλλο κράτος μέλος, στο πλαίσιο ειδικών καθεστώτων αντίστοιχων των άρθρων 47β, 47γ και 47δ του Κώδικα Φ.Π.Α., εφόσον η Ελλάδα είναι κράτος μέλος κατανάλωσης, και ο φόρος αυτός δεν καταβληθεί εντός της νόμιμης προθεσμίας καταβολής, ο υποκείμενος ή ο μεσάζων που λειτουργεί για λογαριασμό του, καταβάλλει τόκους επί του εν λόγω ποσού φόρου, από την επομένη μέρα της λήξης της νόμιμης προθεσμίας καταβολής, έως και την ημέρα καταβολής του φόρου.

β) Αν υποβληθεί ενιαία δήλωση του άρθρου 47α του Κώδικα Φ.Π.Α. ή αντίστοιχη δήλωση που υποβάλλεται σε άλλο κράτος μέλος, στο πλαίσιο ειδικών καθεστώτων αντίστοιχων των άρθρων 47β, 47γ και 47δ του Κώδικα Φ.Π.Α., εφόσον η Ελλάδα είναι κράτος μέλος κατανάλωσης, η οποία περιέχει θετικές διορθώσεις προηγούμενων φορολογικών περιόδων, ο υποκείμενος ή ο μεσάζων που λειτουργεί για λογαριασμό του, καταβάλει τόκους επί του εν λόγω ποσού φόρου, που υπολογίζονται επί των θετικών αυτών διορθώσεων, από την επομένη ημέρα της λήξης της νόμιμης προθεσμίας καταβολής του φόρου για την περίοδο που αυτές αφορούν, έως την καταληκτική ημερομηνία εμπρόθεσμης υποβολής της δήλωσης που περιέχει τις θετικές διορθώσεις.

2. Σε περίπτωση καταβολής υπερβάλλοντος ποσού φόρου (αχρεώστητη καταβολή), καταβάλλονται τόκοι στον φορολογούμενο για τη χρονική περίοδο από την ημερομηνία αίτησης επιστροφής του υπερβάλλοντος

Τόκοι που καταβάλλει η Φορολογική Διοίκηση

²⁶ Με το άρθρο 42 του ν. 5073/2023 προστέθηκε παράγραφος 1Α.

ποσού φόρου μέχρι την ημερομηνία ειδοποίησης του φορολογούμενου για την επιστροφή του, εκτός εάν η επιστροφή φόρου ολοκληρωθεί μέσα σε ενενήντα (90) ημέρες από την παραλαβή από τη Φορολογική Διοίκηση της αίτησης επιστροφής φόρου του φορολογούμενου. Για τους σκοπούς του πρώτου εδαφίου, εάν το υπερβάλλον ποσό φόρου συμψηφιστεί με άλλες οφειλές, το ποσό θεωρείται ότι επιστράφηκε κατά τον χρόνο διενέργειας του συμψηφισμού.

Ανατοκισμός

Εξουσιοδοτική διάταξη

3. Τόκοι επί των τόκων δεν υπολογίζονται και δεν οφείλονται.

4. Ο Υπουργός Οικονομικών με απόφασή του, ορίζει τα επιτόκια υπολογισμού τόκων, καθώς και όλες τις αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 54

Διαδικαστικές παραβάσεις

Διαδικαστικές παραβάσεις

1. Για καθεμία από τις παρακάτω παραβάσεις επιβάλλεται πρόστιμο στον φορολογούμενο ή οποιοδήποτε πρόσωπο, εφόσον υπέχει αντίστοιχη υποχρέωση από τον Κώδικα ή τη φορολογική νομοθεσία που αναφέρεται στο πεδίο εφαρμογής του:

α) δεν υποβάλλει ή υποβάλλει εκπρόθεσμα ή υποβάλλει ελλιπή δήλωση πληροφοριακού χαρακτήρα ή φορολογική δήλωση από την οποία δεν προκύπτει υποχρέωση καταβολής φόρου,

β) δεν υποβάλλει ή υποβάλλει εκπρόθεσμα φορολογική δήλωση,

γ) δεν υποβάλλει ή υποβάλλει εκπρόθεσμα δήλωση παρακράτησης φόρου,

δ) δεν ανταποκριθεί σε αίτημα της Φορολογικής Διοίκησης για παροχή πληροφοριών ή στοιχείων,

ε) δεν συνεργαστεί στη διάρκεια φορολογικού ελέγχου,

στ) δεν γνωστοποιήσει στη Φορολογική Διοίκηση τον διορισμό του φορολογικού εκπροσώπου του,

ζ) δεν προβαίνει σε εγγραφή στο φορολογικό μητρώο ή εγγράφεται στο φορολογικό μητρώο περισσότερες φορές,

η) δεν συμμορφώνεται με τις κατά το άρθρο 13 υποχρεώσεις του,

θ) [Έχει καταργηθεί]²⁷, ,

ι) [Έχει καταργηθεί]²⁸ ια) εκδίδει στοιχεία λιανικής πώλησης χωρίς τη χρήση φορολογικού ηλεκτρονικού μηχανισμού ή από εγκεκριμένο και μη δηλωμένο φορολογικό ηλεκτρονικό μηχανισμό,

ιβ) εκδίδει δελτία και αποδείξεις από το Ολοκληρωμένο Σύστημα Ελέγχου Εισροών Εκροών, χωρίς τη χρήση εγκεκριμένου μοντέλου μηχανισμού σήμανσης (Ε.Α.Φ.Δ.Σ.Σ.),

ιγ) δεν συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις της παρ. 1 του άρθρου 20 του ν. 3842/2010 (Α' 58),

²⁷ Με την περ. β' της παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. 4337/2015 (Α' 129) είχε καταργηθεί η περ. θ) του προισχύσαντος ν. 4174/2013.

²⁸ Με την παρ. 4 του άρθρου 101 του ν. 4714/2020 (Α' 148) είχε καταργηθεί η περ. ι) του προισχύσαντος ν. 4174/2013.

- ιδ) δεν υποβάλλει ή υποβάλλει ανακριβή στοιχεία αναφορικά με τις κατά την παρ. 8 του άρθρου 62 του ν. 4170/2013 (Α' 163) υποχρεώσεις του,
- ιε) δεν εκδίδει λογιστικά αρχεία ή εκδίδει ή λαμβάνει ανακριβή λογιστικά αρχεία (παραστατικά), για πράξεις που δεν επιβαρύνονται με Φ.Π.Α.,
- ιστ) διακινεί αγαθά χωρίς την ύπαρξη παραστατικών στοιχείων διακίνησης,
- ιζ) δεν συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις της παρ. 3 του άρθρου 20 του ν. 3842/2010.
- ιη)²⁹ δεν υποβάλλει ή υποβάλλει εκπρόθεσμα ή υποβάλλει ανακριβή δήλωση κατοχής, απόκτησης, μεταβολής και διακοπής λειτουργίας τερματικών Ηλεκτρονικής Μεταφοράς Κεφαλαίων στο Σημείο Πώλησης («Electronic Funds Transfer at the point of sale, EFT/POS»).
- 1Α.³⁰ Για παραβάσεις που αφορούν δήλωση Φ.Π.Α. του άρθρου 47α του Κώδικα Φ.Π.Α. (ν. 2859/2000, Α' 248), καθώς και για παραβάσεις που αφορούν ενιαία δήλωση Φ.Π.Α. υποβλητέα σε άλλο κράτος μέλος, στο πλαίσιο ειδικών καθεστώτων αντιστοιχών των άρθρων 47β, 47γ και 47δ του Κώδικα Φ.Π.Α., εφόσον η Ελλάδα είναι κράτος μέλος κατανάλωσης, επιβάλλεται πρόστιμο στον υποκείμενο ή στον μεσάζοντα που ενεργεί για λογαριασμό του σε περίπτωση μη υποβολής ή εκπρόθεσμης υποβολής ενιαίας δήλωσης Φ.Π.Α., εκτός αν πρόκειται για μηδενική δήλωση. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζεται η διαδικασία επιβολής του ανωτέρω προστίμου, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας.
- 2.³¹ Τα πρόστιμα για τις παραβάσεις των παρ. 1 και 1Α καθορίζονται ως εξής:

Πρόστιμα

²⁹ Με την παρ. 1 του άρθρου 28 του ν. 5047/2023 προστέθηκε περίπτωση ιη).

³⁰ Με το άρθρο 6 του ν. 5073/2023 προστέθηκε παράγραφος 1Α.

³¹ Η παρ. 2 τίθεται, όπως ισχύει μετά και την τροποποίησή της με το άρθρο 6 του ν. 5073/2023. Η αρχική της διατύπωση είχε ως εξής: «Τα πρόστιμα για τις παραβάσεις που αναφέρονται στην παρ. 1 καθορίζονται ως εξής:

- α) εκατό (100) ευρώ, σε περίπτωση μη υποβολής ή εκπρόθεσμης υποβολής σχετικά με την περ. α' της παρ. 1 και, στις φορολογίες κεφαλαίου, για κάθε παράβαση των περ. α', β', γ', δ', στ' και ιγ' της παρ. 1,
- β) εκατό (100) ευρώ, για κάθε παράβαση των περ. β', γ' και δ' της παρ. 1 σε περίπτωση που ο φορολογούμενος δεν είναι υπόχρεος τήρησης λογιστικών αρχείων (βιβλίων),
- γ) διακόσια πενήντα (250) ευρώ, για κάθε παράβαση των περ. β', γ', δ' και στ' της παρ. 1, σε περίπτωση που ο φορολογούμενος είναι υπόχρεος τήρησης απλογραφικού λογιστικού συστήματος και
- δ) πεντακόσια (500) ευρώ, για κάθε παράβαση των περ. β', γ', δ' και στ' της παρ. 1, σε περίπτωση που ο φορολογούμενος είναι υπόχρεος τήρησης διπλογραφικού λογιστικού συστήματος,
- ε) δύο χιλιάδες πεντακόσια (2.500) ευρώ, στις περ. ε', ζ', η' και ιδ' της παρ. 1,
- στ) στο ύψος των προβλεπόμενων προστίμων της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 54ΣΤ,
- ζ) [Έχει καταργηθεί με την παρ. 4 του άρθρου 101 του ν. 4714/2020, (Α' 148)],
- η) πεντακόσια (500) ευρώ, ανά φορολογικό έλεγχο, σε περίπτωση που ο φορολογούμενος είναι υπόχρεος τήρησης απλογραφικού λογιστικού συστήματος, και χίλια (1.000) ευρώ, ανά φορολογικό έλεγχο, αν ο φορολογούμενος είναι υπόχρεος τήρησης διπλογραφικού λογιστικού συστήματος στις περ. ιε' και ιστ' της παρ. 1,
- θ) εκατό (100) ευρώ, για κάθε παράβαση της περ. ιζ' της παρ. 1.
- ι) Σε περίπτωση μη υποβολής, εκπρόθεσμης υποβολής ή υποβολής ανακριβούς δήλωσης στοιχείων ακινήτων (Ε9), επιβάλλεται πρόστιμο γι' αυτήν με την πράξη προσδιορισμού του φόρου, η οποία εκδίδεται βάσει της ως άνω δήλωσης. Σε περίπτωση υποβολής δηλώσεων στοιχείων ακινήτων για περισσότερα του ενός (1) έτη, επιβάλλεται ένα μόνο πρόστιμο, εφόσον στις δηλώσεις αυτές επαναλαμβάνονται οι ίδιες μεταβολές. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται η διαδικασία επιβολής

- α) εκατό (100) ευρώ, σε περίπτωση μη υποβολής ή εκπρόθεσμης υποβολής σχετικά με την περ. α) της παρ. 1 και, στις φορολογίες κεφαλαίου, για κάθε παράβαση των περ. α), β), γ), δ), στ) και ιγ) της παρ. 1,
- β) εκατό (100) ευρώ, για κάθε παράβαση των περ. β), γ) και δ) της παρ. 1 αν ο φορολογούμενος δεν είναι υπόχρεος τήρησης λογιστικών αρχείων (βιβλίων),
- γ) διακόσια πενήντα (250) ευρώ, για κάθε παράβαση των περ. β), γ), δ) και στ) της παρ. 1, αν ο φορολογούμενος είναι υπόχρεος απλογραφικού λογιστικού συστήματος και
- δ) πεντακόσια (500) ευρώ, για κάθε παράβαση των περ. β), γ), δ) και στ) της παρ. 1 αν ο φορολογούμενος είναι υπόχρεος διπλογραφικού λογιστικού συστήματος,
- ε) δύο χιλιάδες πεντακόσια (2.500) ευρώ, στις περ. ε), ζ), η) και ιδ) της παρ. 1,
- στ) πεντακόσια (500) ευρώ, ανά φορολογικό έλεγχο, για παραβάσεις των περ. ια) και ιβ) της παρ. 1, ζ) [Έχει καταργηθεί]³² η) πεντακόσια (500) ευρώ, ανά φορολογικό έλεγχο, αν ο φορολογούμενος είναι υπόχρεος τήρησης απλογραφικού λογιστικού συστήματος, και χίλια (1.000) ευρώ, ανά φορολογικό έλεγχο, αν ο φορολογούμενος είναι υπόχρεος τήρησης διπλογραφικού λογιστικού συστήματος στις περ. ιε' και ιστ' της παρ. 1,
- θ) ίσο με το διπλάσιο της καταβληθείσας με μετρητά αξίας των στοιχείων λιανικής πώλησης που εκδίδονται για τη συναλλαγή, για κάθε παράβαση της περ. ιζ) της παρ. 1,
- ι) σε περίπτωση μη υποβολής, εκπρόθεσμης υποβολής ή υποβολής ανακριβούς δήλωσης στοιχείων ακινήτων (Ε9), επιβάλλεται πρόστιμο γι' αυτήν με την πράξη προσδιορισμού του φόρου, η οποία εκδίδεται βάσει της ως άνω δήλωσης. Σε περίπτωση υποβολής δηλώσεων στοιχείων ακινήτων για περισσότερα του ενός (1) έτη, επιβάλλεται ένα μόνο πρόστιμο, εφόσον στις δηλώσεις αυτές επαναλαμβάνονται οι ίδιες μεταβολές. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζεται η διαδικασία επιβολής του ανωτέρω προστίμου, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των δύο πρώτων εδαφίων της παρούσας περίπτωσης. Δεν επιβάλλεται πρόστιμο στις δηλώσεις Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων -πράξεις προσδιορισμού φόρου, οι οποίες συντίθενται μηχανογραφικά από τη Φορολογική Διοίκηση.

του ανωτέρω προστίμου, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των δύο πρώτων εδαφίων της παρούσας περίπτωσης. Δεν επιβάλλεται πρόστιμο στις δηλώσεις ΕΝ.Φ.Ι.Α. πράξεις προσδιορισμού φόρου, οι οποίες συντίθενται μηχανογραφικά από τη Φορολογική Διοίκηση.

Δεν επιβάλλονται τα πρόστιμα του παρόντος άρθρου, σε περίπτωση υποβολής εκπρόθεσμης τροποποιητικής δήλωσης Φ.Π.Α. ή δήλωσης παρακρατούμενου φόρου, εφόσον η σχετική αρχική δήλωση έχει υποβληθεί εμπρόθεσμα. Τα πρόστιμα του παρόντος άρθρου δεν επιβάλλονται σε περίπτωση υποβολής εκπρόθεσμης τροποποιητικής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικού προσώπου, από την οποία το επιπλέον ποσό φόρου που προκύπτει προς καταβολή, σε σχέση με την αρχική δήλωση, είναι έως εκατό (100) ευρώ.»

³² Με την παρ. 4 του άρθρου 101 του ν. 4714/2020, (Α' 148) καταργήθηκε η περ. ζ) του άρθρου 54 του προΐσχύσαντος ν. 4174/2013

ια)³³ πεντακόσια (500) ευρώ για κάθε παράβαση της περ. ιη) της παρ. 1.
 ιβ) εκατό (100) ευρώ, για κάθε παράβαση της παρ. 1Α. Δεν επιβάλλονται τα πρόστιμα του παρόντος άρθρου, σε περίπτωση υποβολής εκπρόθεσμης τροποποιητικής δήλωσης Φ.Π.Α. ή δήλωσης παρακρατούμενου φόρου, εφόσον η σχετική αρχική δήλωση έχει υποβληθεί εμπρόθεσμα. Τα πρόστιμα του παρόντος δεν επιβάλλονται, σε περίπτωση υποβολής:

α) εκπρόθεσμης αρχικής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικού προσώπου ή νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας, από την οποία το ποσό φόρου που προκύπτει προς καταβολή είναι έως εκατό (100) ευρώ,
 β) εκπρόθεσμης τροποποιητικής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικού προσώπου ή νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας, από την οποία το επιπλέον ποσό φόρου που προκύπτει προς καταβολή, σε σχέση με την αρχική δήλωση, είναι έως εκατό (100) ευρώ.³⁴

3. Σε περίπτωση διαπίστωσης, στο πλαίσιο ελέγχου, εκ νέου διάπραξης της ίδιας παράβασης, εντός πενταετίας από την έκδοση της αρχικής πράξης, τα σύμφωνα με το παρόν άρθρο πρόστιμα επιβάλλονται στο διπλάσιο και, στην περίπτωση κάθε επόμενης ίδιας παράβασης, στο τετραπλάσιο του αρχικώς επιβληθέντος προστίμου.

Υποτροπή

Άρθρο 54Α **Υποχρεώσεις τρίτων για τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων** **(ΕΝ.Φ.Ι.Α.)**

Πιστοποιητικό ΕΝΦΙΑ

1.³⁵ Απαγορεύεται κάθε υποσχετική ή εκποιητική δικαιοπραξία με την οποία συστήνονται, μεταβάλλονται, αλλοιώνονται ή μεταβιβάζονται,

³³ Με την παρ. 2 του άρθρου 28 του ν. 5047/2023 προστέθηκε περίπτωση ια).

³⁴ Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 τίθεται, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με την παρ. 1 του άρθρου 35 του ν. 5036/2023.

³⁵ Η παρ. 1 τίθεται, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή της με την παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 5036/2023. Η αρχική της διατύπωση είχε ως εξής: «Απαγορεύεται κάθε υποσχετική ή εκποιητική δικαιοπραξία με την οποία συστήνονται, μεταβάλλονται, αλλοιώνονται ή μεταβιβάζονται, από οποιαδήποτε αιτία, δικαιώματα επί ακινήτου ή παρέχεται δικαίωμα προσημείωσης ή υποθήκης σε αυτό, αν δεν μνημονεύεται και δεν επισυνάπτεται από τον συμβολαιογράφο, στο συμβόλαιο που συντάσσει, πιστοποιητικό της Φορολογικής Διοίκησης, με το οποίο πιστοποιείται ότι το ίδιο ακίνητο περιλαμβάνεται στη δήλωση ΕΝ.Φ.Ι.Α., καθώς και ότι ο φορολογούμενος έχει καταβάλει ή νόμιμα απαλλαγεί από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α. για το συγκεκριμένο ακίνητο και έχει καταβάλει τις ληξιπρόθεσμες δόσεις, έχει ρυθμίσει ή έχει νόμιμα απαλλαγεί από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α. για τα υπόλοιπα ακίνητα, για τα οποία είναι υπόχρεος για τα πέντε (5) προηγούμενα έτη (πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α.). Τα παραπάνω ισχύουν και για τη σύνταξη περίληψης κατακυρωτικής έκθεσης επί εκούσιου πλειστηριασμού. Στην περίπτωση αυτή το πιστοποιητικό προσκομίζεται μόνον από τον επισπεύδοντα τον εκούσιο πλειστηριασμό. Το πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. που αφορά ακίνητο πτωχού, ακίνητο το οποίο ανήκει σε υπό εκκαθάριση νομικό πρόσωπο ή κληρονομαίο ακίνητο για το οποίο έχει οριστεί εκτελεστής διαθήκης ή εκκαθαριστής κληρονομιάς, χορηγείται, αντίστοιχα, στον, κατά τον χρόνο χορήγησης αυτού, σύνδικο της πτώχευσης, στον εκκαθαριστή του νομικού προσώπου, στον εκτελεστή διαθήκης ή στον εκκαθαριστή κληρονομιάς, εφόσον το ίδιο ακίνητο περιλαμβάνεται στη δήλωση ΕΝ.Φ.Ι.Α. και εφόσον έχει καταβληθεί φόρος ή νόμιμα έχει απαλλαγεί από αυτόν για τα πέντε (5) προηγούμενα έτη. Κατά τη σύνταξη συμβολαιογραφικής πράξης αποδοχής κληρονομιάς μνημονεύεται και επισυνάπτεται από τον συμβολαιογράφο το πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. για τα πέντε (5) προηγούμενα έτη. Για τα έτη κατά τα οποία υπόχρεος ήταν ο κληρονομούμενος το πιστοποιητικό χορηγείται, εφόσον έχει καταβληθεί ο φόρος που αναλογεί στο ποσοστό και στο δικαίωμα επί του ακινήτου που κληρονομείται ή εφόσον ο κληρονομούμενος έχει νόμιμα απαλλαγεί από τον φόρο γι' αυτό. Δεν απαιτείται η μνημόνευση, επισύναψη ή προσκόμιση του πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α. στη μονομερή εξάλειψη υποθήκης ή στην άρση κατάσχεσης ή στην παραχώρηση υποθήκης ή προσημείωσης

από οποιαδήποτε αιτία, δικαιώματα επί ακινήτου ή παρέχεται δικαίωμα προσημείωσης ή υποθήκης σε αυτό, αν δεν μνημονεύεται και δεν επισυνάπτεται από τον συμβολαιογράφο, στο συμβόλαιο που συντάσσει, πιστοποιητικό της Φορολογικής Διοίκησης (Πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α.) ως εξής:

(α) Σε περίπτωση εκποιητικής δικαιοπραξίας για τη μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματου δικαιώματος επ' αυτού από επαχθή αιτία, με το Πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. βεβαιώνεται μόνο ότι το συγκεκριμένο ακίνητο περιλαμβάνεται στη δήλωση ΕΝ.Φ.Ι.Α. τα πέντε (5) προηγούμενα της μεταβίβασης έτη. Εάν το πιστοποιητικό εκδίδεται μετά την πράξη προσδιορισμού ΕΝ.Φ.Ι.Α. του τρέχοντος έτους, σε αυτό βεβαιώνεται ότι το συγκεκριμένο ακίνητο περιλαμβάνεται στη δήλωση ΕΝ.Φ.Ι.Α. για έξι (6) έτη, συμπεριλαμβανομένου και του έτους μεταβίβασης.

(β) Στις υπόλοιπες δικαιοπραξίες της παρούσας παραγράφου, με το πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. βεβαιώνεται ότι το συγκεκριμένο ακίνητο περιλαμβάνεται στη δήλωση ΕΝ.Φ.Ι.Α., καθώς και ότι ο φορολογούμενος έχει καταβάλλει, ή νόμιμα απαλλαγεί από τις ληξιπρόθεσμες οφειλές του ΕΝ.Φ.Ι.Α. για το συγκεκριμένο ακίνητο, περιλαμβανομένων των ληξιπρόθεσμων δόσεων ΕΝ.Φ.Ι.Α. του τρέχοντος έτους κατά τον χρόνο έκδοσης του πιστοποιητικού και έχει καταβάλλει τις ληξιπρόθεσμες δόσεις, έχει ρυθμίσει ή έχει νόμιμα απαλλαγεί από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α. για τα υπόλοιπα ακίνητα, για τα οποία είναι υπόχρεος για τα πέντε (5) προηγούμενα της μεταβίβασης έτη και, αν εκδίδεται πιστοποιητικό μετά την πράξη προσδιορισμού ΕΝ.Φ.Ι.Α. του τρέχοντος έτους, για τα έξι (6) τελευταία έτη, ήτοι, συμπεριλαμβανομένου και του έτους μεταβίβασης. Τα παραπάνω ισχύουν και για τη σύνταξη περίληψης κατακυρωτικής έκθεσης επί εκούσιου πλειστηριασμού. Στην περίπτωση αυτή το πιστοποιητικό προσκομίζεται μόνο από τον επισπεύδοντα τον εκούσιο πλειστηριασμό. Το Πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. που αφορά ακίνητο πτωχού, ακίνητο το οποίο ανήκει σε υπό εκκαθάριση νομικό πρόσωπο ή κληρονομιαίο ακίνητο για το οποίο έχει οριστεί εκτελεστής διαθήκης ή εκκαθαριστής κληρονομιάς, χορηγείται, αντίστοιχα, στον, κατά τον χρόνο χορήγησης αυτού, σύνδικο της πτώχευσης, στον εκκαθαριστή του νομικού προσώπου, στον εκτελεστή διαθήκης ή στον εκκαθαριστή κληρονομιάς. Κατά τη σύνταξη συμβολαιογραφικής πράξης αποδοχής κληρονομιάς μνημονεύεται και επισυνάπτεται από τον συμβολαιογράφο το Πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α.. Για τα έτη, κατά τα οποία υπόχρεος ήταν ο κληρονομούμενος, το πιστοποιητικό χορηγείται, εφόσον έχει καταβληθεί ο φόρος που αναλογεί στο ποσοστό και στο δικαίωμα επί

για εξασφάλιση δικαιωμάτων του Ελληνικού Δημοσίου. Σε κάθε περίπτωση θεωρείται έγκυρη η μνημόνευση, επισύναψη ή προσκόμιση του πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α., στο οποίο το κτίσμα αποτυπώνεται με απόκλιση της επιφάνειάς του μέχρι πέντε (5) τετραγωνικά μέτρα και το γήπεδο ή το οικόπεδο αποτυπώνονται με απόκλιση μέχρι δύο τοις εκατό (2%) της επιφάνειάς τους ή παραλείπονται ή αναγράφονται εσφαλμένα στοιχεία που δεν επηρεάζουν τη φορολογική ταυτότητα του ακινήτου και δεν συνεπάγονται την επιβολή μειωμένου φόρου.»

του ακινήτου που κληρονομείται ή εφόσον ο κληρονομούμενος έχει νόμιμα απαλλαγεί από τον φόρο για αυτό.

Δεν απαιτείται η μνημόνευση, επισύναψη ή προσκόμιση του Πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α. στη μονομερή εξάλειψη υποθήκης ή στην άρση κατάσχεσης ή στην παραχώρηση υποθήκης ή προσημείωσης για εξασφάλιση δικαιωμάτων του Ελληνικού Δημοσίου. Σε κάθε περίπτωση θεωρείται έγκυρη η μνημόνευση, επισύναψη ή προσκόμιση του πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α., στο οποίο το κτίσμα αποτυπώνεται με απόκλιση της επιφάνειάς του μέχρι πέντε (5) τετραγωνικά μέτρα και το γήπεδο ή το οικόπεδο αποτυπώνονται με απόκλιση μέχρι δύο τοις εκατό (2%) της επιφάνειάς τους ή παραλείπονται ή αναγράφονται εσφαλμένα στοιχεία που δεν επηρεάζουν τη φορολογική ταυτότητα του ακινήτου και δεν συνεπάγονται την επιβολή μειωμένου φόρου.

Υποχρεώσεις τρίτων

2. Οι φύλακες μεταγραφών και οι προϊστάμενοι των κτηματολογικών γραφείων υποχρεούνται να αρνηθούν τη μεταγραφή ή την καταχώριση στα κτηματολογικά βιβλία συμβολαιογραφικού εγγράφου, με το οποίο συστήνονται, μεταβάλλονται, αλλοιώνονται ή μεταβιβάζονται από οποιαδήποτε αιτία δικαιώματα επί ακινήτου ή παρέχεται δικαίωμα προσημείωσης ή υποθήκης σε αυτό, αν δεν μνημονεύεται και δεν επισυνάπτεται το πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α.. Το πρώτο εδάφιο ισχύει και για τη μεταγραφή ή καταχώριση της κατακυρωτικής έκθεσης επί εκούσιου πλειστηριασμού, καθώς και για τη μεταγραφή ή καταχώριση της αποδοχής κληρονομιάς.

Εξαιρέση

3.³⁶ Επιτρέπεται η σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου και πριν την εξόφληση του οφειλόμενου φόρου της παρ. 1, με την προϋπόθεση ότι επί των οικείων πιστοποιητικών αναγράφεται το συνολικά οφειλόμενο ποσό φόρων και τόκων, για το συγκεκριμένο ακίνητο, το οποίο

³⁶ Η παρ. 3 τίθεται, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή της με την παρ. 2 του άρθρου 16 του ν. 5036/2023. Η αρχική της διατύπωση είχε ως εξής: «3. Επιτρέπεται η σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου και πριν την εξόφληση του οφειλόμενου φόρου της παρ. 1, με την προϋπόθεση ότι επί των οικείων πιστοποιητικών αναγράφεται το συνολικά οφειλόμενο ποσό φόρων και τόκων, για το συγκεκριμένο ακίνητο, το οποίο υποχρεούται να αποδώσει, επί ποινή ακυρότητας του συμβολαίου, ο συμβολαιογράφος μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριών (3) εργασίμων ημερών από τη σύνταξή του. Είναι δυνατή, μετά από αίτηση του υπόχρεου, η χορήγηση πιστοποιητικού για μεταβίβαση συγκεκριμένου ακινήτου με παρακράτηση και απόδοση του συνολικού τιμήματος της αγοραπωλησίας, που καλύπτει τουλάχιστον το οφειλόμενο ποσό φόρων και τόκων για το συγκεκριμένο ακίνητο έναντι του συνολικά οφειλόμενου ποσού φόρων και τόκων για όλα τα ακίνητα για τα οποία είναι υπόχρεος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο πρώτο εδάφιο, χωρίς να απαιτείται να έχει προηγηθεί ρύθμιση των ληξιπρόθεσμων οφειλών από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α.. Για την εφαρμογή της παρούσας το τίμημα δεν μπορεί να υπολείπεται του οφειλόμενου ποσού. Εφόσον με το ίδιο συμβολαιογραφικό έγγραφο μεταβιβάζεται με αντάλλαγμα το σύνολο της ακίνητης περιουσίας φυσικού ή νομικού προσώπου και το συνολικά οφειλόμενο ποσό φόρων και τόκων αποδίδεται, επί ποινή ακυρότητας του συμβολαίου, από τον συμβολαιογράφο μέσα στην προθεσμία των τριών (3) εργασίμων ημερών, χορηγείται ένα ενιαίο πιστοποιητικό της παρ. 1 για το σύνολο των ακινήτων, χωρίς να απαιτείται να έχει προηγηθεί ρύθμιση των ληξιπρόθεσμων οφειλών από ΕΝ.Φ.Ι.Α.. Η ανωτέρω διαδικασία εφαρμόζεται ανάλογα και στις συμβολαιογραφικές πράξεις εγγραφής υποθήκης για διασφάλιση χορηγούμενου δανείου από πιστωτικό ίδρυμα. Ο συμβολαιογράφος υποχρεούται, επί ποινή ακυρότητας του συμβολαίου, να αποδώσει τον αναλογούντα φόρο μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριών (3) εργασίμων ημερών από τη σύνταξη του συμβολαιογραφικού εγγράφου και πάντως μέσα σε τρεις (3) ημέρες από την εκταμίευση του δανείου. Κατά τη μεταγραφή ή την καταχώριση του συμβολαιογραφικού εγγράφου στα κτηματολογικά γραφεία οι φύλακες μεταγραφών και οι προϊστάμενοι των κτηματολογικών γραφείων υποχρεούνται να αρνηθούν τη μεταγραφή ή την καταχώριση, αν δεν προσκομισθεί κυρωμένο αντίγραφο του αποδεικτικού εξόφλησης του οφειλόμενου ποσού.»

υποχρεούται να αποδώσει, επί ποινή ακυρότητας του συμβολαίου, ο συμβολαιογράφος μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριών (3) εργασίμων ημερών από τη σύνταξή του.

Ειδικά στις συμβολαιογραφικές πράξεις εγγραφής υποθήκης για διασφάλιση χορηγούμενου δανείου από πιστωτικό ίδρυμα το Πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α. χορηγείται με παρακράτηση και απόδοση του ποσού που καλύπτει τουλάχιστον το οφειλόμενο ποσό φόρων και τόκων για το συγκεκριμένο ακίνητο δίχως να απαιτείται να έχουν καταβληθεί οι ληξιπρόθεσμες δόσεις, να έχουν ρυθμιστεί ή να έχει προηγηθεί νόμιμη απαλλαγή από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α. για τα υπόλοιπα ακίνητα. Για την εφαρμογή της παρούσας, το καταβληθησόμενο ποσό δεν μπορεί να υπολείπεται του οφειλόμενου ποσού.

Ο συμβολαιογράφος υποχρεούται, επί ποινή ακυρότητας του συμβολαίου, να αποδώσει τον αναλογούντα φόρο μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριών (3) εργασίμων ημερών από τη σύνταξη του συμβολαιογραφικού εγγράφου και πάντως μέσα σε τρεις (3) ημέρες από την εκταμίευση του δανείου. Κατά τη μεταγραφή ή την καταχώριση του συμβολαιογραφικού εγγράφου στα κτηματολογικά γραφεία οι φύλακες μεταγραφών και οι προϊστάμενοι των κτηματολογικών γραφείων υποχρεούνται να αρνηθούν τη μεταγραφή ή την καταχώριση, αν δεν προσκομισθεί κυρωμένο αντίγραφο του αποδεικτικού εξόφλησης του οφειλόμενου ποσού.

Παραδεκτό ενδίκων
βοηθημάτων

4. Είναι απαράδεκτη η συζήτηση ενώπιον δικαστηρίου εμπράγματης αγωγής επί ακινήτου, πλην της μονομερούς εγγραφής υποθήκης ή προσημείωσης υποθήκης ή της άρσης κατάσχεσης, αν δεν προσκομισθεί από τον υπόχρεο σε ΕΝ.Φ.Ι.Α. πιστοποιητικό ότι το ίδιο ακίνητο περιλαμβάνεται στη δήλωση ΕΝ.Φ.Ι.Α. για τα πέντε (5) προηγούμενα έτη. Εάν το πιστοποιητικό εκδίδεται μετά την πράξη προσδιορισμού ΕΝ.Φ.Ι.Α. του τρέχοντος έτους, σε αυτό βεβαιώνεται ότι το συγκεκριμένο ακίνητο περιλαμβάνεται στη δήλωση ΕΝ.Φ.Ι.Α. για έξι (6) έτη³⁷.

Πρόστιμα

5. Οι συμβολαιογράφοι, οι φύλακες μεταγραφών και οι προϊστάμενοι των κτηματολογικών γραφείων, που παραβαίνουν τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο παρόν άρθρο, υπόκεινται σε πρόστιμο ανά συμβολαιογραφική πράξη, ανεξάρτητα από τον αριθμό των συμβαλλομένων, των ακινήτων ή των δικαιωμάτων επ' αυτών, το οποίο ορίζεται σε δύο τοις εκατό (2%) επί της διαφοράς της αξίας των ακινήτων ή δικαιωμάτων, για τα οποία επισυνάπτεται ανακριβές πιστοποιητικό, το οποίο πρόστιμο δεν μπορεί να είναι κατώτερο από εκατό (100) και ανώτερο από χίλια (1.000) ευρώ. Σε περίπτωση που από τη χρήση ανακριβούς πιστοποιητικού δεν προκύπτει απώλεια φόρου, δεν επιβάλλεται πρόστιμο. Ανακριβές είναι το πιστοποιητικό, στο οποίο δεν απεικονίζεται ορθά η φορολογική ταυτότητα του ακινήτου ή του δικαιώματος επί ακινήτου. Ως φορολογική ταυτότητα του ακινήτου νοείται το σύνολο των πληροφοριών που περιλαμβάνονται στη δήλωση στοιχείων ακινήτων (Ε9) και επιδρούν στον ορθό υπολογισμό του φόρου. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται τα ειδικότερα στοιχεία που συνιστούν τη φορολογική ταυτότητα των ακινήτων. Σε περίπτωση

³⁷ Με την παρ. 3 του άρθρου 16 του ν. 5036/2023 προστέθηκε δεύτερο εδάφιο.

κατά την οποία δεν επισυνάπτεται πιστοποιητικό, το πρόστιμο ορίζεται σε ένα τοις χιλίσις (1%) επί της αξίας των ακινήτων ή δικαιωμάτων για τα οποία δεν επισυνάπτεται πιστοποιητικό ανά συμβολαιογραφική πράξη και δεν μπορεί να είναι κατώτερο από εκατό (100) και ανώτερο από χίλια (1.000) ευρώ. Εφόσον διαπιστωθεί από μεταγενέστερο έλεγχο, που διενεργείται εντός δεκαετίας από τον προηγούμενο έλεγχο, ότι συμβολαιογράφος, φύλακας μεταγραφών ή προϊστάμενος κτηματολογικού γραφείου προέβη στην ίδια παράβαση για το ίδιο ακίνητο, το αναλογούν κατά τα οριζόμενα στην παρούσα πρόστιμο διπλασιάζεται.

Εξουσιοδοτική διάταξη

6. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται ο τύπος και το περιεχόμενο (πληροφορίες και στοιχεία) του Πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α., η διάρκεια ισχύος αυτού³⁸, η διαδικασία χορήγησής του και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 54Β **Χρόνος επιβολής τόκων και προστίμων** **στον ΕΝ.Φ.Ι.Α.**

Αν ο φορολογούμενος δεν υποβάλει δήλωση στοιχείων ακινήτων ή υποβάλει εκπρόθεσμη ή ανακριβή δήλωση, με συνέπεια τη μη διενέργεια εκκαθάρισης του ΕΝ.Φ.Ι.Α. ή την εκκαθάριση ή τον προσδιορισμό αυτού σε μεταγενέστερο χρόνο, ως αφετηρία για την επιβολή των προστίμων, ορίζεται η επομένη της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής δήλωσης στοιχείων ακινήτων. Ως αφετηρία για την επιβολή των τόκων ορίζεται η επομένη της ημερομηνίας της πρώτης ηλεκτρονικής έκδοσης των πράξεων διοικητικού προσδιορισμού φόρου για το οικείο έτος από τη Φορολογική Διοίκηση για τους υπόχρεους του έτους αυτού.

Άρθρο 54Γ **Πρόστιμα για παραβάσεις υποχρεώσεων για την αυτόματη** **ανταλλαγή πληροφοριών χρηματοοικονομικών λογαριασμών**

Παραβάσεις

1. Για κάθε μία από τις παρακάτω παραβάσεις επιβάλλεται πρόστιμο στα Δηλούντα Ελληνικά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα, εφόσον υπέχουν αντίστοιχη υποχρέωση κατ' εφαρμογή του οριζόμενου στο άρθρο 29 σχετικού νομοθετικού πλαισίου:

- α) υποβάλλουν εκπρόθεσμα τις πληροφορίες σχετικά με κάθε Δηλωτέο Λογαριασμό,
- β) δεν υποβάλλουν πληροφορίες σχετικά με κάθε Δηλωτέο Λογαριασμό,
- γ) υποβάλλουν ελλιπείς ή ανακριβείς πληροφορίες σχετικά με κάθε Δηλωτέο Λογαριασμό,
- δ) δεν ανταποκρίθουν σε αίτημα της Φορολογικής Διοίκησης είτε για παροχή πληροφοριών ή στοιχείων είτε για συμπλήρωση ή διόρθωση

³⁸ Με την παρ. 4 του άρθρου 16 του ν. 5036/2023 προστέθηκαν οι λέξεις «η διάρκεια ισχύος αυτού».

πληροφοριών ή στοιχείων σχετικά με κάθε Δηλωτέο Λογαριασμό εντός προθεσμίας, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 15,

ε) δεν συνεργαστούν στη διάρκεια ελέγχου για τη συμμόρφωση με τους κανόνες υποβολής των στοιχείων και δέουσας επιμέλειας,

στ) δεν συμμορφωθούν με τις υποχρεώσεις υποβολής πληροφοριών σχετικά με κάθε Δηλωτέο Λογαριασμό σύμφωνα με τους κανόνες υποβολής στοιχείων και δέουσας επιμέλειας εντός προθεσμίας, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 15.

Πρόστιμα

2. Τα πρόστιμα για τις παραβάσεις που αναφέρονται στην παρ. 1 καθορίζονται ως εξής:

α) εκατό (100) ευρώ, για κάθε παράβαση της περ. α' ανά Δηλωτέο Λογαριασμό,

β) τριακόσια (300) ευρώ, για κάθε παράβαση των περ. β' και γ' ανά Δηλωτέο Λογαριασμό,

γ) χίλια (1.000) ευρώ, για κάθε παράβαση της περ. δ' ανά Δηλωτέο Λογαριασμό,

δ) δύο χιλιάδες πεντακόσια (2.500) ευρώ, για κάθε παράβαση της περ. ε',

ε) πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ, για κάθε παράβαση της περ. στ' κατόπιν ελέγχου.

Αν τα Δηλούντα Ελληνικά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα εκουσίως και μέσα σε διάστημα τριών (3) μηνών, που αρχίζει από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής των πληροφοριών αυτών στην αρμόδια Υπηρεσία της Φορολογικής Διοίκησης, διορθώσουν ή συμπληρώσουν τις πληροφορίες για κάθε Δηλωτέο Λογαριασμό σχετικά με τις περ. α', β' και γ' της παρ. 1, θεωρείται ότι δεν διαπράττουν παράβαση και δεν επιβάλλεται πρόστιμο. Αν τα Δηλούντα Ελληνικά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα, κατόπιν ελέγχου ή κατόπιν γνωστοποίησης της αρμόδιας αλλοδαπής αρχής, διορθώσουν ή συμπληρώσουν τις πληροφορίες για κάθε Δηλωτέο Λογαριασμό σχετικά με τις περ. α', β' και γ' της παρ. 1, εντός προθεσμίας, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 15, τα πρόστιμα της παρ. 2 επιβάλλονται στο μισό, εφόσον η παράβαση αφορά στα έτη 2017 και 2018.

Υποτροπή

3. Αν τα Δηλούντα Ελληνικά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα διαπράξουν την ίδια παράβαση μέσα σε μια πενταετία από τη διαπίστωση της αρχικής παράβασης, τα πρόστιμα των παρ. 1 και 2 επιβάλλονται στο διπλάσιο. Αν επαναληφθεί η ίδια παράβαση, για κάθε επόμενη παράβαση τα πρόστιμα των περ. α' έως και ε' της παρ. 2 επιβάλλονται στο τετραπλάσιο, ανεξαρτήτως της εφαρμογής του τρίτου εδαφίου αυτής.

Άρθρο 54Δ

Κυρώσεις για τη μη παροχή πληροφοριών ή στοιχείων από τις ψηφιακές πλατφόρμες³⁹

Διακοπή πρόσβασης

1. Η μη ανταπόκριση στο αίτημα της παρ. 3α του άρθρου 15, εντός της

³⁹ Με το άρθρο 23 του ν. 5047/2023 διεγράφη από το τέλος του τίτλου η φράση «της οικονομίας διαμοιρασμού».

ταχθείσας προθεσμίας, ή η παροχή στοιχείων που δεν ανταποκρίνονται στις προδιαγραφές του ως άνω αιτήματος, ή η συνδρομή των προϋποθέσεων των περ. δ), ε) ή στ) της παρ. 1 του άρθρου 54ΙΑ,⁴⁰ συνεπάγεται τη διακοπή της πρόσβασης στους ιστότοπους των ψηφιακών πλατφορμών από τους Παρόχους Υπηρεσιών Διαδικτύου με καταστατική έδρα ή με τόπο πραγματικής διοίκησης ή μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα κατά τα οριζόμενα στο [άρθρο 6] του Κ.Φ.Ε. ή στις Σ.Α.Δ.Φ. που έχει συνάψει η Ελλάδα, όταν η πρόσβαση διενεργείται από Διεύθυνση Διαδικτυακού Πρωτοκόλλου (Διεύθυνση IP) που βρίσκεται στην ελληνική επικράτεια. Για τη διακοπή εκδίδεται κοινή απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών⁴¹ και του Διοικητή, εφόσον το αίτημα αφορά σε στοιχεία ή πληροφορίες που συντελούν στην ταυτοποίηση ή και στην εκτίμηση της φορολογικής υποχρέωσης πωλητών. Στην περίπτωση αυτή, ο διαχειριστής της ψηφιακής πλατφόρμας δύναται, εάν αμφισβητεί τη συνδρομή των περιστάσεων που δικαιολογούν την έκδοση της απόφασης του δεύτερου εδαφίου, να προσφύγει κατά της απόφασης απευθείας ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού δικαστηρίου χωρίς την εφαρμογή της διαδικασίας του άρθρου 63. Στον Πάροχο Υπηρεσιών Διαδικτύου που παραβαίνει την ανωτέρω υποχρέωση επιβάλλεται πρόστιμο από τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ έως εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ.

2. Πριν την έκδοση της απόφασης για τη διακοπή της πρόσβασης και μετά την παρέλευση της ταχθείσας προθεσμίας, αποστέλλεται επιστολή από τον Διοικητή στον διαχειριστή της ψηφιακής πλατφόρμας για την επικείμενη διακοπή πρόσβασης, μέσα σε δεκαπέντε (15) εργάσιμες ημέρες από τη λήψη της επιστολής, προκειμένου ο διαχειριστής να διατυπώσει τις απόψεις του. Η διακοπή της πρόσβασης στους ιστότοπους των ανωτέρω ψηφιακών πλατφορμών αίρεται άμεσα με την ικανοποίηση του αιτήματος της ΑΑΔΕ, κατόπιν απόφασης του Διοικητή. Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να δημοσιεύει στον ιστότοπό της κατάλογο ψηφιακών πλατφορμών στις οποίες έχει επιβληθεί η κύρωση του πρώτου εδαφίου.

Πρόστιμα

3.α) Σε περίπτωση που κατά παράβαση της επιβληθείσας στην παρ. 1 διακοπής πρόσβασης, πραγματοποιούνται συναλλαγές από τους πωλητές στις ανωτέρω πλατφόρμες, επιβάλλεται πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ στον πωλητή.

β) Στον Πάροχο Υπηρεσιών Διαδικτύου επιβάλλεται πρόστιμο από τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ έως εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ, σε περίπτωση μη εφαρμογής της απόφασης του Διοικητή, καθώς και σε περίπτωση μη χορήγησης στοιχείων του τετάρτου εδαφίου της παρ. 3α του άρθρου 15, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1.

γ) Σε περίπτωση μη χορήγησης στοιχείων του τετάρτου εδαφίου της παρ. 3α του άρθρου 15 από κάθε άλλο πρόσωπο, φυσικό ή νομικό, ή νομική οντότητα πλην του Παρόχου Υπηρεσιών Διαδικτύου,

⁴⁰ Με το άρθρο 23 του ν. 5047/2023 προστέθηκε η φράση «ή η συνδρομή των προϋποθέσεων των περ. δ), ε) ή στ) της παρ. 1 του άρθρου 54ΙΑ».

⁴¹ Με το άρθρο 23 του ν. 5047/2023 η φράση «του Υπουργού Οικονομικών» στις παραγράφους 1 και 4 αντικαταστάθηκε με τη φράση «του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών».

επιβάλλεται πρόστιμο από πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ έως τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ.

Εξουσιοδοτική διάταξη

4. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και του Διοικητή δύναται να καθορίζονται η διαδικασία διακοπής της πρόσβασης και άρσης αυτής, η επιβολή του προστίμου της παρ. 3 και κάθε άλλη αναγκαία και ειδικότερη λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 54Ε

Πρόστιμα για παραβάσεις μη τήρησης λογιστικών αρχείων και μη διαφύλαξης φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών (Φ.Η.Μ.) και φορολογικών μνημών και αρχείων που δημιουργούν οι Φ.Η.Μ.

Πρόστιμα για παραβάσεις μη τήρησης λογιστικών αρχείων και μη διαφύλαξης ΦΗΜ και φορολογικών μνημών και αρχείων που δημιουργούν οι ΦΗΜ

1. α) Σε περίπτωση που διαπιστώνεται, μετά από το πέρας του οριζόμενου από τις σχετικές διατάξεις του ν. 4308/2014 (Α' 251) χρόνου κατάρτισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, ότι η ελεγχόμενη οντότητα δεν τήρησε τα προβλεπόμενα από τις σχετικές διατάξεις λογιστικά αρχεία (βιβλία), επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με το δεκαπέντε τοις εκατό (15%) επί των εσόδων της από επιχειρηματική δραστηριότητα για κάθε ελεγχόμενο έτος για το οποίο διαπιστώνονται τα ανωτέρω, όπως αυτά προκύπτουν από τον μέσο όρο των δηλωθέντων εσόδων με τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος των τριών (3) τελευταίων φορολογικών ετών, μη συμπεριλαμβανομένου εκείνου για το οποίο δεν έχει παρέλθει η προθεσμία υποβολής της οικείας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Το πρόστιμο αυτό δεν μπορεί να είναι κατώτερο των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ ανά ελεγχόμενο έτος, εφόσον πρόκειται για υπόχρεο τήρησης απλογραφικού λογιστικού συστήματος ή των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ ανά ελεγχόμενο έτος, εφόσον πρόκειται για υπόχρεο τήρησης διπλογραφικού λογιστικού συστήματος, ούτε μπορεί να είναι ανώτερο του τριπλάσιου του κατά περίπτωση κατώτερου προστίμου. Σε περίπτωση μη υποβολής έστω και μίας από τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος των τριών (3) τελευταίων φορολογικών ετών παρά την ύπαρξη σχετικής υποχρέωσης, το πρόστιμο υπολογίζεται με βάση τον μέσο όρο των εσόδων των υποβληθεισών δηλώσεων και δεν μπορεί να είναι κατώτερο των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ ανά ελεγχόμενο έτος, εφόσον πρόκειται για υπόχρεο τήρησης απλογραφικού λογιστικού συστήματος και των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ ανά ελεγχόμενο έτος, εφόσον πρόκειται για υπόχρεο τήρησης διπλογραφικού λογιστικού συστήματος, ούτε μπορεί να είναι ανώτερο του τριπλάσιου του κατά περίπτωση κατώτερου προστίμου. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου ως μη τήρηση των λογιστικών αρχείων (βιβλίων) λογίζεται και η μη ενημέρωση των λογιστικών αρχείων (βιβλίων) μετά από το πέρας του οριζόμενου από τις σχετικές διατάξεις του ν. 4308/2014 χρόνου κατάρτισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, η μη επίδειξη για οποιονδήποτε λόγο, μετά από πρόσκληση του άρθρου 14, των λογιστικών αρχείων (βιβλίων) στον φορολογικό έλεγχο εξισώνεται με μη τήρηση αυτών. Το πρόστιμο της

παρούσας περίπτωσης δεν επιβάλλεται, εφόσον η μη τήρηση ή ενημέρωση δεν επηρεάζει τη συμμόρφωση με τις φορολογικές υποχρεώσεις και την υποβολή φορολογικών δηλώσεων ή εφόσον με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο είναι δυνατός ο προσδιορισμός της φορολογητέας ύλης και των αντίστοιχων φορολογικών υποχρεώσεων.

β) Στην περίπτωση που κατά τη διενέργεια μερικού επιτόπιου ελέγχου πρόληψης της παρ. 7 του άρθρου 25 διαπιστώνεται ότι η ελεγχόμενη οντότητα δεν διαφύλαξε ή δεν προσκόμισε, ύστερα από πρόσκληση του άρθρου 14, Φ.Η.Μ. και φορολογικές μνήμες και αρχεία που δημιουργούν οι Φ.Η.Μ., επιβάλλεται αναλόγως το πρόστιμο της περ. α', εκτός εάν πριν την έκδοση της σχετικής εντολής ελέγχου έχει δηλωθεί απώλεια των Φ.Η.Μ..

Αντιρρήσεις

2. Πριν από την έκδοση της πράξης επιβολής του προστίμου της παρ. 1, ο φορολογούμενος ή το ευθυνόμενο πρόσωπο καλείται εγγράφως από τον Διοικητή να υποβάλει ενδεχόμενες αντιρρήσεις του, κατ' εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 62. Η πράξη επιβολής προστίμου εκδίδεται κατ' ανάλογη εφαρμογή των οριζόμενων στο άρθρο 28.

3. Το πρόστιμο του παρόντος άρθρου είναι αυτοτελές. Κατ' εξαίρεση, σε περίπτωση έκδοσης οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος για το φορολογικό έτος (χρήση) στο οποίο έχουν διαπιστωθεί παραβάσεις της παρ. 1, το πρόστιμο του παρόντος άρθρου μειώνεται κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%). Η ανωτέρω μείωση δεν εφαρμόζεται σε περίπτωση που το ποσό του φόρου εισοδήματος και του προστίμου του άρθρου 58 της οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού υπολείπεται του πενήντα τοις εκατό (50%) του προστίμου του παρόντος άρθρου, στην περίπτωση δε αυτή το εν λόγω πρόστιμο μειώνεται κατά ποσό που ισούται με το άθροισμα του φόρου εισοδήματος και του προστίμου του άρθρου 58 της οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού.

Εξουσιοδοτική

4. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, μετά από εισήγηση του Διοικητή, δύναται να καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 54ΣΤ⁴²

Πρόστιμα για παραβάσεις παραβίασης ή παραποίησης ή επέμβασης στη λειτουργία των φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών (Φ.Η.Μ.), καθώς και έκδοσης στοιχείων λιανικής πώλησης από Φ.Η.Μ., ο οποίος δεν λειτουργεί με εγκεκριμένες προδιαγραφές - Χρηματική επιβράβευση προσώπων κατόπιν επιβολής προστίμου μετά από επώνυμη καταγγελία στην εφαρμογή σύρωσης «QR code appodixi» της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων

Πρόστιμα για παραβάσεις παραβίασης ή παραποίησης ή επέμβασης στη λειτουργία των ΦΗΜ καθώς και έκδοσης στοιχείων λιανικής πώλησης από ΦΗΜ ο οποίος δεν λειτουργεί με εγκεκριμένες προδιαγραφές

1. α) Για παραβάσεις παραβίασης ή παραποίησης ή επέμβασης στη λειτουργία των Φ.Η.Μ., κατά οποιονδήποτε τρόπο, επιβάλλονται πρόστιμα ανά ελεγχόμενο έτος ως εξής:

⁴² Με το άρθρο 26 του ν. 5073/2023 τροποποιήθηκε ο τίτλος και προστέθηκαν παράγραφοι 3-9.

αα) όταν ο υπαίτιος της παράβασης είναι ο κάτοχος χρήστη του Φ.Η.Μ., επιβάλλεται αναλόγως το ποσό του προστίμου που προβλέπεται στα εδάφια πρώτο, δεύτερο και τρίτο της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 54Ε, χωρίς να εφαρμόζονται τα ανώτατα όρια της ίδιας ως άνω περίπτωσης,

αβ) όταν ο υπαίτιος της παράβασης είναι η επιχείρηση που έχει λάβει έγκριση λογισμικού (software) και υλισμικού (hardware) από τα αρμόδια όργανα ή οποιοδήποτε πρόσωπο έχει μεταπωλήσει λογισμικό ή παρέχει τεχνική υποστήριξη για την παραβίαση ή παραποίηση ή επέμβαση με οποιονδήποτε τρόπο στη λειτουργία φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών, επιβάλλεται πρόστιμο εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ.

β) Για παραβάσεις έκδοσης στοιχείων λιανικής πώλησης από Φ.Η.Μ. ο οποίος δεν λειτουργεί με εγκεκριμένες προδιαγραφές, επιβάλλεται αναλόγως το ποσό του προστίμου που προβλέπεται στα εδάφια πρώτο, δεύτερο και τρίτο της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 54Ε. Το πρόστιμο της παρούσας περίπτωσης δεν επιβάλλεται, εφόσον δεν επηρεάζονται η αυθεντικότητα της προέλευσης και η ακεραιότητα του περιεχομένου των στοιχείων, σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν. 4308/2014 (Α' 251). Στην περίπτωση αυτή επιβάλλεται το πρόστιμο της περ. στ⁴³ της παρ. 2 του άρθρου 54 και σε περίπτωση διαπίστωσης, στο πλαίσιο ελέγχου εκ νέου διάπραξης της ίδιας παράβασης, εντός πενταετίας από την έκδοση της αρχικής πράξης, εφαρμόζεται η παρ. 3 του άρθρου 54.

2. Για την έκδοση της πράξης επιβολής των προστίμων του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται αναλόγως τα οριζόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 54Ε.

3. Αν, κατόπιν επώνυμης καταγγελίας σε βάρος οντότητας του ν. 4308/2014, μέσω της εφαρμογής σάρωσης «QR code appodixi» της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) που αφορά σε στοιχεία λιανικής πώλησης, διενεργηθεί φορολογικός έλεγχος και επιβληθεί πρόστιμο, για παραβίαση ή παραποίηση ή επέμβαση στη λειτουργία των Φ.Η.Μ., σύμφωνα με το παρόν, ο καταγγέλλων λαμβάνει χρηματική επιβράβευση μετά από απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. Δεν δικαιούνται τη χρηματική επιβράβευση υπάλληλοι της Α.Α.Δ.Ε., του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, καθώς και οι υπάλληλοι της Διεύθυνσης Οικονομικής Αστυνομίας του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, που ασκούν ελεγκτικά καθήκοντα.

4. Η χρηματική επιβράβευση ανέρχεται στο δεκαπλάσιο της αξίας της συναλλαγής του εκδοθέντος στοιχείου λιανικής, για το οποίο έγινε η καταγγελία, συμπεριλαμβανομένου του αναλογούντος Φόρου Προστιθέμενης Αξίας και σε καμία περίπτωση δεν υπολείπεται των εκατό ευρώ (100 €), ούτε υπερβαίνει τις τρεις χιλιάδες ευρώ (3.000 €). Αν η καταγγελία αφορά περισσότερα φορολογικά στοιχεία που εξέδωσε η ίδια οντότητα, η χρηματική επιβράβευση υπολογίζεται επί του εκδοθέντος φορολογικού στοιχείου με τη μεγαλύτερη αξία.

5. Η χρηματική επιβράβευση του παρόντος δεν εμπίπτει σε καμία κατηγορία εισοδήματος και απαλλάσσεται από κάθε φόρο, κράτηση,

Χρηματική επιβράβευση
κατόπιν καταγγελίας

Ύψος χρηματικής
επιβράβευσης

Φορολογική αντιμετώπιση
χρηματικής επιβράβευσης

⁴³ Με το άρθρο 7 του ν. 5073/2023 οι λέξεις «περ. ια'» αντικαταστάθηκαν με τις λέξεις «περ. στ'».

τέλος ή εισφορά υπέρ του Δημοσίου, Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης, Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ή τρίτων και είναι ανεκχώρητη και ακατάσχετη στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης, δεν δεσμεύεται και δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη προς το Δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά τους πρόσωπα, τα ασφαλιστικά ταμεία και τα πιστωτικά ιδρύματα και δεν υπολογίζεται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα.

6. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 77 του ν. 4727/2020 (Α' 184), η απόφαση για την καταβολή της χρηματικής επιβράβευσης δεν αναρτάται στο Διαδίκτυο στο Πρόγραμμα «Διαύγεια» .

Καταβολή χρηματικής
πειβράβευσης

7. Η καταβολή του ποσού της χρηματικής επιβράβευσης διενεργείται, ως δαπάνη, με έκδοση από τη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών της Α.Α.Δ.Ε. Χρηματικού Εντάλματος Προπληρωμής (Χ.Ε.Π.). Για την έκδοση και απόδοση του Χ.Ε.Π. εφαρμόζονται το π.δ. 136/1998 (Α' 107), το π.δ. 97/2011 (Α' 232) και ο ν. 4270/2014 (Α' 143). Για την τακτοποίηση του Χ.Ε.Π. αποστέλλεται στη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών της Α.Α.Δ.Ε. η απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. για τη χορήγηση της αμοιβής, η οποία αποτελεί το μόνο δικαιολογητικό της δαπάνης.

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

8. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, μετά από εισήγηση του Διοικητή, δύνανται να ορίζονται και άλλες παραβάσεις που συνεπάγονται την καταβολή χρηματικής επιβράβευσης σύμφωνα με τους όρους του παρόντος.

9. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται η διαδικασία, ο τρόπος καταβολής της χρηματικής επιβράβευσης, καθώς και κάθε αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 54Ζ

Πρόστιμα για τη μη συμμόρφωση με το άρθρο 12 του ν. 2328/1995

1. Επιβάλλονται τα ακόλουθα πρόστιμα στους διαφημιστές ή διαφημιζόμενους, φυσικά και νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες, που δεν συμμορφώνονται με τα οριζόμενα στο άρθρο 12 του ν. 2328/1995 (Α' 159), ως εξής:

α) Αν χορηγηθεί επιβράβευση μεγαλύτερη από την προβλεπόμενη στην παρ. 8 του άρθρου 12 του ν. 2328/1995 στον διαφημιστή από το μέσο ή υπάρξει καταβολή της επιβράβευσης αυτής από τον διαφημιστή στον διαφημιζόμενο, επιβάλλεται στον διαφημιστή ή και στον διαφημιζόμενο, εάν συντρέχει περίπτωση λήψης απ' αυτόν επιβράβευσης κατά τα ανωτέρω, πρόστιμο ίσο με το πενταπλάσιο του ποσού αυτού.

β) Αν παραβιαστεί η απαγόρευση της περ. γ' της παρ. 8Α του άρθρου 12 του ν. 2328/1995 επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με την οικονομική αξία της μη εξουσιοδοτημένης πώλησης.

2. Η καταβολή μη επιτρεπόμενων επιβραβεύσεων κατά την περ. α' της παρ. 1 θεωρείται ως αχρεωστήτως καταβληθείσα και επιστρέφεται σε αυτόν που τις κατέβαλε.

3. Για τους σκοπούς εφαρμογής του παρόντος άρθρου οι έλεγχοι της Φορολογικής Διοίκησης μπορούν να επεκτείνονται στις επιχειρήσεις που μεσολαβούν για την πραγματοποίηση της διαφήμισης ή της καταχώρισης, καθώς και στις επιχειρήσεις που αφορά άμεσα η διαφήμιση ή καταχώριση.

4. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή δύναται να καθορίζονται η διαδικασία, η επιβολή των προστίμων της παρ. 1 και κάθε άλλο ειδικότερο θέμα τεχνικού ή λεπτομερειακού χαρακτήρα για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 54Η
Κυρώσεις για τη μη διαβίβαση δεδομένων στοιχείων λιανικής πώλησης, που εκδίδονται μέσω Φορολογικού Ηλεκτρονικού Μηχανισμού (Φ.Η.Μ.)

1. Σε περίπτωση διαπίστωσης μη διαβίβασης των δεδομένων, κατά το άρθρο 15Α, δηλαδή, των συνόψεων εκδοθέντων παραστατικών εσόδων λιανικής, που διαβιβάζονται στην ψηφιακή πλατφόρμα «myDATA» μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Φορολογικών Ηλεκτρονικών Μηχανισμών (Φ.Η.Μ.) της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ), επιβάλλεται στον υπόχρεο:

α) Σε περίπτωση πράξεων που επιβαρύνονται με Φ.Π.Α., πρόστιμο το οποίο ισούται με το πενήντα τοις εκατό (50%) του Φ.Π.Α. που αναγράφεται επί του κάθε μη διαβιβασθέντος στοιχείου. Το πρόστιμο αυτό δεν μπορεί να είναι κατώτερο, αθροιστικά ανά φορολογικό έλεγχο, των διακοσίων πενήντα (250) ευρώ, εφόσον πρόκειται για υπόχρεο τήρησης απλογραφικού λογιστικού συστήματος, και των πεντακοσίων (500) ευρώ, εφόσον πρόκειται για υπόχρεο τήρησης διπλογραφικού λογιστικού συστήματος.

β) Σε περίπτωση πράξεων που δεν επιβαρύνονται με Φ.Π.Α., πρόστιμο ύψους πεντακοσίων (500) ευρώ ανά φορολογικό έλεγχο, εφόσον ο φορολογούμενος είναι υπόχρεος τήρησης απλογραφικού λογιστικού συστήματος, και χιλίων (1.000) ευρώ, ανά φορολογικό έλεγχο, αν ο φορολογούμενος είναι υπόχρεος τήρησης διπλογραφικού λογιστικού συστήματος.

2. Σε περίπτωση κάθε επόμενης ίδιας παράβασης που διαπιστώνεται, στο πλαίσιο μεταγενέστερου ελέγχου εντός πενταετίας από την έκδοση της αρχικής πράξης, επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με το διπλάσιο του ύψους του προβλεπόμενου προστίμου της παρ. 1.

3. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή δύναται να καθορίζονται κάθε ειδικότερο θέμα και λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 54Θ⁴⁴
Κυρώσεις για παραβίαση της υποχρέωσης του άρθρου 15Β

Κυρώσεις του άρθρου 15Β

⁴⁴ Με το άρθρο 42 του ν. 5036/2023 προστέθηκε άρθρο 54Θ.

1. Στην οντότητα του άρθρου 1 του ν. 4308/2014 (Α' 251) που έχει υποχρέωση χρήσης τερματικών Ηλεκτρονικής Μεταφοράς Κεφαλαίων στο Σημείο Πώλησης (Electronic Funds Transfer at the Point of Sale, EFT/POS), ως δικαιούχος πληρωμής σύμφωνα με την περ. γ' του άρθρου 62 του ν. 4446/2016 (Α' 240) και παραβαίνει τις υποχρεώσεις του άρθρου 15B, επιβάλλεται πρόστιμο από χίλια (1.000) ευρώ έως πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ, ανά φορολογικό έτος.

Εξουσιοδοτική διάταξη

2. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή καθορίζονται κριτήρια για τον προσδιορισμό του ύψους των προστίμων της παρ. 1, όπως ενδεικτικά το τηρούμενο λογιστικό σύστημα, απλογραφικό ή διπλογραφικό, τα ακαθάριστα έσοδα της οντότητας και η υποτροπή, και ρυθμίζεται κάθε ειδικότερο θέμα για την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 54I⁴⁵

Κυρώσεις στους Παρόχους Υπηρεσιών Πληρωμών για παραβίαση των υποχρεώσεων της παρ. 3β του άρθρου 15

Πρόστιμο

1. Αν οι πληροφορίες ή τα στοιχεία που ζητούνται, σύμφωνα με την παρ. 3β του άρθρου 15, δεν παρέχονται από τον Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ. Εφόσον ο Πάροχος Υπηρεσιών Πληρωμών ανταποκριθεί στο αίτημα της παρ. 3β του άρθρου 15 εκπρόθεσμα ή τα παρεχόμενα στοιχεία δεν ανταποκρίνονται στις προδιαγραφές του ως άνω αιτήματος, επιβάλλεται πρόστιμο από δέκα χιλιάδες (10.000) έως σαράντα χιλιάδες (40.000) ευρώ. Για αιτήματα που υποβάλλονται εντός του ίδιου φορολογικού έτους, το πρόστιμο δεν μπορεί να υπερβαίνει, κατά περίπτωση, το τριπλάσιο των ανώτερων ποσών του δευτέρου εδαφίου.

Διακοπή πρόσβασης σε ιστότοπους

2. Αν δεν υποβληθούν οι πληροφορίες και τα στοιχεία που ζητούνται, εκτός από το πρόστιμο της παρ. 1, δύναται να επιβάλλεται η διακοπή της πρόσβασης στους ιστότοπους του Παρόχου Υπηρεσιών Πληρωμών από τους Παρόχους Υπηρεσιών Διαδικτύου με καταστατική έδρα ή με τόπο πραγματικής διοίκησης ή μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 6 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013, Α' 167) ή στις Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου 54Δ του παρόντος, το οποίο εφαρμόζεται αναλόγως.

Εξουσιοδοτική διάταξη

3. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή καθορίζονται τα κριτήρια προσδιορισμού του ύψους των προστίμων, σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής ή υποβολής που δεν ανταποκρίνεται στις ορισθείσες προδιαγραφές και ρυθμίζεται κάθε ειδικότερο θέμα για την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 54ΙΑ⁴⁶

⁴⁵ Με το άρθρο 40 του ν. 5036/2023 προστέθηκε άρθρο 54I.

⁴⁶ Με το άρθρο 20 του ν. 5047/2023 προστέθηκε άρθρο 54ΙΑ.

Κυρώσεις για παραβάσεις υποχρεώσεων για την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών που υποβάλλονται από Δηλούντες Φορείς Εκμετάλλευσης Πλατφόρμας

Παραβαση υποχρεώσεων για αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών

1. Εφόσον υπέχουν αντίστοιχη υποχρέωση βάσει του άρθρου 29, επιβάλλεται πρόστιμο στους Δηλούντες Φορείς Εκμετάλλευσης Πλατφόρμας, αν:

α) υποβάλλουν εκπρόθεσμα τις πληροφορίες σχετικά με κάθε Δηλωτέο Πωλητή,

β) δεν υποβάλλουν πληροφορίες σχετικά με κάθε Δηλωτέο Πωλητή,

γ) υποβάλλουν ελλιπείς ή ανακριβείς πληροφορίες σχετικά με κάθε Δηλωτέο Πωλητή,

δ) δεν ανταποκρίνονται σε αίτημα της φορολογικής διοίκησης, είτε για παροχή πληροφοριών ή στοιχείων, είτε για συμπλήρωση ή διόρθωση πληροφοριών ή στοιχείων σχετικά με κάθε Δηλωτέο Πωλητή εντός προθεσμίας, κατ' εφαρμογή του άρθρου 15,

ε) δεν συνεργάζονται στη διάρκεια ελέγχου για τη συμμόρφωση με τους κανόνες υποβολής των στοιχείων και δέουσας επιμέλειας,

στ) δεν συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις υποβολής πληροφοριών, σχετικά με κάθε Δηλωτέο Πωλητή σύμφωνα με τους κανόνες υποβολής στοιχείων και δέουσας επιμέλειας εντός προθεσμίας, κατ' εφαρμογή του άρθρου 15.

Πρόστιμα

2. Τα πρόστιμα για τις παραβάσεις της παρ. 1 καθορίζονται ως εξής:

(α) εκατό (100) ευρώ, για κάθε παράβαση της περ. α), ανά Δηλωτέο Πωλητή,

(β) τριακόσια (300) ευρώ, για κάθε παράβαση των περ. β) και γ), ανά Δηλωτέο Πωλητή,

(γ) χίλια (1.000) ευρώ, για κάθε παράβαση της περ. δ), ανά Δηλωτέο Πωλητή,

(δ) δύομισι χιλιάδες ευρώ (2.500) ευρώ, για κάθε παράβαση της περ. ε),

(ε) πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ, για κάθε παράβαση της περ. στ), κατόπιν ελέγχου.

Το συνολικό ύψος των πράξεων επιβολής προστίμου ανά έλεγχο συμμόρφωσης με τους κανόνες δέουσας επιμέλειας και υποβολής στοιχείων του παρόντος δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ.

Για τις παραβάσεις της περ. α) της παρ. 1 το συνολικό ύψος των πράξεων επιβολής προστίμου, ανά έτος αναφοράς, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.

Κυρώσεις

3. Για τις παραβάσεις των περ. δ), ε) και στ) της παρ. 1, πέραν των ως άνω προστίμων, επιβάλλονται και οι κυρώσεις του άρθρου 54Δ.

Υποτροπή

4. Αν οι Δηλούντες Φορείς Εκμετάλλευσης Πλατφόρμας διαπράξουν την ίδια παράβαση, μέσα σε πέντε (5) έτη από τη διαπίστωση της αρχικής παράβασης, τα πρόστιμα της παρ. 2 επιβάλλονται στο διπλάσιο. Σε περίπτωση νέας διάπραξης της ίδιας παράβασης για τρίτη ή περισσότερες φορές, επιβάλλεται το τετραπλάσιο του αρχικού προστίμου, ανεξαρτήτως του χρόνου τέλεσής της.

Άρθρο 54ΙΒ⁴⁷**Κυρώσεις για παραβίαση των υποχρεώσεων του άρθρου 15Γ**

Σε οντότητες της παρ. 1 του άρθρου 15Γ που δεν συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις λειτουργίας και διασύνδεσης της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) των τερματικών Ηλεκτρονικής Μεταφοράς Κεφαλαίων στο Σημείο Πώλησης («Electronic Funds Transfer at the point of sale, EFT/POS»), παρά την υποβολή της δήλωσης συμμόρφωσης του άρθρου 15Γ, επιβάλλεται, με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., ανάλογα με την ένταση και τη διάρκεια της παράβασης, καθώς και τυχόν υποτροπή, πρόστιμο ύψους από χίλια (1.000) έως διακόσιες χιλιάδες (200.000) ευρώ. Σε χρήστες των τερματικών «EFT/POS» που δεν συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις λειτουργίας και διασύνδεσης με την Α.Α.Δ.Ε., παρά την υποβολή της δήλωσης συμμόρφωσης του άρθρου 15Γ, επιβάλλεται, με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., ανάλογα με την ένταση και τη διάρκεια της παράβασης, καθώς και τυχόν υποτροπή, πρόστιμο ύψους από διακόσια (200) έως δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ.

Άρθρο 54ΙΓ⁴⁸**Κυρώσεις για παράβαση της υποχρέωσης προς ηλεκτρονική διαβίβαση δεδομένων στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων**

Παραβίαση υποχρεώσεων άρ.
15 Α

1. Σε οντότητα που παραβιάζει την υποχρέωση της παρ. 1 του άρθρου 15Α παραλείποντας να διαβιβάσει ή διαβιβάζοντας εκπρόθεσμα τα δεδομένα των εκδιδόμενων λογιστικών αρχείων στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) επιβάλλονται οι εξής κυρώσεις:

α) Αν, ως εκδότης, δεν διαβιβάσει συνόψεις εκδοθέντων παραστατικών εσόδων τιμολόγησης, εξόδων αυτοτιμολόγησης, τίτλων κτήσης και λογιστικών στοιχείων που εκδίδονται κατ' εφαρμογή ειδικών φορολογικών διατάξεων, πρόστιμο ίσο με το δέκα τοις εκατό (10%) της καθαρής αξίας κάθε μη διαβιβασθέντος στοιχείου, που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα διακόσια πενήντα ευρώ (250 €) σε ημερήσια βάση,

β) αν δεν διαβιβάσει δεδομένα που αφορούν εγγραφές μισθοδοσίας, αποσβέσεων και λοιπές εγγραφές τακτοποίησης εσόδων και εξόδων για σκοπούς προσδιορισμού του λογιστικού και φορολογικού αποτελέσματος ή δεν διαβιβάσει, ως εκδότης τιμολόγησης ή ως λήπτης αυτοτιμολόγησης, χαρακτηρισμούς δεδομένων εσόδων, με αποτέλεσμα οι χαρακτηρισμοί αυτοί να μην περιληφθούν στην οικεία δήλωση φορολογίας εισοδήματος, πρόστιμο διακοσίων πενήντα ευρώ (250 €) ανά φορολογικό έτος για κάθε παράβαση, εφόσον πρόκειται για υπόχρεο τήρησης απλογραφικού λογιστικού συστήματος, και πρόστιμο πεντακοσίων ευρώ (500 €) ανά φορολογικό έτος για κάθε παράβαση, εφόσον πρόκειται για υπόχρεο τήρησης διπλογραφικού λογιστικού συστήματος,

γ) αν διαβιβάσει ως εκδότης σύνοψη εκδοθέντος παραστατικού, μετά από διαβίβαση παράλειψης ή απόκλισης από τον λήπτη, εφόσον η

⁴⁷ Με το άρθρο 29 του ν. 5047/2023 προστέθηκε άρθρο 54ΙΒ.

⁴⁸ Με το άρθρο 8 του ν. 5073/2023 προστέθηκε άρθρο 54ΙΓ.

αρχική διαβιβασθείσα αξία είναι μικρότερη της πραγματικής, πρόστιμο ίσο με το πέντε τοις εκατό (5%) της καθαρής αξίας κάθε μη διαβιβασθέντος στοιχείου,

δ) αν δεν διαβιβάσει ψηφιακά παραστατικά διακίνησης, πρόστιμο εκατό ευρώ (100 €) για κάθε παράβαση μη διαβίβασης, που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα πεντακόσια ευρώ (500 €) σε ημερήσια βάση και τις είκοσι χιλιάδες ευρώ (20.000 €) ανά φορολογικό έτος και

ε) αν δεν διαβιβάσει λοιπά παραστατικά είσπραξης, επιστροφής ή παραγγελίας, πρόστιμο εκατό ευρώ (100 €) για κάθε παράβαση μη διαβίβασης.

Δεν επιβάλλεται πρόστιμο αν το παραστατικό εσόδου με το οποίο τα λοιπά παραστατικά είσπραξης συσχετίζονται έχει εκδοθεί προ κάθε φορολογικού ελέγχου.

Σε περίπτωση παραβάσεων εκπρόθεσμης διαβίβασης των περ. α), β) και δ) επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με το πενήντα τοις εκατό (50%) του αντίστοιχου προστίμου που προβλέπεται σε περίπτωση μη διαβίβασης.

Υποτροπή

2. Αν διαπραχθεί η ίδια παράβαση εντός πέντε (5) ετών από την κοινοποίηση πράξης επιβολής προστίμου της παρ. 1, τα πρόστιμα της παρ. 1 διπλασιάζονται και για κάθε νέα ίδια παράβαση εντός της πενταετίας τετραπλασιάζονται, χωρίς να υπερβαίνουν τα ανώτατα όρια των περ. α), β) και δ) της παρ. 1 ανά φορολογικό έτος. Η Α.Α.Δ.Ε. δύναται να δημοσιοποιεί τα στοιχεία των οντοτήτων που, κατά την έννοια του πρώτου εδαφίου, υποτροπιάζουν ως προς την παράβαση της περ. α) της παρ. 1.

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

3. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών μετά από εισήγηση του Διοικητή ορίζονται η έναρξη εφαρμογής και οι οντότητες, στις οποίες εφαρμόζονται οι παρ. 1 και 2.

4. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται η διαδικασία και οι λεπτομέρειες εφαρμογής των κυρώσεων της παρ. 1, οι όροι και οι προϋποθέσεις για τη δημοσιοποίηση των στοιχείων των υπότροπων οντοτήτων της παρ. 2, ο τρόπος, ο χρόνος και το μέσο δημοσιοποίησης, καθώς και κάθε άλλο ειδικότερο θέμα για την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 54ΙΑ⁴⁹

Πρόστιμα στους Παρόχους Υπηρεσιών Πληρωμών για παραβίαση των υποχρεώσεων του άρθρου 15Δ

Παραβίαση υποχρεώσεων άρ. 15 Δ

1. Στους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών που παραβιάζουν το άρθρο 15Δ επιβάλλεται πρόστιμο αν:

- α) υποβάλλουν εκπρόθεσμα τα αρχεία της παρ. 2 του άρθρου 15Δ,
- β) δεν υποβάλλουν τα αρχεία της παρ. 2 του άρθρου 15Δ,
- γ) υποβάλλουν ελλιπή ή ανακριβή αρχεία της παρ. 2 του άρθρου 15Δ,
- δ) δεν ανταποκριθούν σε αίτημα της Φορολογικής Διοίκησης για παροχή πληροφοριών ή για συμπλήρωση ή διόρθωση πληροφοριών ή στοιχείων του άρθρου 15Δ, εντός της τεθείσας προθεσμίας,

⁴⁹ Με το άρθρο 9 του ν. 5073/2023 προστέθηκε άρθρο 54ΙΑ.

ε) δεν συνεργαστούν κατά τη διάρκεια ελέγχου για τη συμμόρφωση με τους κανόνες υποβολής των στοιχείων,
 στ) δεν συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις παρόχων υπηρεσιών πληρωμών, σχετικά με δικαιούχους και πληρωμές, σύμφωνα με τις παρ. 2, 3 και 4 του άρθρου 15Δ.

Πρόστιμα

2. Τα πρόστιμα για τις παραβάσεις της παρ. 1 καθορίζονται ως εξής:
 α) εκατό (100) ευρώ, για κάθε παράβαση της περ. α), ανά δικαιούχο,
 β) τριακόσια (300) ευρώ, για κάθε παράβαση των περ. β) και γ), ανά δικαιούχο,
 γ) χίλια (1.000) ευρώ, για κάθε παράβαση της περ. δ), ανά δικαιούχο,
 δ) δύο χιλιάδες πεντακόσια (2.500) ευρώ, για κάθε παράβαση της περ. ε),

ε) πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ, για κάθε παράβαση της περ. στ).

Το συνολικό ύψος των πράξεων επιβολής προστίμου ανά έλεγχο συμμόρφωσης για παραβίαση των υποχρεώσεων του άρθρου 15Δ δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ.

Για τις παραβάσεις της περ. α) της παρ. 1 το συνολικό ύψος των πράξεων επιβολής προστίμου, ανά έτος αναφοράς, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.

Υποτροπή

3. Αν οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών διαπράξουν την ίδια παράβαση, μέσα σε μια πενταετία από τη διαπίστωση της αρχικής παράβασης, τα πρόστιμα της παρ. 2 επιβάλλονται στο διπλάσιο. Σε περίπτωση νέας διάπραξης της ίδιας παράβασης για τρίτη ή περισσότερες φορές, επιβάλλεται το τετραπλάσιο του αρχικού προστίμου, ανεξαρτήτως του χρόνου τέλεσής της, με την επιφύλαξη του δευτέρου και τρίτου εδαφίου της παρ. 2.

Άρθρο 55

Αρμοδιότητες Φορολογικής Διοίκησης κατά την ποινική διαδικασία

1. [Έχει καταργηθεί με την παρ. 4 του άρθρου 3 του ν. 4337/2015 (Α' 129).]

2. [Έχει καταργηθεί με την παρ. 4 του άρθρου 3 του ν. 4337/2015.]

3. [Έχει καταργηθεί με το άρθρο 92 του ν. 4745/2020 (Α' 214)]

Πληροφορίες για ποινική διαδικασία

4. Πληροφορίες ή έγγραφα, τα οποία αφορούν ποινική διαδικασία, δεν χορηγούνται στη Φορολογική Διοίκηση χωρίς προηγούμενη έγγραφη άδεια του αρμόδιου Εισαγγελέα.

Επιφύλαξη υπέρ άρθρου 33 ΚΠΔ

5. Η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να ερευνά παραβάσεις του Κώδικα και άλλων νόμων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής αυτού χωρίς να θίγεται η εφαρμογή του άρθρου 33 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (Κ.Π.Δ.).

Άρθρο 55Α

Παραπομπή εγκλημάτων φοροδιαφυγής σε ποινική δίκη

1. Εάν, με βάση την οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού φόρου ή την πράξη επιβολής προστίμου, συντρέχει περίπτωση τέλεσης ή απόπειρας τέλεσης εγκλήματος φοροδιαφυγής, όπως ορίζεται στο άρθρο

66, υποβάλλεται μηνυτήρια αναφορά από τον Διοικητή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 68. Η ποινική δίωξη ασκείται αυτεπαγγέλτως.

2. Η παραγραφή των εγκλημάτων του άρθρου 66 αρχίζει από το πέρας του χρονικού διαστήματος μέσα στο οποίο η Φορολογική Διοίκηση μπορεί, σύμφωνα με το άρθρο 36, να προβεί σε έκδοση πράξης διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου, εκτός κι αν έχει ήδη εκδοθεί τέτοια πράξη, οπότε η παραγραφή των ως άνω εγκλημάτων αρχίζει από την έκδοση της πράξης αυτής.

Άρθρο 56

Πρόστιμα εκπρόθεσμης υποβολής ή μη υποβολής ή ανακριβούς / ατελούς Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών ή Φακέλου Τεκμηρίωσης Ενδοομιλικών Συναλλαγών

Πρόστιμα

Στις περιπτώσεις εκπρόθεσμης υποβολής ή μη υποβολής ή υποβολής ανακριβούς/ατελούς Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών ή Φακέλου Τεκμηρίωσης Ενδοομιλικών Συναλλαγών επιβάλλονται, αντί των προστίμων του άρθρου 54, τα ακόλουθα πρόστιμα:

1. Σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής ή υποβολής ανακριβούς/ατελούς υποβολής του Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών της παρ. 3 του άρθρου 21 επιβάλλεται πρόστιμο υπολογιζόμενο σε ποσοστό ένα χιλιοστό (1/1000) των συναλλαγών του υπόχρεου φορολογούμενου για τις οποίες υπήρχε υποχρέωση τεκμηρίωσης. Το παραπάνω πρόστιμο δεν μπορεί να είναι μικρότερο των πεντακοσίων (500) ευρώ και μεγαλύτερο των δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ. Σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής τροποποιητικού Συνοπτικού Πίνακα, το παραπάνω πρόστιμο επιβάλλεται μόνο αν μεταβάλλονται τα ποσά των συναλλαγών και οι συνολικές διαφορές είναι άνω των διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ. Σε περίπτωση υποβολής ανακριβούς Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών το παραπάνω πρόστιμο υπολογίζεται επί των ποσών που αφορά η ανακρίβεια και επιβάλλεται μόνο αν η ανακρίβεια αφορά ποσοστό μεγαλύτερο του δέκα τοις εκατό (10%) των συνολικών συναλλαγών για τις οποίες υπήρχε υποχρέωση τεκμηρίωσης.

Πρόστιμα μη υποβολής

2. Σε περίπτωση μη υποβολής του Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών επιβάλλεται πρόστιμο υπολογιζόμενο σε ποσοστό ένα χιλιοστό (1/1000) των συναλλαγών για τις οποίες υπήρχε υποχρέωση τεκμηρίωσης, το οποίο δεν μπορεί να είναι μικρότερο των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ και μεγαλύτερο των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.

Πρόστιμα εκπρόθεσμης υποβολής φακέλου τεκμηρίωσης

3. Σε περίπτωση που ο Φάκελος Τεκμηρίωσης της παρ. 1 του άρθρου 21 τεθεί στη διάθεση της Φορολογικής Διοίκησης από την τριακοστή πρώτη (31η) ημέρα από την κοινοποίηση σχετικής πρόσκλησης έως την εξηκοστή (60η) ημέρα, επιβάλλεται πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, αν διατεθεί από την εξηκοστή πρώτη (61η) ημέρα έως την ενενηκοστή (90ή) ημέρα, επιβάλλεται πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ, ενώ αν δεν διατεθεί καθόλου ή διατεθεί μετά την ενενηκοστή (90ή) ημέρα, επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ.

Υποτροπή

4. Η παρ. 3 του άρθρου 54 εφαρμόζεται και για τις παραβάσεις του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 56Α
Πρόστιμα εκπρόθεσμης υποβολής ή μη υποβολής ή
ανακριβούς/ατελούς υποβολής έκθεσης ανά χώρα και δηλωτέας
διασυνοριακής ρύθμισης

Στις περιπτώσεις εκπρόθεσμης υποβολής ή μη υποβολής ή ανακριβούς/ατελούς υποβολής Έκθεσης ανά Χώρα και δηλωτέας διασυνοριακής ρύθμισης, επιβάλλονται, αντί των προστίμων του άρθρου 56, τα ακόλουθα πρόστιμα.

1. Σε περίπτωση μη υποβολής Έκθεσης ανά χώρα, επιβάλλεται πρόστιμο είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ και σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής ή υποβολής ανακριβούς Έκθεσης ανά χώρα, επιβάλλεται πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ στους υπόχρεους της παρ. 1 του άρθρου 9ΑΑ του ν. 4170/2013 (Α'163).

2. Σε περίπτωση μη υποβολής πληροφοριών σχετικά με δηλωτέα διασυνοριακή ρύθμιση, επιβάλλεται στους υπόχρεους του άρθρου 9ΑΒ του ν. 4170/2013 πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, όταν ο υπόχρεος τηρεί απλογραφικό λογιστικό σύστημα, και δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ, όταν ο υπόχρεος τηρεί διπλογραφικό λογιστικό σύστημα, για κάθε δηλωτέα διασυνοριακή ρύθμιση. Το συνολικό ύψος των προστίμων του πρώτου εδαφίου δεν μπορεί να υπερβαίνει το δεκαπλάσιο του προβλεπόμενου προστίμου ανά φορολογικό έλεγχο, για κάθε δηλωτέα διασυνοριακή ρύθμιση.

3. Σε περίπτωση υποβολής ανακριβών ή ελλιπών πληροφοριών σχετικά με δηλωτέα διασυνοριακή ρύθμιση, επιβάλλεται στους υπόχρεους του άρθρου 9ΑΒ του ν. 4170/2013 πρόστιμο δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ, όταν ο υπόχρεος τηρεί απλογραφικό λογιστικό σύστημα, και πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, όταν ο υπόχρεος τηρεί διπλογραφικό λογιστικό σύστημα, για κάθε δηλωτέα διασυνοριακή ρύθμιση. Το συνολικό ύψος των προστίμων του πρώτου εδαφίου δεν μπορεί να υπερβαίνει το δεκαπλάσιο του προβλεπόμενου προστίμου ανά φορολογικό έλεγχο, για κάθε δηλωτέα διασυνοριακή ρύθμιση.

4. Σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής πληροφοριών σχετικά με δηλωτέα διασυνοριακή ρύθμιση, επιβάλλεται στους υπόχρεους του άρθρου 9ΑΒ του ν. 4170/2013 πρόστιμο διακοσίων πενήντα (250) ευρώ, όταν ο υπόχρεος τηρεί απλογραφικό λογιστικό σύστημα, και πεντακοσίων (500) ευρώ, όταν ο υπόχρεος τηρεί διπλογραφικό λογιστικό σύστημα ανά μήνα καθυστέρησης και μέχρι τρεις μήνες, για κάθε δηλωτέα διασυνοριακή ρύθμιση. Σε περίπτωση που η υποβολή γίνεται μετά από την παρέλευση τριών μηνών από τη λήξη της

προθεσμίας εμπρόθεσμης δήλωσης, επιβάλλεται πρόστιμο δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ, όταν ο υπόχρεος τηρεί απλογραφικό λογιστικό σύστημα, και πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, όταν ο υπόχρεος τηρεί διπλογραφικό λογιστικό σύστημα, για κάθε δηλωτέα διασυννοριακή ρύθμιση. Το συνολικό ύψος των προστίμων του δεύτερου εδαφίου δεν μπορεί να υπερβαίνει το διπλάσιο του προβλεπόμενου προστίμου των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ ή πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, αντίστοιχα, ανά ημερολογιακό έτος, για κάθε δηλωτέα διασυννοριακή ρύθμιση. Σε περίπτωση που το πρόστιμο εκπρόθεσμης υποβολής επιβάλλεται μετά από έλεγχο, το συνολικό ύψος των προστίμων δεν μπορεί να υπερβαίνει το δεκαπλάσιο του προβλεπόμενου προστίμου των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ ή πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, αντίστοιχα, ανά φορολογικό έλεγχο, για κάθε δηλωτέα διασυννοριακή ρύθμιση.

5. Σε περίπτωση που ενδιάμεσος, ο οποίος απαλλάσσεται από την υποχρέωση υποβολής πληροφοριών σχετικά με δηλωτέα διασυννοριακή ρύθμιση, δεν προβαίνει στη γνωστοποίηση, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 9ΑΒ, επιβάλλεται πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, αν ο ενδιάμεσος τηρεί απλογραφικό λογιστικό σύστημα, και δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ, αν ο ενδιάμεσος τηρεί διπλογραφικό λογιστικό σύστημα. Το συνολικό ύψος των προστίμων του πρώτου εδαφίου δεν μπορεί να υπερβαίνει το δεκαπλάσιο του προβλεπόμενου προστίμου ανά φορολογικό έλεγχο, για κάθε δηλωτέα διασυννοριακή ρύθμιση.

Άρθρο 57

[Έχει καταργηθεί με το άρθρο 19 του ν. 4321/2015 (Α' 32)]

Άρθρο 58

Πρόστιμα ανακριβούς δήλωσης ή μη υποβολής δήλωσης

Πρόστιμο ανακριβούς δήλωσης

1. Αν το ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση φορολογική δήλωση υπολείπεται του ποσού του φόρου που προκύπτει με βάση τον διορθωτικό προσδιορισμό φόρου που πραγματοποιήθηκε από τη Φορολογική Διοίκηση, ο φορολογούμενος υπόκειται σε πρόστιμο επί της διαφοράς που προκύπτει προς καταβολή ως εξής:

α) δέκα τοις εκατό (10%) του ποσού της διαφοράς, εάν το εν λόγω ποσό ανέρχεται σε ποσοστό από πέντε τοις εκατό (5%) έως είκοσι τοις εκατό (20%) του φόρου που προκύπτει με βάση τη φορολογική δήλωση,

β) είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του ποσού της διαφοράς, αν το εν λόγω ποσό υπερβαίνει το ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) και ανέρχεται σε ποσοστό έως πενήντα τοις εκατό (50%) του φόρου που προκύπτει με βάση τη φορολογική δήλωση,

γ) πενήντα τοις εκατό (50%) του ποσού της διαφοράς, αν το εν λόγω ποσό υπερβαίνει σε ποσοστό το πενήντα τοις εκατό (50%) του φόρου που προκύπτει με βάση τη φορολογική δήλωση.

Πρόστιμο μη υποβολής δήλωσης

2. Σε περίπτωση μη υποβολής δήλωσης από την οποία θα προέκυπτε υποχρέωση καταβολής φόρου, επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) επί του ποσού του φόρου που αναλογεί στη μη υποβληθείσα δήλωση.

Άρθρο 58Α

Πρόστιμα για παραβάσεις σχετικά με τον Φ.Π.Α.

Για παραβάσεις σχετικές με τον Φ.Π.Α. οι οποίες διαπιστώνονται κατόπιν ελέγχου, επιβάλλονται τα ακόλουθα πρόστιμα.

1. Σε περίπτωση μη έκδοσης παραστατικού πωλήσεων (φορολογικού στοιχείου) ή έκδοσης ή λήψης ανακριβούς στοιχείου για πράξη που επιβαρύνεται με Φ.Π.Α., επιβάλλεται πρόστιμο πενήντα τοις εκατό (50%) επί του φόρου που θα προέκυπτε από το μη εκδοθέν στοιχείο ή επί της διαφοράς, αντίστοιχα. Το πρόστιμο αυτό δεν μπορεί να είναι κατώτερο, αθροιστικά ανά φορολογικό έλεγχο, των διακοσίων πενήντα (250) ευρώ, σε περίπτωση που ο φορολογούμενος είναι υπόχρεος τήρησης απλογραφικού λογιστικού συστήματος, και των πεντακοσίων (500) ευρώ, σε περίπτωση που ο φορολογούμενος είναι υπόχρεος τήρησης διπλογραφικού λογιστικού συστήματος.

Υποτροπή

Σε περίπτωση διαπίστωσης, στο πλαίσιο μεταγενέστερου ελέγχου, εκ νέου διάπραξης της ίδιας παράβασης, εντός πενταετίας από την έκδοση της αρχικής πράξης, επιβάλλεται πρόστιμο εκατό τοις εκατό (100%) επί του φόρου που θα προέκυπτε από το μη εκδοθέν στοιχείο ή επί της διαφοράς, αντίστοιχα, το οποίο δεν μπορεί να είναι κατώτερο, αθροιστικά ανά φορολογικό έλεγχο, των πεντακοσίων (500) ευρώ, σε περίπτωση που ο φορολογούμενος είναι υπόχρεος τήρησης απλογραφικού λογιστικού συστήματος και των χιλίων (1.000) ευρώ, σε περίπτωση που ο φορολογούμενος είναι υπόχρεος τήρησης διπλογραφικού λογιστικού συστήματος. Στην περίπτωση κάθε επόμενης ίδιας παράβασης στο πλαίσιο μεταγενέστερου ελέγχου εντός πενταετίας από την έκδοση της αρχικής πράξης, επιβάλλεται πρόστιμο διακόσια τοις εκατό (200%) επί του φόρου που θα προέκυπτε από το μη εκδοθέν στοιχείο ή επί της διαφοράς, αντίστοιχα, το οποίο δεν μπορεί να είναι κατώτερο, αθροιστικά ανά φορολογικό έλεγχο, των χιλίων (1.000) ευρώ, σε περίπτωση που ο φορολογούμενος είναι υπόχρεος τήρησης απλογραφικού λογιστικού συστήματος και των δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ, σε περίπτωση που ο φορολογούμενος είναι υπόχρεος τήρησης διπλογραφικού λογιστικού συστήματος.

Μη υποβολή ή ανακριβής υποβολή δηλώσεων

2. Σε κάθε περίπτωση όπου διαπιστώνεται η υποβολή ανακριβών δηλώσεων ή η μη υποβολή δηλώσεων, με συνέπεια τη μη απόδοση ή τη μειωμένη απόδοση ή την επιπλέον έκπτωση ή επιστροφή Φ.Π.Α., επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) επί του ποσού του φόρου που θα προέκυπτε από τη μη υποβληθείσα δήλωση ή επί της διαφοράς, αντίστοιχα.

2Α.⁵⁰ Όταν διαπιστώνεται η υποβολή ανακριβών δηλώσεων του άρθρου 47α ή της αντίστοιχης δήλωσης Φ.Π.Α. σε άλλο κράτος μέλος στο πλαίσιο ειδικών καθεστώτων αντίστοιχων των άρθρων 47β, 47γ και 47δ του Κώδικα Φ.Π.Α. (ν. 2859/2000, Α' 248), εφόσον η Ελλάδα είναι κράτος μέλος κατανάλωσης, ή η μη υποβολή τέτοιων δηλώσεων, με

⁵⁰ Με το άρθρο 43 του ν. 5073/2023 προστέθηκε παρ. 2Α.

συνέπεια τη μη απόδοση ή τη μειωμένη απόδοση Φ.Π.Α., επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με το πενήντα τοις εκατό (50%), επί του ποσού του φόρου που θα προέκυπτε από τη μη υποβληθείσα δήλωση ή επί της διαφοράς, αντίστοιχα.

Μη υποβολή δήλωσης έναρξης

3. Σε περίπτωση άσκησης οικονομικής δραστηριότητας χωρίς να έχει υποβληθεί δήλωση έναρξης εργασιών, παρά την ύπαρξη σχετικής υποχρέωσης, επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) επί του ποσού του Φ.Π.Α. που θα έπρεπε να είχε αποδοθεί για όλη τη διάρκεια λειτουργίας της οικονομικής δραστηριότητας.

Έκδοση φορολογικών στοιχείων με ΦΠΑ από μη υπόχρεο πρόσωπο

4. Σε κάθε πρόσωπο μη υπόχρεο σε υποβολή δηλώσεων Φ.Π.Α. που εκδίδει παραστατικά πωλήσεων (φορολογικά στοιχεία) με Φ.Π.Α., χωρίς να έχει τέτοια υποχρέωση, επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) επί του αναγραφόμενου φόρου που δεν αποδόθηκε.

Συρροή προστίμων

5. Στην περίπτωση που επιβάλλονται τα πρόστιμα για παραβάσεις των παρ. 1, 3 και 4 για τις οποίες συντρέχει και περίπτωση παράβασης της παρ. 2 περί υποβολής ανακριβούς ή μη υποβολής δήλωσης, τα πρόστιμα αυτά αφαιρούνται από το πρόστιμο της παρ. 2. Ειδικά στην περίπτωση επιβολής προστίμων για παραβάσεις της παρ. 1 για τις οποίες συντρέχει και περίπτωση παράβασης της παρ. 2, αφαιρείται το αναλογικό πρόστιμο του πενήντα τοις εκατό (50%) και όχι το ελάχιστο πρόστιμο των διακοσίων πενήντα (250) ή πεντακοσίων (500) ευρώ ή το επιβληθέν σε επόμενους ελέγχους διπλάσιο ή τετραπλάσιο πρόστιμο για διάπραξη ιδίων παραβάσεων εντός πενταετίας.

Άρθρο 59

Πρόστιμα για παραβάσεις σχετικές με παρακρατούμενους φόρους

Για παραβάσεις σχετικές με παρακρατούμενους φόρους οι οποίες διαπιστώνονται κατόπιν ελέγχου, επιβάλλονται τα ακόλουθα πρόστιμα:

Μη υποβολή δήλωσης

1. Σε περίπτωση μη υποβολής δήλωσης παρακρατούμενου φόρου από την οποία θα προέκυπτε υποχρέωση απόδοσης φόρου, επιβάλλεται πρόστιμο ποσοστού πενήντα τοις εκατό (50%) επί του ποσού του φόρου που αναλογεί στη μη υποβληθείσα δήλωση.

Ανακρίβεια δήλωσης

2. Σε περίπτωση υποβολής ανακριβούς δήλωσης παρακρατούμενου φόρου, επιβάλλεται πρόστιμο ποσοστού πενήντα τοις εκατό (50%) επί της διαφοράς του φόρου.

Άρθρο 60

Παρεμπόδιση, υπόθαλψη και συνέργεια

Κάθε πρόσωπο που παρεμποδίζει ή αποπειράται να παρεμποδίσει τις ενέργειες και την εκτέλεση καθηκόντων της Φορολογικής Διοίκησης κατά την άσκηση των εξουσιών της σύμφωνα με τον Κώδικα ή υποθάλπει ή υποκινεί άλλο πρόσωπο ή συνεργεί με άλλο πρόσωπο για

τη διάπραξη παράβασης του Κώδικα υπόκειται στα ίδια πρόστιμα που υπόκειται ο φορολογούμενος.

Άρθρο 61

Απαλλαγή λόγω ανωτέρας βίας

Απαλλαγή από τόκους ή πρόστιμα

1. Ο φορολογούμενος δύναται να ζητά απαλλαγή από τόκους ή πρόστιμα σε περίπτωση ανωτέρας βίας. Απαλλαγή δεν χορηγείται, αν δεν έχουν εξοφληθεί, πριν από το αίτημα απαλλαγής, όλοι οι φόροι για τους οποίους επιβλήθηκαν τα πρόστιμα. Απαλλαγή δεν χορηγείται για τόκους και πρόστιμα που επιβάλλονται για ανακριβή δήλωση, καθώς και για τα πρόστιμα που επιβάλλονται για παραβάσεις φοροδιαφυγής.

Αίτημα απαλλαγής

2. Το αίτημα απαλλαγής απευθύνεται στον Διοικητή και:

α) υποβάλλεται εγγράφως,

β) περιέχει τα στοιχεία και τον Α.Φ.Μ. του φορολογούμενου,

γ) φέρει την υπογραφή του φορολογούμενου ή νόμιμα εξουσιοδοτημένου προσώπου, και

δ) περιγράφει όλα τα γεγονότα και περιλαμβάνει τα αποδεικτικά στοιχεία που αποδεικνύουν την ανωτέρα βία.

Απόφαση απαλλαγής

3. Ο Διοικητής αποφαινεται επί του αιτήματος μέσα σε τριάντα (30) ημέρες και κοινοποιεί την απόφαση στον φορολογούμενο. Αν δεν ληφθεί απόφαση μέσα στην ανωτέρω περίοδο, το αίτημα θεωρείται ότι έχει απορριφθεί.

Άρθρο 62

Επιβολή, κοινοποίηση και πληρωμή προστίμων

Πράξεις επιβολής προστίμων

1. Ο Διοικητής είναι αρμόδιος για την έκδοση πράξεων επιβολής προστίμων. Οι διατάξεις του Κώδικα, και ιδίως αυτές που αφορούν τον φορολογικό έλεγχο, τον προσδιορισμό φόρου, την παραγραφή και την είσπραξη, εφαρμόζονται αναλόγως και για τις πράξεις επιβολής προστίμων.

Κοινοποίηση

2. Η πράξη επιβολής προστίμων κοινοποιείται στον φορολογούμενο ή το ευθυνόμενο πρόσωπο:

α) μαζί με την πράξη προσδιορισμού του φόρου ή

β) αυτοτελώς, εάν η πράξη προσδιορισμού του φόρου δεν εκδίδεται ταυτόχρονα.

Αιτιολογία

3. Η πράξη επιβολής προστίμων πρέπει να περιλαμβάνει αυτοτελή αιτιολογία.

Προηγούμενη ακρόαση

4. Ο φορολογούμενος ή το ευθυνόμενο πρόσωπο καλείται εγγράφως από τον Διοικητή να υποβάλει ενδεχόμενες αντιρρήσεις του σχετικά με επικείμενη έκδοση πράξης επιβολής προστίμων τουλάχιστον είκοσι (20) ημέρες πριν την έκδοσή της, με εξαίρεση τις υποχρεώσεις καταβολής προστίμων για διαδικαστικές παραβάσεις, καθώς και για πρόστιμα τα οποία προκύπτουν και επιβάλλονται κατά τον άμεσο, διοικητικό ή προληπτικό προσδιορισμό του φόρου.

Προθεσμία καταβολής

5.⁵¹ Πρόστιμα καταβάλλονται εφάπαξ έως και την τριακοστή ημέρα μετά από την κοινοποίηση της πράξης επιβολής, με εξαίρεση τα άρθρα 57 και 59. Για τις διαδικαστικές παραβάσεις του άρθρου 54 και τις λοιπές παραβάσεις του Κώδικα, η απόσβεση του δικαιώματος του Δημοσίου για έκδοση πράξεως επιβολής προστίμου υπολογίζεται από το τέλος του έτους διαπίστωσης της παράβασης. Η απόσβεση του δικαιώματος του Δημοσίου για την έκδοση πράξης επιβολής προστίμου της παρ. 1Α του άρθρου 54 υπολογίζεται από το τέλος του έτους εντός του οποίου λήγει η νόμιμη προθεσμία καταβολής του φόρου και συμπληρώνεται μετά την πάροδο πέντε (5) ετών από την ημερομηνία αυτή. Η κοινοποίηση της πράξης διενεργείται σύμφωνα με την παρ. 3Α του άρθρου 5.

Συρροή προστίμων

6. Εφόσον, για την ίδια παράβαση, επιβάλλονται, σύμφωνα με τον Κώδικα, περισσότερα πρόστιμα, υπερισχύει η διάταξη που προβλέπει το μεγαλύτερο πρόστιμο.

Συρροή προστίμων άρθρων 58, 58Α και 59

7. Τα πρόστιμα των άρθρων 58, 58Α και 59 επιβάλλονται μόνο σε περίπτωση που οι σχετικές παραβάσεις διαπιστωθούν κατόπιν ελέγχου. Το πρόστιμο του άρθρου 58 δεν επιβάλλεται στις περιπτώσεις που επιβάλλονται τα πρόστιμα των άρθρων 58Α και 59. Το πρόστιμο για την παράβαση της περ. η της παρ. 1 του άρθρου 54 δεν επιβάλλεται όπου επιβάλλεται το πρόστιμο του άρθρου 54Ε.

Εκτιμώμενος προσδιορισμός

8. Δεν επιβάλλονται πρόστιμα στον εκτιμώμενο προσδιορισμό φόρου.

ΤΜΗΜΑ ΧΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΜΟΙΒΑΙΟΥ ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ

Άρθρο 63 Ειδική διοικητική διαδικασία - Ενδικοφανής προσφυγή

Ενδικοφανής προσφυγή

1. Ο υπόχρεος, εφόσον αμφισβητεί οποιαδήποτε πράξη που έχει εκδοθεί σε βάρος του από τη Φορολογική Διοίκηση ή σε περίπτωση σιωπηρής άρνησης, οφείλει να υποβάλει ενδικοφανή προσφυγή με αίτημα την επανεξέταση της πράξης στο πλαίσιο διοικητικής διαδικασίας από τη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών της Φορολογικής Διοίκησης. Η αίτηση υποβάλλεται στη φορολογική αρχή που εξέδωσε την πράξη ή παρέλειψε την έκδοσή της και πρέπει να αναφέρει τους λόγους και τα έγγραφα στα οποία ο υπόχρεος βασίζει το αίτημά του. Η αίτηση πρέπει να υποβάλλεται από τον υπόχρεο μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της πράξης σε αυτόν ή από τη συντέλεση της παράλειψης. Η προθεσμία του τρίτου εδαφίου αναστέλλεται κατά το

⁵¹ Η παρ. 5 τίθεται, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή της με το άρθρο 44 του ν 5073/2023. Η αρχική της διατύπωση είχε ως εξής: «Τα πρόστιμα καταβάλλονται εφάπαξ έως και την τριακοστή (30ή) ημέρα μετά την κοινοποίηση της πράξης επιβολής. Για τις διαδικαστικές παραβάσεις του άρθρου 54, καθώς και για τις λοιπές παραβάσεις του Κώδικα, ο χρόνος παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου για έκδοση πράξης επιβολής προστίμου άρχεται στο τέλος του έτους, κατά το οποίο διαπιστώθηκε η παράβαση.»

χρονικό διάστημα από 1η έως 31η Αυγούστου. Η προθεσμία του τρίτου εδαφίου ορίζεται σε εξήντα (60) ημέρες για φορολογούμενους κατοίκους εξωτερικού. Η υποχρέωση άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής δεν ισχύει στις περιπτώσεις των διαφορών που υπάγονται στην αρμοδιότητα του Προέδρου Πρωτοδικών του Διοικητικού Πρωτοδικείου, σύμφωνα με την περ. δ' της παρ. 2 του άρθρου 6 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.

Αρμόδια υπηρεσία

2. Η Φορολογική Διοίκηση αποστέλλει την ενδικοφανή προσφυγή του υπόχρεου, συνοδευόμενη από σχετικά έγγραφα και τις απόψεις της, μέσα σε επτά (7) ημέρες από την υποβολή, στη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών της Φορολογικής Διοίκησης, προκειμένου η τελευταία να αποφανθεί.

Αυτοδίκαιη αναστολή καταβολής

3. Με την άσκηση της ενδικοφανούς προσφυγής αναστέλλεται η καταβολή ποσοστού πενήντα τοις εκατό (50%) του αμφισβητούμενου ποσού, υπό την προϋπόθεση ότι έχει καταβληθεί το υπόλοιπο πενήντα τοις εκατό (50%). Η αναστολή, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο, δεν ισχύει επί του άμεσου προσδιορισμού του φόρου, καθώς και επί πράξης διοικητικού προσδιορισμού του φόρου, που εκδίδεται με βάση στοιχεία που έχουν παρασχεθεί από τον φορολογούμενο σε φορολογική του δήλωση.

Αναστολή καταβολής κατόπιν αιτήματος

4. Ο υπόχρεος έχει δικαίωμα να υποβάλει, ταυτόχρονα με την ενδικοφανή προσφυγή και αίτημα αναστολής της καταβολής που προβλέπεται στην παρ. 3. Η Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών δύναται να αναστείλει την εν λόγω πληρωμή, μέχρι την έκδοση της απόφασής της, μόνο στην περίπτωση κατά την οποία η πληρωμή θα είχε ως συνέπεια ανεπανόρθωτη βλάβη για τον υπόχρεο. Εάν δεν εκδοθεί απόφαση μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την υποβολή της αίτησης στη Φορολογική Διοίκηση, η αίτηση αναστολής θεωρείται ότι έχει απορριφθεί. Τυχόν αναστολή της πληρωμής δεν απαλλάσσει τον υπόχρεο από την υποχρέωση καταβολής των τόκων λόγω εκπρόθεσμης καταβολής του φόρου.

Απόφαση επί ενδικοφανούς προσφυγής

5. Μέσα σε εκατόν είκοσι (120) ημέρες από την υποβολή της ενδικοφανούς προσφυγής στη Φορολογική Διοίκηση, η Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών εκδίδει απόφαση, την οποία κοινοποιεί στον υπόχρεο, λαμβάνοντας υπόψη την προσφυγή, τις πληροφορίες που έλαβε από τον υπόχρεο και τις απόψεις της αρμόδιας φορολογικής αρχής, καθώς και κάθε άλλη πληροφορία που είναι σχετική με την υπόθεση. Η προθεσμία του δεύτερου εδαφίου αναστέλλεται κατά το χρονικό διάστημα από 1η έως 31η Αυγούστου. Σε περίπτωση που για το ζήτημα που έχει τεθεί με την ενδικοφανή προσφυγή, η εξέταση της οποίας εκκρεμεί ενώπιον της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών, έχει δημοσιευθεί πράξη του Συμβουλίου της Επικρατείας σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 1 του ν. 3900/2010 (Α' 213), ο υπόχρεος δύναται να υποβάλει αίτηση ενώπιον του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών, για αναστολή της προθεσμίας των εκατόν είκοσι (120) ημερών, για όσο διάστημα εκκρεμεί η κρίση του Συμβουλίου της Επικρατείας. Ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών, εφόσον διαπιστώσει την ταυτότητα του νομικού ζητήματος, εκδίδει απόφαση αναστολής της προθεσμίας, πριν από την πάροδο της

προθεσμίας των εκατόν είκοσι (120) ημερών, η οποία κοινοποιείται στον υπόχρεο. Η αναστολή καταλαμβάνει το σύνολο της ενδικοφανούς προσφυγής και ανατρέχει στην ημερομηνία δημοσίευσης της πράξης του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3900/2010 ή, σε περίπτωση που η ενδικοφανής προσφυγή υποβληθεί μεταγενέστερα της ημερομηνίας δημοσίευσης της πράξης του Συμβουλίου της Επικρατείας, στην ημερομηνία υποβολής της ενδικοφανούς προσφυγής. Μετά την κοινοποίηση της απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας στη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών συνεχίζει η προθεσμία των εκατόν είκοσι (120) ημερών για έκδοση απόφασης επί της ενδικοφανούς προσφυγής. Σε περίπτωση που η προθεσμία που απομένει για έκδοση απόφασης επί της ενδικοφανούς προσφυγής υπολείπεται των τριάντα (30) ημερών, η προθεσμία των εκατόν είκοσι (120) ημερών παρατείνεται αυτοδικαίως για επιπλέον τριάντα (30) ημέρες. Αν η Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών το κρίνει απαραίτητο, δύναται να καλέσει τον υπόχρεο σε ακρόαση. Σε περίπτωση που προσκομισθούν νέα στοιχεία στη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών ή γίνει επίκληση νέων πραγματικών περιστατικών, ο υπόχρεος πρέπει να καλείται σε ακρόαση.

Με απόφαση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών, που εκδίδεται πριν από την πάροδο της ανωτέρω προθεσμίας των εκατόν είκοσι (120) ημερών και κοινοποιείται στον υπόχρεο, η εν λόγω προθεσμία δύναται να παρατείνεται άπαξ για τριάντα (30) ημέρες, σε περίπτωση που προσκομισθούν από τον υπόχρεο νέα στοιχεία ή γίνει επίκληση νέων πραγματικών περιστατικών κατά τις τελευταίες τριάντα (30) ημέρες πριν από την πάροδο της προθεσμίας των εκατόν είκοσι (120) ημερών για την έκδοση απόφασης επί της ενδικοφανούς προσφυγής. Αν, εντός της ανωτέρω προθεσμίας, δεν εκδοθεί απόφαση τότε θεωρείται ότι η ενδικοφανής προσφυγή έχει απορριφθεί από τη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών και ο υπόχρεος έχει λάβει γνώση αυτής της απόρριψης κατά την εκπνοή της προθεσμίας αυτής. Ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών μπορεί, με απόφασή του, να εξουσιοδοτεί άλλους υπαλλήλους της ίδιας υπηρεσίας, να υπογράφουν, με εντολή του, αποφάσεις επί ενδικοφανών προσφυγών και αιτήσεων αναστολής.

Αιτιολογία

6. Αν με την απόφαση ακυρώνεται, μερικά ή ολικά, ή τροποποιείται η πράξη της φορολογικής αρχής, η Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών οφείλει να αιτιολογεί την απόφαση αυτή επαρκώς με νομικούς ή και πραγματικούς ισχυρισμούς. Σε περίπτωση απόρριψης της ενδικοφανούς προσφυγής, η αιτιολογία μπορεί να συνίσταται στην αποδοχή των διαπιστώσεων της οικείας πράξης της φορολογικής αρχής. Σε κάθε περίπτωση η απόφαση πρέπει να περιέχει τουλάχιστον την οριστική φορολογική υποχρέωση του υπόχρεου, το καταλογιζόμενο ποσό και την προθεσμία καταβολής του. Η φορολογική αρχή, της οποίας η πράξη ακυρώνεται για τυπικές πλημμέλειες, εκδίδει νέα πράξη σύμφωνα με τα οριζόμενα στην απόφαση της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών.

Απαγόρευση ενδοστρεφούς δίκης

7. Η Φορολογική Διοίκηση δεν έχει δικαίωμα προσφυγής κατά της απόφασης της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών.

Δικαστική προσφυγή

8. Κατά της απόφασης της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών ή της σιωπηρής απόρριψης της ενδικοφανούς προσφυγής λόγω παρόδου της

προθεσμίας προς έκδοση της απόφασης, ο υπόχρεος δύναται να ασκήσει προσφυγή ενώπιον του αρμόδιου Διοικητικού Δικαστηρίου σύμφωνα με τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Για την αναστολή, λόγω άσκησης προσφυγής, ισχύει ανάλογα η παρ. 3. Προσφυγή στα διοικητικά δικαστήρια απευθείας κατά οποιασδήποτε πράξης που εξέδωσε η Φορολογική Διοίκηση είναι απαράδεκτη.

9. Ο Διοικητής δύναται να εκδίδει τις αναγκαίες κανονιστικές πράξεις για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου και ιδίως να καθορίζει τις λεπτομέρειες για τη λειτουργία της Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών, την εφαρμοστέα διαδικασία και τον τρόπο έκδοσης των αποφάσεων της.

Εξουσιοδοτική διάταξη

Άρθρο 63Α **Διαδικασία Αμοιβαίου Διακανονισμού**

Διαδικασία αμοιβαίου διακανονισμού

1. Η Διαδικασία Αμοιβαίου Διακανονισμού (Δ.Α.Δ.) κατ' εφαρμογή των Συμβάσεων Αποφυγής Διπλής Φορολογίας και της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την εξάλειψη της διπλής φορολογίας σε περίπτωση διορθώσεως των κερδών συνδεδεμένων επιχειρήσεων (90/436/ΕΟΚ) (Σύμβαση Διαιτησίας), που κυρώθηκε με τον ν. 2216/1994 (Α'83), διεξάγεται από τη Φορολογική Διοίκηση και τα αποτελέσματά της επέρχονται με την έκδοση Απόφασης Αμοιβαίου Διακανονισμού του Διοικητή.

Απόφαση αμοιβαίου διακανονισμού

2. Μετά την ολοκλήρωση της Δ.Α.Δ, το αποτέλεσμα αυτής κοινοποιείται στον φορολογούμενο τον οποίο αφορά και ο οποίος δύναται να αποδεχθεί αυτήν μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την κοινοποίησή της. Σε περίπτωση αποδοχής της Δ.Α.Δ. μέσα στην ανωτέρω προθεσμία, εκδίδεται Απόφαση Αμοιβαίου Διακανονισμού η οποία δεν υπόκειται σε ενδικοφανή προσφυγή ή οποιοδήποτε ένδικο βοήθημα.

Εξουσιοδοτική διάταξη

3. Με απόφαση του Διοικητή καθορίζονται η διαδικασία υποβολής του αιτήματος για έναρξη Δ.Α.Δ. και το περιεχόμενό του, οι αρμόδιες υπηρεσίες για την εξέτασή του, η διαδικασία επίτευξης Συμφωνίας Αμοιβαίου Διακανονισμού, κάθε λεπτομέρεια σχετική με την κοινοποίηση του αποτελέσματος της Δ.Α.Δ. στον φορολογούμενο και τη διαδικασία αποδοχής αυτής, το περιεχόμενο της Απόφασης Αμοιβαίου Διακανονισμού και κάθε άλλο σχετικό με τη Δ.Α.Δ. θέμα.

Άρθρο 63Β **Ακύρωση ή τροποποίηση άμεσου προσδιορισμού φόρου, πράξης προσδιορισμού φόρου και πράξης επιβολής προστίμου**

Λόγοι ακύρωσης ή τροποποίησης

1. Άμεσος προσδιορισμός φόρου ή πράξη διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου ή πράξη επιβολής προστίμου δύναται να ακυρωθεί ή να τροποποιηθεί, κατά περίπτωση, με τη διαδικασία του παρόντος άρθρου, για έναν από τους εξής λόγους:

- α) για πρόδηλη έλλειψη φορολογικής υποχρέωσης,
- β) για αριθμητικό ή υπολογιστικό λάθος.

Υποβολή
αίτησης

2. Για την ακύρωση ή τροποποίηση υποβάλλεται αίτηση του φορολογούμενου μέσα σε προθεσμία τριών (3) ετών από την κοινοποίηση της πράξης ή, σε περίπτωση άμεσου προσδιορισμού του φόρου, από την υποβολή της δήλωσης. Αν η έλλειψη φορολογικής υποχρέωσης οφείλεται σε επιγενόμενο λόγο, που γεννήθηκε μέσα στο τελευταίο τρίμηνο της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου, η αίτηση δύναται να υποβληθεί μέσα σε (3) μήνες από τη γένεση του λόγου αυτού. Η σχετική πράξη ακύρωσης ή τροποποίησης εκδίδεται μέσα σε προθεσμία τριών (3) μηνών από την υποβολή της αίτησης.

Ακύρωση
δίχως αίτηση

3. Άμεσος προσδιορισμός ή πράξη διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου ή πράξη επιβολής προστίμου δύναται να ακυρωθεί ή να τροποποιηθεί για τους λόγους που αναφέρονται στην παρ. 1 και χωρίς την αίτηση της παρ. 2. Επιπλέον, ποσά που οφείλονται από τον φορολογούμενο με βάση την πράξη τροποποίησης της παρούσας, καταβάλλονται μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση της πράξης αυτής στον φορολογούμενο.

Ενδικοφανής
προσφυγή

4. Κατά της πράξης της Φορολογικής Διοίκησης, με την οποία απορρίπτεται η αίτηση του φορολογούμενου, καθώς και κατά της πράξης που εκδόθηκε με βάση την παρ. 3, χωρεί άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 63.

5. Η διαδικασία του παρόντος άρθρου δεν αναστέλλει την προθεσμία και δεν κωλύει την άσκηση της ενδικοφανούς προσφυγής ή της προσφυγής ενώπιον του δικαστηρίου. Η άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής ή η εκκρεμοδικία δεν κωλύουν τη διαδικασία του παρόντος άρθρου. Αν έχει ασκηθεί ενδικοφανής προσφυγή με την οποία προβάλλεται ως λόγος ακύρωσης ή τροποποίησης πράξης λόγος που αναφέρεται στην παρ. 1, δεν χωρεί κατά της ίδιας πράξης και για τον ίδιο λόγο υποβολή αίτησης με βάση την παρ. 2 ή έκδοση πράξης χωρίς αίτηση με βάση την παρ. 3.

6. Με απόφαση του Διοικητή μπορεί να καθορίζονται η διαδικασία, ο τρόπος υποβολής της αίτησης, τα αρμόδια όργανα για την έκδοση της πράξης, ο τύπος και το περιεχόμενο της πράξης και κάθε ειδικότερο θέμα για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 64

Επαρκής Αιτιολογία

Η Φορολογική Διοίκηση έχει την υποχρέωση να παρέχει σαφή, ειδική και επαρκή αιτιολογία για τη νομική βάση, τα γεγονότα και τις περιστάσεις που θεμελιώνουν την έκδοση πράξης και τον προσδιορισμό φόρου.

Άρθρο 65

Βάρος απόδειξης

Σε περίπτωση αμφισβήτησης πράξης προσδιορισμού φόρου στο πλαίσιο ενδικοφανούς προσφυγής, ο φορολογούμενος ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο που προβαίνει στην εν λόγω αμφισβήτηση φέρει το βάρος της απόδειξης της πλημμέλειας της πράξης προσδιορισμού του φόρου.

Άρθρο 65Α Φορολογικό πιστοποιητικό

Ετήσιο φορολογικό πιστοποιητικό

1. Ορκωτοί ελεγκτές λογιστές και ελεγκτικές εταιρείες, που είναι εγγεγραμμένοι στο δημόσιο μητρώο του ν. 4449/2017 (Α' 7) και διενεργούν υποχρεωτικούς ελέγχους σε ανώνυμες εταιρείες, εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, σε ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρείες καθώς και σε υποκαταστήματα αλλοδαπών επιχειρήσεων, εκδίδουν ετήσιο φορολογικό πιστοποιητικό. Το πιστοποιητικό αυτό είναι προαιρετικό για τις ανωτέρω εταιρείες και επιχειρήσεις και εκδίδεται μετά από έλεγχο που διενεργείται, παράλληλα με τον υποχρεωτικό έλεγχο, ως προς την εφαρμογή των φορολογικών διατάξεων σε φορολογικά αντικείμενα. Στα πιο πάνω πρόσωπα επιβάλλονται αναλογικά οι κυρώσεις που προβλέπονται για κάθε παράβαση της νομοθεσίας που διέπει τις εργασίες των ορκωτών ελεγκτών λογιστών και των ελεγκτικών εταιρειών, περιλαμβανόμενων και των διατάξεων περί ανεξαρτησίας και απαγόρευσης παροχής μη ελεγκτικών υπηρεσιών, σύμφωνα με τον ν. 4449/2017 και τον Κανονισμό (ΕΕ) 537/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 158).

Σημασία φορολογικού πιστοποιητικού

2. Φορολογικές παραβάσεις, καθώς και μη απόδοση ή ανακριβής απόδοση φόρων που διαπιστώνονται από τα τηρούμενα λογιστικά αρχεία (βιβλία και στοιχεία), κατά τη διενέργεια του ελέγχου, αναφέρονται αναλυτικά στο πιστοποιητικό αυτό. Αν από το πιστοποιητικό προκύπτουν συγκεκριμένα φορολογικά δεδομένα για την ελεγχθείσα εταιρεία με τα οποία συμφωνεί και η αρμόδια ελεγκτική φορολογική αρχή, το εν λόγω πιστοποιητικό αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα των εκθέσεων ελέγχου της ως άνω αρχής. Η διαπίστωση ή μη στο φορολογικό πιστοποιητικό παραβάσεων της φορολογικής νομοθεσίας μπορεί να λαμβάνεται υπόψη κατά την επιλογή υποθέσεων προς έλεγχο σύμφωνα με το άρθρο 26.

Πρόστιμα

3. Αν από μεταγενέστερο έλεγχο της Φορολογικής Διοίκησης προκύψουν σημαντικές πρόσθετες επιβαρύνσεις, οι οποίες υπερβαίνουν το ουσιώδες μέγεθος, όπως αυτό προσδιορίζεται κατά το Διεθνές Πρότυπο Εργασιών Διασφάλισης 3000 «Εργα Διασφάλισης πέραν ελέγχου ή Επισκόπησης Ιστορικής Οικονομικής Πληροφόρησης» και τις οποίες όφειλε να διαπιστώσει ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία, επιβάλλεται στους ανωτέρω με απόφαση του Διοικητή διοικητικό πρόστιμο ύψους από δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ έως εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ ανάλογα με τη βαρύτητα της παράβασης και την ενδεχόμενη υποτροπή, το οποίο εκδίδεται ύστερα από δεσμευτική πρόταση της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχου (Ε.Λ.Τ.Ε.), με την οποία προσδιορίζεται και το ύψος του επιβλητέου προστίμου.

Εξουσιοδοτική διάταξη

4. Με απόφαση του Διοικητή, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Ε.Λ.Τ.Ε., καθορίζονται τα συγκεκριμένα επί μέρους φορολογικά αντικείμενα του ελέγχου, ενδεχόμενες συγκεκριμένες ελεγκτικές επαληθεύσεις που πρέπει να διενεργούνται, το ειδικότερο περιεχόμενο του πιστοποιητικού που εκδίδεται και οι επιφυλάξεις που τυχόν διατυπώνονται σε αυτό, ο τρόπος, ο χρόνος και η διαδικασία υποβολής του και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Η υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1124/2015

απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων (Β' 1196), όπως έχει τροποποιηθεί, εξακολουθεί να ισχύει δυνάμει να τροποποιηθεί ή να αντικατασταθεί με απόφαση του Διοικητή, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Ε.Λ.Τ.Ε..

ΤΜΗΜΑ ΧΙΙ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ - ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Άρθρο 66 Εγκλήματα φοροδιαφυγής

Εγκλήματα φοροδιαφυγής

1. Έγκλημα φοροδιαφυγής διαπράττει όποιος με πρόθεση:

α) προκειμένου να αποφύγει την πληρωμή φόρου εισοδήματος, ΕΝ.Φ.Ι.Α. ή ειδικού φόρου ακινήτων (Ε.Φ.Α.), αποκρύπτει από τα όργανα της Φορολογικής Διοίκησης φορολογητέα εισοδήματα από οποιαδήποτε πηγή ή περιουσιακά στοιχεία, ιδίως παραλείποντας να υποβάλει δήλωση ή υποβάλλοντας ανακριβή δήλωση ή καταχωρίζοντας στα λογιστικά αρχεία εικονικές (ολικά ή μερικά) δαπάνες ή επικαλούμενος στη φορολογική δήλωση τέτοιες δαπάνες, ώστε να μην εμφανίζεται φορολογητέα ύλη ή να εμφανίζεται αυτή μειωμένη,

β) προκειμένου να αποφύγει την πληρωμή του Φ.Π.Α., του Φ.Κ.Ε., του φόρου ασφαλιστρών και των παρακρατούμενων και επιρριπτόμενων φόρων, τελών ή εισφορών, δεν αποδίδει ή αποδίδει ανακριβώς ή συμψηφίζει ή εκπίπτει ανακριβώς αυτούς, καθώς και όποιος παραπλανά τη Φορολογική Διοίκηση με την παράσταση ψευδών γεγονότων ως αληθινών ή με την αθέμιτη παρασιώπηση ή απόκρυψη αληθινών γεγονότων και δεν αποδίδει ή αποδίδει ανακριβώς ή συμψηφίζει ή εκπίπτει ανακριβώς αυτούς ή λαμβάνει επιστροφή, καθώς και όποιος διακρατεί τέτοιους φόρους, τέλη ή εισφορές,

γ) προκειμένου να αποφύγει την πληρωμή φόρου πλοίων δεν αποδίδει ή αποδίδει ανακριβώς στο Δημόσιο τον φόρο αυτόν.

Παρακρατούμενοι φόροι, τέλη, εισφορές

2. Παρακρατούμενοι φόροι, τέλη και εισφορές είναι εκείνοι που ρητά ορίζονται σε επί μέρους διατάξεις ότι παρακρατούνται και τελικά αποδίδονται στο Δημόσιο ή άλλον φορέα από πρόσωπο διάφορο του πραγματικού φορολογούμενου.

Ποινή φυλάκισης

3. Όποιος διαπράττει έγκλημα φοροδιαφυγής από τα αναφερόμενα στην παρ. 1 τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών ή χρηματική ποινή σύμφωνα με το άρθρο 57 του Π.Κ:

α) αν ο φόρος που αναλογεί στα φορολογητέα εισοδήματα ή στα περιουσιακά στοιχεία που έχουν αποκρυβεί υπερβαίνει ανά φορολογικό ή διαχειριστικό έτος τις εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ ανά είδος φόρου, ή

β) αν το προς απόδοση ποσό του κύριου φόρου, τέλους ή εισφοράς που δεν αποδόθηκε ή αποδόθηκε ανακριβώς ή επεστράφη ή συμψηφίστηκε ή εξέπεσε ή διακρατείται υπερβαίνει ανά φορολογικό ή διαχειριστικό έτος:

αα) τις πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ, εφόσον αφορά Φ.Π.Α. ή

ββ) τις εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ ανά είδος φόρου, τέλους ή εισφοράς σε κάθε άλλη περίπτωση.

Ποινή κάθειρξης

4. Επιβάλλεται κάθειρξη αν το ποσό του φόρου, τέλους ή εισφοράς της παρ. 3 υπερβαίνει ανά φορολογικό ή διαχειριστικό έτος τις εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ, εφόσον αφορά Φ.Π.Α., ή τις εκατό πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ σε κάθε άλλη περίπτωση φόρου, τέλους ή εισφοράς.

Πλαστά ή εικονικά φορολογικά στοιχεία

5. Όποιος εκδίδει πλαστά ή εικονικά φορολογικά στοιχεία, καθώς και όποιος αποδέχεται εικονικά φορολογικά στοιχεία ή νοθεύει τέτοια στοιχεία, ανεξάρτητα από το αν διαφεύγει ή μη την πληρωμή φόρου, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών (3) μηνών ή χρηματική ποινή σύμφωνα με το άρθρο 57 του Π.Κ., εκτός και αν τα φορολογικά στοιχεία χρησιμοποιήθηκαν για τη διάπραξη ή την υποστήριξη κάποιας από τις πράξεις των παρ. 1 έως και 4, οπότε ο δράστης τιμωρείται μόνο για την τελευταία ως αυτουργός ή συμμετοχος. Ειδικά, όποιος εκδίδει ή αποδέχεται εικονικά φορολογικά στοιχεία για ανύπαρκτη συναλλαγή στο σύνολό της ή για μέρος αυτής, τιμωρείται: α) με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους ή χρηματική ποινή σύμφωνα με το άρθρο 57 του Π.Κ., εφόσον η συνολική αξία των εικονικών φορολογικών στοιχείων υπερβαίνει το ποσό των εβδομήντα πέντε χιλιάδων (75.000) ευρώ και β) με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους ή κάθειρξη έως έξι (6) έτη, εφόσον το ως άνω ποσό υπερβαίνει τις διακόσιες χιλιάδες (200.000) ευρώ. Για την κάλυψη των παραπάνω ορίων δεν υπολογίζονται φορολογικά στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν για τη διάπραξη ή την υποστήριξη κάποιας από τις πράξεις των παρ. 1 έως 4, οπότε ο δράστης τιμωρείται μόνο για την τελευταία ως αυτουργός ή συμμετοχος. Θεωρείται ως πλαστό και το φορολογικό στοιχείο που έχει διατηρηθεί ή σφραγιστεί με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς να έχει καταχωρισθεί στα οικεία βιβλία της αρμόδιας φορολογικής αρχής σχετική πράξη θεώρησής του και εφόσον η μη καταχώριση τελεί σε γνώση του υπόχρεου για τη θεώρηση του φορολογικού στοιχείου. Θεωρείται επίσης ως πλαστό το φορολογικό στοιχείο και όταν το περιεχόμενο και τα λοιπά στοιχεία του πρωτότυπου ή αντίτυπου αυτού είναι διαφορετικά από αυτά που αναγράφονται στο στέλεχος του ίδιου στοιχείου. Εικονικό είναι το φορολογικό στοιχείο που εκδίδεται για συναλλαγή ανύπαρκτη στο σύνολό της ή για μέρος αυτής ή για συναλλαγή στην οποία το ένα από τα συμβαλλόμενα μέρη που αναγράφονται στο στοιχείο είναι άγνωστο φορολογικώς πρόσωπο, με την έννοια ότι δεν έχει δηλώσει την έναρξη του επιτηδεύματός του ούτε έχει θεωρήσει στοιχεία στη Φορολογική Διοίκηση. Εικονικό είναι επίσης το στοιχείο που φέρεται ότι εκδόθηκε ή έχει ληφθεί από εικονική εταιρεία, κοινοπραξία, κοινωνία ή άλλη οποιασδήποτε μορφής επιχείρηση ή νομική οντότητα ή από φυσικό πρόσωπο για το οποίο αποδεικνύεται ότι είναι παντελώς αμέτοχο με τη συγκεκριμένη συναλλαγή, οπότε στην τελευταία αυτή περίπτωση η ποινική δίωξη

ασκείται κατά του πραγματικού υπευθύνου που υποκρύπτεται. Τα φορολογικά στοιχεία στα οποία αναγράφεται αξία συναλλαγής κατώτερη της πραγματικής θεωρούνται πάντοτε για τους σκοπούς του Κώδικα ως ανακριβή, ενώ τα φορολογικά στοιχεία στα οποία αναγράφεται αξία μεγαλύτερη της πραγματικής θεωρούνται ως εικονικά κατά το μέρος της μεγαλύτερης αυτής αξίας. Δεν είναι εικονικό για τον λήπτη το φορολογικό στοιχείο το οποίο αφορά πραγματική συναλλαγή, αν το πρόσωπο του εκδότη είναι διαφορετικό από αυτό που αναγράφεται στο στοιχείο.

Δεν είναι εικονικό το φορολογικό στοιχείο που εξέδωσε ή έλαβε η κοινωνία κληρονόμων ή ο κληρονόμος ή σύζυγος ή τέκνο αποβιώσαντος ή συνταξιοδοτηθέντος συζύγου ή γονέα, το οποίο φέρεται ότι εκδόθηκε ή λήφθηκε από τον αποβιώσαντα ή συνταξιοδοτηθέντα επιτηδευματία, εφόσον αφορά πραγματική συναλλαγή και πριν από κάθε είδους φορολογικό έλεγχο, έχει καταχωρισθεί στα βιβλία τόσο του λαμβάνοντα όσο και του εκδώναντα το στοιχείο, η αξία αυτού έχει συμπεριληφθεί στις οικείες δηλώσεις Φ.Π.Α. και φορολογίας εισοδήματος και έχει γίνει η απόδοση των φόρων που προκύπτουν από το στοιχείο αυτό.

Επιμέτρηση της ποινής

6. Για την επιμέτρηση της ποινής λαμβάνεται ιδίως υπόψη το ύψος του ποσού που αποκρύφτηκε ή δεν αποδόθηκε και η διάρκεια της απόκρυψης ή μη απόδοσης ή ανακριβούς απόδοσης ή διακράτησης. Η μεταχείριση από τον δράστη ιδιαιτέρων τεχνασμάτων συνιστά επιβαρυντική περίπτωση.

Άρθρο 67

Αυτουργοί και συνεργοί

Αυτουργοί

1. Στα νομικά πρόσωπα, ως αυτουργοί των εγκλημάτων του Κώδικα θεωρούνται, εφόσον με οποιαδήποτε πράξη ή παράλειψη συντέλεσαν στην τέλεσή τους:

α) Στις ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες, οι πρόεδροι των διοικητικών συμβουλίων, οι διευθύνοντες, εντεταλμένοι ή συμπράττοντες σύμβουλοι, οι διοικητές, οι γενικοί διευθυντές ή διευθυντές, ως και εν γένει κάθε πρόσωπο εντεταλμένο είτε άμεσα από τον νόμο είτε από ιδιωτική βούληση είτε με δικαστική απόφαση στη διοίκηση ή διαχείριση ή εκπροσώπηση αυτών. Αν ελλείπουν όλα τα παραπάνω πρόσωπα, ως αυτουργοί θεωρούνται τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των εταιρειών αυτών, εφόσον ασκούν πράγματι προσωρινά ή διαρκώς ένα από τα καθήκοντα που αναφέρονται πιο πάνω.

β) Στις ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες εταιρείες οι ομόρρυθμοι εταίροι και οι διαχειριστές αυτών ως και εν γένει κάθε πρόσωπο εντεταλμένο είτε άμεσα από τον νόμο είτε από ιδιωτική βούληση είτε με δικαστική απόφαση είτε από οποιαδήποτε αιτία στη διοίκηση ή διαχείριση αυτών.

γ) Στις εταιρείες περιορισμένης ευθύνης και ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρείες οι διαχειριστές αυτών ως και εν γένει κάθε πρόσωπο εντεταλμένο είτε άμεσα από τον νόμο είτε από ιδιωτική βούληση είτε με δικαστική απόφαση είτε από οποιαδήποτε αιτία στη διοίκηση ή διαχείριση αυτών και όταν αυτοί ελλείπουν ή απουσιάζουν οι εταίροι αυτών.

δ) Στους συνεταιρισμούς και ενώσεις αυτών οι πρόεδροι, οι γραμματείς, οι ταμίες, ως και εν γένει κάθε πρόσωπο εντεταλμένο είτε άμεσα από τον νόμο είτε από ιδιωτική βούληση είτε με δικαστική απόφαση είτε από οποιαδήποτε αιτία στη διοίκηση ή διαχείριση αυτών.

ε) Στις κοινοπραξίες, κοινωνίες, αστικές, συμμετοχικές ή αφανείς εταιρείες, ως αυτουργοί του εγκλήματος της φοροδιαφυγής θεωρούνται οι εκπρόσωποί τους, με βάση την ιδιωτική βούληση ή τον νόμο ή δικαστική απόφαση, και αν ελλείπουν αυτοί, τα μέλη τους. Όταν στα μέλη αυτών περιλαμβάνονται και νομικά πρόσωπα ή αλλοδαπές επιχειρήσεις ή αλλοδαποί οργανισμοί, εφαρμόζονται ανάλογα και οι λοιπές διατάξεις της παρούσας παραγράφου.

στ) Στις αλλοδαπές επιχειρήσεις γενικά και στους κάθε είδους αλλοδαπούς οργανισμούς, ως αυτουργοί του εγκλήματος της φοροδιαφυγής θεωρούνται οι διευθυντές ή αντιπρόσωποι ή πράκτορες, που έχουν στην Ελλάδα.

ζ) Στα νομικά πρόσωπα εκτός των ανωτέρω αναφερομένων ή στις νομικές οντότητες κατά την έννοια της παρ. 3 του άρθρου 51Α του ν. 2238/1994 (Α'151) ή της περ. δ' του άρθρου 2 του Κ.Φ.Ε., ως αυτουργοί θεωρούνται οι εκπρόσωποι αυτών ως και εν γένει κάθε πρόσωπο εντεταλμένο είτε άμεσα από τον νόμο είτε από ιδιωτική βούληση είτε με δικαστική απόφαση στη διοίκηση ή διαχείριση ή εκπροσώπηση αυτών.

Αυτουργοί κατά πλάσμα δικαίου

2. Επίσης, αυτουργοί των ανωτέρω εγκλημάτων, κατά την έννοια της παρ. 1, θεωρούνται και: α) όσοι δυνάμει νόμου ή δικαστικής απόφασης ή διάταξης τελευταίας βούλησης είναι διαχειριστές αλλότριας περιουσίας και β) ο επίτροπος ή κηδεμόνας ή διοικητής αλλοτρίων κατά τις διατάξεις του Α.Κ...

Άμεσοι συνεργοί

3. Ο εν γνώσει υπογράφων ανακριβή φορολογική δήλωση ως πληρεξούσιος, καθώς και όποιος με οποιονδήποτε άλλο τρόπο εν γνώσει συμπράττει ή προσφέρει άμεση συνδρομή στην τέλεση των παραπάνω εγκλημάτων τιμωρείται ως άμεσος συνεργός.

Συμμέτοχοι και αυτουργοί κατά πλάσμα δικαίου

4. Αυτουργοί ή συμμέτοχοι των ανωτέρω εγκλημάτων θεωρούνται σε κάθε περίπτωση και όσοι ασκούν εν τοις πράγμασι τις εξουσίες και αρμοδιότητες που αντιστοιχούν στις ιδιότητες και θέσεις της παρ. 1.

Άρθρο 68

Μηνυτήρια αναφορά και ποινική διαδικασία

Μηνυτήρια αναφορά

1. Εάν συντρέχει περίπτωση τέλεσης ή απόπειρας τέλεσης εγκλήματος του Κώδικα υποβάλλεται αμελλητί μηνυτήρια αναφορά από τον Διοικητή ή από τα όργανα της Φορολογικής Διοίκησης ή από τη Διεύθυνση Οικονομικής Αστυνομίας της Ελληνικής Αστυνομίας. Η ποινική δίωξη ασκείται αυτεπαγγέλτως.

Σχέση διοικητικής και ποινικής δίκης

2. α) Αν, με βάση εκτελεστή πράξη της φορολογικής αρχής, συντρέχει περίπτωση τέλεσης ή απόπειρας τέλεσης εγκλήματος φοροδιαφυγής, εκ των οριζόμενων στο άρθρο 66, η έκδοση τέτοιας πράξης αναστέλλει την προθεσμία της παραγραφής του σχετικού εγκλήματος και συνεπάγεται την αυτεπάγγελτη αναβολή ή αναστολή της αντίστοιχης ποινικής διαδικασίας. Για τον σκοπό αυτόν, η οικεία φορολογική αρχή

ενημερώνει αμελλητί τον αρμόδιο εισαγγελέα και του αποστέλλει αντίγραφο της ως άνω διοικητικής πράξης.

β) Αν δεν έχει ασκηθεί ποινική δίωξη, ο αρμόδιος εισαγγελέας πλημμελειοδικών αναβάλλει, με πράξη του, κάθε περαιτέρω ενέργεια της ποινικής διαδικασίας. Αν έχει ασκηθεί ποινική δίωξη και η υπόθεση εκκρεμεί στην κύρια ανάκριση, ο ανακριτής, με σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέα, διατάσσει την αναστολή της ποινικής διαδικασίας. Αν η υπόθεση έχει παραπεμφθεί στο ακροατήριο, το ποινικό δικαστήριο διατάσσει την αναστολή της ποινικής διαδικασίας, σε κάθε άλλη δε περίπτωση την αναστολή διατάσσει το αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο.

γ) Η αναστολή της προθεσμίας της παραγραφής και η αναβολή ή αναστολή της ποινικής διαδικασίας διαρκούν μέχρι την οριστικοποίηση της οικείας πράξης της φορολογικής αρχής, λόγω άπρακτης παρόδου της προθεσμίας άσκησης προσφυγής, ή μέχρις ότου καταστεί αμετάκλητη η απόφαση του αρμόδιου διοικητικού δικαστηρίου επί της προσφυγής που ασκήθηκε.

δ) Η εκδίκαση των σχετικών υποθέσεων ενώπιον των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων και του Συμβουλίου της Επικρατείας και η έκδοση των σχετικών αποφάσεων γίνονται κατά προτεραιότητα. Η φορολογική αρχή που εξέδωσε την πράξη ή η γραμματεία του οικείου διοικητικού δικαστηρίου ενημερώνουν αμελλητί τον αρμόδιο εισαγγελέα, αντιστοίχως, για την οριστικοποίηση της πράξης, λόγω μη άσκησης προσφυγής, ή για την έκδοση αμετάκλητης απόφασης του αρμόδιου διοικητικού δικαστηρίου και υποβάλλουν, κατά περίπτωση, υπηρεσιακό αντίγραφο του διοικητικού φακέλου ή της δικογραφίας της υπόθεσης.

ε) Σε περίπτωση αναστολής της προθεσμίας της παραγραφής, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της περ. α', δεν ισχύει ο χρονικός περιορισμός της αναστολής του πρώτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 113 του Ποινικού Κώδικα (Π.Κ.).

Αρμόδιο δικαστήριο

3. Αρμόδιο κατά τόπο δικαστήριο είναι αυτό της έδρας της αρμόδιας για τη φορολόγηση Δ.Ο.Υ..

Πολιτική αγωγή

4. Το Δημόσιο μπορεί να παρίσταται ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων για τα εγκλήματα του Κώδικα προς υποστήριξη της κατηγορίας. Όταν η δίωξη ασκείται σε βαθμό πλημμελήματος, το Δημόσιο μπορεί να εκπροσωπείται και από τον προϊστάμενο της αρμόδιας φορολογικής αρχής ή τον οριζόμενο από αυτόν υπάλληλο.

Μάρτυρες

5. Στις δίκες που αφορούν εγκλήματα του Κώδικα, η εμφάνιση του μάρτυρα στο ακροατήριο δεν είναι υποχρεωτική, εφόσον έχει λάβει χώρα έγγραφη ενημέρωση του αρμόδιου εισαγγελέα ή του δικαστηρίου εκ μέρους της Αρχής που διενήργησε τον έλεγχο σχετικά με την υπόθεση, εκτός εάν το δικαστήριο αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήματος του κατηγορούμενου κρίνει ότι πρέπει να κληθεί μάρτυρας, για να καταθέσει για ουσιώδη για την έκβαση της δίκης ζητήματα που δεν μπορούν να προκύψουν από τα έγγραφα της υπόθεσης.

Εφαρμογή διατάξεων ΚΠΔ και ΠΚ

6. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κ.Π.Δ. και του Γενικού Μέρους του Π.Κ..

Άρθρο 69

Αναστολή της ποινής

Αναστολή της ποινής

Για τα εγκλήματα του Κώδικα η αναστολή της ποινής γίνεται κατά τις σχετικές διατάξεις των άρθρων 99 επ. του Π.Κ..

ΤΜΗΜΑ ΧΙΠ
ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
Άρθρο 70
Μεταβατικές διατάξεις

Έκδοση πράξης διορθωτικού προσδιορισμού

1. Μετά την 1η.1.2014, για υποθέσεις προσωρινού ή οριστικού φορολογικού ελέγχου, που αφορά χρήσεις, περιόδους, φορολογικές υποθέσεις ή υποχρεώσεις πριν από την 1^η.1.2014, εκδίδεται πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου. Για όσα αφορούν τα σχετικά με την έκδοση της πράξης εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα.

Δυνατότητα επανελέγχου σε περιπτώσεις προσωρινού φορολογικού ελέγχου ή έκδοση μερικής καταλογιστικής πράξης

2. Κατά παρέκκλιση του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 34 του Κώδικα, πράξεις διορθωτικού προσδιορισμού φόρου, τέλους ή εισφοράς, που έχουν εκδοθεί ή εκδίδονται κατόπιν προσωρινού φορολογικού ελέγχου, ο οποίος διατάχθηκε μέχρι την 31η.12.2013, δεν κωλύουν τη μετά από νέο έλεγχο μεταγενέστερη διόρθωσή του. Το πρώτο εδάφιο ισχύει και για πράξεις διορθωτικού προσδιορισμού που έχουν εκδοθεί ή εκδίδονται μετά από τακτικό (οριστικό) φορολογικό έλεγχο που διατάχθηκε έως την 31η.12.2013, στις περιπτώσεις στις οποίες σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 68 του ν. 2238/1994 (Α'151), την παρ. 2 του άρθρου 49 του ν. 2859/2000 (Α'248) και κάθε άλλη συναφή διάταξη, εκδίδεται μερική καταλογιστική πράξη.

Διαχείριση εντολών που εκδόθηκαν έως 31.12.2013

3. Για χρήσεις, περιόδους, φορολογικές υποθέσεις ή υποχρεώσεις για τις οποίες είχε εκδοθεί μέχρι την 31η.12.2013 εντολή ελέγχου, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Τμήματος VII του Κώδικα, εφόσον κατά την 1^η.1.2014 δεν είχε γίνει έναρξη του ελέγχου. Ως έναρξη του ελέγχου για την εφαρμογή του πρώτου εδαφίου λογίζεται η θεώρηση των βιβλίων του φορολογούμενου από όργανο της Φορολογικής Διοίκησης ή η κοινοποίηση πρόσκλησης για επίδειξη βιβλίων στον έλεγχο, στην περίπτωση που δεν είναι δυνατή η θεώρηση των βιβλίων ή η έκδοση της εντολής ελέγχου στην περίπτωση που δεν τηρούνται βιβλία. Ως έναρξη ελέγχου κατά την έννοια του πρώτου εδαφίου θεωρείται και η αποστολή έως τις 31.12.2013 επιστολής στο φορολογούμενο, με την οποία του γνωστοποιείται ότι έχει εκδοθεί εντολή φορολογικού ελέγχου. Σε περίπτωση κατά την οποία, έως τις 31.12.2013, είχε εκδοθεί εντολή φορολογικού ελέγχου και για οποιονδήποτε λόγο, μετά την ημερομηνία αυτή, για την ίδια χρήση, περίοδο, φορολογική υπόθεση ή υποχρέωση, εκδοθεί νέα εντολή ελέγχου, οι έννομες συνέπειες της έκδοσης της αρχικής εντολής δεν θίγονται

Κοινοποιήσεις

4. Κοινοποιήσεις κατά το άρθρο 5 του Κώδικα, διενεργούνται και για χρήσεις, περιόδους, φορολογικές υποθέσεις ή υποχρεώσεις πριν από την

έναρξη ισχύος αυτού.

Άμεσος προσδιορισμός / πράξη διοικητικού προσδιορισμού

5. Για φορολογικές δηλώσεις που υποβάλλονται μετά την 1η.1.2014, ανεξάρτητα από τη χρήση, την περίοδο, τη φορολογική υπόθεση ή υποχρέωση την οποία αφορούν, διενεργείται άμεσος προσδιορισμός του φόρου ή εκδίδεται πράξη διοικητικού προσδιορισμού του φόρου, κατά περίπτωση.

Νέο στοιχείο

6. Για φορολογικές χρήσεις, περιόδους, υποθέσεις ή υποχρεώσεις για τις οποίες έως την 31η.12.2013 έχουν εκδοθεί οριστικά φύλλα ελέγχου ή οριστικές πράξεις προσδιορισμού ή καταλογισμού οποιουδήποτε φόρου, τέλους ή εισφοράς ή εκκαθαριστικά σημειώματα ή οποιαδήποτε άλλη συναφή πράξη, ως νέο στοιχείο, κατά την έννοια του άρθρου 25 του Κώδικα, θεωρείται οποιοδήποτε στοιχείο δεν τελούσε σε γνώση της αρμόδιας για τον τακτικό (οριστικό) έλεγχο φορολογικής αρχής, κατά τον χρόνο διενέργειάς του.

Έκδοση πράξεων σε συμμόρφωση με δικαστική απόφαση

7. Σε περίπτωση ακύρωσης με απόφαση διοικητικού δικαστηρίου, για τυπικούς λόγους ή λόγω νομικής πλημμέλειας, οποιασδήποτε πράξης καταλογισμού, η Φορολογική Διοίκηση, σε συμμόρφωση με τη δικαστική απόφαση, εκδίδει, από την 1^η.1.2014 τις προβλεπόμενες από τον Κώδικα πράξεις προσδιορισμού του φόρου, ανεξαρτήτως του χρόνου έκδοσης της δικαστικής απόφασης.

Δικαστικές αποφάσεις

8. Για τις δικαστικές αποφάσεις που εκδίδονται μετά την 1^η.1.2014 εφαρμόζονται αναλόγως η παρ. 4 του άρθρου 41 και η παρ. 1 του άρθρου 30 του Κώδικα.

Διοικητική επίλυση σε περίπτωση αναπομπής

9. Σε περίπτωση έκδοσης απόφασης διοικητικού δικαστηρίου με την οποία κηρύσσεται απαράδεκτη η συζήτηση ενδίκου βοηθήματος ή μέσου και αναπέμπεται η υπόθεση στη Φορολογική Διοίκηση για να τηρηθεί η διαδικασία διοικητικής επίλυσης της διαφοράς, το αίτημα για διοικητική επίλυση εξετάζεται από τη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών, σύμφωνα με το άρθρο 63 του Κώδικα, εκτός εάν ο φορολογούμενος αποδεχθεί την προσβαλλόμενη πράξη μέσα σε αποκλειστική προθεσμία πέντε (5) ημερών από την κοινοποίηση σε αυτόν της δικαστικής απόφασης ή σχετικής πρόσκλησης της Φορολογικής Διοίκησης.

Παραγραφή δικαιώματος για κοινοποίηση πράξεων

10. Διατάξεις περί παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου να κοινοποιεί φύλλα ελέγχου και πράξεις προσδιορισμού φόρου, τελών, εισφορών, προστίμων, προΐσχύουσες του άρθρου 36 του Κώδικα, εξακολουθούν να έχουν εφαρμογή για τις χρήσεις, τις περιόδους, τις υποθέσεις και τις φορολογικές υποχρεώσεις τις οποίες αφορούν. Όπου σε κείμενες διατάξεις ουσιαστικού φορολογικού δικαίου, που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα, προβλέπεται προθεσμία παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου να κοινοποιεί φύλλα ελέγχου, πράξεις προσδιορισμού φόρου, τελών, εισφορών, πράξεις επιβολής προστίμων και κάθε άλλη συναφή πράξη, η παραγραφή διακόπτεται με την έκδοσή τους. Η διάταξη του δευτέρου εδαφίου εφαρμόζεται και σε εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις, οι οποίες δεν είχαν συζητηθεί κατά τη δημοσίευση του ν. 4254/2014 (Α'85) σε πρώτο βαθμό.

Ατομική ειδοποίηση

11. Το άρθρο 47 του Κώδικα εφαρμόζεται για οφειλές για τις οποίες αποκτάται εκτελεστός τίτλος από την 1η.1.2014 και εφεξής.

Παραγραφή δικαιώματος για εισπράξη

12. Το άρθρο 51 του Κώδικα, σχετικά με τον χρόνο παραγραφής και τους λόγους διακοπής και αναστολής αυτής, εφαρμόζεται για φόρους

- και λοιπά έσοδα για τα οποία η Φορολογική Διοίκηση αποκτά εκτελεστό τίτλο από την 1η.1.2014 και εφεξής.
- Τόκοι εκπρόθεσμης καταβολής** 13. Η παρ. 2 του άρθρου 53 του Κώδικα εφαρμόζεται για αιτήσεις επιστροφής που υποβάλλονται από την 1η.1.2014 και εφεξής.
- Πρόστιμα-πρόσθετοι φόροι κατόπιν ελέγχου –ευνοϊκότερη κύρωση** 14. Για πράξεις διορθωτικού προσδιορισμού φόρου που αφορούν εν γένει φορολογικές υποχρεώσεις, χρήσεις, περιόδους ή υποθέσεις έως και τις 31.12.2013 επιβάλλεται, αντί του πρόσθετου φόρου του άρθρου 1 του ν. 2523/1997 (Α' 179), πρόστιμο που ισούται με το άθροισμα του προστίμου του άρθρου 58, της παρ. 2 του άρθρου 58Α ή του άρθρου 59 του Κώδικα, κατά περίπτωση, πλέον του τόκου του άρθρου 53 του Κώδικα, ο οποίος υπολογίζεται από την 1η.1.2014 και μέχρι την έκδοση του εκτελεστού τίτλου, εφόσον αυτό συνεπάγεται επιεικέστερη μεταχείριση του φορολογούμενου. Σε κάθε περίπτωση, μετά την απόκτηση του εκτελεστού τίτλου, εφαρμόζεται το άρθρο 53 του Κώδικα.
- Πρόστιμα-πρόσθετοι φόροι για υποβολή εκπρόθεσμων χρεωστικών δηλώσεων-ευνοϊκότερη κύρωση** 15. Εξαιρετικά, για την υποβολή εκπρόθεσμων χρεωστικών δηλώσεων, που αφορούν χρήσεις, περιόδους, υποθέσεις ή εν γένει φορολογικές υποχρεώσεις έως τις 31.12.2013, επιβάλλεται, αντί του πρόσθετου φόρου του άρθρου 1 του ν. 2523/1997, πρόστιμο που ισούται με το άθροισμα του προστίμου του άρθρου 54 του Κώδικα, πλέον του τόκου του άρθρου 53 του Κώδικα, ο οποίος υπολογίζεται από την 1η.1.2014 και μέχρι την έκδοση του εκτελεστού τίτλου, εφόσον αυτό συνεπάγεται επιεικέστερη μεταχείριση του φορολογούμενου. Για δηλώσεις που υποβάλλονται μετά την κοινοποίηση εντολής ελέγχου ή της πρόσκλησης παροχής πληροφοριών του άρθρου 14 του Κώδικα και μέχρι την κοινοποίηση του προσωρινού διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου επιβάλλονται, αντί των ανωτέρω κυρώσεων, οι κυρώσεις της παρ. 14 του παρόντος, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο αυτή. Εφόσον πρόκειται για τροποποιητικές δηλώσεις, για τον υπολογισμό του ποσού του προστίμου της παρ. 14 του παρόντος, λαμβάνεται ως βάση υπολογισμού το ποσό της διαφοράς μεταξύ του φόρου που προκύπτει με βάση την υποβαλλόμενη τροποποιητική φορολογική δήλωση και εκείνου που προκύπτει με βάση την αρχικώς υποβληθείσα δήλωση και τις τυχόν τροποποιητικές δηλώσεις που έχουν εν τω μεταξύ υποβληθεί. Δεν είναι δυνατή η υποβολή δηλώσεων σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο με επιφύλαξη. Εξαιρουμένων των δηλώσεων παρακρατούμενων φόρων από μισθωτή εργασία και συντάξεις, εφόσον η προκύπτουσα οφειλή εξοφληθεί μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τον προσδιορισμό του φόρου, το επιβληθέν κατά το δεύτερο και τρίτο εδάφιο πρόστιμο ή ο πρόσθετος φόρος περιορίζεται στο εξήντα τοις εκατό (60%) του αρχικώς προσδιορισθέντος. Φόροι, πρόστιμα, τέλη, εισφορές και λοιπά ποσά που προσδιορίζονται κατά το δεύτερο, τρίτο και πέμπτο εδάφιο δεν διαγράφονται, δεν συμψηφίζονται ούτε επιστρέφονται. Σε κάθε περίπτωση μετά την απόκτηση του εκτελεστού τίτλου εφαρμόζεται το άρθρο 53 του Κώδικα.
- Πρόστιμα εκπρόθεσμων μη χρεωστικών δηλώσεων** 16. Για την υποβολή, μετά την 1η.1.2014, εκπροθέσμων δηλώσεων από τις οποίες δεν προκύπτει φορολογική υποχρέωση ή δηλώσεων πληροφοριακού χαρακτήρα που αφορούν περιόδους έως τις 31.12.2013, επιβάλλονται τα πρόστιμα του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 2523/1997, με τον περιορισμό το καταβλητέο σε καθεμία

	περίπτωση ποσό να μην ξεπερνά το προβλεπόμενο στην περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 54 του Κώδικα.
Ισχύς εκδοθείσας ΚΥΑ για αποδεικτικό ενημερότητας	17. Η υπ' αριθμ. 45081/30.10.1997 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών που έχει εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 6 του άρθρου 26 του ν. 1882/1990 (Α' 43) εξακολουθεί να ισχύει μέχρι την κατάργησή της.
Μέτρα άρθρου 14 ν.2523/97	18. Η παρ. 7 του άρθρου 46 του Κώδικα εφαρμόζεται και για μέτρα που το Δημόσιο λαμβάνει ή έχει λάβει πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 4223/2013 (Α' 287) επί περιουσιακών στοιχείων που έχουν δεσμευτεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 14 του ν. 2523/1997.
Συντηρητική κατάσχεση-επιδόσεις	19. Για την επιβολή συντηρητικής κατάσχεσης σύμφωνα με το άρθρο 46 του Κώδικα, οι προβλεπόμενες επιδόσεις κατά τον ΚΠολΔ γίνονται και από οποιονδήποτε υπάλληλο της Φορολογικής Διοίκησης.
Λήψη μέτρων §§5,6 άρθρου 46 για ειδικές εκθέσεις ελέγχου έως 31.12.2013	20. Οι παρ. 5 και 6 του άρθρου 46 του Κώδικα καταλαμβάνουν και τις υποθέσεις για τις οποίες έχουν συνταχθεί ειδικές εκθέσεις ελέγχου της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 2523/1997 μέχρι τις 31.12.2013, αλλά δεν έχουν ληφθεί τα προβλεπόμενα μέτρα μέχρι την ημερομηνία αυτή.
Ισχύς εκδοθεισών αποφάσεων για τη φορολογία ακινήτων	21. Αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, που ρυθμίζουν θέματα που υπάγονται στις διατάξεις του Κώδικα, οι οποίες έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση των άρθρων: 16 του ν. 1882/1990 (Α' 43) περί Φορολογίας Αυτομάτου Υπερτιμήματος, 2 έως και 19 του ν. 3427/2005 (Α' 312) περί Φόρου Αυτομάτου Υπερτιμήματος (Φ.Α.Υ.) και Τέλους Συναλλαγής Ακινήτων (Τ.Σ.Α.), 21 έως και 35 του ν. 2459/1997 (Α' 17) περί Φόρου Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας (Φ.Μ.Α.Π.), 27 έως και 50 του ν. 3842/2010 (Α' 58) περί Φόρου Ακίνητης Περιουσίας (Φ.Α.Π.), 5 έως και 19 του ν. 3634/2008 (Α' 9) και 53 του ν. 3842/2010 (Α' 58) περί Ενιαίου Τέλους Ακινήτων (Ε.Τ.ΑΚ.), 53 του ν. 4021/2011 (Α' 218) περί Έκτακτου Ειδικού Τέλους Ηλεκτροδοτούμενων Δομημένων Επιφανειών (Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε.) και της υποπαρ. Α7 του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α' 107) περί Έκτακτου Ειδικού Τέλους Ακινήτων (Ε.Ε.Τ.Α.), καθώς και οποιαδήποτε άλλη απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, η οποία ρυθμίζει θέματα διαδικασιών των φορολογιών που επιβλήθηκαν με τους ανωτέρω νόμους, εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι την έκδοση αποφάσεων του Διοικητή, κατά τις διατάξεις του Κώδικα, όπου αυτό απαιτείται.
Φορολογία κληρονομιών	22. Για τα έσοδα που εμπίπτουν στο άρθρο 2 και το Παράρτημα του ν. 4174/2013 (Α' 170) ο Κώδικας εφαρμόζεται από την 1η.1.2014, εκτός εάν διαφορετικά ορίζεται. Ειδικά, για τις υποθέσεις του Κώδικα Διατάξεων Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών και Κερδών από τυχερά παίγνια, ο Κώδικας εφαρμόζεται από την 1η.1.2015. Κατ' εξαίρεση για τις υποθέσεις του δευτέρου εδαφίου εφαρμόζονται από την 1η.1.2014 η παρ. 1 του άρθρου 30 και το Τμήμα ΙΧ του Κώδικα.
Φορολογικό πιστοποιητικό	23. Το άρθρο 65Α του Κώδικα τίθεται σε ισχύ για χρήσεις που αρχίζουν από την 1η.1.2014. Η απόφαση του Υπουργού Οικονομικών υπό στοιχεία ΠΟΛ 1159/2011 (Β' 1657) διατηρείται σε ισχύ για χρήσεις που αρχίζουν πριν από την 1η.1.2014 και μπορεί να τροποποιηθεί ύστερα από γνώμη της Ε.Λ.Τ.Ε..
Πιστοποιητικό ΕΝΦΙΑ	24. Ειδικά για την πράξη αποδοχής κληρονομιάς, της παρ. 1 του 54Α του Κώδικα, η υποχρέωση του συμβολαιογράφου για μνημόνευση και

Παραγραφή αξίωσης προς επιστροφή	<p>επισύναψη του πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α. ισχύει από την 20ή.1.2014.</p> <p>25. Εφόσον με την υποβολή τροποποιητικής φορολογικής δήλωσης ή με αυτοτελές αίτημα ή καθ' οιονδήποτε άλλο τρόπο, που αφορά φορολογικό έτος, διαχειριστική περίοδο ή φορολογική υπόθεση, μέχρι την 1η.1.2014, προβάλλεται αξίωση επιστροφής φόρου, για τα σχετικά με την παραγραφή, εφαρμόζονται τα μέχρι τότε ισχύοντα.</p>
Διοικητικός/δικαστικός συμβιβασμός	<p>26. Από την 1η.1.2014 κάθε αίτημα προς τη Φορολογική Διοίκηση για διοικητικό ή δικαστικό συμβιβασμό θεωρείται απαράδεκτο και δεν εξετάζεται. Η διάταξη του πρώτου εδαφίου, ανεξαρτήτως χρονικών περιορισμών, εφαρμόζεται και για υποθέσεις, οι οποίες ήταν δυνατό να υπαχθούν σε οποιαδήποτε περίπτωση των άρθρων 70Α και 70Β του ν. 2238/1994.</p>
Πρόστιμα ν. 2523/97	<p>27. Για παραβάσεις που διαπράχθηκαν μέχρι τις 31.12.2013, ανεξάρτητα από τον χρόνο διαπίστωσής τους, το σχετικό πρόστιμο υπολογίζεται σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν. 2523/1997, εξακολουθεί να εφαρμόζεται η παρ. 6 του άρθρου 9 του ίδιου νόμου, εφόσον ο φορολογούμενος, με δήλωσή του προς τον προϊστάμενο της αρχής που εξέδωσε την πράξη επιβολής προστίμου, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση της, αποδεχθεί ανεπιφύλακτα το σύνολο των παραβάσεων που αναφέρονται σε αυτή και καταβάλει, ταυτόχρονα, τουλάχιστον ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) της συνολικής οφειλής, ενώ το υπόλοιπο ποσό καταβάλλεται εφάπαξ μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου μήνα της αποδοχής. Ποσά τα οποία έχουν καταβληθεί, δεν επιστρέφονται λόγω της εφαρμογής της παρούσας. Σε περίπτωση που ο φορολογούμενος, αμφισβητήσει τη νομιμότητα της αποδοχής, η πράξη και οι ένομες συνέπειές της αναβιώνουν και ήδη καταβληθέντα ποσά δεν επιστρέφονται.</p>
Πρόστιμα ενδοομιλικών συναλλαγών	<p>28. Οι παρ. 5 και 6 του άρθρου 4 του ν. 2523/1997 εφαρμόζονται και για ενδοομιλικές συναλλαγές που πραγματοποιήθηκαν σε περιόδους που άρχισαν πριν από την 1η.1.2012, εφόσον η υπόθεση ήταν εκκρεμής κατά τη δημοσίευση του ν. 4446/2016 (Α' 240) ενώπιον της Φορολογικής Διοίκησης ή των τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων ή του Συμβουλίου της Επικρατείας. Σε κάθε περίπτωση, εφόσον οι διατάξεις του άρθρου 56 του ν. 4174/2013 είναι ευνοϊκότερες για τον υπόχρεο, εφαρμόζονται οι διατάξεις αυτές, ανεξάρτητα από τον χρόνο πραγματοποίησης των ενδοομιλικών συναλλαγών.</p>
Ευνοϊκότερη κύρωση	<p>29. Φορολογούμενος σε βάρος του οποίου:</p> <p>α) έχει εκδοθεί και δεν έχει κοινοποιηθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 4512/2018 (Α' 5) οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου, ή</p> <p>β) θα εκδοθεί οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου κατόπιν προσωρινού διορθωτικού προσδιορισμού που έχει κοινοποιηθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 4512/2018, δύναται να αποδεχτεί την οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού, με ανέκκλητη και ανεπιφύλακτη δήλωσή του, η οποία υποβάλλεται μέσα στην προθεσμία για άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής, στον προϊστάμενο της υπηρεσίας που εξέδωσε την πράξη προσδιορισμού του φόρου. Εφόσον ο φορολογούμενος εξοφλήσει την προκύπτουσα οφειλή μέσα στην προθεσμία της παρ. 3 του άρθρου 41 του Κώδικα, τα επιβληθέντα πρόστιμα, βάσει του άρθρου 58, της παρ. 2 του άρθρου 58Α και του</p>

άρθρου 59 του Κώδικα ή της παρ. 14 του παρόντος άρθρου ή οι πρόσθετοι φόροι του άρθρου 1 του ν. 2523/1997, κατά περίπτωση, μειώνονται στο εξήντα τοις εκατό (60%) αυτών. Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και για εκκρεμείς υποθέσεις κατά την έναρξη ισχύος του ν. 4512/2018, εφαρμοζόμενων αναλόγως των παρ. 3 και 5 του άρθρου 49 του ν. 4509/2017 (Α' 201). Ως εκκρεμείς υποθέσεις νοούνται οι υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιον της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών ή των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων ή του Συμβουλίου της Επικρατείας κατόπιν άσκησης ενδικοφανούς ή δικαστικής προσφυγής ή τακτικού ενδίκου μέσου ή αίτησης αναίρεσης ή εκείνες για τις οποίες εκκρεμεί η προθεσμία άσκησης ενδικοφανούς ή δικαστικής προσφυγής ή τακτικού ενδίκου μέσου ή αίτησης αναίρεσης. Ως εκκρεμείς νοούνται, επίσης, οι υποθέσεις οι οποίες έχουν συζητηθεί και δεν έχει εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση του δικαστηρίου ή έχει εκδοθεί μη αμετάκλητη απόφαση αλλά δεν έχει κοινοποιηθεί στον φορολογούμενο. Με απόφαση του Διοικητή δύναται να καθορίζονται ζητήματα προθεσμιών, καταβολής, αρμοδιοτήτων και κάθε αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

30. Οφειλές από πράξεις διοικητικού προσδιορισμού του φόρου που εκδόθηκαν μέχρι τις 31.12.2019 με βάση στοιχεία που είχε στη διάθεσή της η Φορολογική Διοίκηση και αφορούν αποδοχές που εισπράχθηκαν αναδρομικά μέσα στο 2013 καθίστανται ληξιπρόθεσμες την 31η.7.2020.

31. Η αίτηση ακύρωσης ή τροποποίησης σύμφωνα με το άρθρο 63B του Κώδικα υποβάλλεται κατά άμεσου προσδιορισμού ή πράξεων διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου ή πράξεων επιβολής προστίμου που εκδίδονται από την 1η.1.2020 και μετά.

32. α) Κατ' εξαίρεση, άμεσος προσδιορισμός φόρου ή πράξεις προσδιορισμού φόρου ή επιβολής προστίμου που εκδόθηκαν εντός του 2019, για τις οποίες συντρέχει οποιοσδήποτε από τους λόγους που αναφέρονται στις περ. α' και β' της παρ. 1 του άρθρου 63B και για τις οποίες δεν έχει ασκηθεί ενδικοφανής προσφυγή ή προσφυγή ενώπιον του δικαστηρίου έως την ημερομηνία έναρξης ισχύος του άρθρου 63B, δύναται να ακυρωθούν ή να τροποποιηθούν κατ' εφαρμογή των οριζόμενων στην παρ. 2 του άρθρου 63B. Για τον σκοπό αυτόν υποβάλλεται αίτηση του φορολογούμενου για ακύρωση ή τροποποίηση έως τις 31.7.2020 και η πράξη της Φορολογικής Διοίκησης εκδίδεται μέχρι τις 30.9.2020. Έως τις 30.9.2020 δύναται να γίνει και η ακύρωση ή τροποποίηση άμεσου προσδιορισμού φόρου, της πράξης προσδιορισμού του φόρου και της πράξης επιβολής προστίμου, εφόσον έχει εκδοθεί, χωρίς αίτηση του φορολογούμενου, κατ' ανάλογη εφαρμογή των οριζόμενων στην παρ. 3 του άρθρου 63B. Στις περιπτώσεις που έχει ασκηθεί ενδικοφανής προσφυγή και δεν έχει συμπληρωθεί η προθεσμία εξέτασής της, η προθεσμία αυτή διακόπτεται από την έναρξη ισχύος του άρθρου 63B και η ασκηθείσα ενδικοφανής προσφυγή λογίζεται ως αίτηση του φορολογούμενου για την ακύρωση ή τροποποίηση, εξετάζεται ως τέτοια και η σχετική πράξη εκδίδεται έως τις 30.9.2020. Για τις υποθέσεις αυτές και σε περίπτωση ρητής απόρριψης του αιτήματος ακύρωσης ή τροποποίησης, επιτρέπεται η άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής κατά της πράξης απόρριψης, κατά τα

προβλεπόμενα στο άρθρο 63, με την οποία μπορούν να προβάλλονται και οι λόγοι που έχουν ήδη προβληθεί με την αρχικώς ασκηθείσα ενδικοφανή προσφυγή. Σε περίπτωση σιωπηρής απόρριψης του αιτήματος ακύρωσης ή τροποποίησης λόγω άπρακτης παρέλευσης της προθεσμίας του πέμπτου εδαφίου, η αρχικώς ασκηθείσα ενδικοφανής προσφυγή και κάθε σχετικό έγγραφο διαβιβάζονται προς τη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών μέχρι τις 31.10.2020 και η προθεσμία εξέτασης της ενδικοφανούς προσφυγής εκκινεί εκ νέου από την 1η.11.2020. Οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 63 εφαρμόζονται κατ' εξαίρεση και για όλες τις υποθέσεις της περ. α'. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, έπειτα από εισήγηση του Διοικητή, ορίζεται κάθε ειδικότερο θέμα για την εφαρμογή της παρούσας.

β) Πράξεις επιβολής προστίμου που αφορούν χρήσεις έως τις 31.12.2013 και εκδόθηκαν κατ' εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 32 του Κώδικα με βάση στοιχεία που είχε στη διάθεσή της η Φορολογική Διοίκηση, ακυρώνονται με σχετική πράξη της Φορολογικής Διοίκησης, εφόσον κατά την έκδοση της πράξης προσδιορισμού φόρου δεν προκύπτει ποσό φόρου προς καταβολή.

γ) Για επιγενόμενους λόγους που γεννήθηκαν εντός του 2019, η αίτηση του δεύτερου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 63B υποβάλλεται εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση του ν. 4701/2020 (Α' 128).

33. α) Για αναδρομικά εισοδήματα από συντάξεις που αφορούν τα φορολογικά έτη 2014 έως και 2017, ανάγονται σε έτος άλλο από εκείνο στο οποίο εισπράχθηκαν και καταβλήθηκαν από 1η.1.2015 έως και τις 31.12.2018, για τα οποία εκδίδεται:

αα) πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου με βάση εκπρόθεσμη αρχική δήλωση που υποβλήθηκε από τον φορολογούμενο ή με βάση στοιχεία που έχει στη διάθεσή της η Φορολογική Διοίκηση, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 32 του Κώδικα, ή

αβ) πράξη διορθωτικού προσδιορισμού φόρου κατόπιν εκπρόθεσμης τροποποιητικής δήλωσης, σύμφωνα με το άρθρο 34 του Κώδικα, το άρθρο 54 του Κώδικα δεν εφαρμόζεται και οι τόκοι εκπρόθεσμης καταβολής του άρθρου 53 του Κώδικα δεν μπορούν να υπερβούν το είκοσι τοις εκατό (20%) του κυρίου φόρου που προσδιορίζεται με την πράξη, εφόσον πρόκειται για το πρώτο έτος καταβολής σύνταξης, η οποία έγινε καθυστερημένα από τον οικείο ασφαλιστικό φορέα. Σε περίπτωση που τα ανωτέρω εισοδήματα καταβλήθηκαν αναδρομικά από την 1η.1.2014 έως και τις 31.12.2018 και ανάγονται σε χρήσεις έως και τις 31.12.2013, εφαρμόζεται το πρώτο εδάφιο της παρ. 15 του παρόντος άρθρου, οι επιβαλλόμενες κυρώσεις δεν δύναται να υπερβούν το είκοσι τοις εκατό (20%) του κυρίου φόρου που προσδιορίζεται κατά την έκδοση της πράξης και το άρθρο 54 του Κώδικα δεν εφαρμόζεται. Οι ως άνω διατάξεις ισχύουν για πράξεις διοικητικού ή διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου που εκδίδονται από την 1.1.2020.

β) Οι πρόσθετοι φόροι ή το πρόστιμο του άρθρου 54 του Κώδικα και οι τόκοι εκπρόθεσμης καταβολής του άρθρου 53 του Κώδικα που επιβλήθηκαν με πράξεις διοικητικού προσδιορισμού φόρου που αφορούν σε χρήσεις έως τις 31.12.2013 και εκδόθηκαν μέσα στο 2019, κατ' εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 32 του Κώδικα, με βάση στοιχεία

που είχε στη διάθεσή της η Φορολογική Διοίκηση, για αποδοχές που εισπράχθηκαν αναδρομικά μέσα στο 2013, δεν δύναται να υπερβούν το είκοσι τοις εκατό (20%) του κύριου φόρου που προσδιορίστηκε κατά την έκδοση της πράξης, εφόσον πρόκειται για το πρώτο έτος καταβολής σύνταξης, η οποία έγινε καθυστερημένα από τον οικείο ασφαλιστικό φορέα. Το ίδιο ισχύει για τα ανωτέρω εισοδήματα που θα εκκαθαριστούν εκ νέου από την αρμόδια υπηρεσία κατ' εφαρμογή της διαδικασίας που προβλέπεται στην παρ. 32 του παρόντος άρθρου. Με αίτημα του φορολογουμένου εκδίδεται νέα πράξη από τη Φορολογική Διοίκηση με την οποία οι πρόσθετοι φόροι ή οι τόκοι εκπρόθεσμης καταβολής του άρθρου 53 του Κώδικα περιορίζονται σε ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) του κύριου φόρου και το πρόστιμο του άρθρου 54 του Κώδικα δεν επιβάλλεται.

34. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή δύναται να τροποποιούνται οι προθεσμίες που ορίζονται στην παρ. 30 και την περ. α' της παρ. 32 του παρόντος άρθρου.

35. Καταστάσεις φορολογικών στοιχείων για διασταύρωση πληροφοριών για το ημερολογιακό έτος 2014, που υπεβλήθησαν από τις 21.1.2016 έως και τις 25.1.2016, θεωρούνται εμπρόθεσμες. Πρόστιμα που έχουν επιβληθεί, ακυρώνονται ή, εφόσον έχουν εισπραχθεί, συμψηφίζονται με οφειλές και, στην περίπτωση που δεν υπάρχει οφειλή, επιστρέφονται.

36. Πράξεις επιβολής προστίμου που εκδόθηκαν για εκπρόθεσμες τροποποιητικές δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων, από τις οποίες το επιπλέον ποσό φόρου που προέκυψε προς καταβολή σε σχέση με την αρχική δήλωση, είναι έως εκατό (100) ευρώ, για τις οποίες δεν έχει παρέλθει η προθεσμία άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής ή εκκρεμούν ενώπιον της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών ή των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων ή δεν έχει παρέλθει η προθεσμία άσκησης δικαστικής προσφυγής, ακυρώνονται ή, εφόσον έχουν εισπραχθεί, συμψηφίζονται με οφειλές και, στην περίπτωση που δεν υπάρχει οφειλή, επιστρέφονται.

37. Όπου στην κείμενη νομοθεσία γίνεται παραπομπή στις ρυθμίσεις του ν. 2523/1997 (άρθρα 17 έως 21), εννοούνται οι αντίστοιχες ρυθμίσεις του Τμήματος ΧΠ του Κώδικα (άρθρα 66 έως 69).

38. Αιτήσεις ποινικής δίωξης Προϊσταμένων Δ.Ο.Υ. ή Ελεγκτικών Κέντρων ή Τελωνείων σύμφωνα με το άρθρο 25 του ν. 1882/1990 («Ποινικό αδίκημα μη καταβολής χρεών προς το Δημόσιο και τρίτους») για χρέη κατώτερα του ποσού των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ, εκκρεμείς κατά τη δημοσίευση του ν. 4337/2015 (Α' 129), δεν εισάγονται για συζήτηση. Η αναστολή της παραγραφής των χρεών κατώτερων του ποσού του πρώτου εδαφίου, για τα οποία είχε υποβληθεί αίτηση ποινικής δίωξης του άρθρου 25 του ν. 1882/1990 πριν από την δημοσίευση του ν. 4337/2015, λήγει με τη δημοσίευση του ν. 4337/2015 και η παραγραφή συνεχίζεται και δεν συμπληρώνεται πριν την πάροδο έτους από τη λήξη της αναστολής.

39. Υποθέσεις για εγκλήματα των άρθρων 17, 18 και 19 του ν. 2523/1997, εάν μέχρι τη δημοσίευση του ν. 4337/2015 είχε γίνει επίδοση κλητηρίου θεσπίσματος ή κλήσης στον κατηγορούμενο, εκδικάζονται από το αρμόδιο δικαστήριο στο οποίο έχουν εισαχθεί.

Πρόστιμα σχετικά με
καταστάσεις φορολογικών
στοιχείων

40. Εκκρεμείς κατά τη δημοσίευση του ν. 4337/2015 μηνυτήριες αναφορές για εγκλήματα των άρθρων 17, 18 και 19 του ν. 2523/1997 που υποβλήθηκαν για ποσά μικρότερα από τα οριζόμενα στο άρθρο 66 δεν εισάγονται για συζήτηση και οι σχετικές δικογραφίες τίθενται στο αρχείο με πράξη του αρμόδιου εισαγγελέα.

41.⁵² Πράξεις επιβολής προστίμου που εκδόθηκαν για εκπρόθεσμες αρχικές δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος φυσικού προσώπου ή νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας, από τις οποίες το ποσό φόρου που προέκυψε προς καταβολή είναι έως εκατό (100) ευρώ και πράξεις επιβολής προστίμου που εκδόθηκαν για εκπρόθεσμες τροποποιητικές δηλώσεις νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας, από τις οποίες το ποσό φόρου που προέκυψε προς καταβολή, σε σχέση με την αρχική δήλωση, είναι έως εκατό (100) ευρώ, για τις οποίες:

α) είτε δεν έχει παρέλθει η προθεσμία άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής ενώπιον της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών ή εκκρεμεί η έκδοση απόφασης επί της ενδικοφανούς προσφυγής που έχει ασκηθεί ενώπιον της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών,

β) είτε δεν έχει παρέλθει η προθεσμία άσκησης δικαστικής προσφυγής κατά της απορριπτικής απόφασης της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών ή εκκρεμεί, ενώπιον των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, εμπρόθεσμη προσφυγή κατά της απόφασης ή της σιωπηρής απόρριψης της ενδικοφανούς προσφυγής από τη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών, ακυρώνονται ή, εφόσον έχουν εισπραχθεί, συμψηφίζονται με οφειλές και, στην περίπτωση που δεν υπάρχει οφειλή, επιστρέφονται. Τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο καταλαμβάνουν και εκκρεμείς κατά τα ως άνω πράξεις επιβολής προστίμου για πράξεις διοικητικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος ποσού φόρου προς καταβολή έως εκατό (100) ευρώ, οι οποίες εκδόθηκαν σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 32, με βάση διαθέσιμες πληροφορίες κατόπιν διασταυρώσεων.

Άρθρο 71

Τελικές και καταργούμενες διατάξεις

1. Όπου σε κείμενες διατάξεις γίνεται παραπομπή ή αναφορά σε διάταξη του Μέρους Α' του ν. 4174/2013 (Α' 170) ή του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Κ.Φ.Δ.), ή γενικά στον ν. 4174/2013 ή στον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Κ.Φ.Δ.), εφεξής νοείται η αντίστοιχη διάταξη του παρόντος Κώδικα ή ο παρών Κώδικας.

2. Κανονιστικές αποφάσεις ή άλλες διοικητικές πράξεις που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση διατάξεων του ν. 4174/2013 ή του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Κ.Φ.Δ.), όπως ισχύει μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος Κώδικα, εξακολουθούν να ισχύουν.

3. Κανονιστικές αποφάσεις ή άλλες διοικητικές πράξεις που μετά τη δημοσίευση του παρόντος Κώδικα τροποποιούν ή αντικαθιστούν αποφάσεις ή πράξεις που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση διατάξεων του Μέρους Α' του ν. 4174/2013 ή του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Κ.Φ.Δ.), εκδίδονται εφεξής κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Κώδικα.

⁵² Με την παρ. 2 του άρθρου 35 του ν. 5036/2023 προστέθηκε παράγραφος 41.

4. Οι κωδικοποιούμενες διατάξεις του Μέρους Α' και το Παράρτημα του ν. 4174/2013 καταργούνται.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Φόρος μεταβίβασης ακινήτων (ν. 1587/1950), Δήλωση στοιχείων ακινήτων (Ε9) και Περιουσιολόγιο ακινήτων (άρθρα 23 και 23Α του ν. 3427/2005), Ειδικός Φόρος επί των Ακινήτων (άρθρα 15 έως 18 του ν. 3091/2002), Τέλος Επιτηδεύματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων (άρθρο 31 του ν. 3986/2011), Ειδική Εισφορά Αλληλεγγύης Φυσικών Προσώπων (άρθρα 29 του ν. 3986/2011 και 43Α του ν. 4172/2013), Φόρος Πολυτελούς Διαβίωσης (άρθρο 44 του ν. 4111/2013), Φόρος Πλοίων με ελληνική και με ξένη σημαία (ν. 27/1975), Εισφορά Εισαγόμενου Συναλλάγματος (άρθρο 45 παρ. 1 του ν. 4141/2013), Φόρος επί των μερισμάτων εταιρειών του άρθρου 25 του ν. 27/1975 (άρθρο 45 παρ. 5 του ν. 4141/2013), Έσοδα Εισιτηρίων Καζίνο (άρθρα 2 παρ. 10 του ν. 2206/1994, 31 παρ. 13 του ν. 2873/2000, 1 παρ. 1 του ν. 3139/2003, πρώτο περ. 9 υποπαρ. Ε7 του ν. 4093/2012), Ειδικός Φόρος Πολυτελείας Χωρών της Ε.Ε. και Εγχωρίως Παραγομένων Ειδών (άρθρο 17 του ν. 3833/2010), Συμμετοχή του Ελληνικού Δημοσίου στα Μικτά Κέρδη των Εταιρειών Παροχής Υπηρεσιών Στοιχημάτων και Τυχερών Παιγνίων μέσω Διαδικτύου (άρθρο 50 του ν. 4002/2011), Τέλος Συνδρομητών Κινητής Τηλεφωνίας και Τέλος Καρτοκινητής Τηλεφωνίας (άρθρο 12 του ν. 2579/1998), Τέλη Διενέργειας Παιγνίων με Παιγνιόχαρτα (άρθρα 8 του ν. 2515/1997 και 10 παρ. 2 του ν. 3037/2002), Φόρος Ασφαλιστρών (άρθρο 29 του ν. 3492/2006), Ετήσιο Τέλος για τη Λειτουργία Χώρου Καπνιζόντων (άρθρο 45 του ν. 3986/2011), Ειδικός Φόρος στις Διαφημίσεις που προβάλλονται από την τηλεόραση (άρθρο πέμπτο παρ. 12 του ν. 3845/2010), Ειδικός Φόρος Ιδιωτικών Πλοίων Αναψυχής (άρθρο 2 του ν. 3790/2009), Φόρος Συγκέντρωσης Κεφαλαίου (άρθρα 17 έως 31 του ν. 1676/1986), Εισφορά Δακοκτονίας (άρθρο 2 του Α.Ν. 112/1967), Εφάπαξ φόροι επί των αποθεμάτων πετρελαίου (άρθρα 23 του ν. 3634/2008, 2 του ν. 3828/2010 και τέταρτο παρ. 6 του ν. 3845/2010), Τέλη Χαρτοσήμου (π.δ. 28ης Ιουλίου 1931), Ειδικός Φόρος για την Ανάπτυξη της Κινηματογραφικής Τέχνης (άρθρο 60 του ν. 1731/1987), Φόρος Ακίνητης Περιουσίας (άρθρα 27 έως 50 του ν. 3842/2010), Φόρος Αυτομάτου Υπερτιμήματος (άρθρο 16 του ν. 1882/1990), Φόρος Αυτομάτου Υπερτιμήματος και Τέλος Συναλλαγής Ακινήτων (άρθρα 2 έως 19 του ν. 3427/2005), Φόρος Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας (άρθρα 21 έως 35 του ν. 2459/1997), Ενιαίο Τέλος Ακινήτων (άρθρα 5 έως 19 του ν. 3634/2008), Έκτακτο Ειδικό Τέλος Ηλεκτροδοτούμενων Δομημένων Επιφανειών (άρθρο 53 του ν.4021/2011), Έκτακτο Ειδικό Τέλος Ακινήτων (άρθρο πρώτο υποπαρ. Α7 του ν. 4152/2013), Εισφορές Φυσικών Προσώπων (άρθρα 18 του ν. 3758/2009, 30 του ν. 3986/2011, 5 του ν. 3833/2010), Έκτακτη Εισφορά στα Ιδιωτικά Πλοία Αναψυχής (άρθρο 3 του ν. 3790/2009), Έκτακτες Εφάπαξ Εισφορές Κοινωνικής Ευθύνης των Νομικών Προσώπων (άρθρα 2 του ν. 3808/2009 και 5 του ν. 3845/2010), Αυτοτελής Φορολογία Αφορολόγητων Αποθεματικών (άρθρο 8 του ν. 2579/1998), Φορολογία Προβλέψεων Επισφαλών Απαιτήσεων (άρθρο 9 παρ. 4 του ν. 3296/2004), Αυτοτελής Φορολογία Αφορολόγητων -Αποθεματικών Τεχνικών Επιχειρήσεων (άρθρο 3 του ν. 2954/2001), Αυτοτελής

Φορολογία των Αποθεματικών των Τραπεζών (άρθρο 10 του ν. 3513/2006), Ειδικός Φόρος Τραπεζικών Εργασιών (άρθρα 6 έως 16 του ν. 1676/1986), Φόρος επί του ζύθου (άρθρο 39 του β.δ. 24.9/20.10.1958), Φόρος Διαμονής (άρθρο 53 του ν. 4389/2016), Τέλος στη συνδρομητική τηλεόραση (άρθρο 54 του ν. 4389/2016), Τέλος συνδρομητών σταθερής τηλεφωνίας (άρθρο 55 του ν. 4389/2016), Περιβαλλοντικό τέλος πλαστικής σακούλας του άρθρου 6Α του ν. 2939/2001, Το προβλεπόμενο στο άρθρο 30 του ν. 3846/2010 ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) των εισπραττόμενων από τις ιδιωτικές Μονάδες Χρόνιας Αιμοκάθαρσης νοσηλίων, Εισφορά προστασίας του περιβάλλοντος της παρ. 3 του άρθρου 4 του 4736/2020 σχετικά με τη μείωση των επιπτώσεων ορισμένων πλαστικών προϊόντων στο περιβάλλον, Περιβαλλοντικό τέλος (άρθρο 79 του ν. 4819/2021), Τέλος ανακύκλωσης (άρθρο 80 του ν. 4819/2021) .τέλος ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση⁵³.

Ο Διοικητής της Α.Α.Δ.Ε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΙΤΣΙΛΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

Α. ΠΙΝΑΚΑΣ Α΄

Β. ΠΙΝΑΚΑΣ Β΄

Γ. ΠΙΝΑΚΑΣ Γ΄

Δ. ΠΙΝΑΚΑΣ Δ΄

⁵³ Με την παρ. 2 του άρθρου 30 του ν. 5073/2023 προστέθηκε στο τέλος του Παραρτήματος το τέλος ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-
ΟΔΗΓΙΕΣ (ενημερωμένο έως 27.12.2023)

ΑΡΘΡΟ 1

Γενικά

Επί του άρθρου 1 δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς κανονιστικές αποφάσεις ή ερμηνευτικές εγκύκλιοι-οδηγίες.

ΑΡΘΡΟ 2

Πεδίο Εφαρμογής

Επί του άρθρου 2 δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς κανονιστικές αποφάσεις ή ερμηνευτικές εγκύκλιοι-οδηγίες.

ΑΡΘΡΟ 3

Ορισμοί

Επί του άρθρου 3 δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς κανονιστικές αποφάσεις ή ερμηνευτικές εγκύκλιοι-οδηγίες.

ΑΡΘΡΟ 4

Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων, ανάθεση καθηκόντων και εξουσιοδότηση υπογραφής

ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Δ. ΟΡΓ. Α 1065199 ΕΞ 2022 (Β' 3886/22.07.2022) ⁵⁴	Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων και εξουσιοδότηση υπογραφής «Με εντολή Διοικητή» σε όργανα της Φορολογικής Διοίκησης
Δ.Ε.Δ. Β1 1153867 ΕΞ 2017 (Β' 3759/25.10.2017) ⁵⁵	Παροχή εξουσιοδότησης υπογραφής

⁵⁴ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις αριθμ. Δ.ΟΡΓ. Α 1107706 ΕΞ 2022 (Β' 5532/26.10.2022) και [Δ.ΟΡΓ.Α 1108806 ΕΞ 2022](#) (Β' 5578/31.10.2022), Δ.ΟΡΓ.Α 1002353 ΕΞ 2023 (Β' 41/10.01.2023), [Δ.ΟΡΓ.Α 1014185 ΕΞ 2023](#) (Β' 455/01.02.2023 & Β' 714/13.02.2023), Δ.ΟΡΓ.Α 1083228 ΕΞ 2023 (Β' 171/28.06.2023), Δ.ΟΡΓ.Α 1102362 ΕΞ 2023 (Β' 5159/22.08.2023), [Δ. ΟΡΓ. Α 1104264 ΕΞ 2023](#) (Β' 5248/30.08.2023), Δ.ΟΡΓ.Α 1109098 ΕΞ 2023 (Β' 5440/14.09.2023), Δ.ΟΡΓ. Α 1129443 ΕΞ 2023 (Β' 6170/26.10.2023) και [Δ. ΟΡΓ. Α 1135138 ΕΞ 2023](#) (Β' 6437/10.11.2023).

⁵⁵ Με την εν λόγω απόφαση παρέχεται περαιτέρω εξουσιοδότηση υπογραφής από τον Προϊστάμενο της ΔΕΔ στον Προϊστάμενο της Υποδιεύθυνσης Επανεξέτασης και Νομικής Υποστήριξης (Θεσσαλονίκη), κατ' εξουσιοδότηση του τελευταίου εδαφίου της παρ.1 του άρθρου 4 ν.4174/2013 και της στήλης 6 της περίπτωσης 117 του άρθρου 1 της Δ.ΟΡΓ.Α 1115805 ΕΞ 2017 (Β' 2743/04.08.2017) απόφασης.

Δ.ΟΡΓ.Α 1115805 ΕΞ 2017 (Β' 2743/04.08.2017) ⁵⁶	Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων και εξουσιοδότησης υπογραφής “Με εντολή Διοικητή” σε όργανα της Φορολογικής Διοίκησης
--	---

Σχετικά με το άρθρο 4 δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς ερμηνευτικές εγκύκλιοι-οδηγίες.

ΑΡΘΡΟ 5

Κοινοποίηση πράξεων και λοιπών εγγράφων

ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Α. 1025/2022 (Β' 765/18.02.2022)	Επικαιροποίηση στη ψηφιακή πύλη myAADE των στοιχείων επικοινωνίας των πιστοποιημένων χρηστών των ηλεκτρονικών υπηρεσιών της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων
Α. 1137/2020 (Β' 2423/18.06.2020)	Καθορισμός της διαδικασίας υποβολής δηλώσεων φορολογίας κεφαλαίου, κοινοποίησης των πράξεων προσδιορισμού του φόρου και λήψης πιστοποιητικών των φορολογιών κεφαλαίου
ΠΟΛ. 1125/2014 (Β' 1171/07.05.2014)	Καθορισμός λεπτομερειών εφαρμογής των διατάξεων της παραγράφου 6 του άρθρου 5 του ν. 4174/2013 (Α' 170), για την ηλεκτρονική κοινοποίηση πράξεων της Φορολογικής Διοίκησης
ΠΟΛ. 1047/2014 (Β' 368/17.02.2014), όπως ισχύει ⁵⁷	Καθορισμός οργάνου της Φορολογικής Διοίκησης για την αποδοχή και εκκαθάριση εκπρόθεσμων τροποποιητικών δηλώσεων φόρου ακίνητης περιουσίας (ΦΑΠ) φυσικών προσώπων, και ορισμός διαδικασίας

⁵⁶ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις αριθ. [Δ.ΟΡΓ.Α 1191978 ΕΞ 2017](#) (Β' 4750/29.12.2017), [Δ.ΟΡΓ.Α 1004403 ΕΞ 2018](#) (Β' 119/23.01.2018), [Δ.ΟΡΓ.Α 1009670 ΕΞ 2018](#) (Β' 183/26.01.2018), [Δ.ΟΡΓ.Α 1125477 ΕΞ 2018](#) (Β' 3718/30.08.2018), [Δ.ΟΡΓ.Α 1160682 ΕΞ 2018](#) (Β' 4970/07.11.2018), [Δ.ΟΡΓ.Α 1038871 ΕΞ 2019](#) (Β' 1124/04.04.2019), [Δ.ΟΡΓ.Α 1062366 ΕΞ 2019](#) (Β' 1590/07.05.2019 και 1676/14.05.2019), [Δ.ΟΡΓ.Α 1107758 ΕΞ 2019](#) (Β' 3105/02.08.2019), [Δ.ΟΡΓ.Α 1112465 ΕΞ 2019](#) (Β' 3196/16.08.2019), [Δ.ΟΡΓ.Α 1179943 ΕΞ 2019](#) (Β' 5205/31.12.2019), [Δ.ΟΡΓ.Α 1043441 ΕΞ 2020](#) (Β' 1455/16.04.2020), [Δ.ΟΡΓ.Α 1048988 ΕΞ 2020](#) (Β' 1751/07.05.2020), [Δ. ΟΡΓ. Α 1061441 ΕΞ 2020](#) (Β' 2329/15.06.2020 και Β' 2688/01.07.2020), [Δ.ΟΡΓ.Α 1081819 ΕΞ 2020](#) (Β' 2871/15.07.2020), [Δ. ΟΡΓ. Α 1118199 ΕΞ 2020](#) (Β' 4465/09.10.2020), [Δ.ΟΡΓ.Α 1133075 ΕΞ 2020](#) (Β' 5173/23.11.2020), [Δ.ΟΡΓ.Α 1005011 ΕΞ 2021](#) (Β' 251/27.01.2021), [Δ.ΟΡΓ.Α 1013653 ΕΞ 2021](#) (Β' 729/25.02.2021), [Δ.ΟΡΓ.Α 1022821 ΕΞ 2021](#) (Β' 1122/23.03.2021), [Δ.ΟΡΓ.Α 1029288 ΕΞ 2021](#) (Β' 1378/07.04.2021), [Δ.ΟΡΓ.Α 1041331 ΕΞ 2021](#) (Β' 2169/25.05.2021), [Δ.ΟΡΓ.Α 1073177 ΕΞ 2021](#) (Β' 4141/09.09.2021), [Δ.ΟΡΓ.Α 1080705 ΕΞ 2021](#) (Β' 4446/28.09.2021), [Δ.ΟΡΓ.Α 1114431 ΕΞ 2021](#) (Β' 6216/24.12.2021) και [Δ.ΟΡΓ.Α 1030858 ΕΞ 2022](#) (Β' 1845/14.04.2022) αποφάσεις. Η ως άνω απόφαση καταργήθηκε με την [Δ. ΟΡΓ. Α 1065199 ΕΞ 2022](#) (Β' 3886/22.07.2022).

⁵⁷ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [ΠΟΛ. 1239/2014](#) (Β' 3087/17.11.2014).

ΠΟΛ. 1188/2011 (Β' 1993/08.09.2011), <i>όπως ισχύει</i> ⁵⁸	Επίδοση καταλογιστικών πράξεων φορολογικών και τελωνειακών αρχών μέσω των Δικαστικών Επιμελητών
--	---

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Ο. 3047/04.08.2023	Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων 3 παρ. 2, 43, 44, 46 παρ. 10, 47 παρ. 7, 52, 53, 56 παρ. 10, 64, 67, 68, 69, 70 και 72 παρ. 5 και 7 του ν.5045/2023 «Ενίσχυση του εισοδήματος των μισθωτών, των νέων, της οικογένειας και της εργασίας – Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις και άλλες επείγουσες διατάξεις» (Α' 136)
Ε. 2107/07.07.2020	Διαδικασία υποβολής δηλώσεων φορολογίας κεφαλαίου, κοινοποίησης των πράξεων προσδιορισμού του φόρου και λήψης πιστοποιητικών των φορολογιών κεφαλαίου . – Εφαρμογή της απόφασης Α. 1137/2020 (ΦΕΚ 2423 Β')
ΠΟΛ. 1073/17.04.2018	Παροχή οδηγιών για την κοινοποίηση των εντολών ελέγχου για την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 397 και 398 παρ. 1 του ν. 4512/2018 (Α' 5) αναφορικά με την τροποποίηση των άρθρων 18, 19 και 72 παρ. 18 του ν. 4174/2013 (Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας- Κ.Φ.Δ., Α' 170)
ΠΟΛ. 1030/15.02.2018	Παροχή διευκρινίσεων αναφορικά με την έκδοση καταλογιστικών πράξεων φόρων ή προστίμων σε βάρος πτωχών για παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας
ΔΕΛ Β 1144776 ΕΞ 2015/03.11.2015	Παροχή οδηγιών σχετικά με την ορθή κοινοποίηση των πράξεων προσδιορισμού φόρου και των λοιπών εγγράφων και πράξεων που άπτονται των διαδικασιών ελέγχου, ώστε να διασφαλίζονται τα συμφέροντα του Δημοσίου
ΠΟΛ. 1249/01.12.2014 , <i>όπως ισχύει</i> ⁵⁹	Παροχή οδηγιών σχετικά με την τήρηση νομότυπων διαδικασιών κοινοποίησης α) των πράξεων προσδιορισμού φόρου και των λοιπών εγγράφων και πράξεων που άπτονται των διαδικασιών ελέγχου, β) της ατομικής ειδοποίησης καταβολής

⁵⁸ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις ΔΕΛ Α 1139948/2012 (Β' 2756/11.10.2012) και [ΠΟΛ. 1043/2018](#) (Β' 1002/21.03.2018).

⁵⁹ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [ΠΟΛ. 1029/23.01.2015](#).

	οφειλής –υπερμερίας των άρθρων 47 του ν. 4174/2013 και του 7 του ν.δ. 356/1974 (ΚΕΔΕ), γ) της ατομικής ειδοποίησης του άρθρου 4 του ν.δ. 356/1974 (ΚΕΔΕ)», όπως τροποποιήθηκε με την ΠΟΛ. 1029/23.01.2015
--	---

ΑΡΘΡΟ 6⁶⁰**Έγγραφα****ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ**

Α. 1052/2023 (Β΄ 2907/03.05.2023)	Καθορισμός του τύπου και του περιεχομένου του Πιστοποιητικού Φορολογικής Κατοικίας και της διαδικασίας για την ψηφιακή έκδοσή του μέσω της εφαρμογής έκδοσης Πιστοποιητικού Φορολογικής Κατοικίας και ρύθμιση λοιπών ζητημάτων
Α. 1158/2022 (Β΄ 5703/07.11.2022)	Καθορισμός και επικαιροποίηση τύπου και περιεχομένου εντύπων της Φορολογικής Διοίκησης
Α. 1138/2022 (Β΄ 5437/20.10.2022)	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης απόδοσης φόρου σε περίπτωση κεφαλαιοποίησης ή διανομής αφορολόγητων αποθεματικών της παρ. 6 του άρθρου 8 του ν. 3299/2004 (Α' 261), μετά την παρέλευση δέκα ετών από το χρόνο σχηματισμού τους
Α. 1074/2022 (Β΄ 3036/17.06.2022)	Ορισμός του τύπου και περιεχομένου του εντύπου Δ212 «Δήλωση ενδοκοινοτικών εξ αποστάσεως πωλήσεων αγαθών και παροχών τηλεπικοινωνιακών, ραδιοτηλεοπτικών και ηλεκτρονικά παρεχόμενων υπηρεσιών προς άλλα κράτη μέλη» και της διαδικασίας υποβολής αυτού
Α. 1061/2022 (Β΄ 2479/20.05.2022)	Καθορισμός του τύπου και του περιεχομένου της δήλωσης απόδοσης τέλους ανακύκλωσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 80 του ν. 4819/2021 (Α' 129), καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την επιβολή,

⁶⁰ Οι αποφάσεις και οι εγκύκλιοι που αφορούν στον τύπο και περιεχόμενο των δηλώσεων και πράξεων έχουν τεθεί στα άρθρα 18, 19, 31-34, 41, 54 και 54Α ΚΦΔ, αναλόγως του περιεχομένου της φορολογικής δήλωσης/υποδείγματος της πράξης προσδιορισμού φόρου. ή των πράξεων επιβολής προστίμων ή του αποδεικτικού καταβολής φόρου στις φορολογίες κεφαλαίου.

	είσπραξη και απόδοση του τέλους αυτού
Α. 1251/2021 (Β' 5982/20.12.2021)	Καθορισμός του τύπου και του περιεχομένου της δήλωσης απόδοσης της εισφοράς προστασίας του περιβάλλοντος για τα πλαστικά προϊόντα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 4736/2020 (Α' 200) όπως ισχύει, καθώς και της διαδικασίας επιβολής, είσπραξης και απόδοσης αυτής
Α. 1222/2020 (Β' 4274/01.10.2020)	Τύπος, περιεχόμενο, τρόπος και χρόνος υποβολής του ανακεφαλαιωτικού πίνακα ενδοκοινοτικών παραδόσεων αγαθών και παροχών υπηρεσιών - αποθεμάτων στη διάθεση συγκεκριμένου πελάτη σε άλλο κ-μ (έντυπο Φ4/TAXIS, Φ.Π.Α., έκδοση 2020)
Α. 1290/2019 (Β' 3149/08.08.2019)	Τύπος και περιεχόμενο του αποδεικτικού καταβολής στις φορολογίες κεφαλαίου
ΠΟΛ. 1091/2018 (Β' 1846/22.05.2018)	Καθορισμός του τύπου και του περιεχομένου της δήλωσης απόδοσης του περιβαλλοντικού τέλους πλαστικής σακούλας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6Α του ν. 2939/2001 (Α' 179) όπως ισχύει, καθώς και της διαδικασίας επιβολής και απόδοσης αυτού
ΠΟΛ. 1015/2018 (Β' 308/02.02.2018)	Καθορισμός του τύπου και του περιεχομένου της δήλωσης απόδοσης του φόρου διαμονής της διαδικασίας επιβολής και απόδοσης αυτού, καθώς και του περιεχομένου, της διαδικασίας και του τρόπου έκδοσης του ειδικού στοιχείου - απόδειξης είσπραξης φόρου διαμονής, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 53 του ν. 4389/2016 (Α' 94)
ΠΟΛ. 1085/2016 (Β' 2167/13.07.2016)	Καθορισμός του τύπου και του περιεχομένου της δήλωσης απόδοσης του τέλους στη συνδρομητική τηλεόραση επί της αξίας κάθε λογαριασμού σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 54 του Ν. 4389/2016 (ΦΕΚ Α' 94), καθώς και της διαδικασίας επιβολής και απόδοσης αυτού
ΠΟΛ. 1245/2015 (Β' 2444/13.11.2015)	Καθορισμός του τύπου και του περιεχομένου της δήλωσης απόδοσης φόρου ασφαλιστρών μετά τις ρυθμίσεις των διατάξεων των περ. α) και β) της παρ. 3 του άρθρου 1 του Ν. 4334/2015 (Α' 80)
Α6Γ 1043080 ΕΞ 2014 (Β' 659/17.03.2014)	Τύπος και περιεχόμενο των έντυπων, υπευθύνων δηλώσεων, δηλώσεων,

	αιτήσεων, πινάκων και άλλων εγγράφων, που απαιτούνται για την εφαρμογή του ν. 4174/2013 (Α' 170) «Φορολογικές διαδικασίες και άλλες διατάξεις», καθώς και η μορφή των φορολογικών δηλώσεων
ΠΟΛ. 1271/2013 (Β' 3364/31.12.2013), όπως ισχύει ⁶¹	Καθορισμός της διαδικασίας απόδοσης του ειδικού φόρου τηλεοπτικών διαφημίσεων καθώς και του τύπου και περιεχομένου της δήλωσης

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Ε. 2058/04.08.2022	Διευκρινίσεις αναφορικά με την υποβολή της δήλωσης Δ212, κατόπιν εκδόσεως της απόφασης Α. 1074/2022, σχετικά με τη «Δήλωση ενδοκοινοτικών εξ αποστάσεως πωλήσεων αγαθών και παροχών τηλεπικοινωνιακών, ραδιοτηλεοπτικών και ηλεκτρονικά παρεχόμενων υπηρεσιών προς άλλα κράτη μέλη»
------------------------------------	---

ΑΡΘΡΟ 7**Προθεσμίες**

Επί του άρθρου 7 δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς κανονιστικές αποφάσεις.

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Ε. 2138/05.07.2021	Κοινοποίηση διατάξεων του Μέρους Α του από 1/7/2021 κατατεθέντος σχεδίου νόμου «α) Ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία διατάξεων των Οδηγιών (ΕΕ) 2017/2455, (ΕΕ) 2019/1995 και (ΕΕ) 2018/1910 όσον αφορά υποχρεώσεις που απορρέουν από τον φόρο προστιθέμενης αξίας για παροχές υπηρεσιών και πωλήσεις αγαθών εξ αποστάσεως και σχετικές ρυθμίσεις και λοιπές διατάξεις»
------------------------------------	--

ΑΡΘΡΟ 8**Φορολογικός εκπρόσωπος****ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ**

ΠΟΛ. 1283/2013 (Β' 3367/31.12.2013)	Ορισμός φορολογικού εκπροσώπου,
---	---------------------------------

⁶¹ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις [ΠΟΛ. 1016/2015](#) (Β' 115/21.01.2015) και [ΠΟΛ. 1180/2015](#) (Β' 1836/25.08.2015).

	σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 8 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας
--	---

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Ε. 2010/15.02.2023	Παροχή διευκρινίσεων για την υποβολή δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος από φυσικά πρόσωπα φορολογικούς κατοίκους αλλοδαπής, οι οποίοι δεν διαθέτουν ταχυδρομική διεύθυνση στην Ελλάδα και δεν έχουν ορίσει στο φορολογικό μητρώο της ΑΑΔΕ φορολογικό εκπρόσωπο σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 8 του ν.4987/2022 (Α'206)
--------------------	---

ΑΡΘΡΟ 9**Ερμηνευτικές Εγκύκλιοι και Οδηγίες**

Επί του άρθρου 9 δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς κανονιστικές αποφάσεις.

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Α.Τ.Δ. Α 1191333/27.12.2018	Παροχή οδηγιών για τον νέο τρόπο πρωτοκόλλησης κανονιστικών αποφάσεων, εγκυκλίων και οδηγιών που εκδίδονται από τις φορολογικές διευθύνσεις της Κεντρικής Υπηρεσίας της Α.Α.Δ.Ε.
---	--

ΑΡΘΡΟ 10**Εγγραφή στο φορολογικό μητρώο****ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ**

Α. 1190/2023 (Β' 6801/01.12.2023)	Εγγραφή νέων χρηστών και επανεγγραφή χρηστών στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες για τις οποίες απαιτείται η χρήση Κωδικών TAXISnet
Α. 1185/2023 (Β' 6708/29.11.2023)	Καθορισμός διαδικασίας ταυτόχρονης απόδοσης ΑΦΜ και κλειδαρίθμου σε φυσικά πρόσωπα.
Α. 1151/2023 (Β' 5913/10.10.2023)	Αυτόματη ενημέρωση του Φορολογικού Μητρώου της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων με τις μεταβολές των στοιχείων των ανωνύμων εταιρειών, που

	καταχωρίζονται στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο, μέσω διαλειτουργικότητας των πληροφοριακών συστημάτων αυτών
ΥΑ 38230 ΕΞ 2023 (Β' 5271/31.08.2023)	Διάθεση της διαδικτυακής υπηρεσίας «Στοιχεία Μητρώου για Αίτηση Απόδοσης ΑΦΜ και Κλειδαρίθμου» στο πληροφοριακό σύστημα «ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ» της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, μέσω του κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης
Α. 1096/2023 (Β' 4304/05.07.2023)	Βεβαιώσεις Μητρώου που εκδίδονται αυτοματοποιημένα από το πληροφοριακό σύστημα της ΑΑΔΕ, μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE
ΚΥΑ 282 ΕΞ 2023 (Β' 11/09.01.2023)	Ηλεκτρονική υπηρεσία για την έναρξη ατομικής επιχείρησης μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr-ΕΨΠ)
Α. 1125/2022 (Β' 4889/16.09.2022)	Καθορισμός διαδικασίας ενεργοποίησης στο Φορολογικό Μητρώο του Α.Φ.Μ. των φορολογουμένων, νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων, που έχουν προβεί στη διακοπή των εργασιών τους στη Δ.Ο.Υ. χωρίς να έχουν ολοκληρώσει το στάδιο της εκκαθάρισης, καθώς και της αναβίωσης της διαδικασίας της εκκαθάρισης σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 28 του ν. 4919/2022 (Α' 71)
Α. 1025/2022 (Β' 765/18.02.2022)	Επικαιροποίηση στη ψηφιακή πύλη myAADE των στοιχείων επικοινωνίας των πιστοποιημένων χρηστών των ηλεκτρονικών υπηρεσιών της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων
Α. 1213/2021 (Β' 4272/16.09.2021)	Μεταβολή στοιχείων και διακοπή εργασιών επιχείρησης φυσικών προσώπων, νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων με τη χρήση ηλεκτρονικών υπηρεσιών
Α. 1140/2021 (Β' 2766/29.06.2021)	Αντιμετώπιση θεμάτων φορολογίας κατοχής ακινήτων για νομικά πρόσωπα που έχουν μετασηματιστεί με τις διατάξεις των ν. 4601/2019 και ν. 2166/1993
Α. 1114/2020 (Β' 1858/15.05.2020)	Ρύθμιση ειδικών θεμάτων για την

	εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 2 της από 13.04.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και άλλες κατεπείγουσες διατάξεις» (Α' 84)
Α. 1077/2020 (Β' 1207/07.04.2020)	Μεταβολή της διεύθυνσης κατοικίας φυσικών προσώπων με ηλεκτρονικό τρόπο για την χρονική περίοδο ισχύος των έκτακτων μέτρων που έχουν ληφθεί για την απαγόρευση της κυκλοφορίας
Υ.Α. 133160 ΕΞ 2019 (Β' 4632/16.12.2019)	Διασύνδεση της ΑΑΔΕ με το Πληροφοριακό Σύστημα «Μητρώο Πολιτών» του Υπουργείου Εσωτερικών μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας (ΚΕ.Δ.)
ΚΥΑ 63577/2018 (Β' 2380/21.06.2018)	Καθορισμός διαδικασιών, Προϋποθέσεων, Τεχνικών Λεπτομερειών και λοιπών θεμάτων σχετικά με τη λειτουργία των υπηρεσιών μιας στάσης για τη σύσταση εταιριών
ΠΟΛ. 1201/2017 (Β' 4441/15.12.2017)	Διαδικασία μεταβολής της φορολογικής κατοικίας κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4172/2013 και του ν. 4174/2013
ΠΟΛ. 1159/2017 (Β' 3569/11.10.2017) ⁶²	Καθορισμός διαδικασίας ενεργοποίησης, στο Φορολογικό Μητρώο, του Α.Φ.Μ. των φορολογουμένων, νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων, που έχουν προβεί στη διακοπή των εργασιών τους στη Δ.Ο.Υ. χωρίς να έχουν ολοκληρώσει το στάδιο της εκκαθάρισης
ΠΟΛ. 1163/2016 (Β' 3779/23.11.2016)	Διακοπή εργασιών φορολογουμένων (φυσικών, νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων) βάσει του πραγματικού χρόνου παύσης των εργασιών τους
ΠΟΛ. 1123/2014 (Β' 1220/14.05.2014)	Μεταβολή της διεύθυνσης κατοικίας, των στοιχείων του δελτίου αστυνομικής ταυτότητας καθώς και των προσωπικών στοιχείων των φορολογουμένων, με ηλεκτρονικές διαδικασίες
ΠΟΛ. 1006/2013 (Β' 19/10.01.2014), όπως ισχύει ⁶³	Διαδικασία και δικαιολογητικά Απόδοσης Αριθμού Φορολογικού

⁶² Η ως άνω απόφαση καταργήθηκε με την [Α. 1010/2021](#) (Β' 176/21.01.2021).

	Μητρώου (ΑΦΜ)/Μεταβολής Στοιχείων και Έναρξης/Μεταβολής και Διακοπής Επιχειρηματικής Δραστηριότητας
ΠΟΛ. 1005/2013 (Β' 19/10.01.2014)	Απόδοση Αριθμού Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.) σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, το οποίο πραγματοποιεί οποιαδήποτε οικονομική συναλλαγή με τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, τα πιστωτικά ιδρύματα και τα ιδρύματα πληρωμών της ημεδαπής
1100330/1954/ΔΜ/6-10-2008 (Β' 2149/16.10.2008), <i>όπως ισχύει</i> ⁶⁴	Καθορισμός νέας Εθνικής Ονοματολογίας Οικονομικών Δραστηριοτήτων (Κ.Α.Δ. 2008)

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

E. 2040/08.06.2023	Παροχή οδηγιών για την ορθή εφαρμογή της ΠΟΛ.1163/2016 (Β 3779) απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων (ΓΓΔΕ), σε συνδυασμό με την ΠΟΛ.1006/2013 (Β' 19) απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων (ΓΓΔΕ), σχετικά με τη δήλωση διακοπής εργασιών φυσικού προσώπου με βάση τον πραγματικό χρόνο παύσης των εργασιών τους
E. 2084/07.12.2022	Παροχή διευκρινίσεων για την ομοιόμορφη εφαρμογή της απόφασης Α. 1134/2022 απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων «Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΠΟΛ 1006/31-12-2013 απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων “Διαδικασία και δικαιολογητικά Απόδοσης Αριθμού

⁶³ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις [ΠΟΛ. 1178/2015](#) (Β' 1940/09.09.2015), [ΠΟΛ. 1163/2016](#) (Β' 3779/23.11.2016) [Α. 1164/2019](#) (Β' 1618/10.05.2019), [Α. 1188/2020](#) (Β' 3409/14.08.2020), [Α. 1002/2021](#) (Β' 20/08.01.2021), [Α. 1257/2021](#) (Β' 6180/31.12.2021), [Α. 1257/2021](#) (Β' 6180/23.12.2021) και [Α. 1134/2022](#) (Β' 5241/10.10.2022).

⁶⁴ Η ως άνω απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών έχει τροποποιηθεί και συμπληρωθεί με τις ΠΟΛ. 1170/2017 (Β' 4161/29.11.2017), ΠΟΛ. 1134/2018 (Β' 2983/24.07.2018), Α. 1189/2019 (Β' 1676/14.05.2019), Α. 1128/2020 (Β' 2475/22.06.2020), Α. 1183/2020 (Β' 3680/03.09.2020), Α. 1260/2020 (Β' 5296/02.12.2020), Α. 1122/2021 (Β' 2287/01.06.2021), Α. 1228/2021 (Β' 4758/14.10.2021), Α. 57810/2021 (Β' 5082/04.11.2021), Α. 1239/2021 (Β' 5203/10.11.2021), Α. 1003/2022 (Β' 126/19.01.2022), Α. 1107/2022 (Β' 4265/10.08.2022), Α. 1167/2022 (Β' 6105/30.11.2022) και Α. 1081/2023 (Β' 3570/30.05.2023).

	Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.)/Μεταβολής Στοιχείων και Έναρξης/Μεταβολής και Διακοπής Επιχειρηματικής Δραστηριότητας” (Β’19).»
Ο ΔΕΛ ΙΑ 1101480 ΕΞ 2021/12.11.2021	Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων 12, 62, 63 και 77 του ν.4849/2021 (Α’ 207/05-11-2021)
Ε. 2036/20.03.2020	Διενέργεια αυτοψίας κατά την έναρξη/μεταβολή επιχειρηματικής δραστηριότητας
Ε. 2158/09.08.2019	Παροχή οδηγιών ως προς τη χορήγηση Α.Φ.Μ. και κλειδαρίθμου σε φυσικά πρόσωπα, αλλοδαπούς υπηκόους τρίτων χωρών, κατόχους αδειών που εκδίδονται και ανανεώνονται από τις Υπηρεσίες Ασύλου και την Ελληνική Αστυνομία, αρμοδιότητας Δ.Ο.Υ. Α’ Αθηνών και ΙΓ’ Αθηνών καθώς και Δ.Ο.Υ. Δ’ Θεσσαλονίκης και Ε’ Θεσσαλονίκης
Ε. 2132/08.07.2019	Παροχή οδηγιών για την ορθή εφαρμογή της ΠΟΛ. 1006/2013 (Β’19/2014) Απόφασης Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, μετά την τροποποίησή της με τις διατάξεις της Α.1164/2019 (Β’1618) Απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων
Ε. 2133/08.07.2019 ⁶⁵	Παροχή διευκρινίσεων ως προς την εφαρμογή των άρθρων 80 & 81 του ν. 3463/2006, όπως ισχύει
Ε. 2072/07.05.2019	Πρόσβαση των Δ.Ο.Υ. στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής και ενημέρωση των Δ.Ο.Υ. ως προς την εγκυρότητα των στοιχείων των νομιμοποιητικών εγγράφων παραμονής στην Ελλάδα αλλοδαπών, υπηκόων τρίτων χωρών, που εμπίπτουν στις διατάξεις του Ν. 4251/2014 (Α’80), όπως ισχύει, κατά την υποβολή στη Δ.Ο.Υ. δηλώσεων Μητρώου
Ο ΔΕΛ Ε 1042375 ΕΞ 2019/19.03.2019	Παροχή οδηγιών για τη διακρίβωση εγκυρότητας των στοιχείων των νομιμοποιητικών εγγράφων παραμονής στην Ελλάδα αλλοδαπών, υπηκόων τρίτων χωρών, που εμπίπτουν στις

⁶⁵ Με την έκδοση της ως άνω εγκυκλίου τροποποιείται η [ΠΟΛ. 1104/2017](#) ως προς τον Κωδικό Αριθμό Δραστηριότητας (Κ.Α.Δ.) 93.29.19.05 «Υπηρεσίες παιδότοπου».

	διατάξεις του Ν. 4251/2014 (Α'80), όπως ισχύει, κατά την υποβολή στη Δ.Ο.Υ. δηλώσεων Μητρώου
ΠΟΛ. 1140/23.07.2018 , όπως συμπληρώθηκε ⁶⁶	Παροχή οδηγιών ως προς τον έλεγχο εγκυρότητας των στοιχείων που αποδεικνύουν τη νόμιμη παραμονή στη χώρα αλλοδαπών, υπηκόων τρίτων χωρών, πριν την ολοκλήρωση των συναλλαγών τους στο Τμήμα ή Γραφείο Διοικητικής και Μηχανογραφικής Υποστήριξης της Δ.Ο.Υ.
ΠΟΛ. 1168/06.11.2017	Παροχή διευκρινίσεων στις Δ.Ο.Υ. για Συλλόγους Γονέων και Κηδεμόνων, Σωματεία, Πολιτιστικούς Συλλόγους κ.λπ. που έχουν παραλείψει να εγγραφούν στο Φορολογικό Μητρώο
ΠΟΛ. 1123/26.07.2017	Παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τη χορήγηση στοιχείων του Υποσυστήματος Μητρώου των Δ.Ο.Υ.
ΠΟΛ. 1085/12.06.2017	Έναρξη εργασιών φυσικών προσώπων χωρίς την προσκόμιση βεβαίωσης ελέγχου επωνυμίας και διακριτικού τίτλου από το οικείο Επιμελητήριο
ΔΕΛ Ε 1063400 ΕΞ 2017/21.04.2017	Διακοπή εργασιών, ιδιοκτητών κλεμμένων ΦΙΧ οχημάτων
ΠΟΛ. 1019/03.02.2017	Παροχή οδηγιών για την ορθή εφαρμογή των διατάξεων της ΠΟΛ. 1163/2016 (Β' 3779/23-11-2016) Απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε.
ΠΟΛ. 1011/19.01.2017	Διευκρινίσεις σχετικά με τη χορήγηση ΑΦΜ σε υπηκόους τρίτων χωρών που παραμένουν στη χώρα, υπό καθεστώς αναβολής απομάκρυνσης ή παράταση επιστροφής οικειοθελούς αναχώρησης
ΠΟΛ. 1046/07.04.2016	Παροχή πληροφοριών ως προς τη διενέργεια επιτόπιου ελέγχου (αυτοψία)
ΠΟΛ. 1039/01.04.2016	Παροχή διευκρινίσεων επί ζητημάτων που αφορούν σε αλλοδαπά φυσικά πρόσωπα υπηκόους τρίτων χωρών που είναι δικαιούχοι καθεστώτων πρόσφυγα, επικουρικής προστασίας και παραμονής στη χώρα για ανθρωπιστικούς λόγους
ΔΕΛ Η 1043135 ΕΞ 2016/17.03.2016	Διακοπή της σχέσης των μελών ΔΣ Ανωνύμων Εταιρειών και διαχειριστή προσωπικών Εταιρειών με την ένταξη των εταιρειών αυτών σε καθεστώς εκκαθάρισης

⁶⁶ Η ως άνω καταργήθηκε με την [Ε. 2157/08.08.2019](#), ως προς το μέρος που αφορά τα δελτία και τις άδειες διαμονής αλλοδαπών, υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών, δικαιούχων καθεστώτος πρόσφυγα, εκδόσεως της Υπηρεσία Ασύλου.

ΔΕΛ Η 1146050 ΕΞ 2015/10.11.2015	Παροχή πληροφοριών σχετικά με τον έλεγχο της νομιμότητας σύστασης των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων
ΠΟΛ. 1225/06.10.2015	Διακοπή εργασιών επιχειρήσεων ιδιοκτησίας Φορτηγών Ιδιωτικής Χρήσης
ΠΟΛ. 1207/16.09.2015	Παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 1 του αρθρ. 26 του ν. 4251/2014 (ΦΕΚ 80 Α) "Κώδικας Μετανάστευσης και Κοινωνικής ένταξης και λοιπές διατάξεις
ΠΟΛ. 1100/05.05.2015	Ημερομηνία μεταβολής Διοικητικού Συμβουλίου Α.Ε
ΠΟΛ. 1045/10.02.2015	Παροχή οδηγιών ως προς τη διακοπή της επιχειρηματικής δραστηριότητας των φυσικών, νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων
ΠΟΛ. 1123/30.04.2014	Μεταβολή της διεύθυνσης κατοικίας των στοιχείων του δελτίου αστυνομικής ταυτότητας καθώς και των προσωπικών στοιχείων των φορολογουμένων, με ηλεκτρονικές διαδικασίες.
ΠΟΛ. 1084/24.03.2014	Παροχή πληροφοριών ως προς την υποβολή στη Φορολογική Διοίκηση της δήλωσης μεταβολής για τη λύση και θέση σε εκκαθάριση κεφαλαιουχικών και προσωπικών εταιρειών
ΠΟΛ.1030/24.01.2014	Έξοδος εταίρου προσωπικής εταιρίας που φέρει παράλληλα και την ιδιότητα διαχειριστή αυτής

ΑΡΘΡΟ 11

Αριθμός Φορολογικού Μητρώου

ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Α. 1177/2023 (Β' 6447/10.11.2023)	Οίκοθεν απόδοση ΑΦΜ στα ανήλικα άγαμα τέκνα που αναγράφονται ως εξαρτώμενα μέλη στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων
Α. 1125/2022 (Β' 4889/16.09.2022)	Καθορισμός διαδικασίας ενεργοποίησης στο Φορολογικό Μητρώο του Α.Φ.Μ. των φορολογουμένων, νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων, που έχουν προβεί στη διακοπή των εργασιών τους στη Δ.Ο.Υ. χωρίς να έχουν ολοκληρώσει το στάδιο της

	εκκαθάρισης, καθώς και της αναβίωσης της διαδικασίας της εκκαθάρισης σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 28 του ν. 4919/2022 (Α' 71)
34933/2022 (Β' 4484/24.08.2022)	Λειτουργία της ψηφιακής υπηρεσίας myPhoto
Α. 1221/2021 (Β' 4572/02.10.2021)	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης Δ210 για την απόδοση ΑΦΜ και τη μεταβολή ατομικών στοιχείων και της δήλωσης Δ211 για την έναρξη, μεταβολή, διακοπή εργασιών επιχείρησης
Α. 1140/2021 (Β' 2766/29.06.2021)	Αντιμετώπιση θεμάτων φορολογίας κατοχής ακινήτων για νομικά πρόσωπα που έχουν μετασχηματιστεί με τις διατάξεις των ν. 4601/2019 και ν. 2166/1993
Α. 1086/2021 (Β' 1616/21.04.2021)	Τύπος και περιεχόμενο της ηλεκτρονικής αίτησης για την Απόδοση Α.Φ.Μ. σε Φυσικά Πρόσωπα μέσω της υπηρεσίας myAADElive
ΥΑ 11124/2021 (Β' 1578/17.04.2021)	Διάθεση διαδικτυακής υπηρεσίας «Απόδοση και απενεργοποίηση ΑΦΜ αιτούντων διεθνή προστασία» στο Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου
ΥΑ 6810/2021 (Β' 988/12.03.2021)	Λειτουργία Εθνικού Μητρώου Επικοινωνίας (Ε.Μ.Επ.)
Α. 1010/2021 (Β' 176/21.01.2021)	Καθορισμός διαδικασίας ενεργοποίησης στο Φορολογικό Μητρώο του Α.Φ.Μ. των φορολογουμένων, νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων, που έχουν προβεί στη διακοπή των εργασιών τους στη Δ.Ο.Υ. χωρίς να έχουν ολοκληρώσει το στάδιο της εκκαθάρισης, καθώς και της διαδικασίας αναβίωσης σύμφωνα με τις παρ. 2β και 3 του άρθρου 107 του ν. 4635/2019 (Α' 167)
Α. 1270/2020 (Β' 5508/14.12.2020)	Διαδικασία για την απόδοση Αριθμού Φορολογικού Μητρώου στους αιτούντες διεθνή προστασία
Α. 1174/2020 (Β' 3095/24.07.2020)	Απόδοση Αριθμού Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.) σε πολίτες τρίτης χώρας που απασχολούνται σε αγροτικές εργασίες σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου τεσσαρακοστού δεύτερου του Μέρους Θ της από 01.05.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 90), όπως κυρώθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 2 του ν. 4690/2020 (Α' 104)

ΠΟΛ. 1123/2018 (Β' 2864/18.07.2018)	Απόδοση Αριθμού Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ) σε φορολογούμενο ή σε πρόσωπο που δεν τυγχάνει φορολογούμενος, με οίκοθεν ενέργειες για την εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 4174/2013 (Α'170)
ΚΥΑ 63577/2018 (Β' 2380/21.06.2018)	Καθορισμός διαδικασιών, Προϋποθέσεων, Τεχνικών Λεπτομερειών και λοιπών θεμάτων σχετικά με τη λειτουργία των υπηρεσιών μιας στάσης για τη σύσταση εταιριών
ΠΟΛ. 1200/2015 (Β' 2001/15.09.2015), όπως ισχύει ⁶⁷	Καθορισμός διαδικασίας αναστολής του Αριθμού Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.) για διενέργεια ενδοκοινοτικών συναλλαγών
ΠΟΛ. 1006/2013 (Β' 19/10.01.2014), όπως ισχύει ⁶⁸	Διαδικασία και δικαιολογητικά Απόδοσης Αριθμού Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.) / Μεταβολής Στοιχείων και Έναρξης / Μεταβολής και Διακοπής Επιχειρηματικής Δραστηριότητας
ΠΟΛ. 1113/2013 (Β' 1252/23.05.2013), όπως ισχύει ⁶⁹	Διαδικασία χορήγησης ΑΦΜ και υποβολής περιοδικών δηλώσεων ΦΠΑ για την καταβολή του φόρου από υποκείμενους στο φόρο που είναι εγκαταστημένοι σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Ε. 2084/07.12.2022	Παροχή διευκρινίσεων για την ομοιόμορφη εφαρμογή της υπό στοιχεία Α.1134/05-10-2022 (Β' 5241 και Β' 5246) απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων «Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΠΟΛ 1006/31-12-2013 απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων "Διαδικασία και δικαιολογητικά Απόδοσης Αριθμού Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.) / Μεταβολής Στοιχείων και
------------------------------------	---

⁶⁷ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [ΠΟΛ. 1088/2017](#) (Β' 2298/06.07.2017).

⁶⁸ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις [ΠΟΛ. 1178/2015](#) (Β' 1940/09.09.2015), [ΠΟΛ. 1163/2016](#) (Β' 3779/23.11.2016), [Α. 1164/2019](#) (Β' 1618/10.05.2019), [Α. 1188/2020](#) (Β' 3409/14.08.2020), [Α. 1002/2021](#) (Β' 20/08.01.2022), [Α. 1257/2021](#) (Β' 6180/23.12.2021) και [Α. 1134/2022](#) (Β' 5241/10.10.2022)

⁶⁹ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις [ΠΟΛ. 1089/2014](#) (Β' 961/16.04.2014) και [ΠΟΛ. 1153/2016](#) (Β' 3511/01.11.2016).

	Έναρξης/Μεταβολής και Διακοπής Επιχειρηματικής Δραστηριότητας" (Β 19)»
Ε. 2026/18.03.2022	Νέοι αριθμοί φορολογικού μητρώου ΦΠΑ υποκείμενων στον φόρο εγγεγραμμένων στη Βουλγαρία
60522/10.6.2022	Αναστολή καταχώρισης (άρθρο 29, ν. 4919/2022 (Α71)) -Δημοσίευση οικονομικών καταστάσεων στο ΓΕΜΗ
Ε. 2151/14.07.2021	Παροχή οδηγιών για τη συναλλαγή με υπηκόους του Ηνωμένου Βασιλείου και των μελών των οικογενειών τους
Ε. 2132/08.07.2019	Παροχή οδηγιών για την ορθή εφαρμογή της ΠΟΛ. 1006/2013 (Β' 19/2014) Απόφασης Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, μετά την τροποποίησή της με τις διατάξεις της Α.1164/2019 (Β' 1618) Απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων
Ο ΔΕΛ Ε 1098815 ΕΞ 2019/08.07.2019	Παροχή οδηγιών για την ορθή εφαρμογή των κείμενων διατάξεων αναφορικά με την οίκοθεν απόδοση Α.Φ.Μ.

ΑΡΘΡΟ 12

Αποδεικτικό ενημερότητας και βεβαίωση οφειλής

ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Α. 1162/2023 (Β' 6129/24.10.2023), <i>όπως ισχύει</i> ⁷⁰	Αποδεικτικό Ενημερότητας άρθρου 12 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ΚΦΔ, ν. 4987/2022, Α'206)
--	--

⁷⁰ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [Α. 1181/2023](#) (Α' 6520/15.11.2023).

ΥΑ 43228/2023 (Β' 5817/05.10.2023)	Διάθεση των διαδικτυακών υπηρεσιών «Αποδεικτικό Φορολογικής Ενημερότητας» και «Ασφαλιστική ενημερότητα από ΕΦΚΑ» στο Πληροφοριακό Σύστημα «Δημόσια Βάση Δεδομένων (ΔΒΔ) για τις Οργανώσεις Κοινωνίας Πολιτών (ΟΚοιΠ)» του Υπουργείου Εσωτερικών, μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης (Γ.Γ.Π.Σ.Ψ.Δ.) του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης
ΥΑ 41251/2023 (Β' 5639/25.09.2023)	Διάθεση διαδικτυακής υπηρεσίας «Αποδεικτικό Φορολογικής Ενημερότητας» σε Φορείς του Δημοσίου μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης
ΥΑ 35113/2023 (Β' 4925/04.08.2023)	Διάθεση διαδικτυακών υπηρεσιών στο πληροφοριακό σύστημα «Δημόσια Βάση Δεδομένων (ΔΒΔ) για τις Οργανώσεις Κοινωνίας Πολιτών (ΟΚοιΠ)» του Υπουργείου Εσωτερικών, μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων & Ψηφιακής Διακυβέρνησης
ΥΑ 17267/2023 (Β' 2990/08.05.2023)	Διάθεση διαδικτυακής υπηρεσίας «Αποδεικτικό Φορολογικής Ενημερότητας» σε Φορείς του Δημοσίου μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης
ΥΑ 1888/2023 (Β' 245/20.01.2023)	Διάθεση διαδικτυακής υπηρεσίας «Αποδεικτικό Φορολογικής Ενημερότητας» σε Φορείς του Δημοσίου μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης
ΥΑ 35177/2022 (Β' 4587/31.08.2022)	Διάθεση διαδικτυακής υπηρεσίας

	«Αποδεικτικό Φορολογικής Ενημερότητας» σε Φορείς του Δημοσίου μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης
ΥΑ 33512/2022 (Β΄ 4162/04.08.2022)	Διάθεση διαδικτυακής υπηρεσίας «Αποδεικτικό Φορολογικής Ενημερότητας» σε Φορείς του Δημοσίου μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης
ΥΑ 22792/2022 (Β΄ 2924/08.06.2022)	Διάθεση διαδικτυακής υπηρεσίας «Αποδεικτικό Φορολογικής Ενημερότητας» σε Φορείς του Δημοσίου μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης
ΥΑ 20760/2022 (Β΄ 2683/01.06.2022)	Διάθεση της διαδικτυακής υπηρεσίας «Πληροφορίες Φορολογικού Μητρώου» σε 22 Δήμους μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης
ΥΑ 19306/2022 (Β΄ 2607/26.05.2022)	Διάθεση διαδικτυακής υπηρεσίας «Αποδεικτικό Φορολογικής Ενημερότητας» σε Φορείς του Δημοσίου μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης
ΥΑ 12387/2022 (Β΄ 1558/04.04.2022) ⁷¹	Διάθεση της διαδικτυακής υπηρεσίας «Πληροφορίες Φορολογικού Μητρώου» σε 22 Δήμους μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης
ΥΑ 10948/2022 (Β΄ 1422/24.03.2022)	Διάθεση διαδικτυακής υπηρεσίας «Αποδεικτικό Φορολογικής Ενημερότητας» σε Φορείς του Δημοσίου

⁷¹ Η ως άνω απόφαση καταργήθηκε με την ΥΑ 20760/2022 (Β΄ 2683/01.06.2022).

	μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης
ΥΑ 9958/2022 (Β' 1256/17.03.2022)	Διάθεση διαδικτυακής υπηρεσίας «Αποδεικτικό Φορολογικής Ενημερότητας» σε Φορείς του Δημοσίου μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης
ΥΑ 7450/2022 (Β' 1005/04.03.2022)	Διάθεση διαδικτυακής υπηρεσίας «Αποδεικτικό Φορολογικής Ενημερότητας» σε Φορείς του Δημοσίου μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης
ΥΑ 6471/ 2022 (Β' 887/25.02.2022)	Διάθεση διαδικτυακής υπηρεσίας «Αποδεικτικό Φορολογικής Ενημερότητας» σε Φορείς του Δημοσίου, μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης
ΥΑ 2870/2022 (Β' 344/01.02.2022)	Διάθεση διαδικτυακής υπηρεσίας «Αποδεικτικό Φορολογικής Ενημερότητας» σε Φορείς του Δημοσίου, μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης
ΥΑ 2061/2022 (Β' 262/28.01.2022)	Διάθεση διαδικτυακής υπηρεσίας «Αποδεικτικό Φορολογικής Ενημερότητας» σε Φορείς του Δημοσίου μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης
ΥΑ 2060/2022 (Β' 278/28.01.2022)	Διάθεση διαδικτυακής υπηρεσίας «Αποδεικτικό Φορολογικής Ενημερότητας» σε Φορείς του Δημοσίου, μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής

	Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης
ΥΑ 26239/2021 (Β' 3520/02.08.2021)	Διάθεση των διαδικτυακών υπηρεσιών «Χορήγηση Αποδεικτικού Φορολογικής Ενημερότητας» και «Αντληση στοιχείων τακτικών αποδοχών» στην Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης
ΥΑ 23484/2021 (Β' 3088/14.07.2021)	Διάθεση διαδικτυακής υπηρεσίας «Αποδεικτικό Φορολογικής Ενημερότητας» σε Φορείς του Δημοσίου μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης (Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ.) του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης
ΥΑ 33501/2020 (Β' 5289/01.12.2020)	Διάθεση διαδικτυακών υπηρεσιών στο πληροφοριακό σύστημα «Ψ.Υ.ΔΗ.ΠΕ.Ε.Κ. - Υποσύστημα Κοινοφελών Περιουσιών» του Υπουργείου Οικονομικών
ΥΑ 32672/2020 (Β' 5162/23.11.2020)	Διάθεση διαδικτυακής υπηρεσίας «Αποδεικτικό Φορολογικής Ενημερότητας» σε φορείς του Δημοσίου μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης
ΥΑ 16658/2020 (Β' 2643/30.06.2020)	Διάθεση διαδικτυακής υπηρεσίας στην Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος για την λήψη αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας
Α. 1002/2018 (Β' 20/14.01.2019)	Καθορισμός λεπτομερειών εφαρμογής της παρ. 9 του άρθρου 12 του ν. 4174/2013 (ΦΕΚ Α'170)
ΠΟΛ. 1201/2018 (Β' 4869/31.10.2018)	Εφαρμογή άρθρου 20 ν. 4557/2018 (ΦΕΚ 139 Α/30-7-2018)
ΔΟΛΚΕΠ/ΦΙ5/6/οικ (Β' 486/27.02.2014)	Καθορισμός της διοικητικής διαδικασίας ηλεκτρονικής υποβολής αίτησης για έκδοση φορολογικής ενημερότητας μέσω των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ)

ΠΟΛ. 1275/2013 (Β' 3398/31.12.2013), <i>όπως ισχύει</i> ⁷²	Βεβαίωση οφειλής άρθρου 12 του ν. 4174/2013 (Α' 170)
ΠΟΛ. 1274/2013 (Β' 3398/31.12.2013), <i>όπως ισχύει</i> ⁷³	Αποδεικτικό Ενημερότητας άρθρου 12 ν. 4174/2013 (Α' 170)

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Ε. 2004/23.01.2023	Παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τη χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας για την καταβολή ενισχύσεων μέσω συστήματος «voucher» σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν.4918/2022 (Α' 68)
Α.Ε.Ε. Α 1136017/20.12.2022	Εφαρμογή διατάξεων παρ. 1 άρθρου πέμπτου ν.4380/2016 (Α'66)
Ε. 2083/07.12.2022	Παροχή διευκρινίσεων και οδηγιών σχετικά με την απαλλαγή του οφειλέτη από το υπόλοιπο των οφειλών του, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3869/2010
Ε. 2065/25.08.2022	Παροχή διευκρινίσεων και οδηγιών επί θεμάτων είσπραξης δημοσίων εσόδων για την ενιαία εφαρμογή από τη Φορολογική Διοίκηση των άρθρων 5-30 του ν. 4738/2020 και των κατ' εξουσιοδότηση του νόμου αυτού κανονιστικών αποφάσεων που ρυθμίζουν την εξωδικαστική ρύθμιση οφειλών
Ε. 2006/18.01.2022	Παροχή οδηγιών για την ένταξη σε ρύθμιση οφειλετών που επλήγησαν λόγω των μέτρων για την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19 σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 289 του ν.4738/2020 (Α'207), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 109 του ν.4850/2021 (Α" 208), και διευκρινίσεων επί συναφών θεμάτων
Ε. 2205/03.11.2021	Επικαιροποίηση του κανονιστικού πλαισίου που ρυθμίζει την έκδοση αποδεικτικού ενημερότητας και βεβαίωσης οφειλής κατ' άρθρο 12 του Κ.Φ.Δ. – Παροχή διευκρινίσεων και

⁷² Η ως άνω απόφαση έχει τροποποιηθεί με τις [ΠΟΛ. 1065/2014](#) (Β' 642/14.03.2014), [ΠΟΛ. 1222/2017](#) (Β' 1/04.01.2018), και [Α. 1265/2020](#) (Β' 5346/04.12.2020) και [Α. 1085/2022](#) (Β' 3491/05.07.2022).

⁷³ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις [ΠΟΛ. 1065/2014](#) (Β' 642/14.03.2014), [ΠΟΛ. 1265/2015](#) (Β' 2862/28.12.2015), [ΠΟΛ. 1038/2016](#) (Β' 874/01.04.2016), [ΠΟΛ. 1222/2017](#) (Β' 1/04.01.2018), [Α. 1464/2019](#) (Β' 4820/24.12.2019), [Α. 1265/2020](#) (Β' 5346/04.12.2020), [Α. 1033/2021](#) (Β' 703/23.02.2021), [Α. 1085/2022](#) (Β' 3491/05.07.2022), [Α. 1103/2022](#) (Β' 4207/08.08.2022), [Α. 1020/2023](#) (Β' 1022/23.02.2023) και [Α. 1163/2023](#) (Β' 6137/24.10.2023).

	οδηγιών
E. 2192/18.10.2021	Παροχή οδηγιών και διευκρινίσεων σχετικά με τις μεταβολές που επήλθαν στη διαδικασία πτώχευσης με τον ν. 4738/2020 «Ρύθμιση οφειλών και παροχή δεύτερης ευκαιρίας και άλλες διατάξεις» (Α' 207) για την είσπραξη οφειλών πτωχών οφειλετών του Δημοσίου
E. 2169/19.08.2021	Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων 132, 182, 183 και 203 του ν. 4820/2021
E. 2143/08.07.2021	Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων 47, 50, 56 και 65 του ν. 4811/2021 (ΦΕΚ Α' 108/26.06.2021)
E. 2128/24.06.2021	Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων 152, 153, 154, 155 και 157 του ν. 4808/2021 (Α' 101/19-6-2021)
E. 2117/28.05.2021	Παροχή διευκρινίσεων και οδηγιών σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4738/2020 «Ρύθμιση οφειλών και παροχή δεύτερης ευκαιρίας και άλλες διατάξεις» (Α' 207/27-10-2020) που ρυθμίζουν την προπτωχευτική διαδικασία εξυγίανσης
E. 2203/23.12.2020	Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων 18, 20, 27, 41, 64, 67, 68 και 80 του ν. 4756/2020 (ΦΕΚ Α' 235/26-11-2020)
E. 2078/05.06.2020	Έκδοση αποδεικτικού ενημερότητας ή βεβαίωσης οφειλής από πρόσωπα στα οποία έχει χορηγηθεί παράταση καταβολής ή αναστολή είσπραξης, στο πλαίσιο των μέτρων για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων από τον κορωνοϊό –COVID 19
E. 2062/29.04.2020	Κοινοποίηση του ν. 4673/2020 («Αγροτικοί Συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις», Α' 52/11-3-2020) και παροχή διευκρινίσεων σχετικά με την εφαρμογή του
E. 2042/13.03.2019	Κοινοποίηση των διατάξεων του άρθρου 34 του ν. 4599/2019, ΦΕΚ Α' 40/4-3-2019 (τροποποίηση διατάξεων του τέταρτου κεφαλαίου του ν. 4307/2014 που ρυθμίζουν τη διαδικασία ειδικής διαχείρισης)
E. 2007/10.01.2019	Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων 12, 33, 44, 45, 72 και 78 του ν. 4587/2018 (ΦΕΚ Α' 218/24-12-2018) «Επείγουσες ρυθμίσεις αρμοδιότητας Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής

	και άλλες διατάξεις»
Ο Δ.ΕΙΣΠΡ. Α 1000934 ΕΞ 2019	Διευκρινίσεις αναφορικά με την απόδοση παρακρατούμενων ποσών από αποδεικτικό ενημερότητας και βεβαίωσης οφειλής του άρθρου 12 του ν.4174/2013 (Α'170)
ΠΟΛ. 1224/05.12.2018	Κοινοποίηση πρακτικού 2004/2018 του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, κατόπιν εγκρίσεως του, ως προς την ερμηνεία των διατάξεων του άρθρου 12 του ΚΦΔ για τη χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας στον κληρονόμο με το ευεργέτημα της απογραφής
ΠΟΛ. 1169/22.08.2018	Παροχή οδηγιών σχετικά με την άρση δέσμευσης του αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας (Α.Φ.Ε.) για δεσμεύσεις που έχουν επιβληθεί λόγω διενέργειας φορολογικού ελέγχου δυνάμει των διατάξεων της παρ. 7 του άρθρου 26 του ν. 1882/1990 και της παρ. 8 του άρθρου 12 του ν. 4174/2013
ΠΟΛ. 1112/07.06.2018	Χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας σε οφειλέτες του Δημοσίου για είσπραξη χρημάτων στο πλαίσιο της διαδικασίας του ν. 3869/2010, όπως ισχύει
ΠΟΛ. 1075/18.04.2018	Κοινοποίηση των διατάξεων της υπ' αριθ. 130060/27-11-2017 (ΦΕΚ Β', 4158/29-11-2017) Κ.Υ.Α. περί απλοποιημένης διαδικασίας ρύθμισης οφειλών επιχειρήσεων που δεν ξεπερνούν συνολικά το ποσό των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ στο πλαίσιο υπαγωγής τους στον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών επιχειρήσεων του ν. 4469/2017
ΠΟΛ. 1055/23.03.2018	Παροχή οδηγιών για την εφαρμογή της Απόφασης Υπουργού Οικονομικών ΠΟΛ. 1223/29-12-2017 (Β' 4643) σχετικά με τη ρύθμιση οφειλών προς το Δημόσιο έως πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ – Κοινοποίηση των διατάξεων του άρθρου 60 του ν.4520/2018 (Α' 30), με το οποίο αντικαταστάθηκε η παράγραφος 21 του άρθρου 15 του ν. 4469/2017 (Α' 62)
ΠΟΛ. 1049/08.03.2018	Οδηγίες σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων του έκτου κεφαλαίου του Πτωχευτικού Κώδικα «Προπτωχευτική διαδικασία εξυγίανσης», όπως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 6 του

	Μέρους Πρώτου του ν. 4446/2016 (Α' 240/22-12-2016) και το άρθρο 14 του ν. 4491/2017 (Α' 152/13-10-2017)
ΠΟΛ. 1124/31.07.2017	Κοινοποίηση των διατάξεων του ν. 4469/2017 (ΦΕΚΑ'62/3-5-2017) «Εξωδικαστικός μηχανισμός ρύθμισης οφειλών επιχειρήσεων και άλλες διατάξεις», του άρθρου 46 του ν. 4472/2017 (ΦΕΚ Α' 74/19-5-2017) και της κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 14 του άρθρου 15 του ν. 4469/2017 εκδοθείσας Απόφασης Υπουργού Οικονομικών ΠΟΛ. 1105/2017 (ΦΕΚΒ'2426/14-7-2017) και παροχή οδηγιών για την εφαρμογή αυτής
Δ.ΕΙΣΠΡ.Α 1039533 ΕΞ 2017/13.03.2017	Εφαρμογή διατάξεων ν.4380/2016 ΦΕΚ 66 ^Α
ΠΟΛ. 1141/16.09.2016	Διευκρινίσεις για τη διαδικασία χορήγησης αποδεικτικού ενημερότητας βεβαίωσης οφειλής
ΠΟΛ. 1118/29.07.2016	Πιστοποιητικά που χορηγούνται για πώληση ακινήτων με παρακράτηση φόρου ή λοιπών οφειλών του φορολογούμενου
ΠΟΛ. 1036/18.03.2016	Παροχή οδηγιών σχετικά με το χειρισμό υποθέσεων υπαγωγής οφειλετών στις διατάξεις του ν. 3869/2010 «Ρύθμιση των οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει
ΠΟΛ. 1124/29.04.2014	Επικαιροποιημένες Αποφάσεις περί αποδεικτικού ενημερότητας και βεβαίωσης οφειλής άρθρο 12 του ΚΦΔ
ΠΟΛ. 1256/25.11.2013	Παροχή οδηγιών προς τις Δ.Ο.Υ. για ενιαία αντιμετώπιση των περιπτώσεων που εκκρεμούν τίτλοι πληρωμής στις Δ.Ο.Υ., αποκλειστικά και μόνο λόγω δέσμευσης του αποδεικτικού ενημερότητας από Δήμους
ΠΟΛ. 1043/07.03.2013	Περί αποδεικτικού ενημερότητας σε περίπτωση αναμεταβίβασης ακινήτου σε εκτέλεση δικαστικής απόφασης

ΑΡΘΡΟ 13

Λογιστικά αρχεία (βιβλία και στοιχεία)

ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΠΟΛ. 1074/2018 (Β' 1547/07.05.2018)	Απαλλαγή από την τήρηση λογιστικών
---	------------------------------------

	αρχείων (βιβλίων) και έκδοση λογιστικών στοιχείων, ιατρών που παρέχουν υπηρεσίες στην ολόημερη λειτουργία των νοσηλευτικών ιδρυμάτων που ανήκουν στο Ε.Σ.Υ., πέραν του τακτικού ωραρίου λειτουργίας αυτών, βάσει των διατάξεων του ν. 2889/2001, όπως ισχύει
ΠΟΛ. 1057/2016 (Β' 1519/30.05.2016)	Απαλλαγή από την τήρηση βιβλίων και έκδοση στοιχείων, φυσικών προσώπων, που παρέχουν υπηρεσίες, προς το Δημόσιο και τα ΝΠΔΔ, βάσει συμβάσεων μίσθωσης έργου
ΠΟΛ. 1007/2015 (Β' 73/16.01.2015)	Απαλλαγή από την υποχρέωση τήρησης λογιστικών αρχείων (βιβλίων) των αγροτών και λοιπών περιπτώσεων
ΠΟΛ. 1002/2014 (Β' 3/05.01.2015), <i>όπως ισχύει</i> ⁷⁴	Κατηγορίες οντοτήτων που απαλλάσσονται από τη χρησιμοποίηση φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών. Αναγραφή πρόσθετων στοιχείων στα εκδιδόμενα στοιχεία λιανικής πώλησης ορισμένων κατηγοριών υπηρεσιών ή αγαθών. Δήλωση διακοπής λειτουργίας φορολογικού ηλεκτρονικού μηχανισμού λόγω τεχνικού προβλήματος

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Ε. 2141/16.07.2019	Διευκρινίσεις για ζητήματα που άπτονται των βραχυχρόνιων μισθώσεων στο πλαίσιο της οικονομίας του διαμοιρασμού
ΠΟΛ. 1138/30.06.2015	Πρόσθετες διευκρινήσεις σχετικά με τη φορολογική μεταχείριση του εισοδήματος αλλοδαπών εταιρειών ιδιοκτησίας ακινήτου στην Ελλάδα, μετά την έναρξη ισχύος των διατάξεων του νέου ΚΦΕ (ν.4172/2013)
ΔΕΛ Ζ ΚΦΑΣ 1137542 ΕΞ 2015/21.10 2015	Χρόνος διαφύλαξης βιβλίων και στοιχείων
ΠΟΛ. 1003/31.12.2014	Παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4308/2014 (ΦΕΚ Α'251) περί των «Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων, συναφείς ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις

⁷⁴ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις [ΠΟΛ 1023/2015](#) (Β' 252/20.02.2015) και [ΠΟΛ 1095/2015](#) (Β' 822/12.05.2015).

ΠΟΛ. 1023/20.01.2014	Εφαρμογή των διατάξεων του Κώδικα Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών (ν.4093/2012, υποπαράγραφος Ε1) από 1.1.2014, μετά τις τροποποιήσεις που επήλθαν με το άρθρο 51 του ν.4223/2013 (ΦΕΚ Α'287)
--------------------------------------	--

ΑΡΘΡΟ 14

Πληροφορίες από τον φορολογούμενο

ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Α. 1038/2022 (Β' 1475/30.03.2022), <i>όπως ισχύει</i> ⁷⁵	Τρόπος υποβολής καταστάσεων φορολογικών στοιχείων, για διασταύρωση πληροφοριών της παρ. 3 του άρθρου 14 του ν. 4174/2013, για τα έτη 2021 και επόμενα (Α' 170)
ΠΟΛ. 1022/2014 (Β' 179/31.01.2014), <i>όπως ισχύει</i> ⁷⁶	Υποβολή καταστάσεων φορολογικών στοιχείων για διασταύρωση πληροφοριών

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

ΔΕΛ Α 1127318 ΕΕ 2020/27.10.2020	Παροχή διευκρινίσεων αναφορικά με τον έλεγχο εκπρόθεσμων καταστάσεων πελατών-προμηθευτών, ημερολογιακού έτους 2014 και επομένων
ΠΟΛ. 1078/17.03.2014	Οδηγίες για υποβολή καταστάσεων φορολογικών στοιχείων, για διασταύρωση πληροφοριών, από 01.01.2014
ΠΟΛ. 1171/04.07.2013	Οδηγίες σχετικά με την παροχή στοιχείων από τους φορολογούμενους κατά τον έλεγχο υποθέσεων φυσικών προσώπων

⁷⁵ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις [Α. 1068/2022](#) (Β' 2618/27.5.2022), την [Α. 1075/2022](#) (Β' 3009/15.6.2022), την [Α. 1149/2022](#) (Β' 5578/31.10.2022), [Α. 1187/29.11.2022](#) και [Α. 1024/2023](#) (Β' 1212/06.03/2023).

⁷⁶ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις [ΠΟΛ. 1072/2014](#) (Β' 691/19.03.2014), [ΠΟΛ. 1149/2014](#) (Β' 1299/22.05.2014), [ΠΟΛ. 1176/2014](#) (Β' 1909/15.07.2014), [ΠΟΛ. 1201/2014](#) (Β' 2533/23.09.2014), [ΠΟΛ. 1207/2014](#) (Β' 2604/30.09.2014), [ΠΟΛ. 1017/2015](#) (Β' 222/17.02.2015), [ΠΟΛ. 1053/2015](#) (Β' 376/18.03.2015), [ΠΟΛ. 1092/2015](#) (Β' 780/04.05.2015), [ΠΟΛ. 1206/2015](#) (Β' 2215/15.10.2015), [ΠΟΛ. 1240/2015](#) (Β' 2358/03.11.2015), [ΠΟΛ. 1254/2015](#) (Β' 2640/08.12.2015), [ΠΟΛ. 1267/2015](#) (Β' 2802/22.12.2015), [ΠΟΛ. 1278/2015](#) (Β' 2905/31.12.2015), [ΠΟΛ. 1011/2016](#) (Β' 292/12.02.2016), [ΠΟΛ. 1145/2016](#) (Β' 3208/05.10.2016), [ΠΟΛ. 1051/2016](#) (Β' 1260/28.04.2016), [ΠΟΛ. 1150/2016](#) (Β' 3281/12.10.2016), [ΠΟΛ. 1026/2017](#) (Β' 943/21.03.2017), [ΠΟΛ. 1051/2017](#) (Β' 1148/03.04.2017), [ΠΟΛ. 1033/2018](#) (Β' 685/27.02.2018), [ΠΟΛ. 1065/2018](#) (Β' 1324/18.04.2018), [ΠΟΛ. 1217/2018](#) (Β' 5795/21.12.2018), [Α. 1116/2019](#) (Β' 1292/16.04.2019), [Α. 1195/2019](#) (Β' 1860/24.05.2019), [Α. 1051/2020](#) (Β' 947/21.03.2020), [Α. 1159/2020](#) (Β' 2725/03.07.2020), [Α.1072/2021](#) (Β' 1253/31.03.2021), [Α. 1137/2021](#) (Β' 2664/22.06.2021) και [Α. 1177/2021](#) (Β' 3772/13.08.2021) και έπαυσε να ισχύει από το ημερολογιακό έτος 2021 και επόμενα σύμφωνα με την [Α. 1038/2022](#) (Β' 1475/30.3.2022).

ΑΡΘΡΟ 15

Πληροφορίες από τρίτους

ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Α. 1151/2023 (Β' 5913/10.10.2023)	Αυτόματη ενημέρωση του Φορολογικού Μητρώου της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων με τις μεταβολές των στοιχείων των ανωνύμων εταιρειών, που καταχωρίζονται στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο, μέσω διαλειτουργικότητας των πληροφοριακών συστημάτων αυτών
Α. 1137/2023 (Β' 5380/08.09.2023), <i>όπως ισχύει</i> ⁷⁷	Καθορισμός του περιεχομένου, της διαδικασίας, του τρόπου και του χρόνου υποβολής των Δηλώσεων Μέσων Πληρωμών αναφορικά με τερματικά αποδοχής καρτών πληρωμών και λοιπών μέσων πληρωμών, ημεδαπών ή αλλοδαπών Παρόχων Υπηρεσιών Πληρωμών ή Παρόχων Μέσων Πληρωμών, που χρησιμοποιούν οι υπόχρεες οντότητες του άρθρου 1 του ν. 4308/2014 (Α' 251), στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, για την τήρηση του Μητρώου Μέσων Πληρωμών
Α. 1022/2023 (Β' 1149/28.02.2023)	Παράταση της προθεσμίας υποβολής πληροφοριών του άρθρου 4 της υπό στοιχεία ΠΟΛ 1033/2014 (Β' 276) απόφασης, οι οποίες διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε. από ιδιωτικά εκπαιδευτήρια, σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν.4987/2022 (Α' 206)
Α. 1006/2023 (Β' 220/19.01.2023, Β' 381/27.01.2023)	Τύπος και περιεχόμενο της βεβαίωσης αποδοχών ή συντάξεων, της βεβαίωσης των αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα και της βεβαίωσης εισοδημάτων από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα καθώς και υποβολή αυτών με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου για το φορολογικό έτος 2022
Α. 1098/2022 (Β' 3940/25.07.2022), <i>όπως ισχύει</i> ⁷⁸	Καθορισμός τεχνικών προδιαγραφών (πρωτόκολλο επικοινωνίας) και λοιπές

⁷⁷ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις Α. 1171/2023 (Β' 6252/31.10.2023) και Α. 1195/2023 (Β' 6859/07.12.2023).

⁷⁸ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [Α. 1088/2023](#) (Β' 3875/15.06.2023).

	λειτουργίες, για τη διασύνδεση μεταξύ Φορολογικών Ηλεκτρονικών Μηχανισμών και ΕΕΦΤ/ΡΟS τερματικών. Υλοποίηση επί της αρχής «είσπραξη μέσω κάρτας-υποχρεωτική έκδοση απόδειξης από Φ.Η.Μ.».
Α. 1027/2022 (Β' 900/28.02.2022)	Παράταση της προθεσμίας υποβολής στοιχείων και πληροφοριών της περ. 1.1.ε του άρθρου 1 και του άρθρου 4 της υπό στοιχεία ΠΟΛ 1033/2014 (Β' 276) απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, τα οποία διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε. από πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα και ιδιωτικά εκπαιδευτήρια, σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν.4174/2013 (ΦΕΚ 170 Α')
Α. 1275/2021 (Β' 6375/31.12.2021), <i>όπως ισχύει</i> ⁷⁹	Τύπος και περιεχόμενο της βεβαίωσης αποδοχών ή συντάξεων, της βεβαίωσης των αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα και της βεβαίωσης εισοδημάτων από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα καθώς και υποβολή αυτών με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου για το φορολογικό έτος 2021
Α. 1204/2021 (Β' 3957/27.08.2021)	Παράταση των προθεσμιών της παρ. 2 του άρθρου 9, της παρ. 8 του άρθρου 11 και των παρ. 4 και 5 του άρθρου 12 της υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1162/2018 απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ «Υποβολή Δήλωσης Πληροφοριακών Στοιχείων Μίσθωσης Ακίνητης Περιουσίας με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου» (Β' 3579)
Α. 1168/2021 (Β' 3200/21.07.2021)	Παράταση των προθεσμιών της παρ. 2 του άρθρου 9, της παρ. 8 του άρθρου 11 και των παρ. 4 και 5 του άρθρου 12 της υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1162/2018 απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων «Υποβολή Δήλωσης Πληροφοριακών Στοιχείων Μίσθωσης Ακίνητης Περιουσίας με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου» (Β' 3579)
Α. 1043/2021 (Β' 803/01.03.2021)	Παράταση της προθεσμίας υποβολής της

⁷⁹ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την Α. 1070/2022 (Β' 2741/02.06.2022 και διορθώσεις σφαλμάτων Β' 3164/22.06.2022).

	«Δήλωσης Πληροφοριακών Στοιχείων Μίσθωσης», της «Δήλωσης Covid» και της προθεσμίας αποδοχής των δηλώσεων αυτών από τους μισθωτές, όπως ορίζεται στο εδάφ. δεύτερο της παρ. 1 και στην παρ. 4 του άρθρου 11, αντίστοιχα της υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1162/2018 απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. (Β' 3579)
Α. 1035/2021 (Β' 797/01.03.2021), <i>όπως ισχύει</i> ⁸⁰	Τύπος και περιεχόμενο της βεβαίωσης αποδοχών ή συντάξεων, της βεβαίωσης των αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα και της βεβαίωσης εισοδημάτων από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα καθώς και υποβολή αυτών με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου για το φορολογικό έτος 2020
Α. 1019/2021 (Β' 360/01.02.2021)	Παράταση της προθεσμίας υποβολής της «Δήλωσης Πληροφοριακών Στοιχείων Μίσθωσης Ακίνητης Περιουσίας» και της δήλωσης λύσης της μίσθωσης που ορίζονται στο άρθρο 9 της υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1162/2018 (Β' 3579) απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει
Α. 1301/2020 (Β' 5865/31.12.2020)	Παράταση της προθεσμίας υποβολής, των δηλώσεων πληροφοριακών στοιχείων, που ορίζεται στην παρ. 8 του άρθρου 11 της υπό στοιχεία ΠΟΛ.1162/2018 (Β' 3579) απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.
Α. 1264/2020 (Β' 5345/04.12.2020)	Παράταση της προθεσμίας υποβολής της «Δήλωσης Πληροφοριακών Στοιχείων Μίσθωσης Ακίνητης Περιουσίας» και της δήλωσης λύσης της μίσθωσης του άρθρου 9, καθώς και της προθεσμίας της παρ. 8 του άρθρου 11 της υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1162/2018 (Β' 3579) απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., όπως τροποποιήθηκε και ισχύει
Α. 1204/2020 (Β' 3972/17.09.2020)	Καθορισμός του ηλεκτρονικού τρόπου υποβολής, καθώς και του τύπου και περιεχομένου της δήλωσης απόδοσης του φόρου και της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης του άρθρου 43Α του ν. 4172/2013 που παρακρατούνται στο εισόδημα από αμοιβές πληρωμάτων εμπορικού ναυτικού

⁸⁰ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [Α. 1052/2021](#) (Β' 962/11.03.2021).

Α. 1025/2020 (Β' 406/11.02.2020)	Τύπος και περιεχόμενο της βεβαίωσης αποδοχών ή συντάξεων, της βεβαίωσης των αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα και της βεβαίωσης εισοδημάτων από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα καθώς και υποβολή αυτών με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου για το φορολογικό έτος 2019
Α. 1176/2019 (Β' 1509/06.05.2019)	Αναστολή εφαρμογής μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2019 των διατάξεων της Α. 1099/18.3.2019 (ΦΕΚ 949/Β'/20.3.2019) απόφασης Διοικητή Α.Α.Δ.Ε. για τις αμοιβές των πληρωμάτων των εμπορικών πλοίων
Α. 1101/2019 (Β' 948/20.03.2019), <i>όπως ισχύει⁸¹</i>	Καθορισμός του ηλεκτρονικού τρόπου υποβολής, καθώς και του τύπου και περιεχομένου της δήλωσης απόδοσης του παρακρατούμενου φόρου, σύμφωνα με τις διατάξεις, της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 64 και των περιπτώσεων α' και γ' της παραγράφου 5 του άρθρου 69 του ν. 4172/2013
Α. 1100/2019 (Β' 951/20.03.2019)	Καθορισμός του ηλεκτρονικού τρόπου υποβολής, καθώς και του τύπου και περιεχομένου της δήλωσης απόδοσης του παρακρατούμενου φόρου στα εισοδήματα από μερίσματα, τόκους και δικαιώματα με βάση τις διατάξεις του άρθρου 64 του ν. 4172/2013
Α. 1099/2019 (Β' 949/20.03.2019), <i>όπως ισχύει⁸²</i>	Καθορισμός του ηλεκτρονικού τρόπου υποβολής, καθώς και του τύπου και περιεχομένου της δήλωσης απόδοσης του φόρου και της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης του άρθρου 43Α του ν. 4172/2013 που παρακρατούνται στο εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις
Α. 1009/2019 (Β' 21/14.01.2019), <i>όπως ισχύει⁸³</i>	Τύπος και περιεχόμενο της βεβαίωσης αποδοχών ή συντάξεων, της βεβαίωσης των αμοιβών από επιχειρηματική

⁸¹ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις [Α. 1185/2019](#) (Β' 1591/09.05.2019) και [Α. 1289/2019](#) (Β' 3275/27.08.2019).

⁸² Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις [Α. 1185/2019](#) (Β' 1591/09.05.2019), [Α. 1038/2020](#) (Β' 888/17.03.2020), [Α. 1049/2020](#) (Β' 996/24.03.2020), [Α. 1261/2020](#) (Β' 5443/09.12.2020) και [Α. 1026/2021](#) (Β' 533/10.02.2021).

⁸³ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [Α. 1187/2019](#) (Β' 1642/13.05.2019).

	δραστηριότητα και της βεβαίωσης εισοδημάτων από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα καθώς και υποβολή αυτών με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου για το φορολογικό έτος 2018
ΠΟΛ. 1162/2018 (Β' 3579/22.08.2018), <i>όπως ισχύει</i> ⁸⁴	Υποβολή Δήλωσης Πληροφοριακών Στοιχείων Μίσθωσης Ακίνητης Περιουσίας με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου
ΠΟΛ. 1045/2018 (Β' 881/13.03.2018)	Τύπος και περιεχόμενο της βεβαίωσης αποδοχών ή συντάξεων, της βεβαίωσης των αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα και της βεβαίωσης εισοδημάτων από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα καθώς και υποβολή αυτών με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου για το φορολογικό έτος 2017
ΠΟΛ. 1025/2017 (Β' 618/28.02.2017)	Τύπος και περιεχόμενο της βεβαίωσης αποδοχών ή συντάξεων, της βεβαίωσης των αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα και της βεβαίωσης εισοδημάτων από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα καθώς και υποβολή αυτών με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου για το φορολογικό έτος 2016
ΠΟΛ. 1274/2015 (Β' 2919/03.12.2015), <i>όπως ισχύει</i> ⁸⁵	Τύπος και περιεχόμενο της βεβαίωσης αποδοχών ή συντάξεων, της βεβαίωσης των αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα και της βεβαίωσης εισοδημάτων από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα καθώς και υποβολή αυτών με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου για το φορολογικό έτος 2015
ΠΟΛ. 1051/2015 (Β' 373/18.03.2015), <i>όπως ισχύει</i> ⁸⁶	Τύπος και περιεχόμενο της βεβαίωσης αποδοχών ή συντάξεων και της βεβαίωσης των αμοιβών από επιχειρηματική δραστηριότητα και υποβολή αυτών με τη

⁸⁴ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις [Α. 1052/2020](#) (Β' 1072/27.03.2020), [Α. 1139/2020](#) (Β' 2269/13.06.2020), [Α. 1154/2020](#) (Β' 2482/22.06.2020), [Α. 1171/2020](#) (Β' 3048/22.07.2020), [Α. 1192/2020](#) (Β' 3636/01.09.2020), [Α. 1253/2020](#) (Β' 5180/23.11.2020), [Α. 1243/2020](#) (Β' 4914/09.11.2020), [Α. 1050/2021](#) (Β' 956/11.03.2021), [Α. 1158/2021](#) (Β' 2974/06.07.2021), [Α. 1170/2021](#) (Β' 3548/03.08.2021), [Α. 1255/2021](#) (Β' 6053/20.12.2021) [Α. 1091/2022](#) (Β' 3604/08.07.2022), [Α. 1112/2022](#) (Β' 4352/16.08.2022), [Α. 1092/2023](#) (Β' 4164/28.06.2023) και [Α. 1118/2023](#) (Β' 4818/31.07.2023). Σχετική η [Α. 1171/2020](#) (Β' 3048/22.07.2020).

⁸⁵ Η ως άνω απόφαση συμπληρώθηκε με την [ΠΟΛ. 1016/2016](#) (Β' 305/15.02.2016).

⁸⁶ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [ΠΟΛ. 1091/2015](#) (Β' 777/04.05.2015).

	χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου για το φορολογικό έτος 2014
ΠΟΛ. 1033/2014 (Β' 276/10.02.2014), <i>όπως ισχύει</i> ⁸⁷	Υποχρεώσεις πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων, ιδρυμάτων πληρωμών, Ελληνικών Ταχυδρομείων, Εταιριών Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών, επιχειρήσεων ιδιωτικής ασφάλισης, ιδιωτικών θεραπευτηρίων, ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων, εταιριών σταθερής και κινητής τηλεφωνίας, εταιριών παροχής ηλεκτρικής ενέργειας και ύδρευσης, σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν. 4174/2013 (ΦΕΚ Α' 170/26.07.2013)
ΠΟΛ. 1039/2014 (Β' 271/07.02.2014)	Τύπος και περιεχόμενο της βεβαίωσης αποδοχών ή συντάξεων, της βεβαίωσης των αμοιβών από ελευθέρια επαγγέλματα και της βεβαίωσης των εισοδημάτων από εμπορικές επιχειρήσεις και υποβολή αυτών με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου
ΠΟΛ. 1013/2014 (Β' 32/14.01.2014), <i>όπως ισχύει</i> ⁸⁸	Υποβολή δήλωσης πληροφοριακών στοιχείων μισθώσεων ακίνητης περιουσίας με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Ε. 2113/26.06.2019	Παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 43 του ν. 4111/2013, όπως αυτές ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους με το άρθρο 53 του ν. 4607/2019
ΠΟΛ. 1083/12.06.2017	Διευκρινήσεις σχετικά με την υποβολή προστίμων στις Δηλώσεις Πληροφοριακών Στοιχείων Μίσθωσης Ακίνητης Περιουσίας αγροτικών εκτάσεων με μηνιαίο μίσθωμα έως ογδόντα (80) ευρώ
ΠΟΛ. 1230/14.10.2015	Διευκρινήσεις για διάφορα θέματα που ανακύπτουν κατά την υποβολή των πληροφοριακών στοιχείων μίσθωσης ακίνητης περιουσίας
ΠΟΛ. 1030/23.01.2015	Δηλώσεις πληροφοριακών στοιχείων μίσθωσης ακίνητης περιουσίας
ΠΟΛ. 1122/15.06.2015	Διευκρινήσεις ως προς την εφαρμογή των

⁸⁷ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις [ΠΟΛ. 1054/2015](#) (Β' 495/01.04.2015), [ΠΟΛ. 1260/2015](#) (Β' 2637/07.12.2015), [Α. 1177/2019](#) (Β' 1509/06.05.2019), [Α. 1065/2020](#) (Β' 1175/06.04.2020), και [Α. 1271/2021](#) (Β' 6476/31.12.2021).

⁸⁸ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [ΠΟΛ. 1028/2015](#) (Β' 294/27.02.2015).

	άρθρων 1 και 2 της ΠΟΛ.1033/2014 Απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, όπως ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με την ΠΟΛ.1054/2015 Απόφαση της Γενικής Γραμματεώς Δημοσίων Εσόδων
Δ12Β 1140186 ΕΞ 2014/15.10.2014	Παροχή πληροφοριών από εταιρίες παροχής επενδυτικών υπηρεσιών με βάση την ΠΟΛ.1033/28.01.2014 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων

Άρθρο 15Α**Υποχρεωτική ηλεκτρονική διαβίβαση πληροφοριών****ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ**

Α. 1098/2022 (Β' 3940/25.07.2022)	Καθορισμός τεχνικών προδιαγραφών (πρωτόκολλο επικοινωνίας) και λοιπές λειτουργίες, για τη διασύνδεση μεταξύ Φορολογικών Ηλεκτρονικών Μηχανισμών και ΕΕΕΤ/ΡΟS τερματικών. Υλοποίηση επί της αρχής «είσπραξη μέσω κάρτας- υποχρεωτική έκδοση απόδειξης από Φ.Η.Μ.».
Α. 1108/2022 (Β' 4318/12.08.2022)	Τροποποίηση της υπό στοιχεία 1138050/4885/1436/Α0014/ ΠΟΛ. 1338/30.12.1996 απόφασης του Υπουργού Οικονομικών «Διαδικασία απαλλαγής από Φ.Π.Α. της παράδοσης αγαθών που πραγματοποιείται από υποκείμενο στον φόρο εγκατεστημένο στο εσωτερικό της χώρας προς αγοραστή – ταξιδιώτη, μη εγκατεστημένο στο εσωτερικό της Κοινότητας και ο οποίος αναχωρεί για Τρίτη Χώρα από την Ελλάδα ή μέσω άλλου Κράτους –Μέλους» (Β' 18/1997)
Α. 1098/2022 (Β' 3940/25.07.2022)	Καθορισμός τεχνικών προδιαγραφών (πρωτόκολλο επικοινωνίας) και λοιπές λειτουργίες, για την διασύνδεση μεταξύ Φορολογικών Ηλεκτρονικών Μηχανισμών και ΕΕΤ/ΡΟS τερματικών. Υλοποίηση επί της αρχής «είσπραξη μέσω κάρτας - υποχρεωτική έκδοση απόδειξης από Φ.Η.Μ.»
Α. 1171/2021 (Β' 3596/06.08.2021)	Διασύνδεση των Φορολογικών Ηλεκτρονικών Μηχανισμών (Φ.Η.Μ.) με το Πληροφοριακό Σύστημα Φ.Η.Μ. της Α.Α.Δ.Ε. για την ηλεκτρονική διαβίβαση των δεδομένων των στοιχείων λιανικής πώλησης, που εκδίδονται μέσω αυτών, στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA
ΚΥΑ 63446/2021 (Β'	Καθορισμός Εθνικού Μορφότυπου

2338/02.06.2021)	ηλεκτρονικού τιμολογίου στο πλαίσιο των Δημοσίων Συμβάσεων
Α. 1060/2021 (Β' 1217/29.03.2021), <i>όπως ισχύει</i> ⁸⁹	Διαβίβαση στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.), δεδομένων των παραστατικών πωλήσεων ενεργειακών προϊόντων της παρ. 1 του άρθρου 73 του ν. 2960/2001 (Α' 265), όπως ισχύει, είτε με τη χρήση Φ.Η.Μ., που είναι εγκατεστημένοι σε εγκαταστάσεις οντοτήτων - κατόχων αδειών των άρθρων 5, 6, 7 και 9 του ν. 3054/2002 (Α' 230), είτε με τη χρήση Υπηρεσιών Παρόχου για την Ηλεκτρονική Τιμολόγηση
Α. 1138/2020 (Β' 2470/22.06.2020), <i>όπως ισχύει</i> ⁹⁰	Καθορισμός της έκτασης εφαρμογής, του χρόνου και της διαδικασίας ηλεκτρονικής διαβίβασης δεδομένων στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, καθώς και κάθε άλλου αναγκαίου θέματος για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 15Α του ν. 4174/2013 (Κ.Φ.Δ.)
Δ.ΟΡΓ.Β 1042957 ΕΞ 2020 (ΥΟΔΔ 284/14.04.2020)	Ορισμός μελών της διαρκούς πενταμελούς Επιτροπής Ελέγχου Καταλληλότητας για την πιστοποίηση του λογισμικού για την Ηλεκτρονική Έκδοση Στοιχείων
Α. 1035/2020 (Β' 551/20.02.2020), <i>όπως ισχύει</i> ⁹¹	Υποχρεώσεις Παρόχων Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Έκδοσης Στοιχείων και διαδικασίες ελέγχου παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικής έκδοσης στοιχείων

Επί του άρθρου 15Α δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς ερμηνευτικές εγκύκλιοι – οδηγίες.

Άρθρο 15Β

Υποχρεωτική διασύνδεση των τερματικών Ηλεκτρονικής Μεταφοράς Κεφαλαίων στο Σημείο Πώλησης ημεδαπής και αλλοδαπής με τη Φορολογική Διοίκηση -

ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Α. 1157/2023 (Β' 5994/13.10.2023)	Καθορισμός του χρόνου και της διαδικασίας αναβάθμισης των Μέσων Πληρωμών, που χρησιμοποιούν οι οντότητες του άρθρου 1 του ν.4308/2014 (Α' 251), από τους Παρόχους Μέσων Πληρωμών (NSPs), για την ολοκλήρωση
---	---

⁸⁹ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις [Α. 1155/2021](#) (Β' 3132/19.07.2021) και [Α. 1224/2021](#) (Β' 4616/06.10.2021).

⁹⁰ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις [Α. 1227/2020](#) (Β' 4561/15.10.2020 και Β' 4822/2.11.2020 – διόρθωση σφάλματος), [Α. 1300/2020](#) (Β' 5862/31.12.2020), [Α. 1054/2021](#) (Β' 1245/18.03.2021), [Α. 1156/2021](#) (Β' 3131/19.07.2021), [Α. 1090/2022](#) (Β' 3540/08.07.2022), [Α. 1188/2022](#) (Β' 6960/30.12.2022), [Α. 1023/2023](#) (Β' 1150/28.02.2023) και [Α. 1170/2023](#) (Β' 6251, 31.10.2023)..

⁹¹ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [Α. 1158/2023](#) (Β' 5996/13.10.2023).

	της διαδικασίας διασύνδεσης αυτών με τα Ταμειακά Συστήματα, καθώς και κάθε άλλου ειδικότερου θέματος για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 15B του ν.4987/2022 (ΚΦΔ). Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α.1021/2023 (Β'1826) απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.
Α. 1155/2023 (Β' 5992/13.10.2023, Β' 6514/15.11.2023)	Καθορισμός της έκτασης εφαρμογής, του χρόνου, του τρόπου και της διαδικασίας διασύνδεσης των Μέσων Πληρωμών ηλεκτρονικής μεταφοράς κεφαλαίων στο σημείο πώλησης (Electronic Funds Transfer at the point of sale, EFT/POS), που χρησιμοποιούν οι οντότητες του άρθρου 1 του ν.4308/2014 (Α' 251) με τα Ταμειακά τους Συστήματα, τους Παρόχους Υπηρεσιών Πληρωμών και την ΑΑΔΕ, καθώς και κάθε άλλου ειδικότερου θέματος για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 15B του ν. 4987/2022 (Κ.Φ.Δ.). Υλοποίηση επί της αρχής «είσπραξη μέσω κάρτας - υποχρεωτική έκδοση παραστατικού από Ταμειακό Σύστημα

Επί του άρθρου 15B δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς ερμηνευτικές εγκύκλιοι – οδηγίες.

Άρθρο 15Γ

Υποχρεώσεις οντοτήτων που δραστηριοποιούνται στον τομέα υπηρεσιών πληρωμών μέσω κάρτας ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Α. 1156/2023 (Β' 5993/13.10.2023)	Καθορισμός του τύπου, του περιεχομένου, της διαδικασίας και του χρόνου υποβολής της Δήλωσης Συμμόρφωσης, αναφορικά με τις απαιτήσεις λειτουργίας και διασύνδεσης με την ΑΑΔΕ, των Μέσων Πληρωμών ηλεκτρονικής μεταφοράς κεφαλαίων στο σημείο πώλησης (Electronic Funds Transfer at the point of sale, EFT/POS), Παρόχων Υπηρεσιών Πληρωμών και Παρόχων Μέσων Πληρωμών ημεδαπής ή αλλοδαπής, που χρησιμοποιούν οι υπόχρεες οντότητες του άρθρου 1 του ν.4308/2014 (Α' 251), καθώς και κάθε άλλου ειδικότερου θέματος για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 15Γ του ν.4987/2022 (Κ.Υ.Δ.)
---	--

Επί του άρθρου 15Γ δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς ερμηνευτικές εγκύκλιοι – οδηγίες.

ΑΡΘΡΟ 16**Στοιχεία και πληροφορίες σε ξένη γλώσσα
ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ**

ΠΟΛ. 1201/2017 (Β' 4441/15.12.2017)	Διαδικασία μεταβολής της φορολογικής κατοικίας κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4172/2013 και του ν. 4174/2013
ΠΟΛ. 1026/2014 (Β' 170/30.01.2014)	Καθορισμός δικαιολογητικών εγγράφων για την πίστωση φόρου αλλοδαπής, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 9 του ν. 4172/2013 και την παράγραφο 2 του άρθρου 16 του ν. 4174/2013

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Δ. ΟΡΓ. Δ 1087498 ΕΞ 2021/08.10.2021	Περί των υπηρεσιών, των φορέων και των προσώπων που διενεργούν μεταφράσεις αλλοδαπών δημοσίων εγγράφων, τα οποία οι ενδιαφερόμενοι προσκομίζουν στις υπηρεσίες της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ), για τη διεκπεραίωση υποθέσεών τους
ΠΟΛ. 1166/23.07.2015	Αρμόδια Φορολογική Αρχή στην ημεδαπή για τεκμηρίωση πλήρωσης των προϋποθέσεων κατ' εφαρμογή των διατάξεων των Οδηγιών 2011/96/ΕΕ (Μητρικών . Θυγατρικών) και 2003/49/ΕΚ (Τόκων Δικαιωμάτων Συνδεδεμένων Εταιρειών)
ΠΟΛ. 1060/19.3.2015	Οδηγίες για την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 9, 68 και 71 του ν. 4172/2013

ΑΡΘΡΟ 17**Διαφύλαξη πληροφοριών. Απόρρητο****ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ**

ΥΑ 41246 ΕΞ 2023 (Β' 5640/25.09.2023)	Διάθεση διαδικτυακών υπηρεσιών από το Φορολογικό Μητρώο Υπουργείου Οικονομικών της ΑΑΔΕ σε φορείς του Δημοσίου, μέσω της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης
---------------------------------------	--

ΥΑ 20100 ΕΞ 2023 (Β' 2765/26.04.2023)	Διάθεση των διαδικτυακών υπηρεσιών «Δημιουργία μοναδικών κωδικών κλήσης για την εφαρμογή Panic Button» και «Panic Button App» της Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ. στο Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του πολίτη, μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης
ΥΑ 16301 ΕΞ 2023 (Β' 2478/18.04.2023)	Διάθεση δύο διαδικτυακών υπηρεσιών της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) και της διαδικτυακής υπηρεσίας Αυθεντικοποίησης Χρηστών οAuth2.0 στην Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Ε.), μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας (ΚΕ.Δ.)
ΚΥΑ 1617/2023 (Β' 1396/09.03.2023)	Πιλοτική Λειτουργία πλατφόρμας «Ηλεκτρονικός Φάκελος Ακινήτου» για την διενέργεια εμπραγμάτων δικαιοπραξιών επί ακινήτων
ΥΑ 6074/2023 (Β' 709/13.02.2023)	Διάθεση της διαδικτυακής υπηρεσίας «Αναζήτηση ΚΑΔ επιχείρησης και υποκαταστημάτων» στο πληροφοριακό σύστημα «Μητρώο Εισαγόμενων Μεταχειρισμένων Οχημάτων» του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης
ΥΑ 1888 ΕΞ 2023 (Β' 245/20.01.2023)	Διάθεση διαδικτυακής υπηρεσίας «Αποδεικτικό Φορολογικής Ενημερότητας» σε Φορείς του Δημοσίου μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης
ΥΑ 36352 ΕΞ 2022 (Β' 4851/14.9.2022)	Διάθεση των διαδικτυακών υπηρεσιών «Πληροφορίες Φορολογικού Μητρώου» και «Επιβεβαίωση στοιχείων Φυσικού Προσώπου» σε φορείς του Δημοσίου, μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας

	Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης
ΚΥΑ Κ5/104224 (Β' 4634/02.09.2022)	Καθορισμός διαδικασίας και δικαιολογητικών για τη χορήγηση του στεγαστικού επιδόματος στους καταρτιζόμενους των Δημοσίων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Δ.Ι.Ε.Κ.) αρμοδιότητας του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων
ΥΑ 33513 ΕΞ 2022 (Β' 4162/04.08.2022)	Διάθεση των διαδικτυακών υπηρεσιών «Πληροφορίες Φορολογικού Μητρώου» και «Αντληση πληροφοριών (Μόνο ΕΛΚΕ των Πανεπιστημίων) της ΑΑΔΕ σε φορείς του Δημοσίου, μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης
ΥΑ 32413 ΕΞ 2022 (Β' 4100/01.08.2022)	Διάθεση των διαδικτυακών υπηρεσιών «Πληροφορίες Φορολογικού Μητρώου» και «Υπηρεσίες Βεβαίωσης Εσόδων υπέρ Δημοσίου» στο Π.Σ. «Καταπτώσεις Δανείων» του Υπουργείου Οικονομικών, μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης
ΥΑ 32408 ΕΞ 2022 (Β' 4059/29.07.2022)	Διάθεση της διαδικτυακής υπηρεσίας «Στοιχεία Φορολογικού Μητρώου και Εισοδήματος από άλλες πηγές προέλευσης» της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων στον Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης, μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης
ΥΑ 19316 ΕΞ 2022 (Β' 2607/26.05.2022)	Διάθεση της διαδικτυακής υπηρεσίας «Επιβεβαίωση στοιχείων Φυσικού Προσώπου» στο Πληροφοριακό Σύστημα «Εφαρμογή Διαχείρισης Ψηφιακών Πιστοποιητικών της Αρχής Πιστοποίησης Ελληνικού Δημοσίου» του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης

YA 19301 ΕΞ 2022 (Β' 2542/24.05.2022)	Διάθεση της διαδικτυακής υπηρεσίας «Στοιχεία οικογενειακής κατάστασης από Φορολογικό Μητρώο» στην Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους, μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης
YA 11952 ΕΞ 2022 (Β' 1551/04.04.2022)	Διάθεση της διαδικτυακής υπηρεσίας «Αναζήτηση ΚΑΔ επιχείρησης και υποκαταστημάτων», σε πληροφοριακά συστήματα φορέων του δημοσίου τομέα, μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης
YA 9935 ΕΞ 2022 (Β' 1293/18.03.2022)	Διάθεση της διαδικτυακής υπηρεσίας «Στοιχεία Επιχειρήσεων από το έντυπο Ε3» στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης
YA 9932 ΕΞ 2022 (Β' 1255/17.03.2022)	Διάθεση της διαδικτυακής υπηρεσίας «Πληροφορίες Φορολογικού Μητρώου» σε φορείς του Δημοσίου μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης
Α. 1018/2022 (Β' 440/07.02.2022)	Καθορισμός αρμοδίων αρχών για τη διαχείριση, ενημέρωση και παρακολούθηση του Ενιαίου Κεντρικού Μητρώου Εφοδιαστικής Αλυσίδας καπνού και βιομηχανοποιημένων καπνών (Ε.Κ.Μ.Ε.Α.) και λοιπών λεπτομερειών για την εφαρμογή και λειτουργία του
YA 2059 ΕΞ 2022 (Β' 263/28.01.2022)	Διάθεση της διαδικτυακής υπηρεσίας «Πληροφορίες Φορολογικού Μητρώου» σε φορείς του Δημοσίου, μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών

	Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης.
ΚΥΑ 4041 ΕΞ 2022 (Β' 76/17.01.2022)	Καθορισμός των διαδικασιών, του περιεχομένου της αίτησης, των προϋποθέσεων και των τεχνικών λεπτομερειών που αποτελούν τις λειτουργικές προδιαγραφές της ηλεκτρονικής πλατφόρμας έγκαιρης προειδοποίησης οφειλετών της διαδικασίας του μηχανισμού έγκαιρης προειδοποίησης του ν. 4738/2020 (Α' 207)
ΥΑ 96550/2021 (Β' 3571/04.08.2021)	Καθορισμός της αρμόδιας υπηρεσίας και της διαδικασίας διαπίστωσης του ευάλωτου οφειλέτη και έκδοσης της σχετικής βεβαίωσης του άρθρου 217 στοιχ. β του ν. 4738/2020 (Α' 207)
ΥΑ 15665/2021 (Β' 2283/01.06.2021)	Διάθεση διαδικτυακών υπηρεσιών στο ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα ΕΣΠΑ της Ειδικής Υπηρεσίας ΟΠΣ του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων
ΥΑ 10517/2021 (Β' 1850/07.05.2021)	Διάθεση διαδικτυακής υπηρεσίας για λήψη στοιχείων Φορολογικού Μητρώου από τους ΕΛΚΕ των Α.Ε.Ι.
ΥΑ 12699/2021 (Β' 1769/29.04.2021)	Διάθεση διαδικτυακών υπηρεσιών «Πληροφορίες Φορολογικού Μητρώου» και «Επιβεβαίωση στοιχείων Φυσικού Προσώπου» σε φορείς του Δημοσίου, μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης
ΥΑ 50772/2021 (Β' 1742/28.04.2021)	Καθορισμός της διαδικασίας χορήγησης της βεβαίωσης οικονομικά πληγέντος από τις δυσμενείς συνέπειες της πανδημίας του κορωνοϊού COVID 19, σύμφωνα με το άρθρο 86 του ν. 4790/2021 (Α' 48)
ΥΑ 43178/2021 (Β' 1459/12.04.2021)	Λειτουργικές προδιαγραφές της Ηλεκτρονικής Πλατφόρμας Επιδότησης Επιχειρηματικών Δανείων Πληγέντων Κορωνοϊού στο πλαίσιο των άρθρων 65-77 του ν. 4790/2021 (Α' 48)
ΥΑ 9747/2021 (Β' 1357/07.04.2021)	Ηλεκτρονική διεκπεραίωση μέτρων δέουσας επιμέλειας μέσω της εφαρμογής eGov-KYC
ΥΑ 33652/2020 (Β' 5348/05.12.2020)	Διάθεση διαδικτυακών υπηρεσιών «Πληροφορίες Φορολογικού Μητρώου» και «Επιβεβαίωση στοιχείων Φυσικού

	Προσώπου» σε Φορείς του Δημοσίου μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης (Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ.) του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης
ΥΑ 33501/2020 (Β' 5289/01.12.2020)	Διάθεση διαδικτυακών υπηρεσιών στο πληροφοριακό σύστημα «Ψ.Υ.ΔΗ.ΠΕ.Ε.Κ. - Υποσύστημα Κοινωφελών Περιουσιών» του Υπουργείου Οικονομικών
ΥΑ 20421/2020 (Β' 3056/23.07.2020)	Διάθεση διαδικτυακών υπηρεσιών στο Κεντρικό Σύστημα Διακίνησης Εγγράφων, Δρομολόγησης και Διαλειτουργικότητας του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ.
ΠΟΛ. 1154/2018 (Β' 3253/08.08.2018)	Εφαρμογή του πλαισίου και της πολιτικής ασφάλειας του Υπουργείου Οικονομικών και της ΑΑΔΕ για την τήρηση του φορολογικού απορρήτου ανάλογα με την περίπτωση από τα πρόσωπα της παρ. 1 του άρθρου 17 ΚΦΔ, διαδικασίες χορήγησης απόρρητων στοιχείων ή πληροφοριών σε πρόσωπα εντός και εκτός της Φορολογικής Διοίκησης και της καταχώρισης και παρακολούθησης της χορήγησης αυτής, καθώς και ρύθμιση λοιπών διαδικαστικών ή τεχνικών θεμάτων
ΠΟΛ. 1040/2018 (Β' 884/14.03.2018)	Καθορισμός των πηγών και του είδους των στοιχείων που συλλέγονται, της κατηγορίας των στοιχείων που δημοσιεύονται, καθώς και του χρόνου τήρησης των στοιχείων στο Μητρώο Αξιών Μεταβιβάσεων Ακινήτων
ΠΟΛ. 1098/2014 (Β' 883/09.04.2014)	Παροχή οικονομικών στοιχείων σε φορείς κοινωνικής ασφάλισης

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Ο ΔΕΑΦ 1060485 ΕΞ 2022/24.06.2022	Χορήγηση στοιχείων κατ' εφαρμογή της διάταξης της παρ. 6 του άρθρου 997 του Κ. Πολ. Δικ (Π.Δ.503/1985)
ΑΤΥΥΠΔ 0002470/24.12.2019	Διαδικασία Διαχείρισης Αιτημάτων των Υποκειμένων των Δεδομένων περί Άσκησης των Δικαιωμάτων τους που Απορρέουν από το Γενικό Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων (ΓΚΠΔ)
Ε. 2162/03.09.2019	Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων

	60 και 108 του ν. 4623/2019 (ΦΕΚ Α' 134)
--	--

ΑΡΘΡΟ 17^Α**Κυρώσεις για παραβίαση του φορολογικού απορρήτου**

Επί του άρθρου 17 Α δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς κανονιστικές αποφάσεις ή ερμηνευτικές εγκύκλιοι-οδηγίες.

ΠΟΛ. 1040/2018 (Β' 884/14.03.2018)	Καθορισμός των πηγών και του είδους των στοιχείων που συλλέγονται, της κατηγορίας των στοιχείων που δημοσιεύονται, καθώς και του χρόνου τήρησης των στοιχείων στο Μητρώο Αξιών Μεταβιβάσεων Ακινήτων
------------------------------------	--

ΑΡΘΡΟ 18⁹²**Υποβολή φορολογικής δήλωσης****ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ**

Α. 1184/2023 (Β' 6665/27.11.2023), <i>όπως ισχύει</i>	Ηλεκτρονική υποβολή δήλωσης φόρου κληρονομιάς μέσω Δ.Ο.Υ. -«Δήλωση φόρου κληρονομιάς μέσω Δ.Ο.Υ.»- και καθορισμός των δικαιολογητικών των δηλώσεων φόρου κληρονομιάς
A. 1102/2023 (Β' 4650/20.07.2023)	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης φόρου πλοίων δεύτερης κατηγορίας του ν. 27/1975 (Α'77) φορολογικού έτους 2023 και επόμενων, καθώς και καθορισμός δικαιολογητικών εγγράφων που συνυποβάλλονται με αυτή
Α. 1099/2023 (Β' 4327/06.07.2023)	Αυτόματη δημιουργία και υποβολή ψηφιακής δήλωσης στοιχείων ακινήτων (Ε9) μέσω της εφαρμογής myPROPERTY
Α. 1063/2023 (Β' 3189/15.05.2023)	Τύπος και περιεχόμενο των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2022 των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του ν.

⁹² Οι αποφάσεις που αφορούν στον τύπο και περιεχόμενο και έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση του άρ. 18 ΚΦΔ παρατίθενται κατωτέρω στα άρθρα του τμήματος VIII του ΚΦΔ περί προσδιορισμού του φόρου ανάλογα με το είδος του φόρου.

	4172/2013 και καθορισμός δικαιολογητικών που υποβάλλονται μ' αυτές - Υποβολή με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του ν. 4172/2013
A. 1035/2023 (B' 1831/23.03.2023)	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης στοιχείων ακινήτων (Ε9) φυσικών και νομικών προσώπων έτους 2023 και επόμενων ετών
A. 1120/2022 (B' 4627/01.09.2022)	Μη επιβολή κυρώσεων για υποβολή δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων φορολογικού έτους 2021, έως την 02/09/2022, λόγω τεχνικής αδυναμίας στην ηλεκτρονική εφαρμογή υποβολής τους από 29/08/2022 έως 30/08/2022
A. 1054/2022 (B' 2154/03.05.2022)	Καθορισμός της διαδικασίας και λοιπών ζητημάτων για την ψηφιακή υποβολή αιτημάτων μέσω της Εφαρμογής Ψηφιακής Υποδοχής και Διαχείρισης Αιτημάτων της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων «Τα Αιτήματά μου»
A. 1149/2021 (B' 2825/30.06.2021) ⁹³	Ρύθμιση θεμάτων για την εφαρμογή της Α. 1031/2021 σχετικά με την ηλεκτρονική δήλωση φορολογίας μεταβίβασης ακινήτων Δήλωση Φ.Μ.Α.
A. 1245/2020 (B' 4837/04.11.2020)	Εμπρόθεσμη υποβολή δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του ν. 4172/2013 και δηλώσεων απόδοσης παρακρατούμενων φόρων εισοδήματος
A. 1206/2020 (B' 4173/28.09.2020), <i>όπως ισχύει</i> ⁹⁴	Εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 15 του ν. 3091/2002 (Α' 330) για τον ειδικό φόρο επί των ακινήτων – απαιτούμενα δικαιολογητικά και διαδικασία χορήγησης των απαλλαγών
A. 1137/2020 (B' 2423/18.06.2020)	Καθορισμός της διαδικασίας υποβολής δηλώσεων φορολογίας κεφαλαίου, κοινοποίησης των πράξεων προσδιορισμού του φόρου και λήψης πιστοποιητικών των φορολογιών

⁹³ Η ως άνω απόφαση καταργήθηκε από τη δημοσίευση της [A. 1110/2022](#) (B' 4334/16.08.2022).

⁹⁴ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [A. 1089/2023](#) (B' 3960, 20.06.2023).

	κεφαλαίου
Α. 1082/2020 (Β΄ 1303/11.04.2020), <i>όπως ισχύει</i> ⁹⁵	Εγγραφή νέων χρηστών και επανεγγραφή χρηστών στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες TAXISnet
Α. 1302/2019 (Β΄ 3057/29.07.2019)	Εμπρόθεσμη υποβολή των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2018 φυσικών προσώπων του άρθρου 3 και νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του ν. 4172/2013
Α. 1278/2019 (Β΄ 3007/23.07.2019, 3129/06.08.2019), <i>όπως ισχύει</i> ⁹⁶	Χορήγηση εκπτώσεων, μειώσεων και αναστολής πληρωμής στον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) - Τροποποίηση, συμπλήρωση και κωδικοποίηση της ΠΟΛ. 1212/2015 απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. (Β΄ 2120). Χορήγηση εκπτώσεων, μειώσεων και αναστολής πληρωμής στον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων (Ε.Ν.Φ.Ι.Α.).
Α. 1272/2019 (Β΄ 2936/12.07.2019)	Διαδικασία διορθώσεων και χορήγηση απαλλαγών από τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων, καθορισμός του αρμόδιου οργάνου - Τροποποίηση και κωδικοποίηση της ΠΟΛ. 1163/2015 απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. (Β΄ 1711)
ΠΟΛ. 1056/2017 (Β΄ 1325/19.04.2017), <i>όπως ισχύει</i> ⁹⁷	Εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 15 του ν. 3091/2002 (330 Α') για τον ειδικό φόρο επί των ακινήτων απαιτούμενα δικαιολογητικά και διαδικασία χορήγησης των απαλλαγών
ΠΟΛ. 1006/2017 (Β΄ 43/17.01.2017)	Καθορισμός του τρόπου, της διαδικασίας υποβολής δηλώσεων και ρύθμιση λοιπών θεμάτων εφαρμογής των διατάξεων του Κεφαλαίου Α΄ του Μέρους Πέμπτου «Οικειοθελής Αποκάλυψη Φορολογητέας Ύλης Παρελθόντων Ετών» (άρθρα 57-61) του ν. 4446/2016 (Α΄ 240).
ΠΟΛ. 1200/2014 (Β΄ 2444/15.09.2014)	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης ακινήτων (Ε9) φυσικών και νομικών προσώπων
ΠΟΛ. 1052/2014 (Β΄ 389/19.02.2014), <i>όπως ισχύει</i> ⁹⁸	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης

⁹⁵ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις [Α. 1094/2020](#) (Β΄ 1641/30.04.2020) και [Α. 1077/2021](#) (Β΄ 1433/09.04.2021).

⁹⁶ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις [Α. 1057/2023](#) (Β΄ 2844/27.04.2023) και [Α. 1058/2022](#) (Β΄ 2240/06.05.2022).

⁹⁷ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις [ΠΟΛ. 1081/2018](#) (Β΄ 1768/10.5.2018) και [ΠΟΛ. 1193/2019](#) (Β΄ 1910/28.5.2019).

⁹⁸ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [ΠΟΛ. 1224/2014](#) (Β΄ 2074/30.07.2014).

	στοιχείων ακινήτων (Ε9) φυσικών και νομικών προσώπων έτους 2014, τρόπος αναγραφής των ακινήτων, δικαιολογητικά που συνυποβάλλονται και διαδικασία υποβολής της
ΠΟΛ. 1031/2014 (Β' 261/07.02.2014), <i>όπως ισχύει</i> ⁹⁹	Χρόνος και τρόπος απόδοσης του προκαταβλητέου φόρου που υπολογίζεται επί των δικηγορικών αμοιβών καθώς και της παρακράτησης φόρου επί των μερισμάτων που καταβάλλονται από τους οικείους δικηγορικούς συλλόγους, κατ' εφαρμογή των διατάξεων των περιπτώσεων α' και γ' της παραγράφου 5 και της παραγράφου 6 του άρθρου 69 του ν. 4172/2013 (ΦΕΚ Α'167)
ΠΟΛ. 1147/2014 (Β' 1357/16.05.2014)	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης ειδικού φόρου επί των ακινήτων έτους 2014 και διαδικασία υποβολής αυτής

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ - ΟΔΗΓΙΕΣ

Ε. 2086/18.12.2023	Παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για τις εξαιρέσεις από την καταβολή του ειδικού φόρου επί των ακινήτων (ΕΦΑ), όπως αυτά επικαιροποιήθηκαν με την Α. 1089/2023 Απόφαση Διοικητή ΑΑΔΕ (Β'3960)
Ο. 3049/09.08.2023	Παροχή οδηγιών για την τήρηση ηλεκτρονικών βιβλίων καταχώρησης δηλώσεων φορολογίας κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών και μεταβίβασης ακινήτων - Βιβλία Μεταγραφής» Παροχή διευκρινίσεων για την υποβολή δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος από φυσικά πρόσωπα φορολογικούς κατοίκους αλλοδαπής, οι οποίοι δεν διαθέτουν ταχυδρομική διεύθυνση στην Ελλάδα και δεν έχουν ορίσει στο φορολογικό μητρώο της ΑΑΔΕ φορολογικό εκπρόσωπο σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 8 του ν.4987/2022 (Α'206)
Ο. 3041/15.06.2023	Παροχή οδηγιών ως προς την τήρηση του ηλεκτρονικού ευρετηρίου υποθέσεων φόρου κληρονομίας από τις ΔΟΥ
Ε. 2094/30.12.2022	Παροχή οδηγιών για την υποβολή

⁹⁹ Η ως άνω απόφαση καταργήθηκε με την [Α. 1101/2019](#) (Β' 948/20.3.2019).

	δηλώσεων φόρου κληρονομιάς σε έντυπη μορφή
E. 2087/16.12.2022	Οδηγίες σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 171 του ν. 4972/2022 (ΦΕΚ Α'181)
E. 2060/12.08.2022	Παροχή διευκρινίσεων σχετικά με την υποβολή δήλωσης στοιχείων ακινήτων (Ε9) σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 41 και των άρθρων 45 και 48 του ν. 4916/2022 (Α'65)
E. 2030/23.03.2022	Παροχή πρόσθετων διευκρινίσεων σχετικά με την υποβολή φορολογικών δηλώσεων μετά την κοινοποίηση εντολής ελέγχου ή πρόσκλησης πληροφοριών του άρθ. 14 ΚΦΔ και μέχρι την κοινοποίηση του προσωρινού προσδιορισμού του φόρου
E. 2015/17.02.2022	Παροχή οδηγιών και διευκρινίσεων για τα προσκομιζόμενα, κατά περίπτωση και φορολογία, δικαιολογητικά έγγραφα και στοιχεία που συνυποβάλλονται με τις εκπρόθεσμες φορολογικές δηλώσεις που υποβάλλονται μετά την κοινοποίηση εντολής ελέγχου ή της πρόσκλησης παροχής πληροφοριών του άρθρου 14 του Κ.Φ.Δ. και μέχρι την κοινοποίηση του προσωρινού διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου.
E. 2233/23.12.2021	Διαχείριση των εκκρεμών δηλώσεων φορολογίας κεφαλαίου από τις Δ.Ο.Υ.
E. 2125/15.06.2021	Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων 110,112,113,114,118,119, 120, 121 και 122 του ν. 4799/2021 (ΦΕΚ Α' 78/18.05.2021)
E. 2079/16.04.2021	Διοικητική Κωδικοποίηση των διατάξεων του Ειδικού Φόρου επί των Ακινήτων (Ε.Φ.Α.)
E. 2170/27.10.2020	Απαλλαγή ακινήτων μικρών ακριτικών νησιών από τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων κατά τις διατάξεις του άρθρου 29 του ν. 4726/2020 (Α' 181)
E. 2107/07.07.2020	Διαδικασία υποβολής δηλώσεων φορολογίας κεφαλαίου, κοινοποίησης των πράξεων προσδιορισμού του φόρου και λήψης πιστοποιητικών των φορολογιών κεφαλαίου. Εφαρμογή της απόφασης Α. 1137/2020 (ΦΕΚ 2423 Β')
ΠΟΛ. 1119/22.06.2018	Εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 397 και 398 παρ.1 του ν. 4512/2018 (Α'5) και του άρθρου 49 παρ.4, 5 και 6

	του ν. 4509/2017 (Α΄201) αναφορικά με την τροποποίηση των άρθρων 18,19 και 72 παρ.18 του ν. 4174/2013 (Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας. Κ.Φ.Δ. Α΄170
ΠΟΛ. 1073/17.04.2018	Παροχή οδηγιών για την κοινοποίηση των εντολών ελέγχου για την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 397 και 398 παρ.1 του ν. 4512/2018 (Α΄5) αναφορικά με την τροποποίηση των άρθρων 18,19 και 72 παρ.18 του ν.4174/2013 (Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας – Κ.Φ.Δ., Α΄170).
ΠΟΛ. 1115/24.07.2017	Παροχή πρόσθετων οδηγιών για την ομοιόμορφη εφαρμογή των διατάξεων του Κεφαλαίου Α' του Πέμπτου Μέρους «Οικειοθελής Αποκάλυψη Φορολογητέας Ύλης Παρελθόντων Ετών» (άρθρα 57-61) του ν. 4446/2016 (Α' 240)
ΠΟΛ. 1009/19.01.2017	Παροχή οδηγιών για την ομοιόμορφη εφαρμογή των διατάξεων του Κεφαλαίου Α΄ του Πέμπτου Μέρους «Οικειοθελής Αποκάλυψη Φορολογητέας Ύλης Παρελθόντων Ετών» (άρθρα 57-61) του ν. 4446/2016 (Α΄ 240)
ΔΕΛ Β 1167760/18.12.2014	Παροχή οδηγιών για την άμεση κοινοποίηση των εντολών ελέγχου και την παροχή διευκρινίσεων για την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 18 και 19 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013, όπως ισχύει) σχετικά με την υποβολή εκπρόθεσμων αρχικών ή τροποποιητικών δηλώσεων
ΠΟΛ. 1237/11.11.2014	Οδηγίες για τη συμπλήρωση της δήλωσης στοιχείων ακινήτων (έντυπο Ε9) από την 1η Ιανουαρίου 2014
ΔΕΣ Γ 1063076/15.04.2014	Ενημέρωση των φορολογουμένων για την εκπλήρωση των φορολογικών τους υποχρεώσεων

ΑΡΘΡΟ 19**Υποβολή τροποποιητικής φορολογικής δήλωσης
ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ**

A. 1184/2023 (Β΄ 6665/27.11.2023)	Ηλεκτρονική υποβολή δήλωσης φόρου κληρονομιάς μέσω Δ.Ο.Υ. -«Δήλωση φόρου κληρονομιάς μέσω Δ.Ο.Υ.»- και καθορισμός των δικαιολογητικών των
-----------------------------------	---

	δηλώσεων φόρου κληρονομιάς
A. 1058/2023 (B' 2844/27.04.2023)	Διαδικασία για τη χορήγηση της έκπτωσης των παρ. 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 4223/2013 (Α' 287), κατά την υποβολή δηλώσεων Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) έτους 2023
Α. 1077/2022 (B' 3011/15.06.2022), <i>όπως ισχύει¹⁰⁰</i>	Διαδικασία για τη χορήγηση της έκπτωσης ή μείωσης των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 4223/2013 για τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) έτους 2022, κατά την υποβολή τροποποιητικών δηλώσεων
ΠΟΛ. 1257/2015 (B' 2588/01.12.2015)	Χρόνος υποβολής τροποποιητικών δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος, φορολογικού έτους 2014, των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του Ν. 4172/2013
ΠΟΛ. 1104/2015 (B' 844/14.05.2015)	Διαγραφή αχρεώστητης οφειλής ΦΠΑ βάσει δήλωσης και περαιτέρω επιστροφή
ΠΟΛ. 1011/2015 (B' 56/15.01.2015)	Καθορισμός οργάνου της Φορολογικής Διοίκησης και ορισμός διαδικασίας για την αποδοχή και εκκαθάριση εκπρόθεσμων τροποποιητικών δηλώσεων Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝΦΙΑ)
ΠΟΛ. 1173/2014 (B' 2005/23.07.2014)	Υποβολή εκπρόθεσμων συμπληρωματικών τροποποιητικών δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος οικονομικού έτους 2014 με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου
ΠΟΛ. 1047/2014 (B' 368/17.02.2014), <i>όπως ισχύει¹⁰¹</i>	Καθορισμός οργάνου της Φορολογικής Διοίκησης για την αποδοχή και εκκαθάριση εκπρόθεσμων τροποποιητικών δηλώσεων 5φόρου ακίνητης περιουσίας (ΦΑΠ) φυσικών προσώπων και ορισμός διαδικασίας

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Ε. 2094/30.12.2022	Παροχή οδηγιών για την υποβολή δηλώσεων φόρου κληρονομιάς σε έντυπη μορφή
Ε. 2087/16.12.2022	Οδηγίες σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 171 του ν. 4972/2022 (ΦΕΚ Α'181)

¹⁰⁰ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [Α. 1046/2022](#) (B' 1760/11.04.2022).

¹⁰¹ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [ΠΟΛ. 1239/2014](#) (B' 3087/17.11.2014).

Ο.Δ.Ε.Ε. Α 1097101 ΕΞ 2022/03.10.2022	Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων 139, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 179, 180, 182 και 192 του ν. 4972/2022 (Α΄181/23-9-2022)
Ε. 2228/10.12.2021	Χρόνος υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων σε περίπτωση διόρθωσης λάθους, κατά τις διατάξεις του άρθρου 28 του ν. 4308/2014 (Α΄251) ή του ΔΛΠ 8, κατά περίπτωση
Ε.2226/3.12.2021	Παροχή διευκρινίσεων και οδηγιών για τη φορολογική μεταχείριση της αποζημίωσης εξόδων παράστασης που χορηγείται σε δικαστικούς λειτουργούς και μέλη του κυρίου προσωπικού του ΝΣΚ παρελθόντων ετών
Ε. 2032/19.03.2020	Κοινοποίηση των διατάξεων του άρθρου 81 του ν. 4646/2019 (ΦΕΚ Α΄ 201) για την απαλλαγή από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α. ακινήτων που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τις ανάγκες της δημόσιας υγείας
ΠΟΛ. 1125/29.06.2018	Συμπληρωματικές διευκρινίσεις ως προς την εφαρμογή της ΠΟΛ.1097/2018 εγκυκλίου σχετικά με τη φορολογική μεταχείριση ειδικού επιδόματος οργάνου που χορηγείται στους μουσικούς των Κρατικών Ορχηστρών Αθηνών και Θεσσαλονίκης και της Ορχήστρας της Εθνικής Λυρικής Σκηνής
ΠΟΛ. 1119/22.06.2018	Εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 397 και 398 παρ.1 του ν. 4512/2018 (Α΄5) και του άρθρου 49 παρ.4, 5 και 6 του ν. 4509/2017 (Α΄201) αναφορικά με την τροποποίηση των άρθρων 18,19 και 72 παρ.18 του ν. 4174/2013 (Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας. Κ.Φ.Δ. Α΄170)
ΠΟΛ. 1083/10.05.2018	Τροποποιητικές δηλώσεις που υποβάλλονται λόγω επιστροφής αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών από μισθωτή εργασία και συντάξεις
ΠΟΛ. 1035/28.02.2018	Παροχή διευκρινήσεων για την εφαρμογή των διατάξεων της παρ.2 του άρθρου 54 του ν. 4174/2013 σε περίπτωση υποβολής τροποποιητικής δήλωσης παρακρατούμενου φόρου στα εισοδήματα από μερίσματα, τόκους και δικαιώματα

ΠΟΛ. 1172/14.11.2017 , όπως ισχύει ¹⁰²	Διευκρινήσεις σχετικά με την προθεσμία υποβολής τροποποιητικών δηλώσεων του άρθρου 19 του ν. 4174/2013 (ΚΦΔ) και την έναρξη της προθεσμίας για την παραγραφή της αξίωσης επιστροφής φόρου σε περίπτωση υποβολής τροποποιητικής δήλωσης
ΠΟΛ. 1115/24.07.2017	Παροχή πρόσθετων οδηγιών για την ομοιόμορφη εφαρμογή των διατάξεων του Κεφαλαίου Α' του Πέμπτου Μέρους «Οικειοθελής Αποκάλυψη Φορολογητέας Ύλης Παρελθόντων Ετών» (άρθρα 57-61) του ν. 4446/2016 (Α' 240)
ΔΕΑΦ Γ 1096667 ΕΞ 2017/23.06.2017	Παροχή διευκρινήσεων για τη διαδικασία ηλεκτρονικής υποβολής τροποποιητικών δηλώσεων φόρου πλοίων πρώτης κατηγορίας του ν. 27/1975 όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του ε το άρθρο 44 του ν. 4465/2017
ΠΟΛ. 1009/19.01.2017	Παροχή οδηγιών για την ομοιόμορφη εφαρμογή των διατάξεων του Κεφαλαίου Α' του Πέμπτου Μέρους «Οικειοθελής Αποκάλυψη Φορολογητέας Ύλης Παρελθόντων Ετών» (άρθρα 57-61) του ν. 4446/2016 (Α' 240)
ΠΟΛ. 1006/17.01.2017 (Β' 43)	Καθορισμός του τρόπου, της διαδικασίας υποβολής δηλώσεων και ρύθμιση λοιπών θεμάτων εφαρμογής των διατάξεων του Κεφαλαίου Α' του Μέρους Πέμπτου «Οικειοθελής Αποκάλυψη Φορολογητέας Ύλης Παρελθόντων Ετών» (άρθρα 57-61) του ν. 4446/2016 (Α' 240).
ΠΟΛ. 1114/22.07.2016	Διευκρινήσεις σχετικά με την υποβολή τροποποιητικών δηλώσεων ε βάσει τις διατάξεις του άρθρου 19 του ν. 4174/2013
ΠΟΛ. 1019/03.02.2016	Αντιμετώπιση υποθέσεων φόρου κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών και μεταβίβασης ακινήτων μετά την αναδρομική αναπροσαρμογή των τιμών του συστήματος αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας ακινήτων με την ΠΟΛ. 1009/2016 απόφαση του Αν. Υπουργού Οικονομικών
ΔΕΛ Β 1167760/18.12.2014	Παροχή οδηγιών για την άμεση κοινοποίηση των εντολών ελέγχου και

¹⁰² Η ως άνω απόφαση συμπληρώθηκε με την [ΠΟΛ. 1207/20.12.2017](#).

	την παροχή διευκρινήσεων για την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 18 και 19 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013, όπως ισχύει) σχετικά με την υποβολή εκπρόθεσμων αρχικών ή τροποποιητικών δηλώσεων
ΠΟΛ. 1255/11.12.2014	Υποβολή εκπρόθεσμων τροποποιητικών φορολογικών δηλώσεων
Δ12 Α 1164337/11.12.2014	Διευκρινίσεις σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 19 του Κ.Φ.Δ. (ν.4174/2013)
ΠΟΛ. 1248/02.12.2014	Απαιτούμενα παραστατικά για τη χορήγηση απαλλαγών ή μειώσεων από τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) έτους 2014
ΠΟΛ. 1181/23.07.2014	Ηλεκτρονική υποβολή εκπρόθεσμων τροποποιητικών φορολογικών δηλώσεων οικ. Έτους 2014
ΠΟΛ. 1177/14.07.2014	Μεταβολή κατοικίας ή διαμονής. Εφαρμογή των διατάξεων του ν. 2238/1994 και του ν. 4174/2013
ΠΟΛ. 1174/14.07.2014	Διευκρινίσεις για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 19 του ΚΦΔ (ν. 4174/2013) κατά την υποβολή εκπρόθεσμων τροποποιητικών δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων οικονομικών ετών 2013 και προηγούμενα
ΠΟΛ. 1164/13.06.2014	Εκκαθάριση τροποποιητικών δηλώσεων Φόρου Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων και Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων
ΠΟΛ. 1107/14.04.2014	Υποβολή τροποποιητικών περιοδικών δηλώσεων ΦΠΑ
ΠΟΛ. 1059/24.02.2014	Διαχείριση τροποποιητικών δηλώσεων στοιχείων ακινήτων
ΠΟΛ. 1021/14.01.2014	Ειδικά θέματα φορολογίας ακίνητης περιουσίας

ΑΡΘΡΟ 20**Δήλωση με επιφύλαξη****ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ**

Α. 1042/2023 (Β´ 2121/31.03.2023)	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων φορολογικού έτους 2022 των λοιπών εντύπων και των δικαιολογητικών εγγράφων που
---	--

	συνυποβάλλονται με αυτή. Τύπος και περιεχόμενο της πράξης διοικητικού/διορθωτικού προσδιορισμού φόρου φορολογικών ετών 2022 και εφεξής
A. 1063/2023 (Β' 3189/15.05.2023)	Τύπος και περιεχόμενο των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2022 των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του ν. 4172/2013 και καθορισμός δικαιολογητικών που υποβάλλονται μ' αυτές – Υποβολή με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του ν. 4172/2013
A. 1052/2022 (Β' 2063/26.04.2022)	Τύπος και περιεχόμενο των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2021 των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του ν.4172/2013 και καθορισμός δικαιολογητικών που υποβάλλονται μ' αυτές – Υποβολή με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του ν.4172/2013.
A. 1034/2022 (Β' 1098/11.03.2022), <i>όπως ισχύει¹⁰³</i>	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων φορολογικού έτους 2021, των λοιπών εντύπων και των δικαιολογητικών εγγράφων που συνυποβάλλονται με αυτή. Τύπος και περιεχόμενο της πράξης διοικητικού/διορθωτικού προσδιορισμού φόρου φορολογικών ετών 2021 και εφεξής για φορολογούμενους που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 5B του ν.4172/2013 (Α' 167)
A. 1128/2021 (Β' 2452/09.06.2021)	Τύπος και περιεχόμενο των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2020 των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του ν.

¹⁰³ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις [A. 1042/2022](#) (Β' 1515/30.3.2022) και [A. 1111/2022](#) (Β' 4353/17.8.2022)

	4172/2013 και καθορισμός δικαιολογητικών που υποβάλλονται μ' αυτές - Υποβολή με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του ν. 4172/2013
Α. 1118/2021 (Β' 2226/27.05.2021) και διορθώσεις σφαλμάτων (Β' 2437/07.06.2021)	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων φορολογικού έτους 2020, των λοιπών εντύπων και των δικαιολογητικών εγγράφων που συνυποβάλλονται με αυτή
Α. 1101/2020 (Β' 1753/07.05.2020)	Τύπος και περιεχόμενο των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2019 των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του ν. 4172/2013 και καθορισμός δικαιολογητικών που υποβάλλονται μ' αυτές - Υποβολή με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του ν. 4172/2013
1070/2020 (Β' 1267/09.04.2020)	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων φορολογικού έτους 2019, των λοιπών εντύπων και των δικαιολογητικών εγγράφων που συνυποβάλλονται με αυτή
Α. 1041/2019 (Β' 353/11.02.2019), <i>όπως ισχύει</i> ¹⁰⁴	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων φορολογικού έτους 2018, των λοιπών εντύπων και των δικαιολογητικών εγγράφων που συνυποβάλλονται με αυτή
Α. 1037/2019 (Β' 213/01.02.2019), <i>όπως ισχύει</i> ¹⁰⁵	Τύπος και περιεχόμενο των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2018 των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του ν. 4172/2013 και καθορισμός δικαιολογητικών που υποβάλλονται μ' αυτές. Υποβολή με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος των

¹⁰⁴ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την Α. 1201/2019 (Β' 1861/24.05.2019).

¹⁰⁵ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [Α. 1129/2019](#) (Β' 1399/23.04.2019).

	νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του ν. 4172/2013
ΠΟΛ. 1068/2018 (Β' 1319/17.04.2018)	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων φορολογικού έτους 2017, των λοιπών εντύπων και των δικαιολογητικών εγγράφων που συνοποβάλλονται με αυτή
ΠΟΛ. 1057/2018 (Β' 1137/28.03.2018)	Τύπος και περιεχόμενο των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2017 των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του ν. 4172/2013 και καθορισμός δικαιολογητικών που υποβάλλονται μ' αυτές - Υποβολή με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του ν. 4172/2013
ΠΟΛ. 1034/2017 (Β' 759/09.03.2017)	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων, φορολογικού έτους 2016, των λοιπών εντύπων και των δικαιολογητικών εγγράφων που υποβάλλονται με αυτή
ΠΟΛ. 1030/2017 (Β' 720/08.03.2017)	Τύπος και περιεχόμενο των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2016 των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του ν. 4172/2013 και καθορισμός δικαιολογητικών που υποβάλλονται μ' αυτές - Υποβολή με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του ν. 4172/2013
ΠΟΛ. 1049/2016 (Β' 1238/27.04.2016)	Τύπος και περιεχόμενο των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2015 των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του Ν. 4172/2013 και καθορισμός δικαιολογητικών που υποβάλλονται μ' αυτές Υποβολή με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του Ν.

	4172/2013
ΠΟΛ. 1041/2016 (Β' 926/05.04.2016), <i>όπως ισχύει</i> ¹⁰⁶	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων, φορολογικού έτους 2015, των λοιπών εντύπων και των δικαιολογητικών εγγράφων που υποβάλλονται με αυτή
ΠΟΛ. 1088/2015 (Β' 763/30.04.2015)	1. Υποβολή δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων φορολογικού έτους 2014, με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου και καταβολή του φόρου. 2. Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων, φορολογικού έτους 2014, των λοιπών εντύπων και των δικαιολογητικών εγγράφων που υποβάλλονται με αυτή
ΠΟΛ. 1074/2015 (Β' 574/08.04.2015)	Τύπος και περιεχόμενο των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2014 των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του Ν.4172/2013 και καθορισμός δικαιολογητικών που υποβάλλονται μ' αυτές - Υποβολή με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του Ν.4172/2013

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

ΔΕΑΦ 1115232 ΕΞ 2018/27.07.2018	Εφαρμογή των διατάξεων της περ. στ' της παρ.2 του άρθρου 12 του ν.4172/2013 στις περιπτώσεις που οι φορολογούμενοι έχουν υποβάλει με επιφύλαξη τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος
---	---

ΑΡΘΡΟ 21**Φάκελος τεκμηρίωσης****ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ**

ΠΟΛ. 1097/2014 (Β' 883/09.04.2014), <i>όπως ισχύει</i> ¹⁰⁷	Καθορισμός του ακριβούς περιεχομένου και των στοιχείων που περιέχονται στο
--	--

¹⁰⁶ Η ως άνω απόφαση συμπληρώθηκε με την [ΠΟΛ. 1096/2016](#) (Β' 2043/05.07.2016).

	Φάκελο Τεκμηρίωσης, στο Βασικό Φάκελο Τεκμηρίωσης, τον Ελληνικό Φάκελο Τεκμηρίωσης και το Συνοπτικό Πίνακα Πληροφοριών, των περιπτώσεων κατά τις οποίες οι παραπάνω Φάκελοι Τεκμηρίωσης θεωρούνται μη πλήρεις ή μη επαρκείς, των αποδεκτών μεθόδων καθορισμού τιμών των συναλλαγών και των μεθόδων καθορισμού του αποδεκτού εύρους των τιμών ή του περιθωρίου κέρδους για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 21 του ν. 4174/2013
--	---

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Ε. 2054/10.03.2021	Γενικές οδηγίες για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας της νόσου Covid-19 σε ζητήματα που άπτονται των ενδοομιλικών συναλλαγών (Transfer Pricing)
ΠΟΛ. 1131/24.08.2017	Κοινοποίηση των διατάξεων του Μέρους Πρώτου του ν. 4484/2017 (Α' 110/1.8.2017) «Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/881 και άλλες διατάξεις
ΠΟΛ. 1165/17.11.2016	Κοινοποίηση διατάξεων των άρθρων 40 και 56 του ν. 4410/2016 (ΦΕΚ Α' 141/3.8.2016) με τις οποίες τροποποιήθηκαν οι σχετικές διατάξεις του ν. 4174/2013
ΔΕΑΦ Β 1086197 ΕΞ 2016/06.06.2016	Υποχρέωση τεκμηρίωσης των τιμών ενδοομιλικών συναλλαγών του άρθρου 21 του ν. 4174/2013 για επιχειρήσεις που συγχωνεύονται με απορρόφηση με βάση τις διατάξεις του ν. 2166/1993
ΔΕΑΦ Β 1054893 ΕΞ 2016/17.03.2016	Διευκρινίσεις ως προς την υποχρέωση τεκμηρίωσης των τιμών ενδοομιλικών συναλλαγών κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 50 του ν. 4172/2013 και του άρθρου 21 του ν. 4174/2013
ΠΟΛ. 1252/20.11.2015 , όπως συμπληρώθηκε ¹⁰⁸	Παροχή διευκρινίσεων για την εφαρμογή των διατάξεων του Δέκατου Κεφαλαίου του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013, άρθρα 53-62)

¹⁰⁷ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [ΠΟΛ. 1144/2014](#) (Β' 1374/29.05.2014).

¹⁰⁸ Η ως άνω απόφαση συμπληρώθηκε με την [ΠΟΛ. 1215/26.11.2018](#).

ΔΕΑΦ Β 1136663 ΕΞ 2015/21.10.2015	Διευκρινίσεις ως προς την υποχρέωση τεκμηρίωσης των τιμών ενδοομιλικών συναλλαγών των εταιρειών επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία (Α.Ε.Ε.Α.Π.) του ν. 2778/1999
ΠΟΛ. 1227/01.10.2015	Πρόσθετες διευκρινήσεις για θέματα ενδοομιλικών συναλλαγών με βάση τις διατάξεις των ν. 4172/2013 και ν. 4174/2013
ΠΟΛ. 1142/02.07.2015	Διευκρινήσεις για θέματα ενδοομιλικών συναλλαγών με βάση τις διατάξεις των ν. 4172/2013 και ν. 4174/2013
ΠΟΛ. 1093/22.04.2015	Διευκρινήσεις ως προς την υποχρέωση τεκμηρίωσης των τιμών ενδοομιλικών συναλλαγών των εμποροβιομηχανικών εταιρειών που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του α.ν. 89/1967
ΔΕΑ Γ 1065153 ΕΞ 2014/23.04.2014	Υποβολή συνοπτικού πίνακα πληροφοριών του φακέλου τεκμηρίωσης τιμών ενδοομιλικών συναλλαγών σε περίπτωση μετασχηματισμού επιχειρήσεων σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2166/1993
ΔΕΛ Δ 1168423/19.12.2014	Παροχή διευκρινίσεων σε θέματα ελέγχου ενδοομιλικών συναλλαγών και εκπρόθεσμης υποβολής της κατάστασης ενδοομιλικών συναλλαγών και του συνοπτικού πίνακα πληροφοριών

ΑΡΘΡΟ 22

Προέγκριση μεθοδολογίας ενδοομιλικής τιμολόγησης

ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

A. 1107/2023 (Β' 4806/28.07.2023)	Επικαιροποίηση της διαδικασίας για την προέγκριση μεθοδολογίας ενδοομιλικής τιμολόγησης και λοιπών σχετικών θεμάτων για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 22 του ν.4987/2022 (Α' 260)
ΠΟΛ. 1284/2013 (Β' 3366/31.12.2013)	Διαδικασία για την προέγκριση μεθοδολογίας ενδοομιλικής τιμολόγησης, την αναθεώρηση, ανάκληση και ακύρωση της. Ειδικότερο περιεχόμενο της αίτησης προέγκρισης, σχετικά παράβολα, διαδικασία συνεννόησης με τις αρμόδιες αρχές άλλων εμπλεκόμενων κρατών, τύπος και περιεχόμενο των αποφάσεων της

	Φορολογικής Διοίκησης, καθώς και κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 22 του ν. 4174/2013
--	--

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

ΠΟΛ. 1165/17.11.2016	Κοινοποίηση διατάξεων των άρθρων 40 και 56 του ν.4410/2016 (ΦΕΚ 141 Α'/3.8.2016) με τις οποίες τροποποιήθηκαν οι σχετικές διατάξεις του ν.4174/2013
--------------------------------------	---

ΑΡΘΡΟ 23**Εξουσίες φορολογικής διοίκησης****ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ**

Α. 1167/2023 (Β' 6239/30.10.2023)	Καθορισμός της διαδικασίας υποβολής, αξιολόγησης και αξιοποίησης καταγγελιών/πληροφοριών που αφορούν παραβάσεις της φορολογικής και τελωνειακής νομοθεσίας ή περιπτώσεις διαφθοράς με τη θέση σε λειτουργία της εφαρμογής «Καταγγελίες Πολιτών» της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) και λοιπά συναφή θέματα
A. 1124/2023 (Β' 5037/10.08.2023)	Διενέργεια ελέγχου για τη διαπίστωση της ορθής εφαρμογής του άρθρου 54 Α του ν. 4174/2013 (Α'170) και του άρθρου 54 Α του ν. 4987/2022 (Α'206) από τους συμβολαιογράφους ή/και από τους φύλακες μεταγραφών/προϊσταμένους κτηματολογικών γραφείων, για το έτος 2022
Α. 1100/2022 (Β' 4008/29.07.2022)	Διενέργεια ελέγχου για τη διαπίστωση της ορθής εφαρμογής του άρθρου 54Α του ν. 4174/2013 από τους συμβολαιογράφους ή/και από τους φύλακες μεταγραφών/προϊσταμένους κτηματολογικών γραφείων, για το έτος 2022
Α. 1182/2021 (Β' 3784/13.08.2021)	Διενέργεια ελέγχου ορθής εφαρμογής άρθρου 54Α ν. 4174/2013 από συμβ/φους ή/και από φύλακες μεταγραφών/προϊσταμένους κτηματολογικών γραφείων, για το έτος 2021

Α. 1169/2021 (Β' 3294/26.07.2021) <i>όπως ισχύει</i> ¹⁰⁹	Καθορισμός του τρόπου, των διαδικασιών και των οργάνων για την εφαρμογή του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997, για την αναστολή λειτουργίας επαγγελματικής εγκατάστασης, την επιβολή της ειδικής χρηματικής κύρωσης και του ειδικού προστίμου από τα όργανα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων
Α. 1413/2019 (Β' 4061/07.11.2019)	Διαδικασία διενέργειας κατά προτεραιότητα μερικού ελέγχου φορολογίας εισοδήματος και Φ.Π.Α. από το γραφείο σε περιπτώσεις που διαπιστώνονται παραβάσεις μη έκδοσης ή έκδοσης ανακριβούς φορολογικού στοιχείου/λογιστικού αρχείου (παραστατικού)
Α. 1293/2019 (Β' 3085/31.07.2019)	Πρόγραμμα ελέγχου προσώπων που τηρούν απλογραφικά βιβλία, για φορολογικά έτη που αρχίζουν από την 1η Ιανουαρίου 2014 και μετά
Α. 1234/2019 (Β' 2858/05.07.2019)	Διενέργεια ελέγχου για τη διαπίστωση της ορθής εφαρμογής του άρθρου 54Α του ν. 4174/2013 από τους συμβολαιογράφους ή/και από τους φύλακες μεταγραφών/προϊσταμένους κτηματολογικών γραφείων, για το έτος 2019
ΠΟΛ. 1182/2018 (Β' 4422/04.10.2018)	Διαπίστωση της ορθής εφαρμογής του άρθρου 54Α του ν. 4174/2013 από τους συμβολαιογράφους ή/και από τους φύλακες μεταγραφών/προϊσταμένους κτηματολογικών γραφείων
ΠΟΛ. 1036/2017 (Β' 1023/27.03.2017)	Πρόγραμμα ελέγχου επιχειρήσεων, που τηρούν διπλογραφικά βιβλία του ν. 4308/2014 (ΦΕΚ Α' 251), για φορολογικά έτη που αρχίζουν από 1ης Ιανουαρίου 2014

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

ΔΕΛ Β 1106081/24.07.2019	Προσέλευση φορολογουμένων στα Τμήματα Ελέγχου των Δ.Ο.Υ., στα Ελεγκτικά Κέντρα, στις Υ.Ε.Δ.Δ.Ε. και
--	---

¹⁰⁹ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις [Α. 1092/2022](#) (Β' 3698/15.07.2022) και [Α. 1031/2023](#) (Β' 1674/18.03.2023).

	στην Δ.Ε.Δ.
Ε. 2140/16.07.2019	Οδηγίες σχετικά με την εκκαθάριση των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων καθώς και την επιστροφή φόρου εισοδήματος σε νομικά πρόσωπα / νομικές οντότητες και πιστωτικού υπολοίπου Φ.Π.Α., σε περίπτωση μη προσκόμισης δικαιολογητικών
ΠΟΛ. 1186/28.09.2018	Οδηγίες για τη διαπίστωση της ορθής εφαρμογής του άρθρου 54 Α΄ του ν. 4174/2013 από τους συμβολαιογράφους ή και από τους φύλακες μεταγραφών/προϊσταμένους κτηματολογικών γραφείων
ΠΟΛ. 1073/17.04.2018	Παροχή οδηγιών για την κοινοποίηση των εντολών ελέγχου για την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 397 και 398 παρ.1 του ν. 4512/2018 (Α΄5) αναφορικά με την τροποποίηση των άρθρων 18,19 και 72 παρ.18 του ν. 4174/2013 (Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας Κ.Φ.Δ. Α΄170)
ΠΟΛ. 1165/17.11.2016	Κοινοποίηση διατάξεων των άρθρων 40 και 56 του ν.4410/2016 (ΦΕΚ 141 Α΄/ 3.8.2016) με τις οποίες τροποποιήθηκαν οι σχετικές διατάξεις του ν.4174
ΔΕΛ Α 1069048/02.05.2014	Παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 23, 25, 27, 28, 34, 62 και 66 του ν. 4174/2013 «Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας»

ΑΡΘΡΟ 24

Πρόσβαση στα λογιστικά αρχεία (βιβλία και στοιχεία)

ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Α. 1100/2022 (Β΄ 4008/29.07.2022)	Διενέργεια ελέγχου για τη διαπίστωση της ορθής εφαρμογής του άρθρου 54Α του ν. 4174/2013 από τους συμβολαιογράφους ή/και από τους φύλακες μεταγραφών/προϊσταμένους κτηματολογικών γραφείων, για το έτος 2022
---	--

Α. 1182/2021 (Β' 3784/13.08.2021)	Διενέργεια ελέγχου ορθής εφαρμογής άρθρου 54Α ν. 4174/2013 από συμβ/φους ή/και από φύλακες μεταγραφών/προϊσταμένους κτηματολογικών γραφείων, για το έτος 2021
Α. 1234/2019 (Β' 2858/05.07.2019)	Διενέργεια ελέγχου για τη διαπίστωση της ορθής εφαρμογής του άρθρου 54Α του ν. 4174/2013 από τους συμβολαιογράφους ή/και από τους φύλακες μεταγραφών/προϊσταμένους κτηματολογικών γραφείων, για το έτος 2019
ΠΟΛ. 1182/2018 (Β' 4422)	Διαπίστωση της ορθής εφαρμογής του άρθρου 54Α του ν. 4174/2013 από τους συμβολαιογράφους ή/και από τους φύλακες μεταγραφών/προϊσταμένους κτηματολογικών γραφείων

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

ΠΟΛ. 1165/17.11.2016	Κοινοποίηση διατάξεων των άρθρων 40 και 56 του ν.4410/2016 (ΦΕΚ 141 Α' / 3.8.2016) με τις οποίες τροποποιήθηκαν οι σχετικές διατάξεις του ν.4174
--------------------------------------	--

ΑΡΘΡΟ 25**Είσοδος σε εγκαταστάσεις****ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ**

Α. 1169/2021 (Β' 3294/26.07.2021) <i>όπως ισχύει</i> ¹¹⁰	Καθορισμός του τρόπου, των διαδικασιών και των οργάνων για την εφαρμογή του άρθρου 13Α του ν. 2523/1997, για την αναστολή λειτουργίας επαγγελματικής εγκατάστασης, την επιβολή της ειδικής χρηματικής κύρωσης και του ειδικού προστίμου από τα όργανα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων
--	---

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

ΠΟΛ. 1073/17.04.2018	Παροχή οδηγιών για την κοινοποίηση των εντολών ελέγχου για την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 397 και 398
--------------------------------------	--

¹¹⁰ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [Α. 1092/2022](#) (Β' 3698/15.07.2022).

	παρ.1 του ν. 512/2018 (Α΄5) αναφορικά με την τροποποίηση των άρθρων 18,19 και 72 παρ.18 του ν. 4174/2013 (Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας. Κ.Φ.Δ. Α΄170)
ΠΟΛ. 1165/17.11.2016	Κοινοποίηση διατάξεων των άρθρων 40 και 56 του ν.4410/2016 (ΦΕΚ 141 Α΄/ 3.8.2016) με τις οποίες τροποποιήθηκαν οι σχετικές διατάξεις του ν.4174
ΔΕΛ Α 1069048/02.05.2014	Παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 23, 25, 27, 28, 34, 62 και 66 του ν. 4174/2013 «Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας»

ΑΡΘΡΟ 26

Επιλογή υποθέσεων προς έλεγχο ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

A. 1124/2023 (B΄ 5037/10.08.2023)	Διενέργεια ελέγχου για τη διαπίστωση της ορθής εφαρμογής του άρθρου 54 Α του ν. 4174/2013 (Α΄170) και του άρθρου 54 Α του ν. 4987/2022 (Α΄206) από τους συμβολαιογράφους ή/και από τους φύλακες μεταγραφών/ προϋσταμένους κτηματολογικών γραφείων, για το έτος 2022
Α. 1144/2022 (B΄ 5575/31.10.2022), <i>όπως ισχύει</i> ¹¹¹	Καθορισμός του αριθμού φορολογικών ελέγχων που θα διενεργηθούν κατά το έτος 2023
ΔΙ.Π.Α.Ε.Ε. 1107725 ΕΞ 2022 (B΄ 5536/26.10.2022)	Καθορισμός του αριθμού φορολογικών ελέγχων και ερευνών που θα διενεργηθούν από τις Υ.Ε.Δ.Δ.Ε. κατά το έτος 2023
Α. 1100/2022 (B΄ 4008/29.07.2022)	Διενέργεια ελέγχου για τη διαπίστωση της ορθής εφαρμογής του άρθρου 54Α του ν. 4174/2013 από τους συμβολαιογράφους ή/και από τους φύλακες μεταγραφών/προϋσταμένους κτηματολογικών γραφείων, για το έτος 2022
Α. 1265/2021 (B΄ 6278/29.12.2021), <i>όπως ισχύει</i> ¹¹²	Καθορισμός του αριθμού φορολογικών ελέγχων που θα διενεργηθούν κατά το έτος 2022

¹¹¹ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την Α. 1010/2023 (B΄ 591/06.02.2023).

¹¹² Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την Α. 1071/2022 (B΄ 2783/03.06.2022).

ΔΙ.Π.Α.Ε.Ε. 1115419 ΕΞ 2021 (Β' 6294/29.12.2021), <i>όπως ισχύει</i> ¹¹³	Καθορισμός του αριθμού φορολογικών ελέγχων και ερευνών που θα διενεργηθούν από τις Υ.Ε.Δ.Δ.Ε. κατά το έτος 2022
Α. 1182/2021 (Β' 3784/13.08.2021)	Διενέργεια ελέγχου για τη διαπίστωση της ορθής εφαρμογής του άρθρου 54Α του ν. 4174/2013 από τους συμβολαιογράφους ή/και από τους φύλακες μεταγραφών/προϊσταμένους κτηματολογικών γραφείων, για το έτος 2021
ΠΥΣ 28 της 6.7.2021 (Α' 113/06.07.2021)	Ρύθμιση θεμάτων προαιρετικής μετατροπής αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, επί προσωρινών διαφορών, σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου, κατ' εφαρμογή του άρθρου 27Α του ν. 4172/2013
ΔΙ.Π.Α.Ε.Ε. 1145278 ΕΞ 2020 (Β' 5900/31.12.2020), <i>όπως ισχύει</i> ¹¹⁴	Καθορισμός του αριθμού φορολογικών ελέγχων και ερευνών που θα διενεργηθούν από τις Υ.Ε.Δ.Δ.Ε. κατά το έτος 2021
Α 1288/2020 (Β' 5790/30.12.2020) <i>όπως ισχύει</i> ¹¹⁵	Καθορισμός του αριθμού φορολογικών ελέγχων που θα διενεργηθούν κατά το έτος 2021
Α. 1177/2020 (Β' 3137/30.07.2020 και Β' 3391/13.08.2020)	Μεταφορά εκκρεμών υποθέσεων των ειδικών συνεργειών ελέγχου
Α. 1476/2019 (Β' 4907/31.12.2019) <i>όπως ισχύει</i> ¹¹⁶	Καθορισμός του αριθμού φορολογικών ελέγχων που θα διενεργηθούν κατά το έτος 2020
ΔΙ.Π.Α.Ε.Ε. 1177181 ΕΞ 2019 (Β' 4907/31.12.2019), <i>όπως ισχύει</i> ¹¹⁷	Καθορισμός του αριθμού φορολογικών ελέγχων και ερευνών που θα διενεργηθούν από τις Υ.Ε.Δ.Δ.Ε. κατά το έτος 2020
Α. 1413/2019 (Β' 4061/07.11.2019)	Διαδικασία διενέργειας κατά προτεραιότητα μερικού ελέγχου φορολογίας εισοδήματος και Φ.Π.Α. από το γραφείο σε περιπτώσεις που διαπιστώνονται παραβάσεις μη έκδοσης ή έκδοσης ανακριβούς φορολογικού στοιχείου/λογιστικού αρχείου (παραστατικού)
Α. 1234/2019 (Β' 2858/05.07.2019)	Διενέργεια ελέγχου για τη διαπίστωση της ορθής εφαρμογής του άρθρου 54Α

¹¹³ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την ΔΙ.Π.Α.Ε.Ε. 1026815 ΕΞ 29.03.2022 (Β' 1516/30.03.2022).

¹¹⁴ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την ΔΙ.Π.Α.Ε.Ε. 1021007 ΕΞ 2021 (Β' 1057/18.03.2021).

¹¹⁵ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [Α. 1089/2021](#) (Β' 1662/23.04.2021).

¹¹⁶ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [Α. 1127/2020](#) (Β' 2194/05.06.2020).

¹¹⁷ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [ΔΙ.Π.Α.Ε.Ε. 1033564 ΕΞ 2020](#) (Β' 1927/19.05.2020).

	του ν. 4174/2013 (Α' 170) από τους συμβολαιογράφους ή/και από τους φύλακες μεταγραφών/προϊσταμένους κτηματολογικών γραφείων, για το έτος 2019
ΔΙ.Π.Α.Ε.Ε. 1003215 ΕΞ 2019 (Β' 233/04.02.2019), όπως ισχύει ¹¹⁸	Καθορισμός του αριθμού φορολογικών ελέγχων και ερευνών που θα διενεργηθούν από τις Υπηρεσίες Ερευνών και Διασφάλισης Δημοσίων Εσόδων κατά το έτος 2019
ΔΕΛ Β 1190548 ΕΞ 2018 (Β' 6211/31.12.2018), όπως ισχύει ¹¹⁹	Καθορισμός του αριθμού φορολογικών ελέγχων που θα διενεργηθούν κατά το έτος 2019
ΠΟΛ. 1182/2018 (Β' 4422/04.10.2018)	Διαπίστωση της ορθής εφαρμογής του άρθρου 54Α του ν. 4174/2013 από τους συμβολαιογράφους ή/και από τους φύλακες μεταγραφών/προϊσταμένους κτηματολογικών γραφείων
ΔΕΛ Β 1192636 ΕΞ 2017 (Β' 4640/29.12.2017), όπως ισχύει ¹²⁰	Καθορισμός του αριθμού φορολογικών ελέγχων που θα διενεργηθούν κατά το έτος 2018
ΔΙ.Π.Α.Ε.Ε. 1192795 ΕΞ 2017 (Β' 4791/29.12.2017), όπως ισχύει ¹²¹	Καθορισμός του αριθμού φορολογικών ελέγχων και ερευνών που θα διενεργηθούν από τις Υ.Ε.Δ.Δ.Ε κατά το έτος 2018
ΔΠΠΑΕΕ 1189600 ΕΞ 2016 (Β' 4396/30.12.2016), όπως ισχύει ¹²²	Καθορισμός του αριθμού φορολογικών ελέγχων και ερευνών που θα διενεργηθούν κατά το έτος 2017, από τις Υ.Ε.Δ.Δ.Ε.
ΔΕΛ Β 1189202 ΕΞ 2016 (Β' 4270/30.12.2016), όπως ισχύει ¹²³	Καθορισμός του αριθμού φορολογικών ελέγχων που θα διενεργηθούν κατά το έτος 2017
ΔΕΛ Β 1161529 ΕΞ 2015 (Β' 2873/29.12.2015), όπως ισχύει ¹²⁴	Καθορισμός του αριθμού φορολογικών ελέγχων που θα διενεργηθούν κατά το έτος 2016

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Ε. 2037/23.03.2020	Κοινοποίηση των διατάξεων του τρίτου
------------------------------------	--------------------------------------

¹¹⁸ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [ΔΙ.Π.Α.Ε.Ε. 1093062 ΕΞ 2019](#) (Β' 2657/01.07.2019).

¹¹⁹ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις [Α. 1105/2019](#) (Β' 1055/29.03.2019) και [Α. 1161/2019](#) (Β' 1462/02.05.2019).

¹²⁰ Η ως άνω απόφαση συμπληρώθηκε με την ΔΕΛ Α 1045566 ΕΞ 2018 (Β' 1086/26.03.2018) και τροποποιήθηκε με την [ΔΕΛ Α 1127921 ΕΞ 2018](#) (Β' 3964/12.09.2018).

¹²¹ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [ΔΙ.Π.Α.Ε.Ε. 1045538 ΕΞ 2018](#) (Β' 1171/30.03.2018) και [ΔΙ.Π.Α.Ε.Ε. 1168212 ΕΞ 2018](#) (Β' 5169/16.11.2018).

¹²² Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις ΔΠΠΑΕΕ 1466/2017 (Β' 3326/21.09.2017), ΕΜΠ 625/2017 (Β' 1985/08.06.2017) και [ΔΙ.Π.Α.Ε.Ε. 158908 ΕΞ 2017](#) (Β' 4383/13.12.2017).

¹²³ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις [ΔΕΛ Α 1057280 ΕΞ 2017](#) (Β' 1391/24.04.2017), ΔΕΛ Β 1136035 ΕΞ 2017 (Β' 3278/18.09.2017) και [ΔΕΛ Β 1181829 ΕΞ 2017](#) (Β' 4314/11.12.2017).

¹²⁴ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [ΔΕΛ Α 1120557 ΕΞ 2016](#) (Β' 2604/23.08.2016).

	άρθρου της από 20/3/2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 68/2020)
ΠΟΛ. 1186/28.09.2018	Οδηγίες για τη διαπίστωση της ορθής εφαρμογής του άρθρου 54 Α' του ν. 4174/2013 από τους συμβολαιογράφους ή και από τους φύλακες μεταγραφών/προϊσταμένους κτηματολογικών γραφείων
ΠΟΛ. 1208/20.12.2017	Παροχή οδηγιών για την ομοιόμορφη εφαρμογή της με αριθ. ΔΕΛ Β 1181829 ΕΞ 2017/5.12.2017 (Β' 4314) Απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων
ΠΟΛ. 1154/04.10.2017	Παροχή οδηγιών για την ομοιόμορφη εφαρμογή της με αριθ. ΔΕΛ Β 1136035 ΕΞ 2017/15.9.2017 (Β' 3278) Απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων
Α. 1237/ 21.10.2015	Έλεγχος παραγραφόμενων υποθέσεων των φορολογιών κεφαλαίου

ΑΡΘΡΟ 27

Μέθοδοι έμμεσου προσδιορισμού της φορολογητέας ύλης

ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Α. 1008/2020 (Β' 88/27.01.2020)	Καθορισμός του περιεχομένου και του τρόπου εφαρμογής των μεθόδων έμμεσου προσδιορισμού της φορολογητέας ύλης των περιπτώσεων α' και δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 27 ν. 4174/2013 (ΦΕΚ 170 Α') για τον διορθωτικό προσδιορισμό της φορολογητέας ύλης φυσικών ή νομικών προσώπων ή κάθε είδους νομικής οντότητας που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα
Α. 1293/2019 (Β' 3085/31.07.2019)	Πρόγραμμα ελέγχου προσώπων που τηρούν απλογραφικά βιβλία, για φορολογικά έτη που αρχίζουν από την 1η Ιανουαρίου 2014 και μετά
ΠΟΛ. 1050/2014 (Β' 474/25.02.2014), <i>όπως ισχύει</i> ¹²⁵	Καθορισμός του περιεχομένου και του τρόπου εφαρμογής των τεχνικών ελέγχου των περιπτώσεων β', γ' και ε' της

¹²⁵ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [ΠΟΛ. 1094/2014](#) (Β' 961/16.04.2014).

	παραγράφου 1 του άρθρου 27 Ν. 4174 (Φ.Ε.Κ. Α' 170) για τον διορθωτικό προσδιορισμό της φορολογητέας ύλης φορολογουμένων φυσικών προσώπων με μεθόδους έμμεσου προσδιορισμού
--	--

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ – ΟΔΗΓΙΕΣ

Ε. 2016/31.01.2020	Παροχή οδηγιών σχετικά με την εφαρμογή των μεθόδων έμμεσου προσδιορισμού της φορολογητέας ύλης των περιπτώσεων α' και δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 27 του ν. 4174/2013 (Α' 170)
Ε. 2015/31.01.2020	Οδηγίες για τον έμμεσο τρόπο προσδιορισμού του εισοδήματος των φυσικών και νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 28 του ΚΦΕ
ΠΟΛ. 1259/22.12.2014	Παροχή οδηγιών για τον τρόπο εφαρμογής της ΠΟΛ. 1050/17.02.2014 Απόφασης Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων
ΔΕΛ Α 1069048/02.05.2014	Παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 23, 25, 27, 28, 34, 62 και 66 του ν. 4174/2013 «Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας»
ΠΟΛ. 1270/24.12.2013	Μεθοδολογία Έμμεσων τεχνικών Ελέγχου

ΑΡΘΡΟ 28**Αποτελέσματα φορολογικού ελέγχου****ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ**

Α. 1137/2022 (Β' 5412/19.10.2022)	Καθορισμός της διαδικασίας επίσκεψης των ελεγχόμενων προσώπων στα Ελεγκτικά Κέντρα (ΕΛ.ΚΕ.), καθώς και λοιπών ζητημάτων
Α. 1413/2019 (Β' 4061/07.11.2019)	Διαδικασία διενέργειας κατά προτεραιότητα μερικού ελέγχου φορολογίας εισοδήματος και Φ.Π.Α. από το γραφείο σε περιπτώσεις που διαπιστώνονται παραβάσεις μη έκδοσης ή έκδοσης ανακριβούς φορολογικού στοιχείου/λογιστικού αρχείου (παραστατικού)
ΔΕΛ Β 1106081/24.07.2019	Προσέλευση φορολογουμένων στα Τμήματα Ελέγχου των Δ.Ο.Υ., στα

	Ελεγκτικά Κέντρα, στις Υ.Ε.Δ.Δ.Ε. και στην Δ.Ε.Δ.
ΔΕΛ Α 1198404 ΕΞ 2013 (Β' 3366/31.12.2013)	Αποτελέσματα φορολογικού ελέγχου

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ – ΟΔΗΓΙΕΣ

Ε. 2140/16.07.2019	Οδηγίες σχετικά με την εκκαθάριση των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων καθώς και την επιστροφή φόρου εισοδήματος σε νομικά πρόσωπα / νομικές οντότητες και πιστωτικού υπολοίπου Φ.Π.Α., σε περίπτωση μη προσκόμισης δικαιολογητικών
ΠΟΛ. 1194/05.12.2017	Παροχή διευκρινίσεων για την αντιμετώπιση των εκκρεμών υποθέσεων ελέγχων μέσω επεξεργασίας τραπεζικών λογαριασμών, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της περ. α' της παρ. 2 του άρθ. 68 του ν.2238/1994 περί συμπληρωματικών στοιχείων
ΠΟΛ. 1132/24.08.2017	Κοινοποίηση διάταξης του άρθρου 74 του ν. 4484/2017
ΔΕΛ Α 1069048/02.05.2014	Παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 23, 25, 27, 28, 34, 62 και 66 του ν. 4174/2013 «Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας».

ΑΡΘΡΟ 28Α**Έλεγχος υποθέσεων που διαβιβάζονται από τη Διεύθυνση Ερευνών Οικονομικού Εγκλήματος**

Επί του άρθρου 28Α δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς κανονιστικές αποφάσεις ή ερμηνευτικές εγκύκλιοι-οδηγίες.

ΑΡΘΡΟ 29**Αμοιβαία διοικητική συνδρομή****ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ**

Α. 1043/2023 (Β' 2212/06.04.2023)	Καθορισμός του καταλόγου των Δικαιοδοσιών των Αρμόδιων Αρχών της Πολυμερούς Συμφωνίας Αρμόδιων Αρχών (ΠΣΑΑ) για την ανταλλαγή Εκθέσεων ανά Χώρα (ΕαΧ), βάσει της παρ. 1 του άρθρου όγδοου του Μέρους
---	--

	Δεύτερου του ν. 4490/2017 (Α' 150), για στοιχεία του φορολογικού έτους 2021
Α. 1051/2022 (Β' 2106/28.04.2022)	Καθορισμός του καταλόγου των Δικαιοδοσιών των Αρμόδιων Αρχών της Πολυμερούς Συμφωνίας Αρμόδιων Αρχών (ΠΣΑΑ) για την ανταλλαγή Εκθέσεων ανά Χώρα (ΕαΧ), βάσει της παρ. 1 του άρθρου όγδοου του Μέρους Δεύτερου του ν. 4490/2017 (Α' 150), για στοιχεία του φορολογικού έτους 2020
Α. 1092/2021 (Β' 1723/27.04.2021)	Καθορισμός του καταλόγου των Δικαιοδοσιών των Αρμόδιων Αρχών της Πολυμερούς Συμφωνίας Αρμόδιων Αρχών (ΠΣΑΑ) για την ανταλλαγή Εκθέσεων ανά Χώρα (ΕαΧ), βάσει της παρ. 1 του άρθρου όγδοου του Μέρους Δεύτερου του ν. 4490/2017 (Α' 150), για στοιχεία του φορολογικού έτους 2019
Α. 1124/2020 (Β' 2328/15.06.2020)	Καθορισμός του καταλόγου των Δικαιοδοσιών των Αρμόδιων Αρχών της Πολυμερούς Συμφωνίας Αρμόδιων Αρχών (ΠΣΑΑ) για την ανταλλαγή Εκθέσεων ανά Χώρα (ΕαΧ), βάσει του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου όγδοου του Μέρους Δεύτερου του ν. 4490/2017 (Α' 150), για στοιχεία του φορολογικού έτους 2018
Α. 1117/2019 (Β' 1297/16.04.2019)	Καθορισμός του καταλόγου των Δικαιοδοσιών των Αρμόδιων Αρχών της Πολυμερούς Συμφωνίας Αρμόδιων Αρχών (ΠΣΑΑ) για την ανταλλαγή Εκθέσεων ανά Χώρα (ΕαΧ), βάσει του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου όγδοου του Μέρους Δεύτερου του ν. 4490/2017 (Α' 150), για στοιχεία του φορολογικού έτους 2017
ΠΟΛ. 1157/2018 (Β' 3299/09.08.2018)	Καθορισμός ειδικότερων κανόνων, διοικητικών διαδικασιών και των αναγκαίων συνακόλουθων μέτρων αυτών για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής και σύμφωνης εφαρμογής των κανόνων δέουσας επιμέλειας που περιλαμβάνονται στο Κοινό Πρότυπο Αναφοράς από τα Δηλώνοντα Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα δυνάμει των εξουσιοδοτήσεων του άρθρου 9 παρ. 7 περίπτ. α' του

	<p>ν.4170/2013 (Α' 163), του άρθρου πέμπτου παρ. 3 του ν. 4428/2016 (Α' 190) και του άρθρου τέταρτου παρ.1 των ν.4515/2018 (Α' 18) και ν.4516/2018 (Α' 19)</p>
<p>ΠΟΛ. 1154/2018 (Β' 3253/08.08.2018)</p>	<p>Εφαρμογή του πλαισίου και της πολιτικής ασφάλειας του Υπουργείου Οικονομικών και της ΑΑΔΕ για την τήρηση του φορολογικού απορρήτου ανάλογα με την περίπτωση από τα πρόσωπα της παρ. 1 του άρθρου 17 ΚΦΔ, διαδικασίες χορήγησης απόρρητων στοιχείων ή πληροφοριών σε πρόσωπα εντός και εκτός της Φορολογικής Διοίκησης και της καταχώρισης και παρακολούθησης της χορήγησης αυτής, καθώς και ρύθμιση λοιπών διαδικαστικών ή τεχνικών θεμάτων</p>
<p>ΠΟΛ. 1111/2018 (Β' 2265/15.06.2018)</p>	<p>Καθορισμός του καταλόγου των Δικαιοδοσιών των Αρμόδιων Αρχών της Πολυμερούς Συμφωνίας Αρμόδιων Αρχών (ΠΣΑΑ) για την ανταλλαγή Εκθέσεων ανά Χώρα (ΕαΧ), βάσει του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου όγδοου του Μέρους Δεύτερου του ν. 4490/2017 (Α' 150)</p>
<p>ΠΟΛ. 1094/2018 (Β' 1891/24.05.2018)</p>	<p>Καθορισμός των αρμόδιων υπηρεσιών της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων δυνάμει της περίπτ. α' της παρ. 1 του άρθρου τρίτου του ν. 4493/2017 (Α' 164) σε συνδυασμό με τις παρ. 1, 2 και 5 του άρθρου 5 του ν. 4170/2013 (Α' 163), και εξειδίκευση των υποχρεώσεων των Δηλούντων Ελληνικών Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων ως προς τον χρόνο και τον τρόπο υποβολής των στοιχείων σχετικά με την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών χρηματοοικονομικών λογαριασμών δυνάμει του άρθρου έκτου παρ. 2 του ν. 4493/2017</p>
<p>ΠΟΛ. 1184/2017 (Β' 4225/1.12.2017), <i>όπως ισχύει</i>¹²⁶</p>	<p>Διαδικασία εφαρμογής της υποβολής και ανταλλαγής των Εκθέσεων ανά Χώρα (CbC Reporting) σύμφωνα με τις διατάξεις των ν. 4170/2013 (Α' 163) και ν. 4490/2017 (Α' 150)</p>

¹²⁶ Η ως άνω απόφαση, τροποποιήθηκε με την [Α. 1341/2019](#) (Β' 3475/09.08.2019).

<p>ΠΟΛ. 1144/2017 (Β' 3477/04.10.2017), <i>όπως ισχύει</i>¹²⁷</p>	<p>Προσδιορισμός των ημερομηνιών έναρξης ισχύος και εφαρμογής της Πολυμερούς Συμφωνίας Αρμόδιων Αρχών για την Αυτόματη Ανταλλαγή Πληροφοριών Χρηματοοικονομικών Λογαριασμών (ΠΣΑΑ) σε διμερή βάση δυνάμει του άρθρου πέμπτου παρ. 2 δεύτερο εδάφιο του ν. 4428/2016 (Α' 190)</p>
<p>ΠΟΛ. 1137/2017 (Β' 3293/19.09.2017), <i>όπως ισχύει</i>¹²⁸</p>	<p>Καθορισμός των καταλόγων σχετικά με τις Δηλωτές Δικαιοδοσίες, δυνάμει του άρθρου πέμπτου παρ. 4 τρίτο εδάφιο του ν. 4428/2016 (Α' 190) και με τις Συμμετέχουσες Δικαιοδοσίες, δυνάμει του ίδιου άρθρου και του άρθρου 9 παρ. 5 περίπτ. Β' τρίτο εδάφιο του ν. 4170/2013 (Α' 163), έναντι της Ελλάδας</p>
<p>ΠΟΛ. 1135/2017 (Β' 3053/05.09.2017) <i>όπως ισχύει</i>¹²⁹</p>	<p>Καθορισμός του καταλόγου των Δικαιοδοσιών των Αρμόδιων Αρχών της Πολυμερούς Συμφωνίας Αρμόδιων Αρχών για την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών χρηματοοικονομικών λογαριασμών δυνάμει της παρ. 2 του άρθρου πέμπτου του ν. 4428/2016 (Α' 190)</p>
<p>ΠΟΛ. 1133/2017 (Β' 3035/04.09.2017), <i>όπως ισχύει</i>¹³⁰</p>	<p>Κατάλογος οντοτήτων και λογαριασμών που πρέπει να αντιμετωπιστούν ως Μη Δηλώντα Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα και Εξαιρούμενοι Λογαριασμοί για τα έτη 2016 και 2017, και ειδικότερα θέματα σχετικά με την τήρηση των κανόνων υποβολής στοιχείων και δέουσας επιμέλειας δυνάμει των εξουσιοδοτήσεων του άρθρου 9 παρ. 5 περ. Β' δεύτερο εδάφιο και παρ. 7 περ. γ' του ν. 4170/2013 (Α' 163) και του άρθρου πέμπτου παρ. 4 πρώτο και δεύτερο εδάφιο και παρ. 5 του ν. 4428/2016 (Α' 190)</p>
<p>ΠΟΛ. 1130/2017 (Β' 3087/07.09.2017), <i>όπως ισχύει</i>¹³¹</p>	<p>Καθορισμός της αρμόδιας κατ' ανάθεση αρχής της Ανεξάρτητης Αρχής</p>

¹²⁷ Η ως άνω ΠΟΛ τροποποιήθηκε με την [ΠΟΛ. 1090/2018](#) (Β' 1982/01.06.2018), [Α.1367/2019](#) (Β' 3825/16.10.2019) και [Α. 1050/2022](#) (Β' 2106/28.04.2022).

¹²⁸ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις [ΠΟΛ. 1084/2018](#) (Β' 1690/15.05.2018), [Α. 1208/2019](#) (Β' 1995/31.05.2019), [Α. 1181/2020](#) (Β' 3271/06.08.2020), [Α. 1107/2021](#) (Β' 2061/19.5.2021) και [Α. 1065/2022](#) (Β' 2590/25.05.2022).

¹²⁹ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις [ΠΟΛ. 1078/2018](#) (Β' 1634/10.05.2018), [Α. 1160/2019](#) (Β' 1477/03.05.2019), [Α. 1184/2020](#) (Β' 3753/07.09.2020) και [Α. 1094/2021](#) (Β' 1765/29.4.2021).

¹³⁰ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [Α. 1276/2019](#) (Β' 3212/22.08.2019).

	<p>Δημοσίων Εσόδων δυνάμει της παρ. 5 του άρθρου 5 του ν. 4170/2013 (Α' 163) και της παρ. 1 του άρθρου δεύτερου του ν. 4428/2016 (Α' 190), και εξειδίκευση των υποχρεώσεων των Δηλούντων Ελληνικών Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων ως προς το χρόνο και τον τρόπο υποβολής των στοιχείων και λοιπών θεμάτων σχετικά με την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών χρηματοοικονομικών λογαριασμών δυνάμει της περίπτ. γ' της παρ. 7 του άρθρου 9 του ν. 4170/2013 και της παρ. 5 του άρθρου πέμπτου του ν. 4428/2016.</p>
--	--

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ – ΟΔΗΓΙΕΣ

Ο. 3054/14.09.2023	<p>Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων 3-30, 38 και 45 του ν. 5047/2023 «Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2021/514 του Συμβουλίου της 22ας Μαρτίου 2021 για την τροποποίηση της Οδηγίας 2011/16/ΕΕ σχετικά με τη διοικητική συνεργασία στον τομέα της φορολογίας, διατάξεις για τη φορολογική διαδικασία, την κατάρτιση του κρατικού προϋπολογισμού, το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου και άλλες επείγουσες ρυθμίσεις» (Α' 147)</p>
Ε. 2042/21.06.2023	<p>Παροχή διευκρινίσεων και υποδειγμάτων για την εφαρμογή της Διεθνούς Διοικητικής Συνδρομής στο πεδίο της άμεσης φορολογίας, αναφορικά με την ανταλλαγή πληροφοριών κατόπιν αιτήματος, την αυθόρμητη ανταλλαγή πληροφοριών, τη διοικητική κοινοποίηση εγγράφων και την ανατροφοδότηση, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 29 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Α' 206)</p>
Ε. 2137/21.07.2020	<p>Επικαιροποίηση της ΠΟΛ 1056/2018 περί οδηγιών και υποδειγμάτων για την εφαρμογή της Διεθνούς Διοικητικής Συνεργασίας στο πεδίο της άμεσης</p>

¹³¹ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις ΠΟΛ. 1140/2017 (Β' 3254/15.09.2017), ΠΟΛ. 1102/2018 (Β' 1986/01.06.2018) και Α. 1204/2019 (Β' 1869/27.05.2019).

	φορολογίας, αναφορικά με την ανταλλαγή πληροφοριών κατόπιν αιτήματος, την αυθόρμητη ανταλλαγή πληροφοριών, τη διοικητική κοινοποίηση εγγράφων και την ανατροφοδότηση, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 29 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, όπως ισχύει
ΠΟΛ. 1056/23.03.2018	Κοινοποίηση των διατάξεων του άρθρου 29 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, όπως ισχύει, και παροχή οδηγιών και υποδειγμάτων για την εφαρμογή της Διεθνούς Διοικητικής Συνεργασίας στο πεδίο της άμεσης φορολογίας, αναφορικά με την ανταλλαγή πληροφοριών κατόπιν αιτήματος, την αυθόρμητη ανταλλαγή πληροφοριών, τη διοικητική κοινοποίηση εγγράφων και την ανατροφοδότηση
ΠΟΛ. 1131/24.08.2017	Κοινοποίηση των διατάξεων του Μέρους Πρώτου του ν. 4484/2017 (Α'110/01.08.2017) «Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/881 και άλλες διατάξεις

ΑΡΘΡΟ 30**Προσδιορισμός φόρου****ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ**

ΠΟΛ. 1202/2014 (Β' 2531/23.09.2014), <i>όπως ισχύει</i> ¹³²	Καθορισμός βιβλίων καταχώρισης εισπρακτέων και επιστρεπτέων ποσών κατά τις διατάξεις του άρθρου 30 του Ν. 4174/2013, όπως ισχύει
Α. 1123/2023 (Β' 5037/10.08.2023)	Καθορισμός βιβλίων καταχώρισης εισπρακτέων και επιστρεπτέων ποσών κατά τις διατάξεις της παρ.1 του άρθρου 30 και της παρ. 5 του άρθρου 42 του ν.4987/2022 (Α'206)

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ – ΟΔΗΓΙΕΣ

ΔΗΛΕΔ Ζ 1022411 ΕΞ 2018/09.02.2018	«Οδηγίες Ευρετηρίου καταχώρισης Δηλώσεων Φ.Μ.Α.»
ΔΗΛΕΔ Α 1149936 ΕΞ 2017/10.10.2017	Ηλεκτρονικό βιβλίο μεταγραφής δηλώσεων Φόρου Μεταβίβασης Ακινήτων (Φ.Μ.Α.)

¹³² Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις [ΠΟΛ. 1164/2018](#) (Β' 3544/21.08.2018) και [Α. 1034/2023](#) (Β' 2022/31.03.2023).

ΔΕΦΚΒ 1148652 ΕΞ 2017/06.10.2017	Σχεδιασμός ηλεκτρονικής καταχώρησης βιβλίων μεταγραφής δηλώσεων φόρου μεταβίβασης ακινήτων
ΠΟΛ. 1195/06.12.2017	Παροχή οδηγιών αναφορικά με την καταχώριση της φορολογικής οφειλής ή της απαίτησης του φορολογουμένου (της συζύγου) όπως προκύπτει κατόπιν έκδοσης πράξεων διορθωτικού προσδιορισμού φόρου.

ΑΡΘΡΟ 31
Άμεσος προσδιορισμός φόρου
ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Επί του φόρου εισοδήματος (ν. 4172/2013)

Α. 1039/2023 (Β' 2010/29.03.2023)	Τύπος και περιεχόμενο της «ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΠΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ» - Έντυπο Ε3
A. 1063/2023 (Β' 3189/15.05.2023)	Τύπος και περιεχόμενο των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2022 των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του ν.4172/2013 και καθορισμός δικαιολογητικών που υποβάλλονται μ' αυτές – Υποβολή με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του ν.4172/2013.
Α. 1052/2022 (Β' 2063/26.04.2022)	Τύπος και περιεχόμενο των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2021 των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του ν. 4172/2013 και καθορισμός δικαιολογητικών που υποβάλλονται μ' αυτές - Υποβολή με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του ν. 4172/2013
Α. 1032/2022 (Β' 1140/14.03.2022)	Τύπος και περιεχόμενο της «ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΠΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ» - Έντυπο Ε3
Α. 1128/2021 (Β' 2452/09.06.2021)	Τύπος και περιεχόμενο των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2020 των νομικών προσώπων και

	νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του ν. 4172/2013 και καθορισμός δικαιολογητικών που υποβάλλονται μ' αυτές - Υποβολή με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του ν. 4172/2013
Α. 1112/2021 (Β' 2110/21.05.2021)	Τύπος και περιεχόμενο της «ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΠΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ» - Έντυπο Ε3
Α. 1186/2020 (Β' 3327/07.08.2020)	Μείωση προκαταβολής φόρου εισοδήματος φορολογικού έτους 2019
Α. 1101/2020 (Β' 1753/07.05.2020)	Τύπος και περιεχόμενο των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2019 των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του ν. 4172/2013 και καθορισμός δικαιολογητικών που υποβάλλονται μ' αυτές - Υποβολή με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του ν. 4172/2013
Α. 1020/2020 (Β' 397/10.02.2020)	Τύπος και περιεχόμενο της «ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΠΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ» - Έντυπο Ε3
Α. 1037/2019 (Β' 213/01.02.2019), <i>όπως ισχύει</i> ¹³³	Τύπος και περιεχόμενο δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2018 των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του ν. 4172/2013 και καθορισμός δικαιολογητικών που υποβάλλονται με αυτές Υποβολή με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του ν. 4172/2013
ΠΟΛ. 1168/2018 (Β' 3717/30.08.2018)	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης απόδοσης φόρου σε περίπτωση κεφαλαιοποίησης αφορολόγητων αποθεματικών με βάση τις διατάξεις των

¹³³ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [Α. 1129/2019](#) (Β' 1399/23.04.2019).

	άρθρων 71Β και 71Γ του ν. 4172/2013
ΠΟΛ. 1057/2018 (Β' 1137/28.03.2018)	Τύπος και περιεχόμενο των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2017 των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του ν. 4172/2013 και καθορισμός δικαιολογητικών που υποβάλλονται μ' αυτές - Υποβολή με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του ν. 4172/2013
ΠΟΛ. 1030/2017 (Β' 720/08.03.2017)	Τύπος και περιεχόμενο των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2016 των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του ν. 4172/2013 και καθορισμός δικαιολογητικών που υποβάλλονται μ' αυτές - Υποβολή με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του ν. 4172/2013
ΠΟΛ. 1049/2016 (Β' 1238/27.04.2016)	Τύπος και περιεχόμενο των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2015 των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του Ν. 4172/2013 και καθορισμός δικαιολογητικών που υποβάλλονται μ' αυτές Υποβολή με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του Ν. 4172/2013
ΠΟΛ. 1074/2015 (Β' 574/08.04.2015)	Τύπος και περιεχόμενο των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2014 των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του Ν.4172/2013 και καθορισμός δικαιολογητικών που υποβάλλονται μ' αυτές - Υποβολή με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του Ν.4172/2013
ΠΟΛ. 1121/2014 (Β' 1036/25.04.2014)	Καθορισμός του τρόπου υποβολής, του

	τύπου και περιεχομένου της δήλωσης υπολογισμού του φόρου υπεραξίας από τον φορολογούμενο που μεταβιβάζει ακίνητη περιουσία σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 41 του ν.4172/2013 καθώς και της διαδικασίας παρακράτησης και απόδοσης του φόρου από τους συμβολαιογράφους
ΠΟΛ. 1043/2014 (Β' 314/12.02.2014)	α. Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος των υποκειμένων σε φόρο, σύμφωνα με το άρθρο 10 του Ν. 2238/1994, οικονομικού έτους 2014 και καθορισμός δικαιολογητικών εγγράφων ή άλλων στοιχείων που υποβάλλονται με αυτή. β. Υποβολή της Δήλωσης Φορολογίας Εισοδήματος των υποκειμένων σε φόρο, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 2 του Ν. 2238/1994 και απόδοση του φόρου, με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας κατά το οικονομικό έτος 2014
ΠΟΛ. 1040/2014 (Β' 300/11.02.2014)	Τύπος και περιεχόμενο των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος οικον. έτους 2014 των νομικών προσώπων του άρθρου 101 του ν. 2238/1994 και καθορισμός δικαιολογητικών που υποβάλλονται μ' αυτές - Υποβολή με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος των νομικών προσώπων του άρθρου 101 του ν. 2238/1994

Επί του φόρου προστιθέμενης αξίας (ν.2859/2000)

ΠΟΛ. 1084/2016 (Β' 1943/29.06.2016), <i>όπως ισχύει</i> ¹³⁴	Τύπος και περιεχόμενο του εντύπου της δήλωσης ΦΠΑ «050 -ΦΠΑ ΕΚΔΟΣΗ 2016, Φ2 TAXIS»
ΠΟΛ. 1182/2015 (Β' 1832/25.08.2015), <i>όπως ισχύει</i> ¹³⁵	Τύπος και περιεχόμενο του εντύπου της δήλωσης ΦΠΑ «050 – ΦΠΑ ΕΚΔΟΣΗ 2015, Φ2 TAXIS»
ΠΟΛ. 1198/2014 (Β' 2382/08.09.2014), <i>όπως ισχύει</i> ¹³⁶	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης ΦΠΑ

Επί του φόρου πλοίων με ελληνική και ξένη σημαία (ν. 27/1975)

¹³⁴ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [Α. 1170/2022](#) (Β' 6112/30.11.2022).

¹³⁵ Η ως άνω απόφαση έπαψε σύμφωνα με την [ΠΟΛ. 1084/2016](#) (Β' 1943/29.06.2016) να ισχύει ως προς το έντυπο της δήλωσης ΦΠΑ για δηλώσεις που αφορούν πράξεις από 1.7.2016 και εφεξής.

¹³⁶ Η ως άνω απόφαση, η οποία τροποποιήθηκε με την [ΠΟΛ. 1049/2015](#). (Β' 371/18.03.2015), έπαψε σύμφωνα με [ΠΟΛ 1182/2015](#) (Β' 1832/25.08.2015) να ισχύει ως προς το έντυπο της δήλωσης ΦΠΑ για δηλώσεις που υποβάλλονται από 1.10.2015.

Α. 1122/2023 (Β΄ 4976/09.08.2023 και Β΄ 5099/17.08.2023)	Τύπος και περιεχόμενο των δηλώσεων φόρου πλοίων πρώτης και δεύτερης κατηγορίας που υποβάλλονται από φορείς εμπορικής εκμετάλλευσης πλοίων ναυλωμένων βάσει χρόνου/ταξιδιού, κατ'εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 26δ του ν. 27/1975 (Α΄77) από το φορολογικό έτος 2023 και μετά, καθώς και καθορισμός των δικαιολογητικών εγγράφων που συνυποβάλλονται
Α. 1102/2023 (Β΄ 4650/20.07.2023)	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης φόρου πλοίων δεύτερης κατηγορίας του ν. 27/1975 (Α΄ 77) φορολογικού έτους 2023 και επόμενων, καθώς και καθορισμός των δικαιολογητικών εγγράφων που συνυποβάλλονται με αυτή
Α. 1027/2021 (Β΄ 639/17.02.2021)	Τύπος και περιεχόμενο των δηλώσεων φόρου πλοίων πρώτης κατηγορίας του ν. 27/1975 (Α΄ 77), καθώς και τύπος πράξης διοικητικού προσδιορισμού φόρου πλοίων δεύτερης κατηγορίας του ίδιου νόμου για τις περιπτώσεις ναύλωσης γυμνού (bareboat charterer) και χρηματοδοτικής μίσθωσης πλοίου (ship lessee), οι οποίες προστέθηκαν με τον ν. 4646/2019 (Α΄ 201)
Α. 1201/2020 (Β΄ 3860/10.09.2020), όπως ισχύει ¹³⁷	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης απόδοσης τέλους ρυμουλκών και αλιευτικών πλοίων, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 57 του ν. 4646/2019 (Α΄201), καθορισμός των δικαιολογητικών που συνυποβάλλονται με αυτή και κάθε άλλης αναγκαίας λεπτομέρειας για την εφαρμογή των διατάξεων αυτών.
ΠΟΛ. 1022/2017 (Β΄ 492/20.02.2017), όπως ισχύει ¹³⁸	Τύπος και περιεχόμενο των δηλώσεων φόρου πλοίων πρώτης κατηγορίας του ν. 27/1975 (ΦΕΚ Α΄77/22.4.1975) φορολογικών ετών 2017 και μετά, υποβολή αυτών με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου και καθορισμός δικαιολογητικών
ΠΟΛ. 1263/2015 (Β΄ 2793/21.12.2015)	Οδηγίες για την εφαρμογή του άρθρου 26α του Ν. 27/1975 (Α' 77) όπως τέθηκε για πρώτη φορά με τον Νόμο 4336/2015

¹³⁷ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [Α.1192/2021](#)(Β΄ 3869/19.08.2021).

¹³⁸ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [ΠΟΛ. 1099/2017](#)(Β΄ 2382/13.07.2017).

	(ΦΕΚ Α' 94)
ΠΟΛ. 1041/2013 (Β' 550/07.03.2013)	Τύπος και περιεχόμενο της κατά το άρθρο 26 του Ν.27/1975 (Α'77) 'Περί φορολογίας πλοίων, επιβολής εισφοράς προς ανάπτυξη της Εμπορικής Ναυτιλίας, εγκαταστάσεως αλλοδαπών ναυτιλιακών επιχειρήσεων και ρυθμίσεως συναφών θεμάτων', δήλωσης φορολογίας πλοίων με ξένη σημαία, συνυποβαλλόμενα με αυτή δικαιολογητικά έγγραφα και διευκρινήσεις για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 24 του Ν.4110/2013 (Α'17)

Επί της εισφοράς στο ετήσιο εισαγόμενο συνάλλαγμα σε εταιρείες του άρθρου 25 του ν. 27/1975 με βάση τις διατάξεις του άρθρου 43 του ν.4111/2013

Α. 1003/2020 (Β' 28/16.01.2020)	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης εισφοράς επί του ετήσιου συνολικού εισαγόμενου και μετατρεπόμενου σε ευρώ συναλλάγματος και εισαγόμενου ποσού σε ευρώ, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 43 του ν. 4111/2013, όπως ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους με το άρθρο 53 του ν.4607/2019, φορολογικών ετών 2019 και μετά, τρόπος υποβολής και καθορισμός των δικαιολογητικών.
---	---

Επί του φόρου διαμονής (ν. 4389/2016)

ΠΟΛ. 1015/2018 (Β' 308/02.02.2018)	Καθορισμός του τύπου και του περιεχομένου της δήλωσης απόδοσης του φόρου διαμονής, της διαδικασίας επιβολής και απόδοσης αυτού, καθώς και του περιεχομένου, της διαδικασίας και του τρόπου έκδοσης του ειδικού στοιχείου – απόδειξης είσπραξης φόρου διαμονής, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 53 του ν. 4389/2016 (Α'94)
--	---

Επί του φόρου μερισμάτων, καθώς και εκτάκτων αμοιβών και ποσοστών (bonus) επιπλέον των μισθών, με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 43 του ν. 4111/2013

Α. 1223/2019 (Β' 2357/18.06.2019), <i>όπως ισχύει</i> ¹³⁹	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης απόδοσης φόρου μερισμάτων, καθώς και εκτάκτων αμοιβών και ποσοστών (bonus) επιπλέον των μισθών, με βάση
---	---

¹³⁹ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [Α. 1175/2023](#) (Β' 6436/10.11.2023).

	τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 43 του ν. 4111/2013 (Α'18), όπως ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με το άρθρο 53 του ν. 4607/2019 (Α'65), καθορισμός των δικαιολογητικών που συνυποβάλλονται με αυτή και κάθε άλλης αναγκαίας λεπτομέρειας για την εφαρμογή των διατάξεων αυτών
--	--

Επί του φόρου ασφαλιστρών (ν. 3492/2006)

ΠΟΛ. 1245/2015 (Β' 2444/13.11.2015)	Καθορισμός του τύπου και του περιεχομένου της δήλωσης απόδοσης φόρου ασφαλιστρών μετά τις ρυθμίσεις των διατάξεων των περ. α) και β) της παρ. 3 του άρθρου 1 του Ν. 4334/2015 (Α'80)
---	--

Επί του τέλους πλαστικής σακούλας (ν. 2939/2001), πλαστικών προϊόντων (ν. 4736/2020) και τέλους ανακύκλωσης (ν.4819/2021)

Α. 1061/2022 (Β' 2479/20.05.2022)	Καθορισμός του τύπου και του περιεχομένου της δήλωσης απόδοσης του τέλους ανακύκλωσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 80 του ν. 4819/2021 (Α'129) όπως ισχύει, καθώς και κάθε λεπτομέρεια για την επιβολή, είσπραξη και απόδοση του τέλους αυτού
Α. 1251/2021 (Β' 5982/20.12.2021)	Καθορισμός του τύπου και του περιεχομένου της δήλωσης απόδοσης της εισφοράς προστασίας του περιβάλλοντος για τα πλαστικά προϊόντα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 4736/2020 (Α' 200) όπως ισχύει, καθώς και της διαδικασίας επιβολής, είσπραξης και απόδοσης αυτής
ΠΟΛ. 1091/2018 (Β' 1846/22.05.2018)	Καθορισμός του τύπου και του περιεχομένου της δήλωσης απόδοσης του περιβαλλοντικού τέλους πλαστικής σακούλας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6Α του ν. 2939/2001 (Α'179) όπως ισχύει, καθώς και της διαδικασίας επιβολής και απόδοσης αυτού

Επί του τέλους στη συνδρομητική τηλεόραση (ν. 4389/2016)

ΠΟΛ. 1085/2016 (Β' 2167/13.07.2016)	Καθορισμός του τύπου και του περιεχομένου της δήλωσης απόδοσης του τέλους στη συνδρομητική τηλεόραση επί της αξίας κάθε λογαριασμού σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 54 του Ν. 4389/2016 (ΦΕΚ
---	--

	Α' 94), καθώς και της διαδικασίας επιβολής και απόδοσης αυτού
--	---

Επί του τέλους συνδρομητών σταθερής τηλεφωνίας (ν. 4389/2016)

ΠΟΛ. 1184/2016 (Β' 4087/20.12.2016 και Β' 397/13.02.2017)	Καθορισμός του τύπου και του περιεχομένου της δήλωσης απόδοσης του τέλους συνδρομητών σταθερής τηλεφωνίας επί της αξίας κάθε λογαριασμού, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 55 του ν. 4389/2016 (ΦΕΚ Α' 94), καθώς και της διαδικασίας επιβολής και απόδοσης αυτού
---	--

Επί του τέλους συνδρομητών κινητής τηλεφωνίας και του τέλους καρτοκινητής τηλεφωνίας (ν. 2579/1998 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει)

Α. 1260/2021 (Β' 6344/30.12.2021)	Καθορισμός του τύπου και του περιεχομένου της δήλωσης απόδοσης α) του τέλους κινητής τηλεφωνίας και β) του τέλους καρτοκινητής τηλεφωνίας, καθώς και της διαδικασίας και του χρόνου επιβολής, είσπραξης και απόδοσης αυτών, κατόπιν της τροποποίησης του άρθ. 12 του ν. 2579/1998 (Α' 31) με τις διατάξεις του άρθρου πενηκοστού ενάτου του ν. 4839/2021 (Α' 181). Καθορισμός διαδικασίας επιστροφής ή συμψηφισμού ποσού τέλους καρτοκινητής τηλεφωνίας που αποδίδεται λόγω αλλαγής των εφαρμοζόμενων συντελεστών.
---	--

Επί των παρακρατούμενων φόρων

Α. 1204/2020 (Β' 3972/17.09.2020)	Καθορισμός του ηλεκτρονικού τρόπου υποβολής, καθώς και του τύπου και περιεχομένου της δήλωσης απόδοσης του φόρου και της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης του άρθρου 43Α του ν. 4172/2013 που παρακρατούνται στο εισόδημα από αμοιβές πληρωμάτων εμπορικού ναυτικού
Α. 1099/2019 (Β' 949/20.03.2019), όπως ισχύει ¹⁴⁰	Καθορισμός του ηλεκτρονικού τρόπου υποβολής, καθώς και του τύπου και περιεχομένου της δήλωσης απόδοσης του φόρου και της ειδικής εισφοράς

¹⁴⁰ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις [Α. 1185/2019](#) (Β' 1591/09.05.2019), την [Α. 1038/2020](#) (Β' 888/17.03.2020) και την [Α. 1261/2020](#) (Β' 5433/09.12.2020), όπως ισχύει μετά την τροποποίησή της με την [Α. 1026/2021](#) (Β' 553/10.02.2021). Σύμφωνα με την [Α. 1176/2019](#) (Β' 1509/06.05.2019), αναστέλλεται η εφαρμογή της παρούσας για τις αμοιβές των πληρωμάτων των εμπορικών πλοίων μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2019, ενώ με την [Α. 1049/2020](#) (Β' 996/24.03.2020) παρατείνεται η ισχύς της αναστολής εφαρμογής μέχρι 31 Αυγούστου 2020.

	αλληλεγγύης του άρθρου 43Α του ν. 4172/2013 που παρακρατούνται στο εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις
Α. 1100/2019 (Β' 1098/03.04.2019)	Καθορισμός του ηλεκτρονικού τρόπου υποβολής, καθώς και του τύπου και περιεχομένου της δήλωσης απόδοσης του παρακρατούμενου φόρου στα εισοδήματα από μερίσματα, τόκους και δικαιώματα με βάση τις διατάξεις του άρθρου 64 του ν. 4172/2013
Α. 1101/2019 (Β' 948/20.03.2019), <i>όπως ισχύει¹⁴¹</i>	Καθορισμός του ηλεκτρονικού τρόπου υποβολής, καθώς και του τύπου και περιεχομένου της δήλωσης απόδοσης του παρακρατούμενου φόρου, σύμφωνα με τις διατάξεις, της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 64 και των περιπτώσεων α' και γ' της παραγράφου 5 του άρθρου 69 του ν. 4172/2013
ΠΟΛ. 1073/2014 (Β' 746/26.03/2014)	Τύπος και περιεχόμενο της Οριστικής Δήλωσης Απόδοσης Φόρου Μισθωτών Υπηρεσιών (Φ.Μ.Υ. – Έντυπο Ε12-Φ-01.015Α) από αμοιβές που καταβλήθηκαν σε αξιωματικούς και μέλη κατώτερου πληρώματος πλοίου
ΠΟΛ. 1048/2014 (Β' 417/20.02.2014)	Τρόπος υποβολής της δήλωσης και απόδοσης του φόρου που παρακρατείται στις αμοιβές για τεχνικές υπηρεσίες, αμοιβές διοίκησης, αμοιβές για συμβουλευτικές υπηρεσίες και άλλες αμοιβές για παρόμοιες υπηρεσίες σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης δ' παραγράφου 1 του άρθρου 64 του ν. 4172/2013
ΠΟΛ. 1046/2014 (Β' 369/17.02.2014)	Τύπος και περιεχόμενο της Οριστικής Δήλωσης Απόδοσης Φόρου Μισθωτών Υπηρεσιών (Φ.Μ.Υ. - Έντυπο Ε7-Φ-01.015), της Οριστικής Δήλωσης Αμοιβών από Ελευθέρια Επαγγέλματα (Έντυπο Ε20/TAXIS) και της Οριστικής Δήλωσης Εισοδημάτων από Εμπορικές Επιχειρήσεις (Έντυπο Ε21/TAXIS) καθώς και υποχρέωση υποβολής τους και απόδοσης του φόρου Μισθωτών Υπηρεσιών, με την χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας ή με μαγνητικό μέσο στην Δ.Ο.Υ., κατά περίπτωση

¹⁴¹ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με [Α. 1185/2019](#) (Β' 1591/09.05.2019) και [Α. 1289/2019](#) (Β' 3275/27.08.2019).

ΠΟΛ. 1031/2014 (Β' 261/07.02.2014) ¹⁴²	Χρόνος και τρόπος απόδοσης του προκαταβλητέου φόρου που υπολογίζεται επί των δικηγορικών αμοιβών καθώς και της παρακράτησης φόρου επί των μερισμάτων που καταβάλλονται από τους οικείους δικηγορικούς συλλόγους, κατ' εφαρμογή των διατάξεων των περιπτώσεων α και γ της παραγράφου 5 και της παραγράφου 6 του άρθρου 69 του Ν. 4172/2013 (ΦΕΚ 167 Α')
ΠΟΛ. 1028/2014 (Β' 245/06.02.2014)	Παρακράτηση φόρου από τους φορείς γενικής κυβέρνησης, κατά την προμήθεια κάθε είδους αγαθών ή παροχής υπηρεσιών, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 64 του ν.4172/2013 καθώς και χρόνος και τρόπος απόδοσής του
ΠΟΛ. 1027/2014 (Β' 211/04.02.2014)	Παρακράτηση φόρου στα εισοδήματα εργοληπτών κατασκευής κάθε είδους τεχνικών έργων και ενοικιαστών δημοσίων, δημοτικών και κοινοτικών ή λιμενικών προσόδων σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης δ' παραγράφου 1 του άρθρου 64 του ν. 4172/2013 καθώς και χρόνος και τρόπος απόδοσής του
ΠΟΛ. 1014/2014 (Β' 48/15.01.2014)	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης απόδοσης του παρακρατούμενου φόρου 15% επί της υπεραξίας από μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας του άρθρου 41 του ν. 4172/2013 και καθορισμός του τρόπου υποβολής της δήλωσης και απόδοσης του φόρου
ΠΟΛ. 1012/2014 (Β' 8/08.01.2014)	Καθορισμός του χρόνου υποβολής της δήλωσης απόδοσης του φόρου που παρακρατείται με βάση τις διατάξεις του άρθρου 64 του ν. 4172/2013
ΠΟΛ. 1011/2014 (Β' 8/08.01.2014) ¹⁴³ ,	Καθορισμός του τρόπου υποβολής, καθώς και του τύπου και περιεχομένου της δήλωσης απόδοσης του παρακρατούμενου φόρου στα εισοδήματα από μερίσματα, τόκους και δικαιώματα με βάση τις διατάξεις του άρθρου 64 του ν. 4172/2013

Επί του ειδικού φόρου τηλεοπτικών διαφημίσεων

ΠΟΛ. 1271/2013 (Β' 3364/31.12.2013),	Καθορισμός της διαδικασίας απόδοσης
--	-------------------------------------

¹⁴² Η ως άνω απόφαση καταργήθηκε με την [Α. 1101/2019](#) (Β' 948/20.3.2019).

¹⁴³ Η ως άνω απόφαση καταργήθηκε με την [Α. 1100/2019](#) (Β' 951/20.03.2019).

<i>όπως ισχύει</i> ¹⁴⁴	του ειδικού φόρου τηλεοπτικών διαφημίσεων καθώς και του τύπου και περιεχομένου της δήλωσης
-----------------------------------	--

Επί του Ειδικού Φόρου επί των ακινήτων (Ε.Φ.Α.)

ΠΟΛ. 1059/2017 (Β' 1325/19.04.2017)	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης ειδικού φόρου επί των ακινήτων και διαδικασία υποβολής αυτής
ΠΟΛ. 1053/2016 (Β' 1329/11.05.2016)	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης ειδικού φόρου επί των ακινήτων έτους 2016 και διαδικασία υποβολής αυτής
ΠΟΛ. 1096/2015 (Β' 772/04.05.2015)	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης ειδικού φόρου επί των ακινήτων έτους 2015 και διαδικασία υποβολής αυτής
ΠΟΛ. 1147/2014 (Β' 1357/28.05.2014)	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης ειδικού φόρου επί των ακινήτων έτους 2014 και διαδικασία υποβολής αυτής
ΠΟΛ. 1025/2014 (Β' 211/04.02.2014)	Προκαταβολή φόρου στις αμοιβές αρχιτεκτόνων και μηχανικών σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 69 του ν.4172/2013 καθώς και τρόπος απόδοσης

Επί του φόρου κατά την έξοδο

Α. 1231/2020 (Β' 4735/26.10.2020)	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης φόρου κατά την έξοδο και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου 66Α του ν.4172/2013
---	---

Επί της προσωρινής συνεισφοράς αλληλεγγύης

Α. 1069/2023 (Β' 328518.5.2023), <i>όπως ισχύει</i> ¹⁴⁵	Καθορισμός του τύπου και περιεχομένου της δήλωσης Προσωρινής Συνεισφοράς Αλληλεγγύης (Π.Σ.Α.) του άρθρου 114 του ν. 5007/2022 (Α' 241), καθώς και κάθε διαδικαστικής λεπτομέρειας για τον προσδιορισμό και την είσπραξη της συνεισφοράς αυτής
---	---

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Ε. 2052/21.7.2022	Παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 146 του ν. 4808/2021 (Α' 101) σχετικά με την
-----------------------------------	---

¹⁴⁴ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις [ΠΟΛ. 1016/2015](#) (Β' 115/21.01.2015) και [ΠΟΛ. 1180/2015](#) (Β' 1836/25.08.2015).

¹⁴⁵ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την Α. 1117/2023 (Β' 5234/29.8.2023).

	προσαύξηση ποσών φόρου και εισφορών πλοίων πρώτης κατηγορίας του ν. 27/1975 (Α΄ 77), με αναπροσαρμογή των συντελεστών φόρου και εισφοράς αυτών για την πενταετία 2021 έως και 2025, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με τις διατάξεις του άρθρου 52 του ν. 4955/2022 (Α΄139)
--	--

ΑΡΘΡΟ 32**Διοικητικός προσδιορισμός φόρου
ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ**

Επί του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων (ν. 4172/2013), τέλους επιτηδεύματος φυσικών προσώπων (άρθρο 31 ν. 3986/2011), ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης φυσικών προσώπων (άρθρο 29 ν. 3986/2011 και άρθρο 43Α ν. 4172/2013) και φόρου πολυτελούς διαβίωσης (άρθρο 44 ν. 4111/2013)

Α. 1042/2023 (Β΄ 2121/31.03.2023)	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων φορολογικού έτους 2022, των λοιπών εντύπων και των δικαιολογητικών εγγράφων που συνυποβάλλονται με αυτή. Τύπος και περιεχόμενο της πράξης διοικητικού/διορθωτικού προσδιορισμού φόρου φορολογικών ετών 2022 και εφεξής
Α. 1039/2023 (Β΄ 2010/29.03.2023)	Τύπος και περιεχόμενο της «ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΠΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ» - Έντυπο Ε3
Α. 1032/2022 (Β΄ 1140/14.03.2022)	Τύπος και περιεχόμενο της «ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΠΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ» - Έντυπο Ε3
Α. 1034/2022 (Β΄ 167/09.03.2022), όπως ισχύει ¹⁴⁶	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων φορολογικού έτους 2021, των λοιπών εντύπων και των δικαιολογητικών εγγράφων που συνυποβάλλονται με αυτή. Τύπος και περιεχόμενο της πράξης διοικητικού/διορθωτικού προσδιορισμού φόρου φορολογικών ετών 2021 και εφεξής για φορολογούμενους που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 5B του ν. 4172/2013 (Α΄167)

¹⁴⁶ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις [Α. 1042/2022](#) (Β΄ 1515/30.03.2022) και [Α. 1111/2022](#) (Β΄ 4353/17.08.2022).

Α. 1118/2021 (Β΄ 2226/27.05.2021 και διορθώσεις σφαλμάτων Β΄ 2437/07.06.2021)	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων φορολογικού έτους 2020, των λοιπών εντύπων και των δικαιολογητικών εγγράφων που συνυποβάλλονται με αυτή
Α. 1112/2021 (Β΄ 2110/21.05.2021)	Τύπος και περιεχόμενο της «ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΠΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ» - Έντυπο Ε3
Α. 1087/2021 (Β΄ 1691/26.04.2021) <i>όπως ισχύει¹⁴⁷</i>	Διαδικασία και προϋποθέσεις υπαγωγής στις διατάξεις του άρθρου 5Γ του ν. 4172/2013 (Α΄ 167), περί ειδικού τρόπου φορολόγησης εισοδήματος από μισθωτή εργασία και επιχειρηματική δραστηριότητα που προκύπτει στην ημεδαπή, φυσικών προσώπων που μεταφέρουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα
Α. 1217/2020 (Β΄ 4215/29.09.2020)	Διαδικασία και προϋποθέσεις υπαγωγής στις διατάξεις του άρθρου 5Β του ν. 4172/2013, περί εναλλακτικής φορολόγησης εισοδήματος φυσικών προσώπων, δικαιούχων εισοδήματος από συντάξεις που προκύπτουν στην αλλοδαπή, τα οποία μεταφέρουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα
Α. 1186/2020 (Β΄ 3327/07.08.2020)	Μείωση προκαταβολής φόρου εισοδήματος φορολογικού έτους 2019
Α. 1169/2020 (Β΄ 3008/20.07.2020)	Ειδικότερα θέματα για την εφαρμογή της παρ. 53α του άρθρου 72 του ν. 4174/2013 σχετικά με την ακύρωση/τροποποίηση πράξεων διοικητικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος και πράξεων επιβολής προστίμου που εκδόθηκαν εντός του 2019 βάσει της παρ.2 του άρθρου 32 του ν. 4174/2013
Α. 1130/2020 (Β΄ 2335/15.06.2020)	Τύπος και Περιεχόμενο της Πράξης Διοικητικού Προσδιορισμού Φόρου του άρθρου 5Α του ν. 4172 περί εναλλακτικής φορολόγησης εισοδήματος που προκύπτει στην αλλοδαπή φυσικών προσώπων που μεταφέρουν τη φορολογική του κατοικία στην Ελλάδα
Α. 1070/2020 (Β΄ 1267/09.04.2020)	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων φορολογικού έτους 2019, των λοιπών εντύπων και των δικαιολογητικών

¹⁴⁷ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [Α. 1089/2022](#) (Β΄ 3594/08.07.2022).

	εγγράφων που συνυποβάλλονται με αυτή
Α. 1020/2020 (Β' 397/10.02.2020)	Τύπος και περιεχόμενο της «ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΠΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ» - Έντυπο Ε3
Α. 1041/2019 (Β' 353/11.02.2019), <i>όπως ισχύει</i> ¹⁴⁸	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων, φορολογικού έτους 2018, των λοιπών εντύπων και των δικαιολογητικών εγγράφων που συνυποβάλλονται με αυτή
Α. 1034/2019 (Β' 175/31.01.2019)	Τύπος και περιεχόμενο της «ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΠΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ»-Έντυπο Ε3
ΠΟΛ. 1068/2018 (Β' 1319/17.04.2018)	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων, φορολογικού έτους 2017, των λοιπών εντύπων και των δικαιολογητικών εγγράφων που συνυποβάλλονται με αυτή
ΠΟΛ. 1044/2018 (Β' 880/13.03.2018)	Τύπος και περιεχόμενο της «ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΠΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ»-Έντυπο Ε3
ΠΟΛ. 1034/2017 (Β' 759/09.03.2017)	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων, φορολογικού έτους 2016, των λοιπών εντύπων και των δικαιολογητικών εγγράφων που υποβάλλονται με αυτή
ΠΟΛ. 1041/2016 (Β' 926/05.04.2016), <i>όπως ισχύει</i> ¹⁴⁹	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων, φορολογικού έτους 2015, των λοιπών εντύπων και των δικαιολογητικών εγγράφων που υποβάλλονται με αυτή
ΠΟΛ. 1101/2015 (Β' 843/14.05.2015)	Τύπος και περιεχόμενο της πράξης διοικητικού προσδιορισμού του τέλους επιτηδεύματος οικονομικού έτους 2013 σε νομικά πρόσωπα και λοιπά θέματα για την επιβολή και την είσπραξη του
ΠΟΛ. 1088/2015 (Β' 763/30.04.2015), <i>όπως ισχύει</i> ¹⁵⁰	1. Υποβολή δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων φορολογικού έτους 2014, με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου και καταβολή του φόρου. 2. Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων, φορολογικού έτους

¹⁴⁸ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [Α. 1201/2019](#) (Β' 1861/24.05.2019).

¹⁴⁹ Η ως άνω απόφαση συμπληρώθηκε με την [ΠΟΛ. 1096/2016](#) (Β' 2043/05.07.2016).

¹⁵⁰ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [ΠΟΛ. 1132/2015](#) (Β' 1407/08.07.2015).

	2014, των λοιπών εντύπων και των δικαιολογητικών εγγράφων που υποβάλλονται με αυτή
ΠΟΛ. 1146/2014 (Β' 1369/29.05.2014)	1. Υποβολή δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων οικονομικού έτους 2014, με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου και καταβολή του φόρου. 2. Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων, οικονομικού έτους 2014, των λοιπών εντύπων και των δικαιολογητικών εγγράφων που υποβάλλονται με αυτή. 3. Τύπος της πράξης διοικητικού προσδιορισμού του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης, του τέλους επιτηδεύματος και του φόρου πολυτελούς διαβίωσης, η οποία εκδίδεται με βάση τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων, που υποβάλλονται μετά την 1.1.2014
ΠΟΛ. 1051/2014 (Β' 635/13.03.2014) ¹⁵¹	1. Υποβολή δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων οικονομικού έτους 2014, με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου και καταβολή του φόρου. 2. Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων, οικονομικού έτους 2014, των λοιπών εντύπων και των δικαιολογητικών εγγράφων που υποβάλλονται με αυτή. 3. Τύπος της πράξης διοικητικού προσδιορισμού του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης, του τέλους επιτηδεύματος και του φόρου πολυτελούς διαβίωσης, η οποία εκδίδεται με βάση τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων, που υποβάλλονται μετά την 1.1.2014

Επί του ενιαίου φόρου ιδιοκτησίας ακινήτων (ν. 4223/2013)

Α. 1058/2023 (Β' 2844/27.04/2023)	Διαδικασία για τη χορήγηση της έκπτωσης των παρ. 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 4223/2013 (Α'287), κατά την
---	--

¹⁵¹ Η ως άνω απόφαση έπαυε να ισχύει από τη δημοσίευση της ΠΟΛ. [1146/2014](#) (Β' 1369/29.05.2014), που εκδόθηκε για το ίδιο φορολογικό έτος.

	υποβολή δηλώσεων Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) έτους 2023
Α. 1056/2022 (Β' 2237/06.05.2022)	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) - πράξης προσδιορισμού φόρου έτους 2022 και επομένων
Α. 1217/2021 (Β' 4316/17.09.2021)	Καθορισμός της διαδικασίας χορήγησης των απαλλαγών από τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝΦΙΑ) για τα ακίνητα που υπέστησαν ζημιές από τις πυρκαγιές που εκδηλώθηκαν σε περιοχές της Ελληνικής Επικράτειας από την 1η Μαΐου 2021 έως και τη 2α Σεπτεμβρίου 2021
Α. 1278/2019 (Β' 3007/23.07.2019 και 3129/06.08.2019), <i>όπως ισχύει</i> ¹⁵²	Χορήγηση εκπτώσεων, μειώσεων και αναστολής πληρωμής στον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) - Τροποποίηση, συμπλήρωση και κωδικοποίηση της ΠΟΛ. 1212/2015 απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. (Β' 2120). Χορήγηση εκπτώσεων, μειώσεων και αναστολής πληρωμής στον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων (Ε.Ν.Φ.Ι.Α.)
ΠΟΛ. 1176/2018 (Β' 4294/27.09.2018), <i>όπως ισχύει</i> ¹⁵³	Καθορισμός της διαδικασίας και των δικαιολογητικών για τη χορήγηση των απαλλαγών που ορίζονται στην παράγραφο 7 του άρθρου 3 του ν. 4223/2013 (Α' 287) για ακίνητα που υπέστησαν ζημιές από τις πυρκαγιές σε περιοχές της Αττικής της 23ης και 24ης Ιουλίου 2018
ΠΟΛ. 1171/2018 (Β' 1319/12.09.2018)	Καθορισμός της διαδικασίας και των δικαιολογητικών για τη χορήγηση των απαλλαγών που ορίζονται στις παραγράφους 6 και 7 του άρθρου 3 του ν. 4223/2013 (Α' 287)
ΠΟΛ. 1151/2018 (Β' 3225/07.08.2018)	Καθορισμός της διαδικασίας και των δικαιολογητικών για τη χορήγηση της απαλλαγής που ορίζεται στην παράγραφο 6 του άρθρου 3 του ν. 4223/2013 (Α' 287), για κτίσματα μετά του αναλογούντος σε αυτά οικοπέδου, τα

¹⁵² Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις [Α. 1058/2022](#) (Β' 2240/06.05.2022) και [Α. 1057/2023](#) (Β' 2844/27.04.2023).

¹⁵³ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις [Α. 1194/2019](#) (Β' 1910/28.05.2019) και [Α. 1202/2020](#) (Β' 3907/14.09.2020).

	οποία βρίσκονται σε περιοχές που έχουν κηρυχθεί σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας λόγω σεισμού, πυρκαγιάς ή πλημμύρας και έχουν αποδεδειγμένα ολοσχερώς καταστραφεί ή υποστεί λειτουργικές ζημιές που τα καθιστούν μη κατοικήσιμα
ΠΟΛ. 1123/2016 (Β' 2629/24.08.2016)	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝΦΙΑ) - πράξης προσδιορισμού φόρου έτους 2016 και επομένων
ΠΟΛ. 1216/2015 (Β' 2143/06.10.2015)	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης – πράξης διοικητικού προσδιορισμού Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝΦΙΑ) έτους 2015 και επομένων
ΠΟΛ. 1212/2015 (Β' 2120/01.10.2015), <i>όπως ισχύει</i> ¹⁵⁴	Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.): Διαδικασία χορήγησης εκπτώσεων, μειώσεων και αναστολής πληρωμής
ΠΟΛ. 1163/2015 (Β' 1711/17.08.2015), <i>όπως ισχύει</i> ¹⁵⁵	Διαδικασία διορθώσεων και χορήγηση απαλλαγών από τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων, καθορισμός του αρμόδιου οργάνου
ΠΟΛ. 1250/2014 (Β' 3411/19.12.2014)	Διαδικασία χορήγησης αναστολής πληρωμής του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) του έτους 2014 σε νομικά πρόσωπα
ΠΟΛ. 1232/2014 (Β' 2832/22.10.2014)	Διαδικασία χορήγησης μείωσης του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) σε φυσικά πρόσωπα για κύριους χώρους κενών και μη ηλεκτροδοτούμενων κατοικιών και επαγγελματικών στεγών
ΠΟΛ. 1231/2014 (Β' 2832/22.10.2014)	Διαδικασία χορήγησης εκπτώσεων επί του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) σε φυσικά πρόσωπα έτους 2014
ΠΟΛ. 1185/2014 (Β' 2074/30.07.2014)	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης – πράξης διοικητικού προσδιορισμού Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝΦΙΑ) έτους 2014
ΠΟΛ. 1184/2014 (Β' 2074/30.07.2014),	Μηχανογραφική διαχείριση των

¹⁵⁴ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις [ΠΟΛ. 1081/2016](#) (Β' 2163/13.07.2016) και [ΠΟΛ. 1122/2017](#) (Β' 2758/08.08.2017). Τροποποιήθηκε, συμπληρώθηκε και κωδικοποιήθηκε με την [Α. 1278/2019](#) (Β' 3007/23.07.2019 και Β' 3129/06.08.2019).

¹⁵⁵ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε επανειλημμένως με τις [ΠΟΛ. 1200/2017](#) (Β' 4429/15.12.2017), [ΠΟΛ. 1073/2016](#) (Β' 1653/09.06.2016), [ΠΟΛ. 1003/2016](#) (Β' 3/07.01.2016), [ΠΟΛ. 1251/2015](#) (Β' 2530/24.11.2015), [ΠΟΛ. 1003/2016](#) (Β' 3/07.01.2016), [ΠΟΛ. 1073/2016](#) (Β' 1653/09.06.2016), [ΠΟΛ. 1200/2017](#) (Β' 4429/15.12.2017 και 4726/29.12.2017). Τέλος με την [Α. 1272/2019](#) (Β' 2936/12.07.2019) η [ΠΟΛ. 1163/2015](#) τροποποιήθηκε και κωδικοποιήθηκε.

<i>όπως ισχύει</i> ¹⁵⁶	δηλώσεων στοιχείων ακινήτων (Ε9) για τον υπολογισμό του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων
-----------------------------------	--

Επί του φόρου Ακίνητης Περιουσίας (ν. 3842/2010)

ΠΟΛ. 1240/2014 (Β' 3087/17.11.2014)	Τύπος και περιεχόμενο δήλωσης – πράξης διοικητικού προσδιορισμού φόρου ακίνητης περιουσίας ετών 2010 έως και 2013
---	---

Επί του φόρου μεταβίβασης ακινήτων (ν. 1587/1950)

Α. 1110/2022 (Β' 4334/16.08.2022), <i>όπως ισχύει</i> ¹⁵⁷	Ηλεκτρονική υποβολή δήλωσης φόρου μεταβίβασης ακινήτων- «Δήλωση Φ.Μ.Α.»
Α. 1031/2021 (Β' 839/03.03.2021), <i>όπως ισχύει</i> ¹⁵⁸	Ηλεκτρονική δήλωση φορολογίας μεταβίβασης ακινήτων- «Δήλωση Φ.Μ.Α.»
Α. 1149/2021 (Β' 2825/30.06.2021)	Ρύθμιση θεμάτων για την εφαρμογή της Α. 1031/2021 σχετικά με την ηλεκτρονική δήλωση φορολογίας μεταβίβασης ακινήτων Δήλωση Φ.Μ.Α.
ΠΟΛ. 1053/2006 (Β' 385/29.03.2006)- ΑΥΟ 1031379/178/35/0014	Τύπος, περιεχόμενο, τρόπος, χρόνος και διαδικασία υποβολής της δήλωσης για τη μεταβίβαση ακινήτου

Επί της φορολογίας κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών (ν. 2961/2001)

Α. 1184/2023 (Β' 6665/27.11.2023)	Ηλεκτρονική υποβολή δήλωσης φόρου κληρονομιάς μέσω Δ.Ο.Υ. -«Δήλωση φόρου κληρονομιάς μέσω Δ.Ο.Υ.»- και καθορισμός των δικαιολογητικών των δηλώσεων φόρου κληρονομιάς
Α. 1162/2022 (Β' 5870/17.11.2022), <i>όπως ισχύει</i> ¹⁵⁹	Ψηφιακή υποβολή δήλωσης φόρου δωρεάς/γονικής παροχής κινητών και χρημάτων χωρίς συμβόλαιο, καθορισμός των δικαιολογητικών των δηλώσεων φόρου δωρεάς/γονικής παροχής κινητών και χρημάτων -“Δήλωση φόρου δωρεάς/γονικής παροχής κινητών και χρημάτων χωρίς συμβόλαιο μέσω της εφαρμογής myPROPERTY”
Α. 1151/2022 (Β' 5603/31.10.2022),	Ηλεκτρονική υποβολή δήλωσης φόρου

¹⁵⁶ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [ΠΟΛ. 1082/2016](#) (Β' 1928/29.06.2016) και [Α. 1019/2022](#) (Β' 539/09.02.2022).

¹⁵⁷ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [Α. 1065/2023](#) (Β' 3193/15.05.2023).

¹⁵⁸ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [Α. 1149/2021](#) (Β' 2825/30.06.2021).

¹⁵⁹ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με την [Α. 1066/2023](#) (Β' 3194/15.05.2023).

όπως ισχύει ¹⁶⁰	κληρονομιάς κινητών και ακινήτων εντός αντικειμενικού συστήματος (ΑΠΑΑ) - “Δήλωση κληρονομιάς μέσω της εφαρμογής my PROPERTY”
Α. 1249/2021 (Β΄ 5779/10.12.2021), όπως ισχύει ¹⁶¹	Ηλεκτρονική υποβολή δήλωσης φόρου δωρεών, γονικών παροχών «Δήλωση δωρεάς/Γονικής Παροχής»
ΠΟΛ. 1215/2014 (Β΄ 2739/14.10.2014 ¹⁶²)	Τύπος και περιεχόμενο της πράξης διοικητικού προσδιορισμού φόρου κληρονομιάς, δωρεάς, γονικής παροχής και προίκας

Επί του φόρου προστιθέμενης αξίας ακινήτων (ν. 2859/2000)

ΠΟΛ. 1040/2015 (Β΄ 215/10.02.2015)	Τρόπος υποβολής της δήλωσης ΦΠΑ για πράξεις που διενεργήθηκαν το έτος 2014 από αγρότες φυσικά πρόσωπα
ΑΥΟ 1031382/1116/ΔΕ-Α/ ΠΟΛ. 1054/2006 (Β΄ 385/29.03.2006)	Έλεγχος ειδικής δήλωσης ΦΠΑ μεταβίβασης ακινήτων

Επί του φόρου πλοίων με ελληνική και ξένη σημαία (ν. 27/1975)

Α. 1102/2023 (Β΄ 4650/20.07.2023)	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης φόρου πλοίων δεύτερης κατηγορίας του ν. 27/1975 (Α΄ 77) φορολογικού έτους 2023 και επόμενων, καθώς και καθορισμός των δικαιολογητικών εγγράφων που συνυποβάλλονται με αυτή
Α. 1073/2022 (Β΄ 3021/17.06.2022)	Τύπος και περιεχόμενο της πράξης διοικητικού προσδιορισμού του ελλείμματος της Νέας Οικειοθελούς Παροχής κατά το ΆΡΘΡΟ 7ο του Νέου Συνυποσχετικού, το οποίο κυρώθηκε με το άρθρο 56 του ν. 4607/2019 (Α΄ 65), με βάση τις διατάξεις του άρθρου 56Α του ίδιου νόμου
Α. 1027/2021 (Β΄ 639/17.02.2021)	Τύπος και περιεχόμενο των δηλώσεων φόρου πλοίων πρώτης κατηγορίας του ν. 27/1975 (Α΄ 77), καθώς και τύπος πράξης διοικητικού προσδιορισμού φόρου πλοίων δεύτερης κατηγορίας του ίδιου νόμου για τις περιπτώσεις ναύλωσης γυμνού (bareboat charterer) και χρηματοδοτικής μίσθωσης πλοίου (ship lessee), οι οποίες προστέθηκαν με τον ν. 4646/2019 (Α΄ 201)

¹⁶⁰ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με την [Α. 1066/2023](#) (Β΄ 3194/15.05.2023).

¹⁶¹ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με την [Α. 1066/2023](#) (Β΄ 3194/15.05.2023).

¹⁶² Η ως άνω απόφαση δεν ισχύει μετά την έκδοση των [Α. 1162/2022](#) (Β΄ 5870), [Α. 1151/2022](#) (Β΄ 5603) και [Α. 1249/2021](#)(Β΄ 5779).

Α. 1093/2020 (Β' 1742/07.05.2020), <i>όπως ισχύει</i> ¹⁶³	Τύπος πράξης διοικητικού προσδιορισμού φόρου πλοίων δεύτερης κατηγορίας του ν. 27/1975, που αφορά την εκμετάλλευση πλοίων από 1-1-2020 και μετά
---	---

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Επί του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων

Ε. 2150/21.07.2021	Διευκρινίσεις ως προς τη διαδικασία υπαγωγής στις διατάξεις του άρθρου 5Α του ν. 4172/2013, περί εναλλακτικής φορολόγησης εισοδήματος που προκύπτει στην αλλοδαπή φυσικών προσώπων που μεταφέρουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα
Ε. 2162/13.10.2020	Έκδοση πράξεων διοικητικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 2 και 3 του άρθρου 32 ΚΦΔ

Επί του φόρου πλοίων με ελληνική και ξένη σημαία (ν. 27/1975)

Ε. 2080/10.11.2022	Παροχή οδηγιών για τον επιμερισμό του ελλείμματος της Νέας Οικειοθελούς Παροχής, που εξετάζεται ανά διετία, στα υπόχρεα νομικά πρόσωπα, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 56 του ν. 4607/2019 (Α'65), καθώς και για την βεβαίωση και είσπραξη του με βάση τις διατάξεις του άρθρου 56Α του ίδιου νόμου
Ε. 2189/06.10.2021	Παροχή οδηγιών αναφορικά με την φορολόγηση κοινοπραξιών από πλοιοκτήτριες εταιρείες ρυμουλκών πλοίων μετά και την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 57 του ν. 4646/2019 (Α'201) περί προσδιορισμού και καταβολής τέλους ρυμουλκών και αλιευτικών πλοίων - Λοιπά θέματα σχετικά με τη φορολόγηση των κοινοπραξιών αυτών
Ε. 2160/05.08.2021	Προσδιορισμός φόρου και εισφοράς σε περίπτωση χορήγησης πιστοποιητικού αργίας για επαγγελματικά πλοία αναψυχής και τουριστικά ημερόπλοια του ν.4256/2014 (Α'92) για το χρονικό διάστημα κατά το οποίο επιβλήθηκαν

¹⁶³ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [Α. 1174/2021](#) (Β' 3705/11.08.2021).

	μέτρα απαγόρευσης της επαγγελματικής τους δραστηριότητας λόγω covid-19
E. 2154/23.07. 2021	Παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων της περ. στ' της παρ. 2 του άρθρου 12 του ν. 27/1975 (Α'77) όπως τροποποιήθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 147 του ν.4808/2021 (Α'101) περί υπολογισμού φόρου των ιδιωτικών πλοίων αναψυχής. Υποβολή των δηλώσεων φόρου μεταβίβασης ακινήτων με τη χρήση της ηλεκτρονικής εφαρμογής (myproperty).
E. 2054/22.04.2020	Παροχή οδηγιών για την ορθή βεβαίωση του φόρου πλοίων δεύτερης κατηγορίας του ν.27/1975, μετά την τροποποίηση των διατάξεων των άρθρων 12 και 17 του νόμου αυτού, καθώς και των διατάξεων των παρ. 1 και 2 του άρθρου 41 του ν.3182/2003 με το άρθρο 58 του ν.4646/2019

Επί του ενιαίου φόρου ιδιοκτησίας ακινήτων (ν. 4223/2013) και επί της φορολογίας κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών (ν. 2961/2001)

E. 2055/10.03.2021	Επανυπολογισμός των φόρων κατοχής και μεταβίβασης με οποιαδήποτε αιτία ακινήτων που βρίσκονται σε περιοχές στις οποίες αναπροσαρμόστηκαν οι τιμές με την 102353/2020 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών
------------------------------------	---

ΑΡΘΡΟ 33

Εκτιμώμενος προσδιορισμός φόρου ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Επί του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων (ν. 4172/2013), τέλους επιτηδεύματος φυσικών προσώπων (άρθρο 31 ν. 3986/2011), ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης φυσικών προσώπων (άρθρο 29 ν. 3986/2011 και άρθρο 43Α ν. 4172/2013) και φόρου πολυτελούς διαβίωσης (άρθρο 44 ν. 4111/2013)

A. 1178/2021 (B' 3717/12.08.2021)	Έκδοση πράξεων εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης, τέλους επιτηδεύματος και φόρου πολυτελούς διαβίωσης για τα φορολογικά έτη 2015 και επόμενα
A. 1229/2020 (B' 4684/23.10.2020)	Τύπος και περιεχόμενο της πράξης εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης, τέλους επιτηδεύματος και φόρου πολυτελούς διαβίωσης

Επί του φόρου ιδιοκτησίας ακινήτων (ν. 4223/2013)

Α. 1176/2021 (Β' 3706/11.08.2021)	Έκδοση πράξης εκτιμώμενου προσδιορισμού του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) νομικών προσώπων και οντοτήτων
Α. 1262/2020 (Β' 4182/18.11.2019)	Έκδοση πράξης εκτιμώμενου προσδιορισμού του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) νομικών προσώπων και οντοτήτων για το έτος 2015.
Α. 1419/2019 (Β' 4182/18.11.2019)	Τύπος και περιεχόμενο της πράξης εκτιμώμενου προσδιορισμού του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) νομικών προσώπων και οντοτήτων

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Επί του φόρου ιδιοκτησίας ακινήτων (ν. 4223/2013)

Ε. 2007/03.02.2023	Διαγραφή ΕΝΦΙΑ που έχει επιβληθεί σε βάρος φυσικών προσώπων που έχουν αποβιώσει, καθώς και σε Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού που συνενώθηκαν σε δήμους του προγράμματος «Καλλικράτη» του ν. 3852/2010 (Α'87) και καταργήθηκαν
------------------------------------	---

ΑΡΘΡΟ 34**Διορθωτικός προσδιορισμός φόρου
ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ
ΓΕΝΙΚΕΣ**

ΔΕΛ Α 1044111/2014 (Β' 759/27.03.2014)	Τύπος οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού
ΔΕΛ Α 1009902/2014 (Β' 152/29.01.2014)	Τύπος των πράξεων προσδιορισμού του φόρου

ΕΙΔΙΚΕΣ

Επί του φόρου εισοδήματος

Α. 1042/2023 (Β' 2121/31.03.2023)	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων φορολογικού έτους 2022, των λοιπών εντύπων και των δικαιολογητικών εγγράφων που συνυποβάλλονται με αυτή. Τύπος και περιεχόμενο της πράξης διοικητικού/διορθωτικού προσδιορισμού φόρου φορολογικών ετών 2022 και
---	---

	εφεξής
Α. 1034/2022 (Β' 167/09.03.2022), <i>όπως ισχύει</i> ¹⁶⁴	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων φορολογικού έτους 2021, των λοιπών εντύπων και των δικαιολογητικών εγγράφων που συνυποβάλλονται με αυτή. Τύπος και περιεχόμενο της πράξης διοικητικού/διορθωτικού προσδιορισμού φόρου φορολογικών ετών 2021 και εφεξής για φορολογούμενους που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 5B του ν. 4172/2013 (Α' 167)
ΠΟΛ. 1198/2017 (Β' 4385/13.12.2017 και 4726/29.12.2017)	Τύπος Οριστικής Πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος και πράξης επιβολής προστίμου (για νομικά πρόσωπα νομικές οντότητες) που αφορούν φορολογικά έτη που αρχίζουν από 1.1.2014 και μετά
ΠΟΛ. 1197/2017 (Β' 4385/13.12.2017)	Τύπος Οριστικής Πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος και πράξης προστίμου για φυσικά πρόσωπα, που αφορούν φορολογικά έτη 2014 και επόμενα
ΔΕΛ Α 1055543 ΕΞ 2014 (Β' 874/08.04.2014)	Τύπος οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος για τραπεζικές και ασφαλιστικές επιχειρήσεις που εφαρμόζουν τα ΔΛΠ για εισοδήματα που απέκτησαν μέχρι και το οικονομικό έτος 2013
ΔΕΛ Α 1055541 ΕΞ 2014 (Β' 874/08.04.2014)	Τύπος οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος για τα νομικά πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 101 του ν. 2238/1994 (ΦΕΚ Α' 151), που εφαρμόζουν τα ΔΛΠ για εισοδήματα που απέκτησαν μέχρι και το οικονομικό έτος 2014 (εκτός από τραπεζικές και ασφαλιστικές επιχειρήσεις για εισοδήματα που απέκτησαν μέχρι και το οικονομικό έτος 2013)
ΔΕΛ Α 1055536 ΕΞ 2014 (Β' 874/08.04.2014)	Τύπος οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος για τα νομικά πρόσωπα της παραγράφου 2 του άρθρου 101 του ν. 2238/1994 (ΦΕΚ Α' 151)
ΔΕΛ Α 1055481 ΕΞ 2014 (Β' 873/08.04.2014)	Τύπος οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος για τραπεζικές και ασφαλιστικές επιχειρήσεις

¹⁶⁴ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις [Α. 1042/2022](#) (Β' 1515/30.03.2022) και [Α. 1111/2022](#) (Β' 4353/17.08.2022).

	που δεν εφαρμόζουν τα ΔΛΠ για εισοδήματα που απέκτησαν μέχρι και το οικονομικό έτος 2013
ΔΕΛ Α 1055438 ΕΞ 2014 (Β' 873/08.04.2014)	Τύπος οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος για τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 101 του ν. 2238/1994 (ΦΕΚ Α' 151), που δεν εφαρμόζουν τα ΔΛΠ για εισοδήματα που απέκτησαν μέχρι και το οικονομικό έτος 2014 (εκτός από τραπεζικές και ασφαλιστικές επιχειρήσεις για εισοδήματα που απέκτησαν μέχρι και το οικονομικό έτος 2013)
ΔΕΛ Α 1053230 ΕΞ 2014 (Β' 812/01.04.2014)	Τύπος οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος (για φυσικά πρόσωπα), για πράξεις που αφορούν χρήσεις ως την 31.12.13
ΔΕΛ Α 1053222 ΕΞ 2014 (Β' 812/01.04.2014)	Τύπος οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος για τα πρόσωπα της παραγράφου 4 του άρθρου 2 του ν. 2238/1994 (ΦΕΚ Α' 151), για πράξεις που αφορούν χρήσεις ως την 31.12.13

Επί του φόρου προστιθέμενης αξίας

ΔΕΛ Β 1062442 ΕΞ 2017 (Β' 1606/10.05.2017)	Τύπος Οριστικής Πράξης προσδιορισμού ΦΠΑ και Πράξης Επιβολής Προστίμου
ΔΕΛ Α 1036829 ΕΞ 2014 (Β' 550/05.03.2014 και διορθώσεις σφαλμάτων στο Β' 819/02.04.2014)	Τύπος οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού ΦΠΑ

Επί του φόρου κληρονομιάς, δωρεάς, γονικής παροχής, προίκας και μεταβίβασης ακινήτων

A. 1184/2023 (Β' 6665/27.11.2023)	Ηλεκτρονική υποβολή δήλωσης φόρου κληρονομιάς μέσω Δ.Ο.Υ. -«Δήλωση φόρου κληρονομιάς μέσω Δ.Ο.Υ.»- και καθορισμός των δικαιολογητικών των δηλώσεων φόρου κληρονομιάς
Α. 1151/2022 (Β' 5603/31.10.2022), όπως ισχύει ¹⁶⁵	Ηλεκτρονική υποβολή δήλωσης φόρου κληρονομιάς κινητών και ακινήτων εντός αντικειμενικού συστήματος (ΑΠΑΑ) - “Δήλωση κληρονομιάς μέσω της εφαρμογής my PROPERTY”
ΠΟΛ. 1227/2014 (Β' 2853/22.10.2014)	Τύπος της οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου κληρονομιάς,

¹⁶⁵ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με την Α. 1066/2023 (Β' 3194/15.05.2023).

	δωρεάς, γονικής παροχής, προίκας και μεταβίβασης ακινήτων
--	---

Επί του ΕΝΦΙΑ

Α. 1077/2022 (Β' 3011/15.06.2022), <i>όπως ισχύει</i> ¹⁶⁶	Διαδικασία για τη χορήγηση της έκπτωσης ή μείωσης των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 4223/2013 για τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) έτους 2022, κατά την υποβολή τροποποιητικών δηλώσεων
ΠΟΛ. 1011/2015 (Β' 56/15.01.2015)	Καθορισμός οργάνου της Φορολογικής Διοίκησης και ορισμός διαδικασίας για την αποδοχή και εκκαθάριση εκπρόθεσμων τροποποιητικών δηλώσεων Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.)

Επί του φόρου Ακίνητης Περιουσίας (ν. 3842/2010)

ΠΟΛ. 1047/2014 (Β' 368/17.02.2014), <i>όπως ισχύει</i> ¹⁶⁷	Καθορισμός οργάνου της Φορολογικής Διοίκησης για την αποδοχή και εκκαθάριση εκπρόθεσμων τροποποιητικών δηλώσεων φόρου ακίνητης περιουσίας (ΦΑΠ) φυσικών προσώπων, και ορισμός διαδικασίας
--	---

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Ε. 2150/21.07.2021	Διευκρινίσεις ως προς τη διαδικασία υπαγωγής στις διατάξεις του άρθρου 5Α του ν. 4172/2013, περί εναλλακτικής φορολόγησης εισοδήματος που προκύπτει στην αλλοδαπή φυσικών προσώπων που μεταφέρουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα
Ε. 2140/16.07.2019	Οδηγίες σχετικά με την εκκαθάριση των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων καθώς και την επιστροφή φόρου εισοδήματος σε νομικά πρόσωπα/νομικές οντότητες και πιστωτικού υπολοίπου Φ.Π.Α., σε περίπτωση μη προσκόμισης δικαιολογητικών
ΠΟΛ. 1030/15.02.2018	Παροχή διευκρινίσεων αναφορικά με την έκδοση καταλογιστικών πράξεων φόρων ή προστίμων σε βάρος πτωχών για παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας

¹⁶⁶ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [Α. 1046/2022](#) (Β' 1760/11.04.2022).

¹⁶⁷ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [ΠΟΛ. 1239/2014](#) (Β' 3087/17.11.2014).

ΠΟΛ. 1195/06.12.2017	Παροχή οδηγιών αναφορικά με την καταχώριση της φορολογικής οφειλής ή της απαίτησης του φορολογουμένου (της συζύγου) όπως προκύπτει κατόπιν έκδοσης πράξεων διορθωτικού προσδιορισμού φόρου
ΠΟΛ. 1019/03.02.2016	Αντιμετώπιση υποθέσεων φόρου κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών και μεταβίβασης ακινήτων μετά την αναδρομική αναπροσαρμογή των τιμών του συστήματος αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας ακινήτων με την ΠΟΛ. 1009/2016 απόφαση του Αν. Υπουργού Οικονομικών
ΔΕΛ Α 1069048 ΕΞ 02.05.2014	Παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 23, 25, 27, 28, 34, 62 και 66 του ν. 4174/2013 «Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας»
ΔΕΣ Γ 1063076 ΕΞ 15.04.2014	Ενημέρωση των φορολογουμένων για την εκπλήρωση των φορολογικών τους υποχρεώσεων

ΑΡΘΡΟ 35**Προληπτικός προσδιορισμού φόρου**

Επί του άρθρου 35 δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς κανονιστικές αποφάσεις ή ερμηνευτικές εγκύκλιοι-οδηγίες.

ΑΡΘΡΟ 36**Παραγραφή**

Επί του άρθρου 36 δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς κανονιστικές αποφάσεις.

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Ε. 2057/25.09.2023	Παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τις προθεσμίες παραγραφής του δικαιώματος της Φορολογικής Διοίκησης για την έκδοση και κοινοποίηση πράξεων προσδιορισμού φόρων και επιβολής προστίμων
Ε. 2020/31.03.2023	Παροχή διευκρινίσεων και οδηγιών για τη χορήγηση πιστοποιητικών του άρθρου 105 του ν. 2961/2001 (ΦΕΚ Α' 266) και την παραγραφή των υποθέσεων στις φορολογίες κληρονομιών, δωρεών και γονικών παροχών
Ε. 2082/07.12.2022	Εφαρμογή της παραγράφου 4 του άρθρου 36 του ν. 4987/2022 (Α' 206)

Ε. 2049/26.02.2021	Χρόνος παραγραφής μετά την έναρξη ισχύος του Κ.Φ.Δ. (ν. 4174/2013) του δικαιώματος του Δημοσίου για την επιβολή αναλογικών τελών χαρτοσήμου και της ειδικής εισφοράς υπέρ ΟΓΑ, όπου προβλέπεται
Ε. 2043/06.04.2020	Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων πρώτου, δεύτερου, τρίτου, τέταρτου, πέμπτου, έκτου, δέκατου, εξηκοστού τρίτου και εξηκοστού ένατου της από 30/3/2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 75) και του άρθρου τριακοστού όγδοο παράγραφος 5 της από 20/3/2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 68)
Ε. 2204/24.12.2019	Έκπτωση παρακρατούμενων, προκαταβληθέντων φόρων και φόρων που καταβλήθηκαν στην αλλοδαπή, κατά τη διενέργεια άμεσου προσδιορισμού φόρου ή την έκδοση πράξεων διοικητικού προσδιορισμού φόρου
ΠΟΛ. 1208/20.12.2017	Παροχή οδηγιών για την ομοίμορφη εφαρμογή της με αριθ. ΔΕΛ Β 1181829 ΕΞ 2017/5-12-2017 (Β' 4314) Απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων
ΠΟΛ. 1172/14.11.2017 , όπως έχει συμπληρωθεί ¹⁶⁸	Διευκρινίσεις σχετικά με την προθεσμία υποβολής τροποποιητικών δηλώσεων του άρθρου 19 του ν. 4174/2013 (Κ.Φ.Δ.) και την έναρξη της προθεσμίας για την παραγραφή της αξίωσης επιστροφής φόρου σε περίπτωση υποβολής τροποποιητικής δήλωσης
ΠΟΛ. 1154/04.10.2017	Παροχή οδηγιών για την ομοίμορφη εφαρμογή της με αριθ. ΔΕΛ Β 1136035 ΕΞ 2017/15-9-2017 (Β' 3278) Απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων
ΠΟΛ. 1114/22.07.2016	Διευκρινήσεις σχετικά με την υποβολή τροποποιητικών δηλώσεων με βάση τις διατάξεις του άρθρου 19 του ν. 4174/2013
ΔΕΛ Β 1144776/03.11.2015	Παροχή οδηγιών σχετικά με την ορθή κοινοποίηση των πράξεων προσδιορισμού φόρου και των λοιπών

¹⁶⁸ Η ως άνω απόφαση συμπληρώθηκε με την [ΠΟΛ. 1207/20.12.2017](#).

	εγγράφων και πράξεων που άπτονται των διαδικασιών ελέγχου, ώστε να διασφαλίζονται τα συμφέροντα του Δημοσίου
--	--

ΑΡΘΡΟ 37**Έκδοση και κοινοποίηση πράξης προσδιορισμού φόρου
ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ**

Ε. 2007/03.02.2023	Διαγραφή ΕΝΦΙΑ που έχει επιβληθεί σε βάρος φυσικών προσώπων που έχουν αποβιώσει, καθώς και σε Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού που συνενώθηκαν σε δήμους του προγράμματος «Καλλικράτη» του ν. 3852/2010 (Α'87) και καταργήθηκαν
ΠΟΛ. 1214/22.12.2017 (Β' 4618/28.12.2017 και 4867/29.12.2017)	Καθορισμός της διαδικασίας και κάθε αναγκαίου θέματος, για την εφαρμογή των παραγράφων 1 έως 3 του άρθρου 49 του ν.4509/2017 (ΦΕΚ Α' 201) ως προς την επιβολή της επιεικέστερης κύρωσης για φορολογικές παραβάσεις
ΔΕΛ Α 1044111/2014 (Β' 759/27.03.2014)	Τύπος οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού
ΔΕΛ Α 1009902/2014 (Β' 152/29.01.2014)	Τύπος των πράξεων προσδιορισμού του φόρου
ΔΕΛ Α 1198414/2013 (Β' 3367/31.12.2013)	Τύπος της έκθεσης ελέγχου
ΠΟΛ. 1188/2011 (Β' 1993/08.09.2011), <i>όπως ισχύει</i> ¹⁶⁹	Επίδοση καταλογιστικών πράξεων φορολογικών και τελωνειακών αρχών μέσω των Δικαστικών Επιμελητών

ΕΙΔΙΚΕΣ

Επί του φόρου εισοδήματος

Α. 1034/2022 (Β' 1098/11.03.2022), <i>όπως ισχύει</i> ¹⁷⁰	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων φορολογικού έτους 2021, των λοιπών εντύπων και των δικαιολογητικών εγγράφων που συνυποβάλλονται με αυτή. Τύπος και περιεχόμενο της πράξης
--	---

¹⁶⁹ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις ΔΕΛ Α 1139948/2012 (Β' 2756/11.10.2012) και [ΠΟΛ. 1043/2018](#) (Β' 1002/21.03.2018).

¹⁷⁰ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις [Α. 1042/2022](#) (Β' 1515/30.3.2022) και [Α. 1111/2022](#) (Β' 4353/17.8.2022)

	διοικητικού/διορθωτικού προσδιορισμού φόρου φορολογικών ετών 2021 και εφεξής για φορολογούμενους που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 5B του ν.4172/2013 (Α' 167)
Α. 1231/2020 (Β' 4735/26.10.2020)	Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης φόρου κατά την έξοδο και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου 66Α του ν.4172/2013
Α. 1130/2020 (Β' 2335/15.06.2020)	Τύπος και Περιεχόμενο της Πράξης Διοικητικού Προσδιορισμού Φόρου του άρθρου 5Α του ν. 4172/2013 περί εναλλακτικής φορολόγησης εισοδήματος που προκύπτει στην αλλοδαπή φυσικών προσώπων που μεταφέρουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα
ΠΟΛ. 1198/2017 (Β' 4385/13.12.2017 και 4726/29.12.2017)	Τύπος Οριστικής Πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος και πράξης επιβολής προστίμου (για νομικά πρόσωπα νομικές οντότητες) που αφορούν φορολογικά έτη που αρχίζουν από 1.1.2014 και μετά
ΠΟΛ. 1197/2017 (Β' 4385/13.12.2017)	Τύπος Οριστικής Πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος και πράξης προστίμου για φυσικά πρόσωπα, που αφορούν φορολογικά έτη 2014 και επόμενα
ΔΕΛ Α 1055543/2014 (Β' 874/08.04.2014)	Τύπος οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος για τραπεζικές και ασφαλιστικές επιχειρήσεις που εφαρμόζουν τα ΔΛΠ για εισοδήματα που απέκτησαν μέχρι και το οικονομικό έτος 2013
ΔΕΛ Α 1055541/2014 (Β' 874/08.04.2014)	Τύπος οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος για τα νομικά πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 101 του ν. 2238/1994 (ΦΕΚ Α' 151), που εφαρμόζουν τα ΔΛΠ για εισοδήματα που απέκτησαν μέχρι και το οικονομικό έτος 2014 (εκτός από τραπεζικές και ασφαλιστικές επιχειρήσεις για εισοδήματα που απέκτησαν μέχρι και το οικονομικό έτος 2013)
ΔΕΛ Α 1055536/2014 (Β' 874/08.04.2014)	Τύπος οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος για τα νομικά πρόσωπα της παραγράφου 2 του άρθρου 101 του ν. 2238/1994 (ΦΕΚ Α' 151)
ΔΕΛ Α 1055481/2014 (Β' 873/08.04.2014)	Τύπος οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος για

	τραπεζικές και ασφαλιστικές επιχειρήσεις που δεν εφαρμόζουν τα ΔΛΠ για εισοδήματα που απέκτησαν μέχρι και το οικονομικό έτος 2013
ΔΕΛ Α 1055438/2014 (Β' 873/08.04.2014)	Τύπος οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος για τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 101 του ν. 2238/1994 (ΦΕΚ Α' 151), που δεν εφαρμόζουν τα ΔΛΠ για εισοδήματα που απέκτησαν μέχρι και το οικονομικό έτος 2014 (εκτός από τραπεζικές και ασφαλιστικές επιχειρήσεις για εισοδήματα που απέκτησαν μέχρι και το οικονομικό έτος 2013)
ΔΕΛ Α 1053230/2014 (Β' 812/01.04.2014)	Τύπος οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος (για φυσικά πρόσωπα), για πράξεις που αφορούν χρήσεις ως την 31.12.13
ΔΕΛ Α 1053222/2014 (Β' 812/01.04.2014)	Τύπος οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος για τα πρόσωπα της παραγράφου 4 του άρθρου 2 του ν. 2238/1994 (ΦΕΚ Α' 151), για πράξεις που αφορούν χρήσεις ως την 31.12.13

Επί του φόρου προστιθέμενης αξίας

ΔΕΛ Β 1062442/2017 (Β' 1606/10.05.2017)	Τύπος Οριστικής Πράξης προσδιορισμού ΦΠΑ και Πράξης Επιβολής Προστίμου
ΔΕΛ Α 1036829/2014 (Β' 550/05.03.2014 και διορθώσεις σφαλμάτων στο Β' 819/02.04.2014)	Τύπος οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού ΦΠΑ

Επί του φόρου Ακίνητης Περιουσίας (ν. 3842/2010)

ΠΟΛ. 1047/2014 (Β' 368/17.02.2014), <i>όπως ισχύει¹⁷¹</i>	Καθορισμός οργάνου της Φορολογικής Διοίκησης για την αποδοχή και εκκαθάριση εκπρόθεσμων τροποποιητικών δηλώσεων φόρου ακίνητης περιουσίας (ΦΑΠ) φυσικών προσώπων, και ορισμός διαδικασίας
---	---

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Ο ΔΕΛ Η 1130255/05.11.2020	Παροχή διευκρινίσεων σχετικά με το
----------------------------	------------------------------------

¹⁷¹ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [ΠΟΛ. 1239/2014](#) (Β' 3087/17.11.2014).

	ζήτημα της έκδοσης και κοινοποίησης καταλογιστικών πράξεων εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών παραγραφής
ΠΟΛ. 1195/06.12.2017	Παροχή οδηγιών αναφορικά με την καταχώριση της φορολογικής οφειλής ή της απαίτησης του φορολογουμένου (της συζύγου) όπως προκύπτει κατόπιν έκδοσης πράξεων διορθωτικού προσδιορισμού φόρου
ΠΟΛ. 1019/03.02.2016	Αντιμετώπιση υποθέσεων φόρου κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών και μεταβίβασης ακινήτων μετά την αναδρομική αναπροσαρμογή των τιμών του συστήματος αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας ακινήτων με την ΠΟΛ. 1009/2016 απόφαση του Αν. Υπουργού Οικονομικών
ΔΕΛ Α 1069048/02.05.2014	Παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 23, 25, 27, 28, 34, 62 και 66 του ν. 4174/2013 «Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας»
ΔΕΣ Γ 1063076/15.04.2014	Ενημέρωση των φορολογουμένων για την εκπλήρωση των φορολογικών τους υποχρεώσεων

ΑΡΘΡΟ 38**Γενικός κανόνας απαγόρευσης καταχρήσεων**

Επί του άρθρου 38 δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς κανονιστικές αποφάσεις.

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ – ΟΔΗΓΙΕΣ

Ε. 2018/23.02.2022	Ελεγχόμενες Αλλοδαπές Εταιρείες – Εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 66 του ν. 4172/2013, όπως ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με τις διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 4607/2019 (Α' 65)
Ε. 2167/13.09.2019	Οδηγίες για την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 27 παρ. 5 και 56 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν.4172/2013), και του άρθρου 38 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν.4174/2013)
Ε. 2071/09.05.2019	Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων 1 (άρθρο 51 της Συμφωνίας) και 5, 11 - 14, 52 - 54, 56, 71 και 78 του ν. 4607/2019 (ΦΕΚ Α' 65)

ΑΡΘΡΟ 39

Δικαιολόγηση προσαύξησης περιουσίας

Επί του άρθρου 39 δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς κανονιστικές αποφάσεις.

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ - ΟΔΗΓΙΕΣ

Ε. 2015/31.01.2020	Οδηγίες για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 28 του ν. 4172/2013
ΠΟΛ. 1175/16.11.2017	Διευκρινίσεις για θέματα ελέγχου προσαύξησης περιουσίας
ΔΕΑΦ Α 1144110/05.11.2015	Διευκρινίσεις για θέματα ανάλωσης κεφαλαίου προηγούμενων ετών και προσαύξησης περιουσίας
ΠΟΛ. 1228/15.10.2014	Παροχή πρόσθετων οδηγιών στο πλαίσιο χειρισμού των υποθέσεων φορολογουμένων που αποστέλλουν εμβάσματα στο εξωτερικό κατά τα έτη 2009-2011
ΠΟΛ. 1106/14.04.2014	Προϋποθέσεις δικαιολόγησης εισοδήματος από μερίσματα πλειοκτητριών εταιρειών
ΠΟΛ. 1033/21.02.2013	Διευκρινίσεις στο πλαίσιο χειρισμού των υποθέσεων φορολογουμένων που έχουν αποστείλει εμβάσματα στο εξωτερικό κατά τα έτη 2009-2011
ΠΟΛ. 1095/29.04.2011	Εισόδημα από προσαύξησης περιουσίας της παραγράφου 3 του άρθρου 15 του ν. 3888/2010

ΑΡΘΡΟ 40**Αρμόδια όργανα****ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ**

Α.Π.Δ.Α. Γ 1107473/2017 (Β' 2435/17.07.2017)	Ανάθεση είσπραξης δημοσίων εσόδων σε φορείς είσπραξης
--	---

Σχετικά με το άρθρο 40 δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς ερμηνευτικές εγκύκλιοι-οδηγίες.

ΑΡΘΡΟ 41**Καταβολή φόρου****ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ**

Α. 1176/2021 (Β' 3706/11.08.2021)	Έκδοση πράξης εκτιμώμενου προσδιορισμού του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) νομικών προσώπων και οντοτήτων
Α. 1290/2019 (Β' 3149/08.08.2019)	Τύπος και περιεχόμενο του αποδεικτικού καταβολής στις φορολογίες κεφαλαίου
ΠΟΛ. 1276/2013 (Β' 3399/31.12.2013)	Καθορισμός του τρόπου καταβολής των φόρων κατά τις διατάξεις του άρθρου 41 του ν. 4174/2013

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Ε. 2144/22.07.2019	Αποδεικτικό καταβολής των φόρων κεφαλαίου
------------------------------------	---

ΑΡΘΡΟ 42

Επιστροφή φόρου

ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Α. 1029/2023 (Β' 1611/16.03.2023)	Επιστροφή Φ.Π.Α. σε αγρότες του ειδικού καθεστώτος του άρθρου 41 του Κώδικα ΦΠΑ
Α. 1123/2023 (Β' 5037/10.08.2023)	Καθορισμός βιβλίων καταχώρισης εισπρακτέων και επιστρεπτέων ποσών κατά τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 30 και της παρ. 5 του άρθρου 42 του ν. 4987/2022 (Α' 206)
Α. 1160/2022 (Β' 5796/14.11.2022)	Επιστροφή του φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων
Α. 1121/2022 (Β' 4642/02.09.2022)	Επίσπευση επιστροφής Φ.Π.Α. με χρήση μεθόδου ανάλυσης κίνδυνου σε αιτήσεις που έχουν υποβληθεί από υποκείμενους στο φόρο με εγκατάσταση σε άλλο κράτος-μέλος
Α. 1115/2022 (Β' 4485/24.08.2022), <i>όπως ισχύει</i> ¹⁷²	Όροι, προϋποθέσεις και διαδικασία επιστροφής του ειδικού φόρου κατανάλωσης του πετρελαίου εσωτερικής καύσης (DIESEL) κινητήρων της περ. στ' της παρ. 1 του άρθρου 73 του ν. 2960/2001 (Α' 265) που χρησιμοποιείται αποκλειστικά στη γεωργία για το έτος 2022, δικαιούχα επιστροφής του ειδικού φόρου κατανάλωσης πρόσωπα, κριτήρια για τον προσδιορισμό των ποσοτήτων πετρελαίου κινητήρων για τις οποίες υπολογίζεται η επιστροφή, αρμόδια για την επιστροφή του ειδικού φόρου κατανάλωσης αρχή καθώς και τρόπος ελέγχου της νόμιμης χρήσης αυτού
Α. 1153/2020 (Β' 2399/17.06.2020, και διορθώσεις σφαλμάτων Β' 2698/02.07.2020)	Επιστροφή του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων
Α. 1104/2020 (Β' 1895/18.05.2020), <i>όπως ισχύει</i> ¹⁷³	Διαδικασία επιστροφής Φόρου Προστιθεμένης Αξίας

¹⁷² Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις Α. 1118/2022 (Β' 4579/30.08.2022) και [Α. 1164/2022](#) (Β' 6016/28.11.2022).

¹⁷³ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [Α. 1201/2023](#) (Β' 7300/22.12.2023).

ΠΟΛ. 1230/2018 (Β' 5909/31.12.2018)	Τύπος και περιεχόμενο της «Αίτησης επιστροφής Φόρου Προστιθέμενης Αξίας από υποκείμενο στον φόρο που δεν είναι εγκατεστημένος σε έδαφος της ΕΕ» Έντυπο 015-ΦΠΑ
ΠΟΛ. 1103/2017 (Β' 2536/21.07.2017), <i>όπως ισχύει</i> ¹⁷⁴	Επίσπευση επιστροφής πιστωτικού υπολοίπου των υποκειμένων που έχουν δικαίωμα έκπτωσης του φόρου των εισροών τους και είτε πραγματοποιούν κυρίως πράξεις που δεν επιβαρύνονται με ΦΠΑ, είτε είναι κάτοχοι «άδειας Α.Ε.Ο. Authorised Economic Operator» ή «αδειών απλουστευμένων διαδικασιών»
ΠΟΛ. 1104/2015 (Β' 844/14.05.2015)	Διαγραφή αχρεώστητης οφειλής ΦΠΑ βάσει δήλωσης και περαιτέρω επιστροφή
ΠΟΛ. 1212/2014 (Β' 2602/30.09.2014) ¹⁷⁵	Επίσπευση επιστροφής πιστωτικού υπολοίπου για τις επιχειρήσεις που πραγματοποιούν κυρίως πράξεις που δεν επιβαρύνονται με ΦΠΑ και έχουν δικαίωμα έκπτωσης του φόρου των εισροών τους
ΠΟΛ. 1287/2013 (Β' 3366/31.12.2013), <i>όπως ισχύει</i> ¹⁷⁶	Διαδικασία επιστροφής φόρου εισοδήματος για τα νομικά πρόσωπα κερδοσκοπικού χαρακτήρα
ΠΟΛ. 1066/2013 (Β' 753/02.04.2013), <i>όπως ισχύει</i> ¹⁷⁷	Επιστροφή Φ.Π.Α. στους αγρότες του ειδικού καθεστώτος

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Ε. 2022/06.04.2023	Παροχή οδηγιών για τον συμψηφισμό του Φόρου Ακίνητης Περιουσίας (Φ.Α.Π.) και του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) με οφειλές των υπόχρεων στους φόρους αυτούς, βάσει των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 32 του ν. 3842/2010 (Α' 58)
Ο ΔΕΛ Α 1043783/10.04.2020	Παροχή συμπληρωματικών οδηγιών αναφορικά με τη διαδικασία επιστροφής φόρων κατόπιν ελέγχου λόγω της εφαρμογής των έκτακτων μέτρων για την αντιμετώπιση των συνεπειών του κινδύνου διασποράς του κορωνοϊού

¹⁷⁴ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε διαδοχικά με τις ΠΟΛ. 1070/2018 (Β' 1374/24.04.2018) και Α. 1238/2019 (Β' 2935/12.07.2019).

¹⁷⁵ Η ως άνω απόφαση καταργήθηκε με την ΠΟΛ. 1103/2017 (Β' 2536/21.7.2017).

¹⁷⁶ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [ΠΟΛ. 1183/2014](#) (Β' 2049/29.07.2014).

¹⁷⁷ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις [ΠΟΛ. 1089/2015](#) (Β' 722/27.04.2015), [ΠΟΛ. 1127/2015](#) (Β' 1462/14.07.2015), [ΠΟΛ. 1021/2016](#) (Β' 213/08.02.2016).

	COVID-19
Ε. 2204/24.12.2019	Έκπτωση παρακρατούμενων, προκαταβληθέντων φόρων και φόρων που καταβλήθηκαν στην αλλοδαπή, κατά τη διενέργεια άμεσου προσδιορισμού φόρου ή την έκδοση πράξεων διοικητικού προσδιορισμού φόρου
Ο ΔΕΑΦ 1178832/24.12.2019	Διευκρινίσεις σχετικά με τη διαγραφή/επιστροφή του τέλους επιτηδεύματος οικ. ετών 2012 και εφεξής σε φυσικά πρόσωπα/οντότητες που έχουν κάνει εκπρόθεσμη διακοπή εργασιών.
ΠΟΛ. 1199/06.12.2017	Αντιμετώπιση υποθέσεων φορολογίας κεφαλαίου για ακίνητα που βρίσκονται στο Δήμο Ψυχικού.
ΠΟΛ. 1172/14.11.2017 , όπως ισχύει ¹⁷⁸	Διευκρινίσεις σχετικά με την προθεσμία υποβολής τροποποιητικών δηλώσεων του άρθρου 19 του ν. 4174/2013 (Κ.Φ.Δ.) και την έναρξη της προθεσμίας για την παραγραφή της αξίωσης επιστροφής φόρου σε περίπτωση υποβολής τροποποιητικής δήλωσης
ΠΟΛ. 1132/24.08.2017	Κοινοποίηση διάταξης άρθρου 74 του ν. 4484/2017
ΠΟΛ. 1078/06.04.2015	Διευκρινίσεις ως προς την διαδικασία επιστροφής φόρου που παρακρατήθηκε ως αχρεωστήτως καταβληθέντος
ΠΟΛ. 1088/01.04.2014	Επιστροφή ΦΠΑ αγροτών του ειδικού καθεστώτος ΦΠΑ
Δ14Α 1170782/07.11.2013	Αποστολή στοιχείων αιτήσεων επιστροφής Φ.Π.Α.

ΑΡΘΡΟ 43¹⁷⁹**Πρόγραμμα ρύθμισης οφειλών – τμηματικής καταβολής σε δόσεις
ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ**

Α. 1010/2020 (Β' 187/30.01.2020)	Καθορισμός χρόνου έναρξης εφαρμογής για την υπαγωγή στη πάγια ρύθμιση των διατάξεων του άρθρου 43 του ν. 4646/2019 (ΦΕΚ 201 Α') καθώς και ειδικών θεμάτων και λεπτομερειών εφαρμογής της πάγιας ρύθμισης της υποπαραγράφου Α2 της παραγράφου Α του πρώτου άρθρου του ν. 4152/2013, όπως αυτή τροποποιήθηκε από τις
--	--

¹⁷⁸ Η ως άνω απόφαση συμπληρώθηκε με την [ΠΟΛ. 1207/20.12.2017](#).

¹⁷⁹ Το άρθρο 43 καταργήθηκε από 01.04.2020 με την παράγραφο 4 του άρθρου 67 του ν. 4646/2019 (Α' 201/12.12.2019), ωστόσο οι υφιστάμενες ρυθμίσεις του άρθρου 43 του ν. 4174/2013 συνεχίζουν να ισχύουν με τους όρους και τις προϋποθέσεις αυτού.

	διατάξεις του άρθρου 43 του ν. 4646/2019
Α. 1236/2019 (Β' 2713/02.07.2019)	Καθορισμός ειδικότερων θεμάτων για την εφαρμογή του άρθρου 130 του ν. 4611/2019 περί προοδευτικού περιορισμού των κατασχέσεων που επιβάλλονται από τη Φορολογική Διοίκηση
ΠΟΛ. 1110/2017 (Β' 2556/24.07.2017 & Β' 2758/08.08.2017)	α) Ρύθμιση οφειλών βάσει δηλώσεων που υποβάλλονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α' του Πέμπτου Μέρους «Οικειοθέλης Αποκάλυψη Φορολογητέας Ύλης Παρελθόντων Ετών» (άρθρα 57-61) του ν. 4446/2016 (Α' 240), και β) ρύθμιση ζητημάτων μη καταβολής της οφειλής ή απώλειας της ρύθμισης
ΠΟΛ. 1080/2015 (Β' 628/17.04.2015)	Ειδικά θέματα και λεπτομέρειες εφαρμογής της ρύθμισης ληξιπρόθεσμων οφειλών στη φορολογική διοίκηση του Ν. 4321/2015 (ΦΕΚ 32 Α'/21.3.2015)
ΠΟΛ. 1277/2013 (Β' 3398/31.12.2013)	Ειδικά θέματα εφαρμογής της ρύθμισης οφειλών του άρθρου 43 του Ν.4174/2013 (Α' 170)

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Ε. 2025/27.02.2020	Κοινοποίηση των διατάξεων της πάγιας ρύθμισης της υποπαραγράφου Α2 της παραγράφου Α του πρώτου άρθρου του ν.4152/2013 (ΦΕΚ Α' 107/2013) όπως ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με τις διατάξεις των άρθρου 43 του ν.4646/2019 (ΦΕΚ Α'201/2019) και της κατ' εξουσιοδότηση εκδοθείσας Απόφασης Υφυπουργού Οικονομικών Α. 1010/2020 (ΦΕΚ Β' 187) καθώς και παροχή οδηγιών για την ενιαία εφαρμογή τους
ΠΟΛ. 1226/09.10.2015	Κοινοποίηση διατάξεων και παροχή οδηγιών για τις τροποποιήσεις των Ρυθμίσεων των διατάξεων : α) των άρθρων 1-17 του ν. 4321/2015, β) του άρθρου 51 του ν. 4305/2014, γ) του άρθρου 43 του ν. 4174/2013 (Κ.Φ.Δ.) και δ) της υποπαραγράφου Α2 της παρ. Α του πρώτου άρθρου του ν. 4152/2013
ΠΟΛ. 1189/01.08.2014	Κοινοποίηση διατάξεων της ρύθμισης του άρθρου 43 του ν. 4174/2013 (Α' 170), όπως ισχύει

ΑΡΘΡΟ 44 Σειρά εξόφλησης

Επί του άρθρου 44 δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς κανονιστικές αποφάσεις ή ερμηνευτικές εγκύκλιοι-οδηγίες.

ΑΡΘΡΟ 45

Απαρίθμηση εκτελεστών τίτλων

Επί του άρθρου 45 δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς κανονιστικές αποφάσεις ή ερμηνευτικές εγκύκλιοι-οδηγίες.

ΑΡΘΡΟ 46

Λήψη διασφαλιστικών μέτρων ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

<p>ΠΟΛ. 1282/2013 (Β' 54/16.01.2014), <i>όπως ισχύει</i>¹⁸⁰</p>	<p>Προληπτικά ή διασφαλιστικά του δημοσίου συμφέροντος μέτρα άμεσου και επείγοντος χαρακτήρα σε περίπτωση φοροδιαφυγής, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 5, 6 και 7 του άρθρου 46 του ν.4174/2013, εξειδίκευση των προσώπων σε βάρος των οποίων αυτά επιβάλλονται, καθορισμός των περιπτώσεων ολικής ή μερικής άρσης των μέτρων και μη εφαρμογής αυτών, προσδιορισμός χρόνου διατήρησής τους και άλλων ειδικότερων θεμάτων</p>
--	---

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

<p>Ε. 2192/18.10.2021</p>	<p>Παροχή οδηγιών και διευκρινίσεων σχετικά με τις μεταβολές που επήλθαν στη διαδικασία πτώχευσης με τον ν. 4738/2020 «Ρύθμιση οφειλών και παροχή δεύτερης ευκαιρίας και άλλες διατάξεις» (Α' 207) για την είσπραξη οφειλών πτωχών οφειλετών του Δημοσίου</p>
<p>Ε. 2149/19.07.2021</p>	<p>Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων 67, 129, 146, 147, 148, 149, 151 και 158 ν. 4808/2021 (Α' 101/19-6-2021)</p>
<p>Ε. 2148/14.07.2021</p>	<p>Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων πεντηκοστού τρίτου, εξηκοστού τρίτου, εβδομηκοστού πρώτου, εκατοστού, εκατοστού τρίτου και εκατοστού πέμπτου του ν. 4812/2021</p>
<p>Ο ΔΕΛ Θ 1128719 ΕΞ 02.11.2020</p>	<p>Κοινοποίηση της αριθ. Α.1103/6.5.2020 (1919Β'/19.5.2020) Απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. «Τροποποίηση και συμπλήρωση της ΠΟΛ.1282/31.12.2013 Απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. (54Β'/16.1.2014), όπως ισχύει, σχετικά με την επιβολή προληπτικών ή διασφαλιστικών του</p>

¹⁸⁰ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε διαδοχικά με τις ΠΟΛ. [1038/2015](#) (Β' 239/17.02.2015) και [Α. 1103/2020](#) (Β' 1919/19.05.2020).

	δημοσίου συμφέροντος μέτρων άμεσου και επείγοντος χαρακτήρα, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 5 και 6 του άρθρου 46 του ν.4174/2013» και παροχή διευκρινίσεων σχετικά με την εφαρμογή της
Ε. 2022/04.02.2019 ¹⁸¹	Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων 16 και 17 του ν. 4575/2018 (ΦΕΚ Α΄ 192/14-11-2018) σχετικά με την αναδοχή από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) οφειλών των υπό εκκαθάριση επιχειρήσεών τους και παροχή οδηγιών για την ενιαία εφαρμογή αυτών
Ε. 2007/10.01.2019	Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων 12, 33, 44, 45, 72 και 78 του ν. 4587/2018 (ΦΕΚ Α΄ 218/24-12-2018) «Επείγουσες ρυθμίσεις αρμοδιότητας Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής και άλλες διατάξεις»
ΔΕΛ Γ 1189816 ΕΞ 20.12.2017	Διευκρινίσεις αναφορικά με την επιβολή των προληπτικών ή διασφαλιστικών του δημοσίου συμφέροντος μέτρων της παραγράφου 5 του άρθρου 46 του ν.4174/2013 (Κ.Φ.Δ.), στις περιπτώσεις τελών χαρτοσήμου
ΠΟΛ. 1009/19.01.2017	Παροχή οδηγιών για την ομοιόμορφη εφαρμογή των διατάξεων του Κεφαλαίου Α' του Πέμπτου Μέρους «Οικειοθελής Αποκάλυψη Φορολογητέας Ύλης Παρελθόντων Ετών» (άρθρα 57-61) του ν. 4446/2016 (Α' 240)
ΠΟΛ. 1204/29.12.2016	Κοινοποίηση διατάξεων του ν.4446 (Φ.Ε.Κ.240/Α΄/22.12.2016) «Πτωχευτικός Κώδικας, Διοικητική Δικαιοσύνη, Τέλη-Παράβολα, Οικειοθελής αποκάλυψη φορολογητέας ύλης παρελθόντων ετών, Ηλεκτρονικές συναλλαγές, Τροποποιήσεις του ν.4270/2014 και λοιπές διατάξεις.
ΠΟΛ. 1066/01.06.2016	Τροποποίηση Πτωχευτικού Κώδικα (ν. 3588/2007): Κοινοποίηση διατάξεων του Κεφαλαίου Α' της υποπαραγράφου Γ3 του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (ΦΕΚ 94 Α714-8-2015), του άρθρου 66 του

¹⁸¹ Σχετική η [Ε. 2095/26.6.2020](#) με θέμα: «Κοινοποίηση διατάξεων των άρθρων 22,91 και 123 του ν. 4674/2020 “Στρατηγική αναπτυξιακή προοπτική των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ρύθμιση ζητημάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών και άλλες διατάξεις” Α΄53/11.03.2020).

	ν.4356/2015 (ΦΕΚ 181 Α/24-12-2015) και του άρθρου 13 του ν. 4378/2016 (ΦΕΚ 55 Α/5-4-2016) και παροχή οδηγιών
ΠΟΛ. 1255/27.11.2015	Κοινοποίηση ορισμένων διατάξεων των άρθρων 3 και 7 του ν.4337/2015 (Φ.Ε.Κ. 129/Α'/17.10.2015) και του άρθρου 51 του ν.4342/2015 (Φ.Ε.Κ. 143/Α'/9.11.2015), σχετικά με την επιβολή προληπτικών ή διασφαλιστικών του δημοσίου συμφέροντος μέτρων άμεσου και επείγοντος χαρακτήρα
ΔΕΛ Β 1168052 ΕΞ 2015/30.12.2015	Κοινοποίηση των διατάξεων του άρθρου 22 της από 24.12.2015 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου σχετικά με την επιβολή προληπτικών ή διασφαλιστικών του δημοσίου συμφέροντος μέτρων άμεσου και επείγοντος χαρακτήρα και του άρθρου 65 του ν.4356/2015»
ΔΕΛ Β 1095019 ΕΞ 2015/13.07.2015	Αποστολή πράξεων διασφάλισης των συμφερόντων του δημοσίου σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 5 και 6 του άρθρου 46 του ν.4174/2013, στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων
ΠΟΛ. 1067/04.03.2014	Εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 19α του ν.4015/2011 περί «Ευθύνης εκκαθαριστών – Ευθύνης νομικών προσώπων και Διοικήσεων», όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο 8 του ν. 4138/2013 και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 19 του ν.4224/2013 (ΦΕΚ 288Α' /31.12.2013)

ΑΡΘΡΟ 47**Ατομική ειδοποίηση καταβολής οφειλής/υπερημερίας
ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ**

ΠΟΛ. 1280/2013 (Β' 3399/31.12.2013)	Καθορισμός τύπου και περιεχομένου της ατομικής ειδοποίησης καταβολής οφειλής - υπερημερίας κατά τις διατάξεις των άρθρων 47 του ν.4174/2013 και 7 του ν.δ. 356/1974 (ΚΕΔΕ), όπως ισχύουν
---	--

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

ΠΟΛ. 1249/01.12.2014 , όπως ισχύει ¹⁸²	Παροχή οδηγιών σχετικά με την τήρηση
---	--------------------------------------

¹⁸² Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [ΠΟΛ. 1029/23.01.2015](#).

	νομότυπων διαδικασιών κοινοποίησης α) των πράξεων προσδιορισμού φόρου και των λοιπών εγγράφων και πράξεων που άπτονται των διαδικασιών ελέγχου, β) της ατομικής ειδοποίησης καταβολής οφειλής - υπερημερίας των άρθρων 47 του ν. 4174/2013 και 7 του ν.δ. 356/1974 (Κ.Ε.Δ.Ε.), γ) της ατομικής ειδοποίησης του άρθρου 4 του ν.δ. 356/1974 (Κ.Ε.Δ.Ε.)
--	--

ΑΡΘΡΟ 48**Αναγκαστική εκτέλεση****ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ**

Α. 1117/2021 (Β' 2271/31.05.2021)	Διαγραφή από τη Φορολογική Διοίκηση βεβαιωμένων ανείσπρακτων οφειλών στις Δ.Ο.Υ., μέχρι και του ύψους του ενός (1) ευρώ του εισπρακτέου υπολοίπου ανά βασική οφειλή, κατ' εφαρμογή της παρ.6 του άρθρου 48 του ν. 4174/2013 (Α'170)
---	---

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Ε. 2065/25.08.2022	Παροχή διευκρινίσεων και οδηγιών επί θεμάτων είσπραξης δημοσίων εσόδων για την ενιαία εφαρμογή από τη Φορολογική Διοίκηση των άρθρων 5-30 του ν. 4738/2020 και των κατ' εξουσιοδότηση του νόμου αυτού κανονιστικών αποφάσεων που ρυθμίζουν την εξωδικαστική ρύθμιση οφειλών
------------------------------------	---

ΑΡΘΡΟ 49**Λήψη μέτρων σε περίπτωση υπόνοιας καταδολίευσης**

Επί του άρθρου 49 δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς κανονιστικές αποφάσεις.

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

ΠΟΛ. 1192/20.12.2016	Λήψη μέτρων σε περίπτωση υπόνοιας καταδολίευσης (άρθρο 49 παρ. 3 του Κ.Φ.Δ.)
--------------------------------------	--

ΑΡΘΡΟ 50**Αλληλέγγυα ευθύνη****ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ**

Α. 1082/2021 (Β' 1487/13.04.2021 και διορθώσεις σφαλμάτων Β' 1626/21.04.2021)	Περιπτώσεις έλλειψης υπαιτιότητας για τη μη στοιχειοθέτηση της αλληλέγγυας ευθύνης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 50 του ν. 4174/2013
---	--

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Ο. 3029/03.04.2023	Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων 3-27, 29, 30, 32-37, 39-42, 46- 51, 53, 67, 68, 80, 92-95, 97, 98 και 106 του ν. 5036/2023 («Πλαίσιο ρύθμισης οφειλών και άλλες φορολογικές και τελωνειακές ρυθμίσεις, προστασία των συντάξεων από τον πληθωρισμό και άλλες διατάξεις για τη στήριξη της κοινωνίας και της επιχειρηματικότητας», Α'77/29-3-2023)
Ε. 2196/26.10.2021	Εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 50 του ν. 4174/2013 (Α'170, ΚΥΔ) στους αλληλεγγύως ευθυνόμενους διοικούντες αθλητικά νομικά πρόσωπα με βάση τις διατάξεις του άρθρου 118Α του ν. 2725/1999 (Α' 121)
Ε. 2183/27.09.2021	Παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τη συγχώνευση του κοινωφελούς ιδρύματος με την επωνυμία «Ίδρυμα Σταματίου Δεκόζη Βούρου» με το κοινωφελές ίδρυμα με την επωνυμία «Μουσείον της Πόλεως των Αθηνών – Ίδρυμα Βούρου Ευταξία», βάσει των διατάξεων των παρ. 3 έως και 5 του άρθρου 94 του ν.4714/2020 (Α' 148)
Ε. 2173/30.10.2020	Αλληλέγγυα ευθύνη διοικούντων του άρθρου 50 του ν. 4174/2013, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει
Ε. 2128/04.08.2020	Άσκηση ενδικοφανούς και δικαστικής προσφυγής ατομικώς από τα αλληλεγγύως ευθυνόμενα πρόσωπα του άρθρου 50 ν.4174/2013 (Κ.Φ.Δ.)
ΔΕΑΦ Β 1107928 ΕΞ 2017/14.07.2017	Ευθύνη εταιρών δικηγορικών εταιρειών.

ΑΡΘΡΟ 51**Παραγραφή είσπραξης φόρων**

Επί του άρθρου 51 δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς κανονιστικές αποφάσεις.

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Ε. 2065/25.08.2022	Παροχή διευκρινίσεων και οδηγιών επί θεμάτων είσπραξης δημοσίων εσόδων για την ενιαία εφαρμογή από τη Φορολογική Διοίκηση των άρθρων 5-30 του ν. 4738/2020 και των κατ' εξουσιοδότηση του νόμου αυτού κανονιστικών αποφάσεων που ρυθμίζουν την εξωδικαστική ρύθμιση οφειλών
------------------------------------	---

Ε. 2117/28.05.2021	Παροχή διευκρινήσεων και οδηγιών σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων του ν. του ν. 4738/2020 «Ρύθμιση οφειλών και παροχή δεύτερης ευκαιρίας και άλλες διατάξεις» (Α' 207/27-10-2020) που ρυθμίζουν την προπρωχευτική διαδικασία εξυγίανσης
Ε. 2094/26.06.2020	Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων 65 και 66 του ν. 4689/2020 (ΦΕΚ Α'103/27-5-2020) σχετικά με την αυτοδίκαιη περάτωση της πτώχευσης
Ε. 2190/06.11.2019	Παροχή διευκρινίσεων και οδηγιών σχετικά με το χρόνο περάτωσης της πτώχευσης και την παραγραφή πτωχευτικών χρεών
ΠΟΛ. 1049/08.03.2018	Οδηγίες σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων του έκτου κεφαλαίου του Πτωχευτικού Κώδικα «Προπρωχευτική διαδικασία εξυγίανσης», όπως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 6 του Μέρους Πρώτου του ν. 4446/2016 (Α' 240/22-12-2016) και το άρθρο 14 του ν. 4491/2017 (Α' 152/13-10-2017)
ΠΟΛ. 1154/12.10.2016	Συστηματική παρουσίαση των διατάξεων περί παραγραφής απαιτήσεων του Δημοσίου των Ν. 4270/2014, Ν.4174/2013, Ν. 2362/1995, Ν.Δ. 321/1969 και άλλων νομοθετημάτων
ΠΟΛ. 1036/18.03.2016	Παροχή οδηγιών σχετικά με το χειρισμό υποθέσεων υπαγωγής οφειλετών στις διατάξεις του ν. 3869/2010 «Ρύθμιση των οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει

ΑΡΘΡΟ 52

Αμοιβαία συνδρομή στην είσπραξη απαιτήσεων από φόρους στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΔΠΕΙΣ Α 1080602 ΕΞ 2012 (Β' 1802/08.06.2012) , όπως ισχύει ¹⁸³)	Αμοιβαία συνδρομή στην είσπραξη απαιτήσεων
---	--

¹⁸³ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την Δ.ΕΙΣΠΡ. Α 1063035 ΕΞ 2018 (Β' 1584/08.05.2018).

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

ΠΟΛ. 1120/27.05.2013	Αμοιβαία διοικητική συνδρομή στην είσπραξη απαιτήσεων μεταξύ των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κοινοποίηση των διατάξεων του ν.4072/12 (Φ.Ε.Κ. Α' 86) - Οδηγία 2010/24/ΕΕ της 16 ^{ης} Μαρτίου 2010 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου
--------------------------------------	---

ΑΡΘΡΟ 53**Τόκοι εκπρόθεσμης καταβολής
ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ**

A. 1121/2023 (B' 5635/03.08.2023)	Ρύθμιση των προϋποθέσεων μεταβολής των επιτοκίων του άρθρου 53 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022)- Κατάργηση της παρ. 2 της υπό στοιχεία Α.1153/2022 απόφασης του Υπουργού Οικονομικών «Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΔΠΕΙΣ 1198598 ΕΞ 31.12.2013 απόφασης του Υπουργού Οικονομικών “Καθορισμός των επιτοκίων του άρθρου 53 του ν.4174/2013” (B'19/2014 και B'113/2014)
ΠΟΛ. 1156/2014 (B' 1370/29.05.2014)	Απαλλαγή από τόκους της εκπρόθεσμης καταβολής του φόρου των περιοδικών δηλώσεων Φ.Π.Α. που υποβλήθηκαν στις 30.4.2014 μέσω της υπηρεσίας TAXISnet
ΔΠΕΙΣ 1198598 ΕΞ 2013 (B' 19/10.01.2014 και B' 113/24.01.2014), <i>όπως ισχύει</i> ¹⁸⁴	Καθορισμός των επιτοκίων του άρθρου 53 του ν.4174/2013

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Ε. 2115/24.07.2020	Κοινοποίηση και παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων των παρ.53 και 54β του άρθρου 72 του ν.4174/2013 (Α'170), όπως ισχύουν μετά την ψήφιση του ν.4701/2020 (Α'128), οι οποίες αφορούν ποσά αναδρομικών εισοδημάτων που εισπράχθηκαν το 2013, για τα οποία εκδόθηκαν πράξεις προσδιορισμού φόρου εντός του 2019, με βάση στοιχεία που είχε στη διάθεσή της η Φορολογική Διοίκηση
Ε. 2177/03.10.2019	Κοινοποίηση των διατάξεων του άρθρου εβδόμου της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (ΠΝΠ) (Α'145/30.09.2019)
ΠΟΛ. 1059/09.05.2016	Καταβολή ποσού κατ' άρθ. 93 ΚΔΔ για το παραδεκτό έφεσης

¹⁸⁴ Η ως άνω απόφαση έχει τροποποιηθεί με την [Α. 1153/2022](#) (B' 5635/02.11.2022).

ΠΟΛ. 1252/20.11.2015 , όπως ισχύει ¹⁸⁵	Παροχή διευκρινίσεων για την εφαρμογή των διατάξεων του Δέκατου Κεφαλαίου του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013, άρθρα 53-62)
---	--

ΆΡΘΡΟ 54**Διαδικαστικές παραβάσεις
ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ**

Α. 1235/2019 (Β' 2926/12.07.2019), όπως ισχύει ¹⁸⁶	Τύπος και περιεχόμενο της πράξης επιβολής προστίμου στις περιπτώσεις εκπρόθεσμης υποβολής δήλωσης στοιχείων ακινήτων
ΠΟΛ. 1163/2016 (Β' 3779/23.11.2016)	Διακοπή εργασιών φορολογουμένων (φυσικών, νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων) βάσει του πραγματικού χρόνου παύσης των εργασιών τους
ΠΟΛ. 1283/2013 (Β' 3367/31.12.2013)	Ορισμός Φορολογικού εκπροσώπου, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 8 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

E. 2008/10.02.2023	Παροχή διευκρινίσεων για την μη επιβολή προστίμου σε περίπτωση υποβολής εκπρόθεσμης αρχικής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος από φυσικό πρόσωπο το οποίο δεν υπέχει σχετική υποχρέωση από τις διατάξεις του ν.4172/2013 (Α'167) και του ν.4987/2022 (Α'206)
E. 2053/21.07.2022	Διευκρινίσεις για την μη επιβολή προστίμου σε περίπτωση υποβολής εκπρόθεσμης τροποποιητικής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικού προσώπου, από την οποία το επιπλέον προς καταβολή ποσό, σε σχέση με την αρχική δήλωση, δεν υπερβαίνει τα εκατό (100) ευρώ
E. 2042/10.05.2022	Παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τα πρόστιμα που αφορούν τις παραβάσεις έκδοσης πλαστών ή εικονικών φορολογικών στοιχείων ή λήψης εικονικών φορολογικών στοιχείων ή νόθευσης αυτών, καθώς και καταχώρισης στα βιβλία αγορών ή εξόδων που δεν έχουν πραγματοποιηθεί και για τα οποία δεν έχει εκδοθεί φορολογικό στοιχείο,

¹⁸⁵ Η ως άνω απόφαση συμπληρώθηκε με την [ΠΟΛ. 1215/26.11.2018](#).¹⁸⁶ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την Α. 1197/2023 (Β' 6940/08.12.2023).

	κατόπιν έκδοσης της υπ'αρ. 2319/2021 Απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας
Ε. 2125/15.06.2021	Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων 110, 112, 113, 114, 118, 119, 120, 121 και 122 του ν. 4799/2021 (ΦΕΚ Α' 78/18.05.2021)
Ε. 2007/13.01.2021	Υποβολή τροποποιητικών δηλώσεων απόδοσης παρακρατούμενου φόρου στα μερίσματα που διανέμει η Τράπεζα της Ελλάδος στους μετόχους της, συνεπεία της Ε. 2107/2019 εγκυκλίου
Ε. 2115/24.07.2020	Κοινοποίηση και παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων των παρ.53 και 54β του άρθρου 72 του ν.4174/2013 (Α'170), όπως ισχύουν μετά την ψήφιση του ν.4701/2020 (Α'128), οι οποίες αφορούν ποσά αναδρομικών εισοδημάτων που εισπράχθηκαν το 2013, για τα οποία εκδόθηκαν πράξεις προσδιορισμού φόρου εντός του 2019, με βάση στοιχεία που είχε στη διάθεσή της η Φορολογική Διοίκηση
Ε. 2154/07.08.2019	Παροχή διευκρινίσεων αναφορικά με την επιβολή προστίμου για τη μη διαβίβαση δεδομένων παραστατικών πωλήσεων από οντότητες-εκμεταλλευτές πρατηρίων καυσίμων, από πωλητές πετρελαίου θέρμανσης και από προμηθευτές υγραερίου ή πεπιεσμένου φυσικού αερίου σε πρατήρια, για πωλήσεις καυσίμων
Ε. 2131/08.07.2019	Παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 17 του ν.4577/2018 (ΦΕΚ Α' 199), αναφορικά με την τροποποίηση του άρθρου 31 του ν.3986/2011 περί επιβολής του τέλους επιτηδεύματος
Ε. 2082/16.05.2019	Κοινοποίηση των διατάξεων του άρθρου 73 του ν.4607/2019 (ΦΕΚ 65 Α') για θέματα φορολογίας ακίνητης περιουσίας
ΠΟΛ. 1241/28.12.2018	Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων 54, 59 και 101 του ν.4583/2018 (ΦΕΚ Α' 212)
ΠΟΛ. 1192/12.10.2018	Πρόστιμο επιβαλλόμενο σε περίπτωση εγκατάστασης ειδικά διασκευασμένων τραπεζιών για τη διενέργεια ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων με παιγνιόχαρτα, χωρίς την καταβολή του νομίμου τέλους
ΠΟΛ. 1174/13.09.2018	Πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α., μετά από υποβολή δηλώσεων με τις ευεργετικές διατάξεις των άρθρων 57 έως και 60 του ν.

	4446/2016
ΠΟΛ. 1119/22.06.2018	Εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 397 και 398 παρ. 1 του ν. 4512/2018 (Α' 5) και του άρθρου 49 παρ. 4, 5 και 6 του ν.4509/2017 (Α' 201) αναφορικά με την τροποποίηση των άρθρων 18, 19 και 72 παρ. 18 του ν. 4174/2013 (Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας- Κ.Φ.Δ., Α' 170)
ΠΟΛ. 1035/28.02.2018	Παροχή διευκρινίσεων για την εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 54 του ν. 4174/2013 σε περίπτωση υποβολής τροποποιητικής δήλωσης παρακρατούμενου φόρου στα εισοδήματα από μερίσματα, τόκους και δικαιώματα
ΠΟΛ. 1026/12.02.2018	Παροχή οδηγιών και διευκρινίσεων αναφορικά με την επιβολή κυρώσεων για παραβάσεις του άρθρου 54 του ν. 4174/2013 (ΚΦΔ) και λοιπές περιπτώσεις παραβάσεων
ΠΟΛ. 1139/13.09.2017	Επιβολή προστίμου στις εκπρόθεσμες κοινές δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων (Ε1) των έγγαμων φορολογούμενων
ΠΟΛ. 1083/12.06.2017	Διευκρινίσεις σχετικά με την επιβολή προστίμων στις Δηλώσεις Πληροφοριακών Στοιχείων Μίσθωσης Ακίνητης Περιουσίας αγροτικών εκτάσεων με μηνιαίο μίσθωμα έως ογδόντα (80) ευρώ
ΔΕΑΦ Α 1060755/24.04.2017	Μη επιβολή προστίμων του Κ.Φ.Δ. (ν.4174/2013), για εκπρόθεσμες δηλώσεις απόδοσης παρακρατούμενων φόρων της περ. δ' της παρ. 1 των άρθρων 62 και 64 του ν. 4172/2013 που έως την 18.7.2016 είχαν υποβληθεί μέχρι το τέλος του δεύτερου μήνα από την ημερομηνία καταβολής της υποκείμενης σε παρακράτηση πληρωμής και όχι από την ημερομηνία έκδοσης του παραστατικού
ΠΟΛ. 1019/03.02.2017	Παροχή οδηγιών για την ορθή εφαρμογή των διατάξεων της ΠΟΛ. 1163/2016 (Β' 3779/23-11-2016) Απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε.
ΠΟΛ. 1004/04.01.2017	Κοινοποίηση των διατάξεων του άρθρου 102 του ν. 4446/2016 (Α' 240)
ΔΕΑΦ Α 1122149/11.08.2016	Μη επιβολή προστίμου για τις τροποποιητικές δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος που υποβάλλονται από όσους λαμβάνουν αγροτικές επιδοτήσεις και οι σχετικές βεβαιώσεις εκδόθηκαν καθυστερημένα από τον ΟΠΕΚΕΠΕ

ΠΟΛ. 1080/22.06.2016	Επιβολή προστίμου σε περίπτωση μη υποβολής ή εκπρόθεσμης υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος από την οποία δεν προκύπτει υποχρέωση καταβολής φόρου αλλά μόνο του τέλους επιτηδεύματος, καθώς και στην περίπτωση μη υποβολής ή εκπρόθεσμης υποβολής μηδενικής δήλωσης απόδοσης παρακρατούμενων φόρων
ΠΟΛ. 1252/20.11.2015 , όπως συμπληρώθηκε ¹⁸⁷	Παροχή διευκρινίσεων για την εφαρμογή των διατάξεων του Δέκατου Κεφαλαίου του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013, άρθρα 53-62)
ΠΟΛ. 1230/14.10.2015	Διευκρινίσεις για διάφορα θέματα που ανακύπτουν κατά την υποβολή των πληροφοριακών στοιχείων μίσθωσης ακίνητης περιουσίας
ΠΟΛ. 1126/17.06.2015	Κοινοποίηση των διατάξεων του άρθρου 251 του ν.4281/2014 σχετικά με την απαλλαγή των μικρών επιχειρήσεων και παροχή σχετικών διευκρινίσεων
ΠΟΛ. 1103/09.04.2014	Κοινοποίηση διατάξεων του ν. 4254/2014 (ΦΕΚ 85Α' /7.4.2014) «Μέτρα στήριξης και ανάπτυξης της Ελληνικής οικονομίας στο πλαίσιο εφαρμογής του ν. 4046/2012 και άλλες διατάξεις

ΑΡΘΡΟ 54Α**Υποχρεώσεις τρίτων για τον Ενιαίο Φόρο ιδιοκτησίας Ακινήτων
ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ**

A. 1124/2023 (B' 5037/10.08.2023)	Διενέργεια ελέγχου για τη διαπίστωση της ορθής εφαρμογής του άρθρου 54 Α του ν. 4174/2013 (Α' 170) και του άρθρου 54 Α του ν. 4987/2022 (Α' 206) από τους συμβολαιογράφους ή/και από τους φύλακες μεταγραφών/ προϋσταμένους κτηματολογικών γραφείων, για το έτος 2022
A. 1085/2023 (B' 3617/30.05.2023)	Πιστοποιητικό του άρθρου 54Α του ν. 4987/2022 (πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α.)
A. 1100/2022 (B' 4008/29.07.2022)	Διενέργεια ελέγχου για τη διαπίστωση της ορθής εφαρμογής του άρθρου 54Α του ν. 4174/2013 από τους συμβολαιογράφους ή/και από τους φύλακες

¹⁸⁷ Η ως άνω συμπληρώθηκε με την ΠΟΛ. [1215/26.11.2018](#), αναφορικά με τη μη επιβολή του προστίμου της περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 54 του ν.4174/2013 κατά τη διόρθωση πληροφοριακών στοιχείων των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων (Ε1, Ν, Ε2, Ε3 και λοιπών συνυποβαλλόμενων εντύπων).

	μεταγραφών/προϊσταμένους κτηματολογικών γραφείων, για το έτος 2022
Α. 1182/2021 (Β' 3784/13.08.2021)	Διενέργεια ελέγχου ορθής εφαρμογής άρθρου 54Α ν. 4174/2013 από συμβ/φους ή/και από φύλακες μεταγραφών/προϊσταμένους κτηματολογικών γραφείων, για το έτος 2021
Α. 1175/2021 (Β' 3706/ 11.08.2021)	Καθορισμός των ειδικότερων στοιχείων που συνιστούν τη φορολογική ταυτότητα των ακινήτων
Α. 1106/2021 (Β' 1976/14.05.2021), <i>όπως ισχύει</i> ¹⁸⁸	Πιστοποιητικό του άρθρου 54Α του ν. 4174/2013 (πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α.)
Α. 1008/2021 (Β' 229/25.01.2021)	Πιστοποιητικό του άρθρου 54Α του ν. 4174/2013 (πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α.)
Α. 1137/2020 (Β' 2423/18.06.2020)	Καθορισμός της διαδικασίας υποβολής δηλώσεων φορολογίας κεφαλαίου, κοινοποίησης των πράξεων προσδιορισμού του φόρου και λήψης πιστοποιητικών των φορολογιών κεφαλαίου
Α. 1234/2019 (Β' 2858/05.07.2019)	Διενέργεια ελέγχου για τη διαπίστωση της ορθής εφαρμογής του άρθρου 54Α του ν. 4174/2013 (Α' 170) από τους συμβολαιογράφους ή/και από τους φύλακες μεταγραφών/προϊσταμένους κτηματολογικών γραφείων, για το έτος 2019
ΠΟΛ. 1182/2018 (Β' 4422/04.10.2018)	Διαπίστωση της ορθής εφαρμογής του άρθρου 54Α του ν. 4174/2013 από τους συμβολαιογράφους ή/και από τους φύλακες μεταγραφών/προϊσταμένους κτηματολογικών γραφείων
ΠΟΛ. 1040/2018 (Β' 884/14.03.2018)	Καθορισμός των πηγών και του είδους των στοιχείων που συλλέγονται, της κατηγορίας των στοιχείων που δημοσιεύονται, καθώς και του χρόνου τήρησης των στοιχείων στο Μητρώο Αξιών Μεταβιβάσεων Ακινήτων
ΠΟΛ. 1004/2015 (Β' 2/02.01.2015), <i>όπως ισχύει</i> ¹⁸⁹	Πιστοποιητικό του άρθρου 54Α το Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας
ΠΟΛ. 1279/2013 (Β' 3397/30.12.2013), <i>όπως ισχύει</i> ¹⁹⁰	Πιστοποιητικό του άρθρου 54Α του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, για το

¹⁸⁸ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [Α. 1082/2022](#) (Β' 3324/28.06.2022).

¹⁸⁹ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις [ΠΟΛ. 1015/2015](#) (Β' 245/17.02.2015) και [1114/2015](#) (Β' 1093/10.06.2015) και συμπληρώθηκε με την [ΠΟΛ. 1002/2017](#) (Β' 114/24.01.2017).

¹⁹⁰ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις ΠΟΛ. [1205/2014](#) (Β' 2518/22.09.2014) και ΠΟΛ. [1020/2014](#) (Β' 74/22.01.2014).

	έτος 2014
--	-----------

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΑΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Ε. 2205/03.11.2021	Επικαιροποίηση του κανονιστικού πλαισίου που ρυθμίζει την έκδοση αποδεικτικού ενημερότητας και βεβαίωσης οφειλής κατ' άρθρο 12 του Κ.Φ.Δ. – Παροχή διευκρινίσεων και οδηγιών
Ε. 2203/23.12.2020	Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων 18, 20, 27, 41, 64, 66, 67, 68 και 80 του ν. 4756/2020 (ΦΕΚ Α' 235/26-11-2020)
Ε. 2107/07.07.2020	Διαδικασία υποβολής δηλώσεων φορολογίας κεφαλαίου, κοινοποίησης των πράξεων προσδιορισμού του φόρου και λήψης πιστοποιητικών των φορολογιών κεφαλαίου . – Εφαρμογή της απόφασης Α.1137/2020 (ΦΕΚ 2423 Β')
Ε. 2042/27.03.2020	Κοινοποίηση διατάξεων των άρθρων 1, 9, 10, 21 και 22 του ν. 4664/2020 : «Κύρωση της από 24.12.2019 Π.Ν.Π. «Κατεπείγουσες ρυθμίσεις για την αύξηση του ποσού του Κοινωνικού Μερισματος για το έτος 2019, την παράταση ισχύος του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών και την παράταση της προθεσμίας κατάργησης Υποθηκοφυλακείων και Κτηματολογικών Γραφείων» (Α' 212) και άλλες διατάξεις.»
Ε. 2050/28.03.2019	Κοινοποίηση των διατάξεων του άρθρου 53 του ν. 4602/2019 (45 Α) για θέματα φορολογίας Κεφαλαίου
Ε. 2001/28.12.2018	Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων 55, 60, 61 και 70 του ν.4583/2018 (Φ.Ε.Κ. 212 Α'/18-12-2018) για θέματα φορολογίας κεφαλαίου
ΠΟΛ. 1186/28.09.2018	Οδηγίες για τη διαπίστωση της ορθής εφαρμογής του άρθρου 54Α' του ν. 4174/2013 από τους συμβολαιογράφους ή και από τους φύλακες μεταγραφών/προϊσταμένους κτηματολογικών γραφείων
ΠΟΛ. 1174/13.09.2018	Πιστοποιητικό ΕΝ.Φ.Ι.Α., μετά από υποβολή δηλώσεων με τις ευεργετικές διατάξεις των άρθρων 57 έως και 60 του ν. 4446/2016
ΠΟΛ. 1109/07.06.2018	Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων 112, 113 και 145 του ν.4537/2018 (Φ.Ε.Κ. 84 Α'/15-5- 2018) για θέματα

	φορολογίας κεφαλαίου
ΠΟΛ. 1095/21.05.2018	Πιστοποιητικό του άρθρου 54 Α (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) του ν. 4174/2013 σε περίπτωση δικαστικής εκκαθάρισης της κληρονομίας
ΠΟΛ. 1138/13.09.2017	Κοινοποίηση διατάξεων των άρθρων 10, 13 και 14 του ν. 4474/2017 και των διατάξεων των άρθρων 13, 15, 52, 72, 76 και 79 του ν. 4484/2017
ΠΟΛ. 1048/28.03.2017	Χορήγηση φορολογικών πιστοποιητικών μετά τη μονομερή ανάκληση ανέκκλητης πληρεξουσιότητας, η οποία χορηγήθηκε με προσύμφωνο για την κατάρτιση οριστικού συμβολαίου αγοραπωλησίας ακινήτου με αυτοσύμβαση
ΠΟΛ. 1118/29.07.2016	Πιστοποιητικά που χορηγούνται για πώληση ακινήτων με παρακράτηση φόρου ή λοιπών οφειλών του φορολογουμένου
ΠΟΛ. 1252/20.11.2015	Παροχή διευκρινίσεων για την εφαρμογή των διατάξεων του Δέκατου Κεφαλαίου του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013, άρθρα 53-62)

ΑΡΘΡΟ 54Β**Χρόνος επιβολής τόκων και προστίμων στον Ε.Ν.Φ.Ι.Α.**

Επί του άρθρου 54Β δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς κανονιστικές αποφάσεις.

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Ε. 2190/08.10.2021	Κοινοποίηση των άρθρων 2, 3 και 10 του ν. 4824/2021 (Α' 156/2-9-2021)
ΠΟΛ. 1164/18.11.2016	Κοινοποίηση διατάξεων νόμων έτους 2016 με θέματα αρμοδιότητας της Διεύθυνσης Εφαρμογής Φορολογίας Κεφαλαίου
ΠΟΛ. 1252/20.11.2015	Παροχή διευκρινίσεων για την εφαρμογή των διατάξεων του Δέκατου Κεφαλαίου του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013, άρθρα 53-62)
ΠΟΛ. 1186/31.07.2014	Κοινοποίηση διατάξεων του άρθρου 52 του ν. 4276/2014)

ΑΡΘΡΟ 54Γ

**Πρόστιμα για παραβάσεις υποχρεώσεων για την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών χρηματοοικονομικών λογαριασμών
ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ**

ΠΟΛ. 1157/2018 (Β' 3299/09.08.2018)	Καθορισμός ειδικότερων κανόνων,
---	---------------------------------

	<p>διοικητικών διαδικασιών και των αναγκαίων συνακόλουθων μέτρων αυτών για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής και σύμφωνης εφαρμογής των κανόνων δέουσας επιμέλειας που περιλαμβάνονται στο Κοινό Πρότυπο Αναφοράς από τα Δηλώνοντα Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα δυνάμει των εξουσιοδοτήσεων του άρθρου 9 παρ. 7 περίπτ. α' του ν.4170/2013 (Α' 163), του άρθρου πέμπτου παρ. 3 του ν. 4428/2016 (Α' 190) και του άρθρου τέταρτου παρ.1 των ν.4515/2018 (Α' 18) και ν.4516/2018 (Α' 19)</p>
ΠΟΛ. 1094/2018 (Β' 1891/24.05.2018)	<p>Καθορισμός των αρμόδιων υπηρεσιών της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων δυνάμει της περίπτ. α' της παρ. 1 του άρθρου τρίτου του ν. 4493/2017 (Α' 164) σε συνδυασμό με τις παρ. 1, 2 και 5 του άρθρου 5 του ν. 4170/2013 (Α' 163), και εξειδίκευση των υποχρεώσεων των Δηλώνοντων Ελληνικών Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων ως προς τον χρόνο και τον τρόπο υποβολής των στοιχείων σχετικά με την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών χρηματοοικονομικών λογαριασμών δυνάμει του άρθρου έκτου παρ. 2 του ν. 4493/2017</p>
ΠΟΛ. 1137/2017 (Β' 3293/19.09.2017), <i>όπως ισχύει</i> ¹⁹¹	<p>Καθορισμός των καταλόγων σχετικά με τις Δηλωτέες Δικαιοδοσίες, δυνάμει του άρθρου πέμπτου παρ. 4 τρίτο εδάφιο του ν. 4428/2016 (Α' 190) και με τις Συμμετέχουσες Δικαιοδοσίες, δυνάμει του ίδιου άρθρου και του άρθρου 9 παρ. 5 περίπτ. Β' τρίτο εδάφιο του ν. 4170/2013 (Α' 163), έναντι της Ελλάδας</p>
ΠΟΛ. 1133/2017 (Β' 3035/04.09.2017), <i>όπως ισχύει</i> ¹⁹²	<p>Κατάλογος Οντοτήτων και λογαριασμών που πρέπει να αντιμετωπιστούν ως Μη Δηλώνοντα Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα και Εξαιρούμενοι Λογαριασμοί, και ειδικότερα θέματα σχετικά με την τήρηση των κανόνων υποβολής στοιχείων και δέουσας επιμέλειας του Κοινού Προτύπου Αναφοράς (ΚΠΑ)</p>
ΠΟΛ. 1130/2017 (Β'	Καθορισμός των αρμόδιων υπηρεσιών της

¹⁹¹ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις [ΠΟΛ. 1084/2018](#) (Β' 1690/15.05.2018), [Α. 1208/2019](#) (Β' 1995/31.05.2019), [Α. 1181/2020](#) (Β' 3271/06.08.2020), [Α. 1107/2021](#) (Β' 2061/19.05.2021) και [Α. 1065/2022](#) (Β' 2590/25.05.2022).

¹⁹² Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [Α. 1276/2019](#) (Β' 3212/22.08.2019).

3087/07.09.2017), όπως ισχύει ¹⁹³	ΑΑΔΕ και εξειδίκευση των υποχρεώσεων των Δηλούντων Ελληνικών Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων, ως προς τον χρόνο και τον τρόπο υποβολής των στοιχείων σχετικά με την εφαρμογή του Κοινού Προτύπου Αναφοράς (ΚΠΑ) για την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών χρηματοοικονομικών λογαριασμών
--	---

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Ε. 2024/10.03.2022	Παροχή διευκρινίσεων σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 54Γ του Ν.4174/2013 (Α' 170)
------------------------------------	--

ΑΡΘΡΟ 54Δ

Κυρώσεις για τη μη παροχή πληροφοριών ή στοιχείων από τις ψηφιακές πλατφόρμες

Επί του άρθρου 54Δ δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς κανονιστικές αποφάσεις ή ερμηνευτικές εγκύκλιοι-οδηγίες.

ΑΡΘΡΟ 54Ε

Πρόστιμα για παραβάσεις μη τήρησης λογιστικών αρχείων και μη διαφύλαξης φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών (ΦΗΜ) και φορολογικών μνημών και αρχείων που δημιουργούν οι ΦΗΜ

Επί του άρθρου 54Ε δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς κανονιστικές αποφάσεις.

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Ε. 2028/12.04.2023	Παροχή διευκρινίσεων για την εφαρμογή του άρθρου 54Ε ΚΦΔ (ν.4987/2022 - Α' 206), σχετικά με την επιβολή προστίμων για παραβάσεις μη τήρησης λογιστικών αρχείων και μη διαφύλαξης φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών (ΦΗΜ) και φορολογικών μνημών και αρχείων που δημιουργούν οι ΦΗΜ
--------------------	--

ΑΡΘΡΟ 54ΣΤ

Πρόστιμα για παραβάσεις παραβίασης ή παραποίησης ή επέμβασης στη λειτουργία των φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών (ΦΗΜ), καθώς και έκδοσης στοιχείων λιανικής πώλησης από ΦΗΜ, ο οποίος δεν λειτουργεί με εγκεκριμένες προδιαγραφές

Επί του άρθρου 54ΣΤ δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς κανονιστικές αποφάσεις.

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Ε. 2051/01.08.2023	Παροχή διευκρινίσεων για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 54ΣΤ του ν.4987/2022 (Α' 206) (ΚΦΔ) αναφορικά
--------------------	--

¹⁹³ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις [ΠΟΛ. 1140/2017](#) (Β' 3254/15.09.2017), [ΠΟΛ. 1102/2018](#) (Β' 1986/01.06.2018) και [Α. 1204/2019](#) (Β' 1869/27.05.2019).

	με την επιβολή κυρώσεων σε περίπτωση διαπίστωσης παραβάσεων παραβίασης ή παραποίησης ή επέμβασης στη λειτουργία των φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών (ΦΗΜ)
Ε. 2180/17.09.2021	Εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 54 ΣΤ του ν.4174/2013

ΑΡΘΡΟ 54Ζ**Πρόστιμα για τη μη συμμόρφωση με το άρθρο 12 του ν. 2328/1995**

Επί του άρθρου 54Ζ δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς κανονιστικές αποφάσεις.

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Ε. 2033/04.02.2021	Παροχή οδηγιών σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 22Γ του ν. 4172/2013 (Α'167), το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 11 του ν. 4728/2020 (Α'186), καθώς επίσης του άρθρου 22Δ και της περ. ιστ' του άρθρου 23 του ν. 4172/2013, τα οποία προστέθηκαν με την παρ. 2 του άρθρου 189 του ν.4764/2020 (Α'256), σχετικά με την έκπτωση διαφημιστικών δαπανών
------------------------------------	--

ΑΡΘΡΟ 54Η

Κυρώσεις για τη μη διαβίβαση δεδομένων στοιχείων λιανικής πώλησης, που εκδίδονται μέσω Φορολογικού Ηλεκτρονικού Μηχανισμού (Φ.Η.Μ.)

ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΠΟΛ. 1157/2022 (Β' 5651/04.11.2022)	Διαδικασία επιβολής κυρώσεων, σύμφωνα με το άρθρο 54Η του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Κ.Φ.Δ.) και του άρθρου 13 ^Α του ν.2523/1997, κατά την πρώτη εφαρμογή των διατάξεων αυτών
---	---

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Ο.Δ.Ε.Ε.Α. 1097101 ΕΞ 2022/03.10.2022	Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων 139, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 179, 180, 182 και 192 του ν. 4972/2022 (Α'181/23-9-2022)
---	--

ΑΡΘΡΟ 54Θ

Κυρώσεις για παραβίαση της υποχρέωσης του άρθρου 15Β

Επί του άρθρου 54Θ δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς ερμηνευτικές εγκύκλιοι-οδηγίες.

ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

A. 1156/2023 (Β' 5993/13.10.2023)	Καθορισμός του τύπου, του περιεχομένου, της διαδικασίας και του χρόνου υποβολής της Δήλωσης Συμμόρφωσης, αναφορικά με τις
-----------------------------------	---

	<p>απαιτήσεις λειτουργίας και διασύνδεσης με την ΑΑΔΕ, των Μέσων Πληρωμών ηλεκτρονικής μεταφοράς κεφαλαίων στο σημείο πώλησης (Electronic Funds Transfer at the point of sale, EFT/POS), Παρόχων Υπηρεσιών Πληρωμών και Παρόχων Μέσων Πληρωμών ημεδαπής ή αλλοδαπής, που χρησιμοποιούν οι υπόχρεες οντότητες του άρθρου 1 του ν.4308/2014 (Α΄ 251), καθώς και κάθε άλλου ειδικότερου θέματος για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 15Γ του ν.4987/2022 (Κ.Υ.Δ.).</p>
--	--

ΑΡΘΡΟ 54I**Κυρώσεις στους Παρόχους Υπηρεσιών Πληρωμών για παραβίαση των υποχρεώσεων της παρ. 3β του άρθρου 15**

Επί του άρθρου 54I δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς κανονιστικές αποφάσεις ή ερμηνευτικές εγκύκλιοι-οδηγίες.

ΑΡΘΡΟ 54IA**Κυρώσεις για παραβάσεις υποχρεώσεων για την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών που υποβάλλονται από Δηλούντες Φορείς Εκμετάλλευσης Πλατφόρμας**

Επί του άρθρου 54IA δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς κανονιστικές αποφάσεις ή ερμηνευτικές εγκύκλιοι-οδηγίες.

ΑΡΘΡΟ 54IB**Κυρώσεις για παραβίαση των υποχρεώσεων του άρθρου 15Γ**

Επί του άρθρου 54IB δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς κανονιστικές αποφάσεις ή ερμηνευτικές εγκύκλιοι-οδηγίες.

ΑΡΘΡΟ 55**Αρμοδιότητες Φορολογικής Διοίκησης κατά την ποινική διαδικασία ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ**

Ε. 2042/10.05.2022	<p>Παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τα πρόστιμα που αφορούν τις παραβάσεις έκδοσης πλαστών ή εικονικών φορολογικών στοιχείων ή λήψης εικονικών φορολογικών στοιχείων ή νόθευσης αυτών, καθώς και καταχώρισης στα βιβλία αγορών ή εξόδων που δεν έχουν πραγματοποιηθεί και για τα οποία δεν έχει εκδοθεί φορολογικό στοιχείο, κατόπιν έκδοσης της υπ'αρ. 2319/2021 Απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας</p>
ΠΟΛ. 1226/2013 (Β΄ 2554/10.10.2013)	<p>Διαδικασία βεβαίωσης και καταβολής των ποσών που προκύπτουν μετά τον επανυπολογισμό των προστίμων με βάση</p>

	τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 55 και των μεταβατικών διατάξεων των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 66 του Ν. 4174/2013 (ΦΕΚ 170 Α).
--	---

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

ΔΕΛ Γ 1080615/25.05.2017	Κοινοποίηση των διατάξεων του άρθρου 79 του ν. 4472/2017 (ΦΕΚ 74 Α'/19.5.2017) αναφορικά με πρόστιμο ΦΠΑ για πλαστά, εικονικά ή νοθευμένα φορολογικά στοιχεία
ΔΕΛ Β 1168052/30.12.2015	Κοινοποίηση των διατάξεων του άρθρου 22 της από 24.12.2015 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου σχετικά με την επιβολή προληπτικών ή διασφαλιστικών του δημοσίου συμφέροντος μέτρων άμεσα και επείγοντος χαρακτήρα και του άρθρου 65 του ν. 4356/2015
ΠΟΛ. 1252/20.11.2015	Παροχή διευκρινίσεων για την εφαρμογή των διατάξεων του Δέκατου Κεφαλαίου του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013, άρθρα 53-62)
ΠΟΛ. 1249/21.11.2013	Παροχή διευκρινίσεων ως προς την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 55 και 66 του ν. 4174/2013
ΠΟΛ. 1226/04.10.2013	Διαδικασία βεβαίωσης και καταβολής των ποσών που προκύπτουν μετά τον επανυπολογισμό των προστίμων με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 55 και των μεταβατικών διατάξεων των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 66 του ν. 4174/2013 (ΦΕΚ 170 Α')
ΠΟΛ. 1210/06.09.2013	Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων 55 και 66 του ν. 4174/26.7.2013 (ΦΕΚ 170 Α') «Φορολογικές διαδικασίες και άλλες διατάξεις» σχετικά με την επιβολή προστίμων για τη μη έκδοση, την έκδοση ανακριβών, πλαστών, εικονικών και τη λήψη εικονικών φορολογικών στοιχείων

ΑΡΘΡΟ 55Α

Παραπομπή εγκλημάτων φοροδιαφυγής σε ποινική δίκη

Επί του άρθρου 55Α δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς κανονιστικές αποφάσεις.

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Ο ΔΕΛ Θ 1003697 ΕΞ 2022/13.1.2022	Εφαρμογή διατάξεων των άρθρων 55Α
-----------------------------------	-----------------------------------

	και 68 του ν.4174/2013 (Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας - ΚΦΔ) σχετικά με την παραπομπή των εγκλημάτων φοροδιαφυγής σε ποινική δίκη, όπως αυτά ισχύουν μετά τον ν.4745/2020 και τον ν.4764/2020 και παροχή διευκρινίσεων
Ε. 2045/19.3.2019	Διευκρινίσεις αναφορικά με την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 66 του ν. 4174/2013 στα τέλη χαρτοσήμου
ΠΟΛ. 1209/20.12.2017	Παροχή συμπληρωματικών οδηγιών σχετικά με την υποβολή μηνυτηρίων αναφορών για τα εγκλήματα φοροδιαφυγής στη φορολογία εισοδήματος
ΠΟΛ. 1142/15.09.2016	Κοινοποίηση ορισμένων διατάξεων του νέου Κεφαλαίου Δωδέκατου «ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ-ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ» (άρθρα 66-71) του ν. 4174/2013 (Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας), όπως αυτό προστέθηκε στον ΚΦΔ, με το άρθρο 8 του ν. 4337/2015 (ΦΕΚ Α' 129/17.10.2015)
ΠΟΛ. 1252/20.11.2015	Παροχή διευκρινίσεων για την εφαρμογή των διατάξεων του Δέκατου Κεφαλαίου του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013, άρθρα 53-62)

ΑΡΘΡΟ 56

**Πρόστιμο εκπρόθεσμης υποβολής ή μη υποβολής ή ανακριβούς/ατελούς
Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών ή Φακέλου Τεκμηρίωσης Ενδοομιλικών
Συναλλαγών**

Επί του άρθρου 56 δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς κανονιστικές αποφάσεις.

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

ΠΟΛ. 1252/20.11.2015	Παροχή διευκρινίσεων για την εφαρμογή των διατάξεων του Δέκατου Κεφαλαίου του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013, άρθρα 53-62)
ΔΕΛ Δ 1168423/19.12.2014	Παροχή διευκρινίσεων σε θέματα ελέγχου ενδοομιλικών συναλλαγών και εκπρόθεσμης υποβολής της κατάστασης ενδοομιλικών συναλλαγών και του συνοπτικού πίνακα πληροφοριών

ΑΡΘΡΟ 56Α

**Πρόστιμα εκπρόθεσμης υποβολής ή μη υποβολής ή ανακριβούς/ατελούς
υποβολής Έκθεσης ανά χώρα και Δηλωτέας Διασυνοριακής Ρύθμισης**

Επί του άρθρου 56Α δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς κανονιστικές αποφάσεις ή ερμηνευτικές εγκύκλιοι-οδηγίες.

ΑΡΘΡΟ 57¹⁹⁴

Πρόστιμο εκπρόθεσμης καταβολής

Επί του άρθρου 57 δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς κανονιστικές αποφάσεις.

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

ΠΟΛ. 1252/20.11.2015 , όπως συμπληρώθηκε ¹⁹⁵	Παροχή διευκρινίσεων για την εφαρμογή των διατάξεων του Δέκατου Κεφαλαίου του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013, άρθρα 53-62)
ΠΟΛ. 1117/10.06.2015	Ρύθμιση οφειλών των διατάξεων των άρθρων 1-17 του Ν. 4321/2015 (ΦΕΚ 32 Α/21.3.2015), όπως ισχύει και τροποποίηση διατάξεων των άρθρων 57 του ΚΦΔ και 6 του ΚΕΔΕ περί προστίμων εκπρόθεσμης καταβολής.

ΑΡΘΡΟ 58

Πρόστιμα ανακριβούς δήλωσης ή μη υποβολής δήλωσης

Επί του άρθρου 58 δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς κανονιστικές αποφάσεις.

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

E. 2025/12.04.2023	Παροχή διευκρινίσεων ως προς την επιβολή του προστίμου της παραγράφου 1 του άρθρου 58 του ΚΦΔ (ν.4987/2022, Α' 206), σε περίπτωση εφαρμογής των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 36 του ΚΦΔ
ΠΟΛ. 1160/03.08.2018	Διευκρινίσεις σχετικά με την υποβολή των δηλώσεων του Περιβαλλοντικού Τέλους του Ν. 2939/2001 όπως ισχύει
ΠΟΛ. 1252/20.11.2015 , όπως συμπληρώθηκε ¹⁹⁶	Παροχή διευκρινίσεων για την εφαρμογή των διατάξεων του Δέκατου Κεφαλαίου του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013, άρθρα 53-62)

ΑΡΘΡΟ 58Α

Πρόστιμα για παραβάσεις σχετικά με τον ΦΠΑ

Επί του άρθρου 58Α δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς κανονιστικές αποφάσεις.

¹⁹⁴ Το άρθρο 57 καταργήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 19 του ν. 4321/2015 (Α' 32/21.03.2015). Η κατάργηση των προστίμων της παρ. 1 καταλαμβάνει σύμφωνα με την παρ 2 του ίδιου άρθρου οφειλές που καταχωρίζονται στα βιβλία εισπρακτέων εσόδων της Φορολογικής Διοίκησης από τη δημοσίευση του νόμου, ήτοι από 21.03.2015.

¹⁹⁵ Η ως άνω εγκύκλιος συμπληρώθηκε με την ΠΟΛ. [1215/26.11.2018](#).

¹⁹⁶ Η ως άνω εγκύκλιος συμπληρώθηκε με την [ΠΟΛ. 1215/26.11.2018](#).

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Ε. 2049/05.07.2023	Παροχή διευκρινίσεων σχετικά με την επιβολή προστίμων του ΚΦΔ και λοιπών κυρώσεων σε περιπτώσεις μη έκδοσης ή ανακριβούς έκδοσης παραστατικών και μη έκδοση απόδειξης ή άλλου φορολογικού στοιχείου για αυτοπαράδοση αγαθών
Ε. 2047/05.07.2023	Παροχή διευκρινίσεων σχετικά με την επιβολή προστίμων επί υποθέσεων ελέγχου για τις οποίες εφαρμόζονται μέθοδοι έμμεσου προσδιορισμού της φορολογητέας ύλης και λοιπά συναφή θέματα σχετικά με το Υ.Π.Α.
ΠΟΛ. 1155/10.10.2016	Διευκρινίσεις αναφορικά με την επιβολή προστίμων για παραβάσεις ΦΠΑ του άρθρου 58Α του ν. 4174/2013 (Α'170), όπως έχει τροποποιηθεί με το ν. 4410/2016 (Α'141) και ισχύει
ΠΟΛ. 1112/25.07.2016	Κοινοποίηση διατάξεων του άρθρου «Τροποποιήσεις του άρθρου 58 Α του ν. 4174/2013» του κατατεθέντος στην Βουλή των Ελλήνων προς ψήφιση σχεδίου νόμου «Τροποποιήσεις του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα προς ενίσχυση της καταπολέμησης της παράνομης εμπορίας καπνού και βιομηχανοποιημένων καπνών και Ίδρυση Συντονιστικού Κέντρου για την Καταπολέμηση του Λαθρεμπορίου, εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας προς την Απόφαση 2009/917/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 30ης Νοεμβρίου 2009 για τη χρήση της πληροφορικής για τελωνειακούς σκοπούς και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομικών και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία των άρθρων 15, 16 και 18 της Οδηγίας 2014/40/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 3ης Απριλίου 2014 για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών-μελών σχετικά με την κατασκευή, την παρουσίαση και την πώληση προϊόντων καπνού και συναφών προϊόντων και την κατάργηση της Οδηγίας 2001/37/ΕΚ», αναφορικά με τα πρόστιμα για παραβάσεις σχετικές με

	τον φόρο προστιθέμενης αξίας
ΠΟΛ. 1252/20.11.2015 , όπως συμπληρώθηκε ¹⁹⁷	Παροχή διευκρινίσεων για την εφαρμογή των διατάξεων του Δέκατου Κεφαλαίου του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013, άρθρα 53-62)

ΑΡΘΡΟ 59

Πρόστιμα για παραβάσεις σχετικές με παρακρατούμενους φόρους
Επί του άρθρου 59 δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς κανονιστικές αποφάσεις.

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

ΠΟΛ. 1252/20.11.2015 , όπως συμπληρώθηκε ¹⁹⁸	Παροχή διευκρινίσεων για την εφαρμογή των διατάξεων του Δέκατου Κεφαλαίου του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013, άρθρα 53-62)
---	--

ΑΡΘΡΟ 60**Παρεμπόδιση, υπόθαλψη και συνέργεια**

Επί του άρθρου 60 δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς κανονιστικές αποφάσεις.

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Ε. 2176/08.09.2021	Παροχή διευκρινίσεων σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 60 του ν.4174/2013 (Α' 170) ως προς τη συνέργεια
ΠΟΛ. 1252/20.11.2015 , όπως συμπληρώθηκε ¹⁹⁹	Παροχή διευκρινίσεων για την εφαρμογή των διατάξεων του Δέκατου Κεφαλαίου του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013, άρθρα 53-62)

ΑΡΘΡΟ 61**Απαλλαγή λόγω ανωτέρας βίας**

Επί του άρθρου 61 δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς κανονιστικές αποφάσεις.

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

ΠΟΛ. 1106/14.07.2016	Κοινοποίηση της με αριθμό 89/2015 γνωμοδότησης Ν.Σ.Κ, αναφορικά με απαλλαγή οφειλών από προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής για λόγους ανωτέρας βίας, κατ' άρθ. 6 του ΚΕΔΕ
ΠΟΛ. 1252/20.11.2015 , όπως συμπληρώθηκε ²⁰⁰	Παροχή διευκρινίσεων για την εφαρμογή των διατάξεων του Δέκατου Κεφαλαίου του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013, άρθρα 53-62)

¹⁹⁷ Η ως άνω συμπληρώθηκε με την [ΠΟΛ. 1215/26.11.2018](#).

¹⁹⁸ Η ως άνω συμπληρώθηκε με την [ΠΟΛ. 1215/26.11.2018](#).

¹⁹⁹ Η ως άνω συμπληρώθηκε με την [ΠΟΛ. 1215/26.11.2018](#).

²⁰⁰ Η ως άνω απόφαση συμπληρώθηκε με την [ΠΟΛ. 1215/26.11.2018](#).

ΑΡΘΡΟ 62**Επιβολή, κοινοποίηση και πληρωμή προστίμων
ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ**

ΠΟΛ. 1197/2017 (Β' 4385/13.12.2017)	Τύπος Οριστικής Πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος και πράξης προστίμου για φυσικά πρόσωπα, που αφορούν φορολογικά έτη 2014 και επόμενα
ΠΟΛ. 1198/2017 (Β' 4385/13.12.2017 και 4726/29.12.2017)	Τύπος Οριστικής Πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος και πράξης επιβολής προστίμου (για νομικά πρόσωπα νομικές οντότητες) που αφορούν φορολογικά έτη που αρχίζουν από 1/1/2014 και μετά
ΔΕΛ Β 1062442/2017 (Β' 1606/10.05.2017)	Τύπος Οριστικής Πράξης προσδιορισμού Φ.Π.Α. και Πράξης Επιβολής Προστίμου
ΠΟΛ. 1227/2014 (Β' 2853/22.10.2014)	Τύπος της οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου κληρονομιάς, δωρεάς, γονικής παροχής, προίκας και μεταβίβασης ακινήτων
ΠΟΛ. 1215/2014 (Β' 2739/14.10.2014)	Τύπος και περιεχόμενο της πράξης διοικητικού προσδιορισμού φόρου κληρονομιάς, δωρεάς, γονικής παροχής και προίκας
ΔΕΛ Α 1009902/2014 (Β' 152/29.01.2014)	Τύπος των πράξεων προσδιορισμού του φόρου

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Ε. 2136/11.08.2020	Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων τεσσαρακοστού έκτου και τεσσαρακοστού ενάτου του ν. 4712/2020 (Α' 146)
ΠΟΛ. 1030/15.02.2018	Παροχή διευκρινίσεων αναφορικά με την έκδοση καταλογιστικών πράξεων φόρων ή προστίμων σε βάρος πτωχών για παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας
ΠΟΛ. 1252/20.11.2015 , όπως συμπληρώθηκε ²⁰¹	Παροχή διευκρινίσεων για την εφαρμογή των διατάξεων του Δέκατου Κεφαλαίου του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013, άρθρα 53-62)
ΔΕΛ Α 1069048/2.05.2014	Παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 23, 25, 27, 28, 34, 62 και 66 του ν. 4174/2013 «Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας»

²⁰¹ Η ως άνω απόφαση συμπληρώθηκε με την [ΠΟΛ. 1215/26.11.2018](#).

ΑΡΘΡΟ 63**Ειδική Διοικητική Διαδικασία-Ενδικοφανής Προσφυγή
ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ**

Α. 1165/2022 (Β' 6009/25.11.2022)	Υποβολή ενδικοφανών προσφυγών και αιτημάτων αναστολής του άρθρου 63 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν.4987/2022), αποκλειστικά ψηφιακά μέσω διαδικτύου από το δικτυακό τόπο της Α.Α.Δ.Ε.
Α. 1012/2022 (Β' 304/31.01.2022)	Παράταση προθεσμίας υποβολής ενδικοφανούς προσφυγής και αιτήματος αναστολής του άρθρου 63 του ν. 4174/2013 (Α' 170), των φυσικών προσώπων και των νομικών προσώπων και οντοτήτων ή πληρεξουσίων και εκπροσώπων αυτών, που έχουν την κύρια κατοικία ή κύρια εγκατάσταση (έδρα) στις Περιφέρειες Αττικής, Κρήτης και Νοτίου Αιγαίου, στις Περιφερειακές Ενότητες Βοιωτίας και Εύβοιας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, στην Περιφερειακή Ενότητα Σποράδων της Περιφέρειας Θεσσαλίας και στο Δήμο Λοκρών της Περιφερειακής Ενότητας Φθιώτιδας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.
Α. 1049/2021 (Β' 984/12.03.2021)	Παράταση των προθεσμιών της παρ. 4 του άρθρου έκτου της από 30.03.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 75) ως προς την άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής και αιτήματος αναστολής καθώς και την εξέταση της ενδικοφανούς προσφυγής του άρθρου 63 ν. 4174/2013
Α. 1273/2020 (Β' 5597/21.12.2020)	Αναστολή και παράταση των προθεσμιών της παρ. 4 του άρθρου έκτου της από 30.03.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 75) ως προς την άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής και αιτήματος αναστολής καθώς και την εξέταση της ενδικοφανούς προσφυγής του άρθρου 63 του ν. 4174/2013
Α. 1241/2020 (Β' 4804/30.10.2020)	Παράταση της προθεσμίας του β' εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου έκτου της από 30.03.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 75) ως προς την εξέταση της ενδικοφανούς προσφυγής του άρθρου 63 ν.4174/2013
Α. 1122/2020 (Β' 2088/31.05.2020)	Παράταση της προθεσμίας του δεύτερου

	εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου έκτου της από 30.03.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α'75) ως προς την εξέταση της ενδικοφανούς προσφυγής του άρθρου 63 του ν. 4174/2013
ΠΟΛ. 1076/2018 (Β' 1456/26.04.2018)	Ηλεκτρονική υποβολή ενδικοφανών προσφυγών και αιτημάτων αναστολής του άρθρου 63 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013)
ΠΟΛ. 1064/2017 (Β' 1440/27.04.2017), <i>όπως ισχύει</i> ²⁰²	Εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 63 του ν. 4174/2013 (Ειδική Διοικητική Διαδικασία - Ενδικοφανής προσφυγή), καθορισμός λεπτομερειών για τη λειτουργία της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.), την εφαρμοστέα διαδικασία και τον τρόπο έκδοσης των αποφάσεων αυτής και ρύθμιση ζητημάτων καταβολής και αναστολής καταβολής του οφειλόμενου ποσού σε περίπτωση άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής
Α.Ε.Α. 1126366/2016 (Β' 2759/01.09.2016)	Παροχή εξουσιοδότησης υπογραφής
ΠΟΛ. 1002/2013 (Β' 55/16.01.2014) ²⁰³	Εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 63 του ν. 4174/2013 (Ειδική Διοικητική Διαδικασία – Ενδικοφανής προσφυγή), όπως αυτό τροποποιήθηκε και ισχύει από 1/1/2014 και καθορισμός λεπτομερειών για τη λειτουργία της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών (πρώην Υπηρεσίας Εσωτερικής Επανεξέτασης) της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων, την εφαρμοστέα διαδικασία και τον τρόπο έκδοσης των αποφάσεων αυτής»

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Ε. 2062/23.03.2021	Παράταση των προθεσμιών ως προς την άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής και αιτήματος αναστολής, καθώς και την εξέταση της ενδικοφανούς προσφυγής του άρθρου 63 ν.4174/2013
Ε. 2021/27.01.2021	Παράταση των προθεσμιών άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής και αιτήματος αναστολής του άρθρου 63 ν.4174/2013
Ε. 2173/30.10.2020	Αλληλέγγυα ευθύνη διοικούντων του

²⁰² Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με την [Α. 1203/2023](#) (Β' 7301/22.12.2023).

²⁰³ Η ως άνω απόφαση καταργήθηκε με την ΠΟΛ. 1064/2017 (Β' 1440/27.04.2017).

	άρθρου 50 του ν. 4174/2013, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει
Ε. 2128/04.08.2020	Άσκηση ενδικοφανούς και δικαστικής προσφυγής ατομικώς από τα αλληλεγγύως ευθυνόμενα πρόσωπα του άρθρου 50 ν.4174/2013 (Κ.Φ.Δ.)
Ε. 2010/11.01.2019	Κοινοποίηση των διατάξεων του άρθρου 68 του ν. 4587/2018 (ΦΕΚ Α' 218/24.12.2018), αναφορικά με την προθεσμία εξέτασης της ενδικοφανούς προσφυγής ενώπιον της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών (ΔΕΔ) και παροχή οδηγιών για την εφαρμογή τους
ΠΟΛ. 1234/14.12.2018	Άσκηση ενδίκου βοηθήματος σε περίπτωση απόρριψης αιτήματος μεταφοράς φορολογικής κατοικίας
ΠΟΛ. 1192/12.10.2018	Πρόστιμο επιβαλλόμενο σε περίπτωση εγκατάστασης ειδικά διασκευασμένων τραπεζιών για τη διενέργεια ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων με παιγνιόχαρτα, χωρίς την καταβολή του νομίμου τέλους
ΠΟΛ. 1180/27.09.2018	Εμπρόθεσμη άσκηση προσφυγής κατά πράξεων Φορολογικής Διοίκησης
ΠΟΛ. 1144/24.07.2018	Παροχή οδηγιών σχετικά με την υποβολή και εξέταση των ενδικοφανών προσφυγών που υποβάλλονται ενώπιον της Υποδιεύθυνσης Επανεξέτασης και Νομικής Υποστήριξης της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών, με έδρα την Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης, λόγω ανακαθορισμού της αρμοδιότητάς της
ΠΟΛ. 1003/03.01.2018	Παροχή οδηγιών αναφορικά με τις διατάξεις των παραγράφων 1, 2, 3 και 6 του άρθρου 49 του ν. 4509/2017 (ΦΕΚ Α' 201/22.12.2017) ως προς την επιβολή της επιεικέστερης κύρωσης κατά την έκδοση πράξεων διορθωτικού προσδιορισμού φόρου
ΠΟΛ. 1014/26.01.2017	Εφαρμογή ή μη των διατάξεων του άρθρου 63 του ν. 4174/2013 (Κ.Φ.Δ.), «περί της άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής», σε περιπτώσεις αμφισβήτησης πράξεων της Φορολογικής Διοίκησης που αφορούν τέλη κυκλοφορίας
ΠΟΛ. 1157/26.10.2016	Προθεσμία κατάθεσης ενδικοφανούς προσφυγής ενώπιον της Υπηρεσίας Εσωτερικής Επανεξέτασης για τους

	κατοίκους εξωτερικού
ΠΟΛ. 1142/15.09.2016	Κοινοποίηση ορισμένων διατάξεων του νέου Κεφαλαίου Δωδέκατου «ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ - ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ» (άρθρα 66-71) του ν.4174/2013 (Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας - Κ.Φ.Δ.), όπως αυτό προστέθηκε στον Κ.Φ.Δ., με το άρθρο 8 του ν. 4337/2015 (Φ.Ε.Κ. Α' 129/17.10.2015)
ΠΟΛ. 1144/03.07.2015	Επιμήκυνση των προθεσμιών για την έκδοση αποφάσεων επί ενδικοφανών προσφυγών ενώπιον της Υπηρεσίας Εσωτερικής Επανεξέτασης
Α.Ε.Δ. Β1 1093475/3.7.2015	Διευκρινίσεις και οδηγίες σχετικά με την άσκηση και το χειρισμό των ένδικων μέσων που ασκούνται κατά αποφάσεων διοικητικών δικαστηρίων επί προσφυγών κατά ρητών ή σιωπηρών αποφάσεων της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών
ΠΟΛ. 1081/06.04.2015	Διαδικασία υποβολής και εξέτασης ενδικοφανών προσφυγών από τα Αυτοτελή Τμήματα της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών που εδρεύουν στην Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης
Α.Ε.Δ. Β1 1018278/05.02.2015	Διευκρινίσεις σχετικά με τις επιδόσεις και τον χειρισμό δικαστικών προσφυγών κατά αποφάσεων της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών
ΠΟΛ. 1005/30.12.2014	Επιμήκυνση των προθεσμιών για την έκδοση αποφάσεων επί αιτήσεων αναστολών και επί ενδικοφανών προσφυγών ενώπιον της Υπηρεσίας Εσωτερικής Επανεξέτασης
ΠΟΛ. 1254/11.12.2014	Παύση της ισχύος της με αριθ. ΠΟΛ. 1218/2014 εγκυκλίου ΓΓΔΕ σχετικά με την υποβολή και διαβίβαση ενδικοφανών προσφυγών κατά πράξεων διοικητικού προσδιορισμού ΕΝΦΙΑ (ν. 4223/2013) στη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών
ΠΟΛ. 1218/03.10.2014 ²⁰⁴	Υποβολή και διαβίβαση ενδικοφανών προσφυγών κατά πράξεων διοικητικού προσδιορισμού ΕΝ.Φ.Ι.Α. (ν. 4223/2013) έτους 2014 στη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών
ΠΟΛ. 1192/12.08.2014	Αναστολή της προθεσμίας για την άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής

²⁰⁴ Η ως άνω απόφαση καταργήθηκε με την ΠΟΛ. [1254/11.12.2014](#).

	ενώπιον της Υπηρεσίας Εσωτερικής Επανεξέτασης (Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών), καθώς και για την έκδοση αποφάσεων επί ενδικοφανών προσφυγών, κατά το χρονικό διάστημα από 1 έως 31 Αυγούστου
ΠΟΛ. 1142/15.05.2014	Κοινοποίηση των διατάξεων της περ. γ' του άρθρου 50 του ν.4238/2014 όπως αυτές προστέθηκαν με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 184 του ν. 4261/2014 αναφορικά με την εξέταση από την Υπηρεσία Εσωτερικής Επανεξέτασης υποθέσεων που είχαν εισαχθεί ενώπιον της Επιτροπής Διοικητικής Επίλυσης Διαφορών (Ε.Δ.Ε.Φ.Δ.) του άρθρου 70Α του ν. 2238/1994 με αίτημα διοικητικού συμβιβασμού και δεν εξετάστηκαν
ΠΟΛ. 1066/27.02.2014	Κοινοποίηση των διατάξεων του άρθρου 50 του ν. 4238/2014 αναφορικά με την εξέταση από την Υπηρεσία Εσωτερικής Επανεξέτασης (Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών) υποθέσεων που είχαν εισαχθεί ενώπιον της Επιτροπής Διοικητικής Επίλυσης Διαφορών (ΕΔΕΦΔ) του άρθρου 70Α του ν. 2238/1994 και οδηγίες για την εφαρμογή τους

ΑΡΘΡΟ 63Α**Διαδικασία Αμοιβαίου Διακανονισμού
ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ**

Α. 1226/2020 (Β' 4504/13.10.2020)	Ρύθμιση ζητημάτων σχετικά με τη Διαδικασία Αμοιβαίου Διακανονισμού, σύμφωνα με τις διμερείς Συμβάσεις για την Αποφυγή της Διπλής Φορολογίας του Εισοδήματος.
ΠΟΛ. 1129/2017 (Β' 2967/30.08.2017)	Ρύθμιση ζητημάτων σχετικά με τη Διαδικασία Αμοιβαίου Διακανονισμού, σύμφωνα με τη "Σύμβαση μεταξύ των Κρατών-Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εξάλειψη της διπλής φορολογίας σε περίπτωση διορθώσεως των κερδών συνδεόμενων επιχειρήσεων (90/436/ΕΟΚ)" (Ευρωπαϊκή Σύμβαση Διαιτησίας), που κυρώθηκε με το ν. 2216/1994 (Α' 83)
ΠΟΛ. 1049/2017 (Β' 1235/07.04.2017) ²⁰⁵	Ρύθμιση ζητημάτων σχετικά με τη

²⁰⁵ Η ως άνω απόφαση καταργήθηκε με την [Α. 1226/2020](#) (Β' 4504/13.10.2020).

	Διαδικασία Αμοιβαίου Διακανονισμού σύμφωνα με τις διμερείς Συμβάσεις για την Αποφυγή της Διπλής Φορολογίας του Εισοδήματος
--	--

Σχετικά με το άρθρο 63Α δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς ερμηνευτικές εγκύκλιοι-οδηγίες.

ΑΡΘΡΟ 63Β

Ακύρωση ή τροποποίηση άμεσου προσδιορισμού φόρου, πράξης προσδιορισμού φόρου και πράξης επιβολής προστίμου

Επί του άρθρου 63Β δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς κανονιστικές αποφάσεις.

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Ε. 2154/23.06.2021	Παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων της περ. στ΄ της παρ. 2 του άρθρου 12 του ν. 27/1975 (Α΄77) όπως τροποποιήθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 147 του ν.4808/2021(Α΄101) περί υπολογισμού φόρου των ιδιωτικών πλοίων αναψυχής
------------------------------------	---

ΑΡΘΡΟ 64

Επαρκής Αιτιολογία

Επί του άρθρου 64 δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς κανονιστικές αποφάσεις ή ερμηνευτικές εγκύκλιοι-οδηγίες.

ΑΡΘΡΟ 65

Βάρος απόδειξης

Επί του άρθρου 65 δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς κανονιστικές αποφάσεις ή ερμηνευτικές εγκύκλιοι-οδηγίες.

ΑΡΘΡΟ 65Α

**Φορολογικό Πιστοποιητικό
ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ**

ΠΟΛ. 1124/2015 (Β΄ 1196/22.06.2015), <i>όπως ισχύει²⁰⁶</i>	Καθορισμός της διαδικασίας εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 65Α του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013, ΦΕΚ Α΄ 170), σχετικά με το Ετήσιο Πιστοποιητικό που εκδίδεται από
---	---

²⁰⁶ Η ως άνω απόφαση τροποποιήθηκε με τις [ΠΟΛ. 1100/2016](#) (Β΄ 2293/25.07.2016), [ΠΟΛ. 1108/2017](#) (Β΄ 2561/25.07.2017), [ΠΟΛ. 1067/2018](#) (Β΄ 1320/17.04.2018), [Α. 1240/2020](#) (Β΄ 4753/27.10.2020) και [Α. 1234/2021](#) (Β΄ 5026/29.10.2021) ενώ δόθηκαν σχετικές παρατάσεις με τις [ΠΟΛ. 1243/2015](#) (Β΄ 2402/09.11.2015), [ΠΟΛ. 1214/2015](#) (Β΄ 2224/15.10.2015), [ΠΟΛ. 1256/2015](#) (Β΄ 2601/02.12.2015), [Α. 1234/2021](#) (Β΄ 5026/29.10.2021), [Α. 1113/2022](#) (Β΄ 4375/18.08.2022) και [Α. 1141/2022](#) (Β΄ 5473/24.10.2022).

	Νόμιμους Ελεγκτές και ελεγκτικά γραφεία εγγεγραμμένα στο δημόσιο Μητρώο του ν. 3693/2008 (ΦΕΚ Α' 174)
--	---

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Ε. 2097/03.06.2019	Παροχή διευκρινίσεων αναφορικά με διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 65Α του ν. 4174/2013 για τους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές και τις ελεγκτικές εταιρείες
ΠΟΛ. 1165/17.11.2016	Κοινοποίηση διατάξεων των άρθρων 40 και 56 του ν.4410/2016 (ΦΕΚ 141 Α'/ 3.8.2016) με τις οποίες τροποποιήθηκαν οι σχετικές διατάξεις του ν.4174

ΑΡΘΡΟ 66**Εγκλήματα φοροδιαφυγής**

Επί του άρθρου 66 δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς κανονιστικές αποφάσεις.

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Ε. 2042/10.05.2022	Παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τα πρόστιμα που αφορούν τις παραβάσεις έκδοσης πλαστών ή εικονικών φορολογικών στοιχείων ή λήψης εικονικών φορολογικών στοιχείων ή νόθευσης αυτών, καθώς και καταχώρισης στα βιβλία αγορών ή εξόδων που δεν έχουν πραγματοποιηθεί και για τα οποία δεν έχει εκδοθεί φορολογικό στοιχείο, κατόπιν έκδοσης της υπ αρ. 2319/2021 Απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας
Ε. 2161/10.08.2021	Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων 5, 9, 13, 14, 15, 20, 29 και 32 του ν. 4816/2021 (Α' 118) «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας - Τροποποίηση του ν. 4557/2018 - Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1673 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2018, σχετικά με την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες μέσω του ποινικού δικαίου, επιτάχυνση

	της απονομής της δικαιοσύνης και άλλες επείγουσες διατάξεις
Ε. 2038/05.02.2021	Αποστολή αναφορών στην Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες του άρθρου 47 του ν.4557/2018 (Α'139) «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2015/849/ΕΕ) και άλλες διατάξεις. Κοινοποίηση των διατάξεων του άρθρων τεσσαρακοστού τέταρτου, πενηκοστού τέταρτου, πενηκοστού έκτου, πενηκοστού έβδομου, πενηκοστού όγδοου, πενηκοστού ένατου, εξηκοστού έκτου, εξηκοστού έβδομου και εξηκοστού ένατου του ν. 4839/2021 (Α'181)
Ε. 2125/03.07.2019	Κοινοποίηση διατάξεων του άρθρου 469 του νέου Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019) περί του αδικήματος της μη καταβολής χρεών προς το Δημόσιο
Ε. 2045/19.03.2019	Διευκρινίσεις αναφορικά με την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 66 του ν. 4174/2013 στα τέλη χαρτοσήμου
ΠΟΛ. 1209/20.12.2017	Παροχή συμπληρωματικών οδηγιών σχετικά με την υποβολή μηνυτήριων αναφορών για τα εγκλήματα φοροδιαφυγής στη φορολογία εισοδήματος
ΔΙ.Π.Α.Ε.Ε. 1189961/20.12.2017	Παροχή οδηγιών για την ομοιόμορφη εφαρμογή της με αριθ. ΔΙ.Π.Α.Ε.Ε. 158908 ΕΞ 2017 ΕΜΠ /5-12-2017 (Φ.Ε.Κ. Β' 4383/2017) Απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων
ΔΙ.Π.Α.Ε.Ε. 1752/18.10.2017	Παροχή οδηγιών για την ενιαία και ομοιόμορφη εφαρμογή της με αριθ. ΔΙΠΑΕΕ 1466/19.9.2017 (ΦΕΚ Β' 3326) Απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων
ΠΟΛ. 1142/15.09.2016	Κοινοποίηση ορισμένων διατάξεων του νέου Κεφαλαίου Δωδέκατου

	«ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ-ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ» (άρθρα 66-71) του ν. 4174/2013 (Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας), όπως αυτό προστέθηκε στον ΚΦΔ, με το άρθρο 8 του ν. 4337/2015 (ΦΕΚ Α' 129/17.10.2015)
ΠΟΛ. 1252/20.11.2015 , όπως ισχύει ²⁰⁷	Παροχή διευκρινίσεων για την εφαρμογή των διατάξεων του Δέκατου Κεφαλαίου του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013, άρθρα 53-62)
ΔΕΛ Α 1069048/02.05.2014	Παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 23, 25, 27, 28, 34, 62 και 66 του ν. 4174/2013 «Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας»

ΑΡΘΡΟ 67**Αυτουργοί και συνεργοί**

Επί του άρθρου 67 δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς κανονιστικές αποφάσεις.

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Ε. 2048/08.02.2021	Κοινοποίηση διατάξεων του ν.4758/2020 «Περιστολή του λαθρεμπορίου - Κύρωση του Πρωτοκόλλου για την εξάλειψη του παράνομου εμπορίου καπνού, διατάξεις περί κοινωφελών περιουσιών και σχολαζουσών κληρονομιών, διατάξεις για τα τέλη κυκλοφορίας και τα τέλη ταξινόμησης, κίνητρα για την προσέλκυση φορολογικών κατοίκων
ΠΟΛ. 1209/20.12.2017	Παροχή συμπληρωματικών οδηγιών σχετικά με την υποβολή μηνυτήριων αναφορών για τα εγκλήματα φοροδιαφυγής στη φορολογία εισοδήματος
ΠΟΛ. 1142/15.09.2016	Κοινοποίηση ορισμένων διατάξεων του νέου Κεφαλαίου Δωδέκατου «ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ-ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ» (άρθρα 66-71) του ν. 4174/2013 (Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας-ΚΦΔ), όπως αυτό προστέθηκε στον ΚΦΔ, με το άρθρο 8 του ν. 4337/2015 (ΦΕΚ Α' 129/17.10.2015)»

²⁰⁷ Η ως άνω απόφαση συμπληρώθηκε με την ΠΟΛ. [1215/26.11.2018](#).

ΑΡΘΡΟ 68**Μηνυτήρια αναφορά και ποινική διαδικασία**

Επί του άρθρου 68 δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς κανονιστικές αποφάσεις.

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Ο ΔΕΛ Θ 1003697 ΕΞ 2022/13.1.2022	Εφαρμογή διατάξεων των άρθρων 55Α και 68 του ν. 4174/2013 (Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας - ΚΦΔ) σχετικά με την παραπομπή των εγκλημάτων φοροδιαφυγής σε ποινική δίκη, όπως αυτά ισχύουν μετά τον ν.4745/2020 και τον ν.4764/2020 και παροχή διευκρινίσεων
ΠΟΛ. 1190/01.12.2017	Κοινοποίηση της αριθμ. 254/2017 Γνωμοδότησης του ΝΣΚ αναφορικά με την υποβολή μηνυτήριας αναφοράς χωρίς να έχει προηγηθεί η έκδοση οριστικού προσδιορισμού φόρου
ΠΟΛ. 1142/15.09.2016	Κοινοποίηση ορισμένων διατάξεων του νέου Κεφαλαίου Δωδέκατου «ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ-ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ» (άρθρα 66-71) του ν. 4174/2013 (Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας-ΚΦΔ), όπως αυτό προστέθηκε στον ΚΦΔ, με το άρθρο 8 του ν. 4337/2015 (ΦΕΚ Α'129/17.10.2015)»

ΑΡΘΡΟ 69**Αναστολή της ποινής**

Επί του άρθρου 69 δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς κανονιστικές αποφάσεις ή ερμηνευτικές εγκύκλιοι-οδηγίες.

ΑΡΘΡΟ 70**Μεταβατικές διατάξεις****ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ**

Α. 1215/2020 (Β' 4254/30.09.2020)	Παράταση των προθεσμιών που προβλέπονται στις διατάξεις των παρ. 51 και 53α του άρθρου 72 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Κ.Φ.Δ.)
Α. 1182/2020 (Β' 3164/31.07.2020)	Παράταση των προθεσμιών που προβλέπονται με τις διατάξεις των παρ. 51 και 53α του άρθρου 72 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Κ.Φ.Δ.)
Α. 1169/2020 (Β' 3008/20.07.2020)	Ειδικότερα θέματα για την εφαρμογή της παρ. 53α του άρθρου 72 του ν.

	4174/2013 σχετικά με την ακύρωση/τροποποίηση πράξεων διοικητικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος και πράξεων επιβολής προστίμου που εκδόθηκαν εντός του 2019 βάσει της παρ. 2 του άρθρου 32 του ν.4174/2013
ΠΟΛ. 1148/2018 (Β' 3381/10.8.2018)	Τροποποίηση των διατάξεων της Α.Υ.Ο. ΠΟΛ. 1159/2011 (Φ.Ε.Κ. 1657/Β'), περί του καθορισμού της διαδικασίας εφαρμογής της παρ.5 του άρθρου 82 του Κ.Φ.Ε. (ν. 2238/1994) αναφορικά με το Ετήσιο Πιστοποιητικό που θα εκδίδεται από Νόμιμους Ελεγκτές ή και ελεγκτικά γραφεία εγγεγραμμένα στο δημόσιο Μητρώο του ν. 3693/2008 (Φ.Ε.Κ. 174/Α')
ΠΟΛ. 1012/2018 (Β' 126/24.01.2018)	Καθορισμός ζητημάτων προθεσμιών, καταβολής αρμοδιοτήτων και κάθε αναγκαίου θέματος για την εφαρμογή της παραγράφου 2 του άρθρου 398 του ν. 4512/2018 (Α' 5), ως προς την μείωση των προστίμων ή των πρόσθετων φόρων
ΠΟΛ. 1034/2016 (Β' 730/18.03.2016)	Τροποποίηση των διατάξεων της Α.Υ.Ο. ΠΟΛ.1159/2011 (ΦΕΚ 1657/Β'), σχετικά με το Ετήσιο Πιστοποιητικό που εκδίδεται από Νόμιμους Ελεγκτές και ελεγκτικά γραφεία εγγεγραμμένα στο δημόσιο Μητρώο του Ν.3693/2008 (ΦΕΚ 174/Α')

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ-ΟΔΗΓΙΕΣ

Ε. 2053/21.07.2022	Διευκρινίσεις για την μη επιβολή προστίμου σε περίπτωση υποβολής εκπρόθεσμης τροποποιητικής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικού προσώπου, από την οποία το επιπλέον προς καταβολή ποσό, σε σχέση με την αρχική δήλωση, δεν υπερβαίνει τα εκατό (100) ευρώ
Ε. 2104/18.05.2021	Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων

	23 (παρ. 1), 25, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 39 και 44 του ν. 4797/2021 (Α' 66)
Ε. 2028/02.02.2021	Παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 56 του άρθρου 72 του ν.4174/2013 (Α' 170), όπως ισχύει, μετά την ψήφιση του άρθρου 78 του ν. 4764/2020 (Α' 256), αναφορικά με ακύρωση προστίμων εκπρόθεσμης υποβολής καταστάσεων φορολογικών στοιχείων για διασταύρωση πληροφοριών για το ημερολογιακό έτος 2014, που υπεβλήθησαν από 21.1.2016 έως και 25.1.2016
Ε. 2010/15.01.2021	Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων 77 και 78 του ν.4764/2020 (Α' 256)
Ο ΔΕΛ Η 1130255/2020	Παροχή διευκρινίσεων σχετικά με το ζήτημα της έκδοσης και κοινοποίησης καταλογιστικών πράξεων εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών παραγραφής
Ε. 2150/28.09.2020	Κοινοποίηση και παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων της περίπτωσης α' της παραγράφου 54 του άρθρου 72 του ν.4174/2013 (Α' 170), όπως ισχύουν μετά την ψήφιση του ν.4701/2020 (Α'128), οι οποίες αφορούν σε πράξεις διοικητικού ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου που εκδίδονται από 1.1.2020 για αναδρομικά ποσά πρώτων συντάξεων
Ε. 2147/11.09.2020	Χρόνος παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου για την επιβολή τελών χαρτοσήμου και της ειδικής εισφοράς υπέρ ΟΓΑ
Ε. 2115/24.07.2020	Κοινοποίηση και παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων των παρ.53 και 54β του άρθρου 72 του ν.4174/2013 (Α'170), όπως ισχύουν μετά την ψήφιση του ν. 4701/2020 (Α'128), οι οποίες αφορούν ποσά αναδρομικών εισοδημάτων που εισπράχθηκαν το 2013, για τα οποία εκδόθηκαν πράξεις προσδιορισμού φόρου εντός του 2019, με βάση στοιχεία που είχε στη διάθεσή της η Φορολογική Διοίκηση
Ο ΔΕΑΦ 1178832/24.12.2019	Διευκρινίσεις σχετικά με τη διαγραφή/επιστροφή του τέλους επιτηδεύματος οικ. ετών 2012 και εφεξής

	σε φυσικά πρόσωπα/οντότητες που έχουν κάνει εκπρόθεσμη διακοπή εργασιών.
ΠΟΛ. 1119/22.06.2018	Εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 397 και 398 παρ. 1 του ν. 4512/2018 (Α' 5) και του άρθρου 49 παρ. 4, 5 και 6 του ν. 4509/2017 (Α' 201) αναφορικά με την τροποποίηση των άρθρων 18, 19 και 72 παρ. 18 του ν. 4174/2013 (Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας-ΚΦΔ, Α' 170)
ΠΟΛ. 1073/17.04.2018	Παροχή οδηγιών για την κοινοποίηση των εντολών ελέγχου για την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 397 και 398 παρ. 1 του ν. 4512/2018 (Α' 5) αναφορικά με την τροποποίηση των άρθρων 18, 19 και 72 παρ. 18 του ν. 4174/2013 (Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας-Κ.Φ.Δ., Α' 170)
ΠΟΛ. 1019/02.02.2018	Κοινοποίηση των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 398 του ν. 4512/2018 (Α' 5), με τις οποίες προστέθηκε παράγραφος 50 στο άρθρο 72 του ν. 4174/2013 (Α'170)
ΠΟΛ. 1003/03.01.2018	Παροχή οδηγιών αναφορικά με τις διατάξεις των παραγράφων 1, 2, 3 και 6 του άρθρου 49 του ν. 4509/2017 (ΦΕΚ Α' 201/22.12.2017) ως προς την επιβολή της επιεικέστερης κύρωσης κατά την έκδοση πράξεων διορθωτικού προσδιορισμού φόρου
Γ.Δ.Φ.Δ. 1192248/27.12.2017	Κοινοποίηση των διατάξεων του άρθρου 49 του ν.4509/2017 (Φ.Ε.Κ. Α'/201) αναφορικά με την τροποποίηση των παραγράφων 17 και 18 του άρθρου 72 του ν.4174/2013 (Φ.Ε.Κ. Α'/170) (Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας-Κ.Φ.Δ.)
ΠΟΛ. 1214/22.12.2017	Καθορισμός της διαδικασίας και κάθε αναγκαίου θέματος, για την εφαρμογή των παραγράφων 1 έως 3 του άρθρου 49 του ν. 4509/2017 (ΦΕΚ Α' 201) ως προς την επιβολή της επιεικέστερης κύρωσης για φορολογικές παραβάσεις
ΠΟΛ. 1208/20.12.2017	Παροχή οδηγιών για την ομοιόμορφη εφαρμογή της με αριθ. ΔΕΛ Β 1181829

	ΕΞ 2017/5.12.2017 (Β' 4314) Απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων
ΠΟΛ. 1195/06.12.2017	Παροχή οδηγιών αναφορικά με την καταχώριση της φορολογικής οφειλής ή της απαίτησης του φορολογουμένου (της συζύγου) όπως προκύπτει κατόπιν έκδοσης πράξεων διορθωτικού προσδιορισμού φόρου
ΠΟΛ. 1194/05.12.2017	Παροχή διευκρινίσεων για την αντιμετώπιση των εκκρεμών υποθέσεων ελέγχου μέσω επεξεργασίας τραπεζικών λογαριασμών κατ' εφαρμογή των διατάξεων της περ. α' της παρ. 2 του άρθ. 68 του ν. 2238/1994 περί συμπληρωματικών στοιχείων
ΠΟΛ. 1154/04.10.2017	Παροχή οδηγιών για την ομοιόμορφη εφαρμογή της με αριθ. ΔΕΛ Β 1136035 ΕΞ 2017/15.9.2017 (Β' 3278) Απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων
ΠΟΛ. 1068/26.04.2017	Διαγραφή τέλους επιτηδεύματος οικ. ετών 2012 και 2013 σε νομικά πρόσωπα που έχουν κάνει εκπρόθεσμη διακοπή εργασιών
ΠΟΛ. 1009/19.01.2017	Παροχή οδηγιών για την ομοιόμορφη εφαρμογή των διατάξεων του Κεφαλαίου Α' του Πέμπτου Μέρους «Οικειοθελής Αποκάλυψη Φορολογητέας Ύλης Παρελθόντων Ετών» (άρθρα 57-61) του ν. 4446/2016 (Α' 240)
ΠΟΛ. 1154/12.10.2016	Συστηματική παρουσίαση των διατάξεων περί παραγραφής απαιτήσεων του Δημοσίου των Ν. 4270/2014, Ν. 4174/2013, Ν. 2362/1995, Ν.Δ. 321/1969 και άλλων νομοθετημάτων
ΠΟΛ. 1080/23.06.2016	Επιβολή προστίμου σε περίπτωση μη υποβολής ή εκπρόθεσμης υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος από την οποία δεν προκύπτει υποχρέωση καταβολής φόρου αλλά μόνο του τέλους επιτηδεύματος, καθώς και στην περίπτωση μη υποβολής ή εκπρόθεσμης υποβολής μηδενικής δήλωσης απόδοσης παρακρατούμενων φόρων
ΔΕΛ Β 1077652/17.05.2016	Παροχή διευκρινήσεων σχετικά με την έκδοση και περαίωση πράξεων επιβολής

	προστίμων βάσει ν. 3888/2010 ύστερα από τη δημοσίευση του ν. 4337/2015
ΔΕΛ Β 1144776/03.11.2015	Παροχή οδηγιών σχετικά με την ορθή κοινοποίηση των πράξεων προσδιορισμού φόρου και των λοιπών εγγράφων και πράξεων που άπτονται των διαδικασιών ελέγχου, ώστε να διασφαλίζονται τα συμφέροντα του Δημοσίου
ΔΕΛ Δ 1168423/19.12.2014	Παροχή διευκρινίσεων σε θέματα ελέγχου ενδοομιλικών συναλλαγών και εκπρόθεσμης υποβολής της κατάστασης ενδοομιλικών συναλλαγών και του συνοπτικού πίνακα πληροφοριών
ΠΟΛ. 1140/13.05.2014	Παροχή διευκρινίσεων για την εφαρμογή των διατάξεων παραγράφου 48 του άρθρου 66 του ν. 4174/2013
ΠΟΛ. 1132/08.05.2014	Βεβαίωση και καταβολή κατόπιν αιτήσεως διοικητικής επίλυσης της διαφοράς ενώπιον της Επιτροπής Διοικητικής Επίλυσης Φορολογικών Διαφορών (ΕΔΕΦΔ) του άρθρου 70Α του ν. 2238/1994
ΔΕΛ Α 1069048/02.05.2014	Παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 23, 25, 27, 28, 34, 62 και 66 του ν. 4174/2013 «Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας»
ΠΟΛ. 1103/09.04.2014	Κοινοποίηση διατάξεων του ν. 4254/2014(ΦΕΚ 85Α /7.4.2014) «Μέτρα στήριξης και ανάπτυξης της Ελληνικής οικονομίας στο πλαίσιο εφαρμογής του ν. 4046/2012 και άλλες διατάξεις»
ΠΟΛ. 1249/21.11.2013	Λήψη εικονικών ως προς το πρόσωπο του εκδότη στοιχείων. Παροχή διευκρινίσεων ως προς την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 55 και 66 του ν. 4174/2013
ΠΟΛ. 1226/04.10.2013	Διαδικασία βεβαίωσης και καταβολής των ποσών που προκύπτουν μετά τον επανυπολογισμό των προστίμων με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 55 και των μεταβατικών διατάξεων των παραγράφων 4 και 5 του

	άρθρου 66 του ν. 4174/2913 (ΦΕΚ 170 Α')
ΠΟΛ. 1210/06.09.2013	Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων 55 και 66 του ν. 4174/26.7.2013 (ΦΕΚ 170 Α') «Φορολογικές διαδικασίες και άλλες διατάξεις» σχετικά με την επιβολή προστίμων για τη μη έκδοση, την έκδοση ανακριβών, πλαστών, εικονικών και τη λήψη εικονικών φορολογικών στοιχείων
ΠΟΛ. 1208/03.09.2013	Διαδικασία βεβαίωσης και καταβολής των ποσών που προκύπτουν μετά τον επανυπολογισμό των προστίμων με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 55 και των μεταβατικών διατάξεων των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 66 του ν. 4174/2013 (ΦΕΚ 170 Α')

ΑΡΘΡΟ 71**Τελικές και καταργούμενες διατάξεις**

Επί του άρθρου 71 δεν έχουν εκδοθεί ειδικώς κανονιστικές αποφάσεις ή ερμηνευτικές εγκύκλιοι-οδηγίες.